ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Εγχειρίδιο εποπτείας του ΕΕΜ

Ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία: λειτουργία του ΕΕΜ και εποπτική προσέγγιση

Μάρτιος 2018

Περιεχόμενα

Χρήση του εγχειριδίου εποπτείας **3**

Εισαγωγή 4

Δήλωση σχετικά με την αποστολή 4

Οι στρατηγικοί προσανατολισμοί του Ευρωσυστήματος και ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός 5

Οργανωτικές αρχές του Ευρωσυστήματος και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού 6

1 Η λειτουργία του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού **9**

1.1 Η οργάνωση του ΕΕΜ 9

1.2 Λειτουργική δομή του ΕΕΜ 11

1.3 Λήψη αποφάσεων εντός του ΕΕΜ 19

1.4 Συνεργασία με άλλα θεσμικά όργανα και αρχές 34

2 Ο εποπτικός κύκλος **47**

2.1 Συμβολή στο ρυθμιστικό πλαίσιο και τις εποπτικές πολιτικές 48

2.2 Ορισμός και ανάπτυξη μεθοδολογιών και προτύπων 49

2.3 Άσκηση καθημερινής εποπτείας 51

2.4 Ενίσχυση της τραπεζικής εποπτείας 52

3 Άσκηση της εποπτείας του ΕΕΜ σε όλα τα εποπτευόμενα ιδρύματα **56**

3.1 Αξιολόγηση των αιτημάτων χορήγησης αδειών για προτεινόμενες αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικό ίδρυμα και ενιαίο διαβατήριο 57

3.2 Αξιολόγηση της σημασίας των ιδρυμάτων 66

4 Εποπτεία σημαντικών ιδρυμάτων **70**

4.1 Στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός 70

4.2 Αναλύσεις κινδύνων για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση βασικών κινδύνων και ευπαθειών 75

4.3 Συλλογή εποπτικών δεδομένων 78

4.4 Αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων (αξιολόγηση της καταλληλότητας) 84

4.5 Άσκηση διαρκούς εποπτείας 89

4.6 Διενέργεια της SREP 93

4.7 Συνεχής παρακολούθηση των εσωτερικών υποδειγμάτων 102

4.8 Διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων 104

4.9 Αξιολόγηση έκτακτων αιτημάτων, κοινοποιήσεων και αιτήσεων 104

4.10 Αποτροπή και διαχείριση καταστάσεων κρίσης 110

4.11 Εποπτικές εξουσίες, μέτρα επιβολής και κυρώσεις 114

4.12 Αξιολόγηση επιλεξιμότητας και παρακολούθηση των θεσμικών συστημάτων προστασίας 122

5 Εποπτεία λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων 124

5.1 Επίβλεψη των εποπτικών πρακτικών των ΕΑΑ 125

5.2 Ανάπτυξη προτύπων για την εποπτεία λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων 126

5.3 Παροχή αναλυτικής και μεθοδολογικής υποστήριξης 127

5.4 Επίβλεψη λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και τομέων λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων 129

Γλωσσάριο 137

Συντομογραφίες 141

Χρήση του εγχειριδίου εποπτείας

Το εγχειρίδιο εποπτείας περιγράφει την οργανωτική δομή του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) και καθορίζει τις μεθοδολογίες, τις διεργασίες και τις διαδικασίες για την τραπεζική εποπτεία στη ζώνη του ευρώ. Εξηγεί επίσης πώς ο ΕΕΜ συνεργάζεται με άλλες αρχές στο ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο.

Το εγχειρίδιο περιγράφει πρώτα πώς είναι οργανωμένος ο ΕΕΜ και πώς εκτελεί τα εποπτικά του καθήκοντα και, στη συνέχεια, διευκρινίζει πώς η εποπτεία ασκείται στην πράξη.

Δεν είναι νομικά δεσμευτικό έγγραφο, δεν θεσπίζει νέες κανονιστικές απαιτήσεις και δεν μπορεί, με κανέναν τρόπο, να αντικαταστήσει τις νομικές απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική εφαρμοστέα ενωσιακή νομοθεσία. Περιγράφει την προσέγγιση που θα ακολουθεί ο ΕΕΜ κατά την άσκηση των εποπτικών του καθηκόντων. Ο ΕΕΜ εξουσιοδοτείται να παρεκκλίνει από τη γενική πολιτική που ορίζεται στο παρόν εγχειρίδιο εάν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις υφίστανται παράγοντες που αιτιολογούν τέτοια παρέκκλιση και εάν παρέχονται βάσιμοι λόγοι. Η αποκλίνουσα επιλογή πολιτικής πρέπει επίσης να είναι συμβατή με τις γενικές αρχές της ενωσιακής νομοθεσίας, ιδίως με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αναλογικότητας και των θεμιτών προσδοκιών των εποπτευόμενων οντοτήτων. Αυτό συνάδει με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία οι εσωτερικές κατευθύνσεις, όπως το παρόν εγχειρίδιο, ορίζονται ως κανόνες συμπεριφοράς από τους οποίους τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν να παρεκκλίνουν σε αιτιολογημένες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, στην παράγραφο 209 της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28ης Ιουνίου 2005 στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-189/02, C-202/02, C-205/02 έως C-208/02 και C-213/02 αναφέρεται: *«Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, αποφαινόμενο σχετικά με μέτρα εσωτερικής τάξεως ληφθέντα από τη διοίκηση, ότι τα μέτρα αυτά, ναι μεν δεν μπορούν να χαρακτηρίζονται ως κανόνας δικαίου τον οποίο οφείλει να τηρεί σε κάθε περίπτωση η διοίκηση, πλην όμως περιέχουν κανόνα συμπεριφοράς που υποδεικνύει την ακολουθητέα τακτική, από την οποία η διοίκηση δεν μπορεί να παρεκκλίνει σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση χωρίς να προσδιορίσει τους σχετικούς λόγους που πρέπει να συμβιβάζονται με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Τέτοια μέτρα συνιστούν, επομένως, πράξη γενικής ισχύος, το παράνομο της οποίας μπορούν να προβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι κοινοτικοί υπάλληλοι προς στήριξη προσφυγής στρεφόμενης κατά ατομικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί βάσει των μέτρων αυτών.»*

Η ΕΚΤ δημοσιεύει το παρόν εγχειρίδιο, το οποίο εκπονήθηκε με τη συνδρομή των εθνικών αρμόδιων αρχών (ΕΑΑ), στο πλαίσιο της πολιτικής διαφάνειας που ακολουθεί.

Εισαγωγή

Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (ΕΕΜ) ιδρύθηκε ως ο πρώτος πυλώνας της ευρωπαϊκής τραπεζικής ένωσης, μαζί με τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (ΕΜΕ) και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων (ΕΣΑΚ) που βρίσκεται επί του παρόντος υπό μελέτη. Οι τρεις πυλώνες βασίζονται με τη σειρά τους στο ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων οι οποίοι εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Σκοπός της ευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας είναι να συμβάλλει στην ασφάλεια και την ευρωστία των πιστωτικών ιδρυμάτων και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος διασφαλίζοντας ότι η τραπεζική εποπτεία σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ τηρεί υψηλά πρότυπα και εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλες τις τράπεζες.

Διατηρώντας την τελική ευθύνη, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εκτελεί τα εποπτικά της καθήκοντα εντός του ΕΕΜ, που περιλαμβάνει την ΕΚΤ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ). Αυτή η δομή εξασφαλίζει ισχυρή και συνεπή εποπτεία όλων των εποπτευόμενων οντοτήτων σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ, ενώ αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις τοπικές και ειδικές γνώσεις των εθνικών εποπτικών αρχών.

Με βάση τα καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ από τον Ευρωπαίο νομοθέτη, οι αρχές του ΕΕΜ έχουν διατυπώσει δήλωση σχετικά με την αποστολή του ΕΕΜ και έχουν προσδιορίσει τις εποπτικές του αρχές.

Δήλωση σχετικά με την αποστολή

Δήλωση σχετικά με την αποστολή
Στρατηγικοί προσανατολισμοί
Οργανωτικές αρχές

Εντός του ΕΕΜ, που αποτελείται από την ΕΚΤ και τις ΕΑΑ, η ΕΚΤ ασκεί τα εποπτικά της καθήκοντα. Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ΕΕΜ, με σκοπό την άσκηση παρεμβατικής και αποτελεσματικής τραπεζικής εποπτείας, συμβάλλοντας στην ασφάλεια και την ευρωστία του τραπεζικού συστήματος και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Κατά την επιδίωξη των σκοπών μας, εμείς στον ΕΕΜ αποδίδουμε ύψιστη σημασία στην αξιοπιστία και τη λογοδοσία. Εκτελούμε τα καθήκοντά μας με διαφάνεια ενώ παράλληλα τηρούμε πλήρως τις ισχύουσες απαιτήσεις εμπιστευτικότητας. Στοχεύουμε στην αποτελεσματική επικοινωνία με τους πολίτες της Ευρώπης. Στις σχέσεις μας με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές αρχές έχουμε αναλάβει τη δέσμευση να ενεργούμε απολύτως σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της ανεξαρτησίας.

Η εποπτική προσέγγιση που ακολουθούμε πληροί τις υψηλότερες διεθνείς προδιαγραφές. Εφαρμόζουμε τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν την προληπτική εποπτεία των τραπεζών με συνοχή και αποτελεσματικότητα, στηριζόμενοι σε ένα πλαίσιο βέλτιστων πρακτικών για μια ανεξάρτητη, μελλοντικής προοπτικής εποπτεία που βασίζεται στην αξιολόγηση των κινδύνων. Σεβόμαστε την αρχή της αναλογικότητας, την ενότητα και την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς και το δημόσιο συμφέρον. Ασκούμε καλή διακυβέρνηση και εκτελούμε τα καθήκοντά μας με πνεύμα συνεργασίας και συλλογικότητας.

Οι στρατηγικοί προσανατολισμοί του Ευρωσυστήματος και ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

Αναγνωρισμένη αρχή επί νομισματικών και χρηματοπιστωτικών θεμάτων

Στηριζόμενο στα συμπαγή καταστατικά του θεμέλια, στην ανεξαρτησία και την εσωτερική συνοχή του, το Ευρωσύστημα, το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ, ενεργεί ως η νομισματική αρχή της ζώνης του ευρώ και ως κύρια χρηματοπιστωτική αρχή, πλήρως αναγνωρισμένη εντός και εκτός Ευρώπης. Κατά την επιδίωξη του πρωταρχικού του στόχου, ο οποίος είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, το Ευρωσύστημα αναλαμβάνει τις απαραίτητες οικονομικές και νομισματικές αναλύσεις και υιοθετεί και υλοποιεί τις ενδεδειγμένες πολιτικές. Επίσης, ανταποκρίνεται κατάλληλα και αποτελεσματικά στις νομισματικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις.

Χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική ενοποίηση

Στο Ευρωσύστημα και στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) επιδιώκουμε τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την προώθηση της ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής ενοποίησης σε συνεργασία με τις καθιερωμένες θεσμικές δομές. Προς τον σκοπό αυτό συμβάλλουμε στη διαμόρφωση πολιτικών που παρέχουν μια υγιή αρχιτεκτονική για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

Λογοδοσία, ανεξαρτησία και αξιοπιστία. Κοντά στους πολίτες της Ευρώπης

Στο Ευρωσύστημα και στο πλαίσιο του ΕΕΜ αποδίδουμε ύψιστη σημασία στην αξιοπιστία και τη λογοδοσία και ενεργούμε με διαφάνεια, τηρώντας πλήρως τις ισχύουσες απαιτήσεις εμπιστευτικότητας. Στόχος μας είναι η αποτελεσματική επικοινωνία με τους πολίτες της Ευρώπης. Στις σχέσεις μας με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές αρχές έχουμε αναλάβει τη δέσμευση να ενεργούμε απολύτως σύμφωνα με τις διατάξεις των Συνθηκών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της ανεξαρτησίας. Προς τον σκοπό αυτόν παρακολουθούμε διαρκώς τις μεταβολές και τις εξελίξεις που επηρεάζουν τις αγορές χρήματος και τις χρηματοπιστωτικές αγορές και λαμβάνουμε προσεκτικά υπόψη το δημόσιο συμφέρον και τις ανάγκες των αγορών.

Κοινή ταυτότητα, σαφώς καθορισμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες, καλή διακυβέρνηση

Στο Ευρωσύστημα και στον ΕΕΜ επιδιώκουμε την ενίσχυση της κοινής μας ταυτότητας, σε ένα πλαίσιο σαφώς καθορισμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων για όλους τους συμμετέχοντες. Προς τον σκοπό αυτό τόσο το Ευρωσύστημα όσο και ο ΕΕΜ στηρίζονται στις δυνατότητες και την ουσιαστική συμμετοχή όλων των μελών τους, καθώς και στη δέσμευση και την προθυμία τους να εργαστούν με στόχο την επίτευξη συμφωνίας. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα και ο ΕΕΜ έχουν αναλάβει τη δέσμευση να ασκούν καλή διακυβέρνηση και να εφαρμόζουν αποτελεσματικές και αποδοτικές οργανωτικές δομές και μεθόδους εργασίας.

Βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της τραπεζικής εποπτείας. Ίση μεταχείριση και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού

Εμείς στον ΕΕΜ αξιολογούμε το εποπτικό μας πλαίσιο σε σχέση με τις υψηλότερες διεθνείς προδιαγραφές. Συνδυάζουμε τις καλύτερες εθνικές προσεγγίσεις για να καταρτίσουμε ένα πλαίσιο βέλτιστων πρακτικών τραπεζικής εποπτείας σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, επωφελούμενοι από την αντίληψη που έχουμε για όλα τα ιδρύματα. Ο ΕΕΜ συμμορφώνεται με το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και με τις ισχύουσες εποπτικές αρχές και πρακτικές, διασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ισότιμους όρους ανταγωνισμού και ίση μεταχείριση για όλα τα εποπτευόμενα ιδρύματα.

Προσέγγιση που βασίζεται στην αξιολόγηση των κινδύνων και αναλογικότητα. Εποπτική δράση

Η τραπεζική εποπτεία που ασκεί ο ΕΕΜ είναι ευέλικτη και βασίζεται στην αξιολόγηση των κινδύνων, προβλέπει δε τη διαμόρφωση γνώμης και τη μελλοντικής προοπτικής κριτική αξιολόγηση. Λαμβάνει υπόψη τόσο την πιθανότητα χρεοκοπίας ενός ή περισσοτέρων ιδρυμάτων όσο και τον ενδεχόμενο αντίκτυπο αυτής της χρεοκοπίας στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οι εποπτικές πρακτικές του ΕΕΜ στηρίζονται στην αρχή της αναλογικότητας, προσαρμόζοντας τον βαθμό έντασης της εποπτείας ανάλογα με τη συστημική σημασία και το προφίλ κινδύνου των εποπτευόμενων τραπεζών. Η προσέγγιση του ΕΕΜ ευνοεί την αποτελεσματική και έγκαιρη εποπτική δράση και τη διεξοδική παρακολούθηση της αντίδρασης των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Οργανωτικές αρχές του Ευρωσυστήματος και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού

Όσον αφορά το Ευρωσύστημα, με τον δέοντα σεβασμό προς την αρχή της αποκέντρωσης:

Συμμετοχή

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) συμβάλλουν, σε στρατηγικό και λειτουργικό επίπεδο, στην επίτευξη των σκοπών τους.

Συνεργασία

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος και του ΕΕΜ εκτελούν όλες τις λειτουργίες τους με πνεύμα συνεργασίας και συλλογικότητας.

Διαφάνεια και λογοδοσία

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος και του ΕΕΜ ενεργούν με διαφάνεια και είναι πλήρως υπεύθυνα και υπόλογα για την αποτελεσματικότητα όλων των λειτουργιών τους.

Διάκριση ευρωπαϊκών και εθνικών δραστηριοτήτων

Οι ευρωπαϊκές δραστηριότητες που ασκούνται από εθνικές κεντρικές τράπεζες και εθνικές αρμόδιες αρχές καθορίζονται με σαφήνεια και διακρίνονται από τις δραστηριότητες των εθνικών κεντρικών τραπεζών και των εθνικών αρμόδιων αρχών που υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα.

Συνοχή και ενότητα

Με σεβασμό προς το νομικό καθεστώς των μελών τους, το Ευρωσύστημα ενεργεί ως μία οντότητα η οποία διακρίνεται από συνοχή και ενότητα και ο ΕΕΜ ως μία οντότητα η οποία διακρίνεται από συνοχή και συντονισμό. Και οι δύο λειτουργούν ομαδικά και εκφράζονται με μία φωνή, με σκοπό να βρίσκονται κοντά στους πολίτες της Ευρώπης.

Ανταλλαγή πόρων

Τα μέλη του Ευρωσυστήματος και του ΕΕΜ προάγουν τη μεταξύ τους ανταλλαγή προσωπικού, τεχνογνωσίας και εμπειρίας.

Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα κατά τη λήψη αποφάσεων

Όλες οι διαδικασίες διαβούλευσης και λήψης αποφάσεων τόσο του Ευρωσυστήματος όσο και του ΕΕΜ στοχεύουν στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα. Η

λήψη αποφάσεων εστιάζεται στην ανάλυση και στην ανάπτυξη επιχειρημάτων, καθώς και στην έκφραση διαφορετικών απόψεων.

Αποδοτικότητα ως προς το κόστος, μέτρηση του κόστους και μεθοδολογία

Τα μέλη του Ευρωσυστήματος και του ΕΕΜ διαχειρίζονται όλους τους πόρους με σύνεση και προωθούν λύσεις αποτελεσματικές και αποδοτικές από πλευράς κόστους σε όλες τις δραστηριότητές τους.

Το Ευρωσύστημα και ο ΕΕΜ αναπτύσσουν συστήματα ελέγχου και δείκτες βάσει των οποίων μετρείται κατά πόσον εκτελούνται οι λειτουργίες τους και κατά πόσον ευθυγραμμίζονται με τους σκοπούς τους.

Συγκρίσιμες μέθοδοι για την αποτίμηση και την αναφορά του κόστους αναπτύσσονται περαιτέρω και χρησιμοποιούνται.

Αξιοποίηση συνεργειών και αποφυγή διπλής εκτέλεσης εργασιών

Τόσο στο Ευρωσύστημα όσο και στον ΕΕΜ, με απόλυτο σεβασμό προς τον διαχωρισμό μεταξύ των καθηκόντων νομισματικής πολιτικής και των καθηκόντων εποπτείας, οι τυχόν συνέργειες και οικονομίες κλίμακας εντοπίζονται και αξιοποιούνται στο μέτρο του δυνατού.

Αποφεύγονται περιπτώσεις διπλής εκτέλεσης εργασιών και διπλής χρήσης πόρων, καθώς και ο υπερβολικός και μη αποδοτικός συντονισμός. Προς τον σκοπό αυτόν αναζητούνται διαρκώς οργανωτικές επιλογές οι οποίες να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και την άμεση ανάληψη δράσης, αξιοποιώντας τη διαθέσιμη εμπειρία μέσω της εντατικής χρήσης των υφιστάμενων πόρων.

Η ανάθεση υποστηρικτικών λειτουργιών και δραστηριοτήτων του Ευρωσυστήματος σε εξωτερικούς φορείς εξετάζεται με βάση τα ίδια κριτήρια και αφού ληφθούν υπόψη τα θέματα ασφαλείας.

1 Η λειτουργία του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού

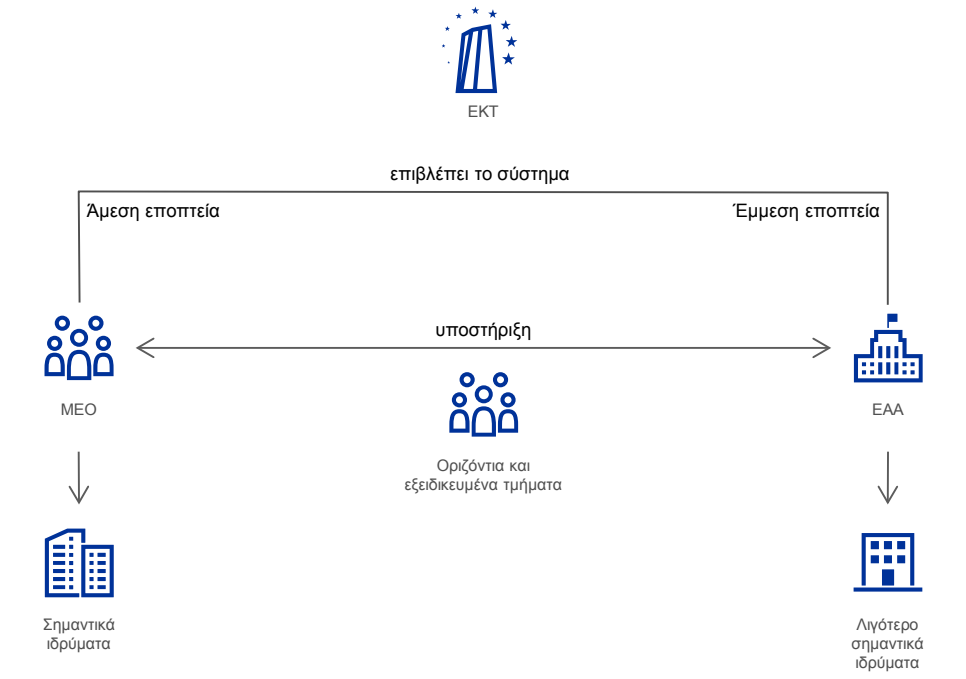
1.1 Η οργάνωση του ΕΕΜ

1.1.1 Η κατανομή καθηκόντων μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 6, 14 και 15

Ο ΕΕΜ είναι υπεύθυνος για την τραπεζική εποπτεία στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Για να διασφαλίζεται αποτελεσματική εποπτεία, οι αντίστοιχοι εποπτικοί ρόλοι και αρμοδιότητες της ΕΚΤ και των ΕΑΑ κατανέμονται με γνώμονα τη σημασία των εποπτευόμενων οντοτήτων. Όλες οι οντότητες υπό την εποπτεία του ΕΕΜ υπόκεινται σε κοινή εποπτική προσέγγιση.

Σχήμα 1
Κατανομή καθηκόντων εντός του ΕΕΜ

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Εντός του ΕΕΜ, η ΕΚΤ, επικουρούμενη από τις ΕΑΑ, εποπτεύει άμεσα όλα τα ιδρύματα που χαρακτηρίζονται σημαντικά (σημαντικά ιδρύματα). Οι κατάλογοι των σημαντικών και των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία και επικαιροποιούνται σε τακτική βάση. Οι ΕΑΑ ασκούν την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, υπό την επίβλεψη της ΕΚΤ. Υπό ορισμένες συνθήκες, η ΕΚΤ μπορεί επίσης να αναλάβει την άμεση εποπτεία λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Ο ΕΕΜ ασχολείται επίσης με την εποπτεία διασυνοριακών ιδρυμάτων και ομίλων, συμμετέχοντας σε σώματα εποπτών είτε ως εποπτική αρχή της χώρας στην οποία εδρεύει το εκάστοτε ίδρυμα είτε ως εποπτική αρχή άλλης χώρας στην οποία δραστηριοποιείται το ίδρυμα. Επιπλέον, ως αρχή τραπεζικής εποπτείας, ο ΕΕΜ συμμετέχει στη συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων.

Οι εποπτικές αποφάσεις στον ΕΕΜ καταρτίζονται από το Εποπτικό Συμβούλιο, που αποτελείται από την εκπροσώπους της ΕΚΤ και των ΕΑΑ, και εκδίδονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης που περιγράφεται σε επόμενη ενότητα του εγχειριδίου (βλ. Ενότητα 1.3.2).

1.1.2 Λογοδοσία

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 20 και 21

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με την πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα της ΕΚΤ που βρίσκονται στην κατοχή εθνικών αρμόδιων αρχών (ΕΚΤ/2015/16)

Κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ για τον καθορισμό των αρχών του πλαισίου δεοντολογίας του ΕΕΜ (ΕΚΤ/2015/12)

Η λογοδοσία αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της διαφάνειας, της νομιμότητας και της ανεξαρτησίας των εποπτικών αποφάσεων. Η ΕΚΤ μπορεί να λογοδοτεί για τον τρόπο με τον οποίο εκτελεί τα εποπτικά της καθήκοντα. Οι αποφάσεις που επηρεάζουν άμεσα μεμονωμένα ιδρύματα μπορεί να υποβληθούν σε διαδικασία εσωτερικής επανεξέτασης ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης. Μπορούν επίσης να προσβληθούν ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιθέτως, οι αποφάσεις των ΕΑΑ όσον αφορά τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα μπορούν να προσβληθούν ενώπιον εθνικών δικαστηρίων. Η ΕΚΤ λογοδοτεί επίσης στους Ευρωπαίους πολίτες μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και σε ορισμένο βαθμό μέσω των εθνικών κοινοβουλίων, και μέσω του Συμβουλίου της ΕΕ για τις εποπτικές της δραστηριότητες. Υπάρχουν τέσσερις βασικοί δίαυλοι πολιτικής λογοδοσίας για την ΕΚΤ:

1. Ο πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου συμμετέχει τακτικά σε *ακροάσεις και σε ad hoc συναντήσεις για την ανταλλαγή απόψεων* στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Ευρωομάδα (Eurogroup) παρουσία των εκπροσώπων όλων των κρατών μελών που συμμετέχουν στον ΕΕΜ. Τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν επίσης να προσκαλούν τον πρόεδρο ή άλλο μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου, μαζί με εκπρόσωπο της αντίστοιχης ΕΑΑ.

2. Η ΕΚΤ παρέχει στην Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα πρακτικά όλων των συνεδριάσεων του Εποπτικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων περιεκτικής και ουσιώδους αναφοράς σχετικά με τις συζητήσεις του Εποπτικού Συμβουλίου και καταλόγου των αποφάσεών του μαζί με τις σχετικές παρατηρήσεις.

3. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωομάδας μπορούν να υποβάλλουν γραπτές ερωτήσεις στον πρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου. Επίσης, τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να καλέσουν την ΕΚΤ να απαντήσει σε τυχόν παρατηρήσεις ή ερωτήσεις τους.

4. Η ΕΚΤ υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της ΕΕ, την Ευρωομάδα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα εθνικά κοινοβούλια

των συμμετεχόντων κρατών μελών όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο εκτέλεσε τα εποπτικά της καθήκοντα. Η έκθεση αυτή διατίθεται και στο κοινό.

Το πλαίσιο λογοδοσίας της ΕΚΤ περιγράφεται με περισσότερες λεπτομέρειες στον κανονισμό ΕΕΜ, στη διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕΚΤ και στο μνημόνιο συνεννόησης μεταξύ του Συμβουλίου της ΕΕ και της ΕΚΤ.

Επιπλέον, ανά τριετία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ΕΕΜ, στην οποία παρακολουθείται ο πιθανός αντίκτυπός του στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει την εξουσία να εξετάζει τη λειτουργική αποδοτικότητα της διαχείρισης της ΕΚΤ (βλ. Ενότητα 1.4.5) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) διενεργεί τακτικές αξιολογήσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα (βλ. Ενότητα 1.4.6).

1.2 Λειτουργική δομή του ΕΕΜ

1.2.1 Οργάνωση της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ

Αρχή του διαχωρισμού

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 25

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με την εφαρμογή του διαχωρισμού μεταξύ της λειτουργίας νομισματικής πολιτικής και της εποπτικής λειτουργίας της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2014/39)

Ως αντίδραση στη χρηματοπιστωτική κρίση, το Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέθεσαν στην ΕΚΤ εποπτικά καθήκοντα. Η ΕΚΤ ανέλαβε αυτά τα καθήκοντα επιπλέον των καθηκόντων της που αφορούν τη νομισματική πολιτική. Προκειμένου να αποτρέπονται οι συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των καθηκόντων νομισματικής πολιτικής και των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ, η ΕΚΤ πρέπει να διασφαλίζει τον διαχωρισμό τους ώστε κάθε λειτουργία να ασκείται σύμφωνα με τους στόχους που επιδιώκει.

Η ΕΚΤ έχει ανεξάρτητο Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο υποβάλλει σχέδια αποφάσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει τις προτεινόμενες αποφάσεις ή να διατυπώνει αντιρρήσεις σχετικά με αυτές, αλλά δεν μπορεί κατά αρχήν να τις τροποποιήσει. Επιπλέον, οι συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με εποπτικά θέματα διαχωρίζονται αυστηρά από τις συζητήσεις σχετικά με άλλες λειτουργίες της ΕΚΤ, με ξεχωριστή ημερήσια διάταξη και ξεχωριστές συνεδριάσεις.

Η αρχή του διαχωρισμού περιλαμβάνει επίσης κανόνες σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δύο λειτουργιών της ΕΚΤ. Εμπιστευτικές πληροφορίες μπορούν να ανταλλάσσονται μόνον εφόσον υπάρχει συγκεκριμένη ανάγκη, χωρίς να υπονομεύονται οι στόχοι κανενός εκ των δύο τομέων πολιτικής. Η Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με τα δικαιώματα πρόσβασης σε εμπιστευτικές πληροφορίες.

Ο διαχωρισμός σε επίπεδο προσωπικού διασφαλίζεται με τη συγκρότηση τεσσάρων ειδικών γενικών διευθύνσεων με αντικείμενο τη μικροπροληπτική εποπτεία και Γενικής Διεύθυνσης Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου, που υπάγονται λειτουργικά στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου.

Γενικές Διευθύνσεις Μικροπροληπτικής Εποπτείας

Οι τέσσερις γενικές διευθύνσεις και η Γενική Διεύθυνση Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου εκτελούν τα εποπτικά καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ σε συνεργασία με τις ΕΑΑ.

- Οι ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας Ι και ΙΙ είναι αρμόδιες για την άμεση καθημερινή εποπτεία των σημαντικών ιδρυμάτων.
- Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ είναι αρμόδια για την επίβλεψη της εποπτείας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων που διενεργούν οι ΕΑΑ και για όλες τις κοινές διαδικασίες που αφορούν τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα.
- Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙV εκτελεί οριζόντια και εξειδικευμένα καθήκοντα όσον αφορά όλα τα πιστωτικά ιδρύματα υπό την εποπτεία του ΕΕΜ και παρέχει ειδικές γνώσεις και υποστήριξη στις ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας Ι και ΙΙ, παραδείγματος χάριν σε σχέση με τα εσωτερικά υποδείγματα και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις.
- Επιπροσθέτως, η Γενική Διεύθυνση Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου αποτελείται από το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων, το οποίο υποστηρίζει τις δραστηριότητες του Εποπτικού Συμβουλίου βοηθώντας στην προετοιμασία των συνεδριάσεων και σε σχετικά νομικά θέματα, από το Τμήμα Αδειοδότησης, το Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας Εποπτικού Έργου και το Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων, που παρέχουν οριζόντιες υπηρεσίες στον ΕΕΜ.

Ο ρόλος των πέντε γενικών διευθύνσεων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων περιγράφεται παρακάτω (βλ. Ενότητα 1.3).

Κοινές υπηρεσίες

Πέρα από τις πέντε γενικές διευθύνσεις που είναι επιφορτισμένες με την μικροπροληπτική εποπτεία, οι κοινές υπηρεσίες της ΕΚΤ παρέχουν υποστήριξη τόσο στη λειτουργία νομισματικής πολιτικής όσο και στην εποπτική λειτουργία.

Αυτές οι κοινές υπηρεσίες καλύπτουν τους ακόλουθους τομείς: ανθρώπινο δυναμικό, πληροφοριακά συστήματα, επικοινωνία, προϋπολογισμός και οργάνωση, κτιριακές εγκαταστάσεις, εσωτερική επιθεώρηση, νομικές υπηρεσίες και στατιστική. Ο ΕΕΜ μπορεί επομένως να επωφελείται από επιχειρησιακές συνέργειες διατηρώντας ταυτόχρονα τον απαιτούμενο διαχωρισμό μεταξύ της νομισματικής πολιτικής και της τραπεζικής εποπτείας. Η Γενική Διεύθυνση Στατιστικής, για παράδειγμα, δημοσιεύει τακτικά ολοκληρωμένη σειρά εποπτικών τραπεζικών στατιστικών στοιχείων στον

δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία. Η σειρά στοιχείων επικαιροποιείται σε τριμηνιαία βάση και περιλαμβάνει πληροφορίες για τράπεζες που χαρακτηρίζονται σημαντικά ιδρύματα, οι οποίες καλύπτουν πτυχές όπως η κερδοφορία, η κεφαλαιακή επάρκεια και η ποιότητα ων στοιχείων ενεργητικού των τραπεζών.

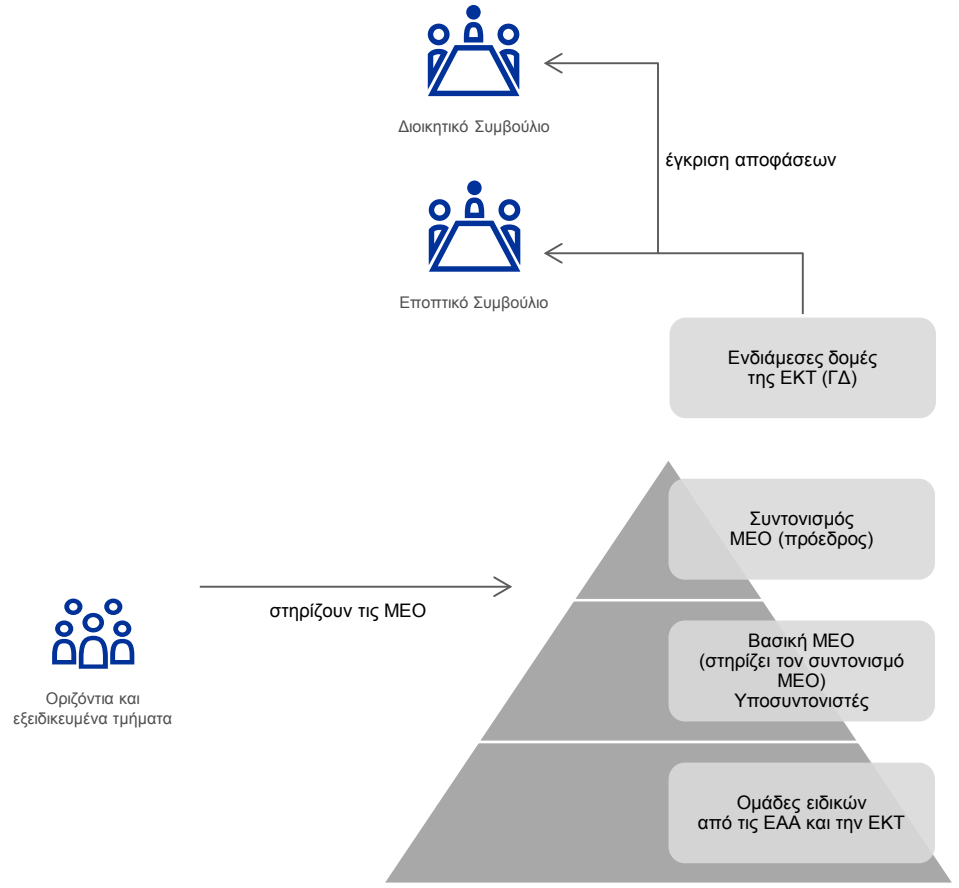
1.2.2 Μεικτές εποπτικές ομάδες

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 3, 4, 5 και 6

Η καθημερινή εποπτεία των σημαντικών ιδρυμάτων γίνεται από Μεικτές Εποπτικές Ομάδες (ΜΕΟ) που εργάζονται στις ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας Ι και ΙΙ. Όπως φαίνεται στο **Σχήμα 2**, οι ΜΕΟ περιλαμβάνουν εμπειρογνώμονες τόσο από την ΕΚΛΤ όσο και από τις ΕΑΑ των χωρών στις οποίες είναι εγκατεστημένα τα σημαντικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων θυγατρικών τραπεζών ή σημαντικών διασυνοριακών υποκαταστημάτων τους. Για κάθε σημαντικό ίδρυμα συγκροτείται ΜΕΟ στο υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης. Το μέγεθος, η γενική σύνθεση και οργάνωση μιας ΜΕΟ διαφέρει ανάλογα με τη φύση, την πολυπλοκότητα, την κλίμακα, το επιχειρηματικό μοντέλο και το προφίλ κινδύνου της εποπτευόμενης οντότητας.

Η ΜΕΟ είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και την οργάνωση του Προγράμματος Εποπτικής Εξέτασης και για τη διενέργεια του εποπτικού έργου σε διαρκή βάση σε ενοποιημένο, υποενοποιημένο και μεμονωμένο επίπεδο. Αυτά τα καθήκοντα περιλαμβάνουν αξιολογήσεις του προφίλ κινδύνου, του επιχειρηματικού μοντέλου και της επιχειρηματικής στρατηγικής, των συστημάτων διαχείρισης κινδύνου, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και της εσωτερικής διακυβέρνησης του ιδρύματος. Ουσιώδη στοιχεία αυτού του έργου είναι η διενέργεια της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης και η διατήρηση τακτικού διαλόγου με το εποπτευόμενο ίδρυμα. Τα μέλη των ΜΕΟ μπορούν επίσης να συμμετέχουν σε επιτόπιες επιθεωρήσεις και διερευνήσεις εσωτερικών υποδειγμάτων.

Σχήμα 2
Λειτουργία των Μεικτών Εποπτικών Ομάδων

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Για ορισμένα καθήκοντα που επικεντρώνονται σε συγκεκριμένο θέμα ή που απαιτούν ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις, οι ΜΕΟ μπορεί να ζητήσουν επιπλέον βοήθεια από τα τμήματα της ΕΚΤ που παρέχουν οριζόντιες και εξειδικευμένες υπηρεσίες. Οι οριζόντιες και εξειδικευμένες λειτουργίες βοηθούν - παρέχοντας και τις σχετικές διαδικασίες - τις ΜΕΟ να αναπτύξουν κοινή αντίληψη και συντονισμένη προσέγγιση.

Συντονιστής της ΜΕΟ και υποσυντονιστές

Κάθε ΜΕΟ καθοδηγείται από έναν συντονιστή στην ΕΚΤ. Οι υποσυντονιστές από τις ΕΑΑ υποστηρίζουν τον συντονιστή της ΜΕΟ στην καθημερινή εποπτεία των σημαντικών ιδρυμάτων, αντανακλώντας επίσης τις απόψεις των αντίστοιχων ΕΑΑ. Για παράδειγμα, συνεισφέρουν στην προετοιμασία και την αναθεώρηση του Προγράμματος Εποπτικής Εξέτασης.

Οι συντονιστές των ΜΕΟ διορίζονται για περίοδο τριών έως πέντε ετών. Οι συντονιστές και τα μέλη των ΜΕΟ πρέπει να εναλλάσσονται σε τακτική βάση, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν μπορούν να εναλλάσσονται όλα τα μέλη των ΜΕΟ ταυτόχρονα.

Βασική ΜΕΟ

Οι ΜΕΟ που ασχολούνται με τράπεζες οι οποίες έχουν σημαντική παρουσία σε περισσότερα του ενός συμμετέχοντα κράτη μέλη συγκροτούν μια βασική ΜΕΟ. Στη βασική ΜΕΟ καθήκοντα προεδρίας ασκεί ο συντονιστής της ΜΕΟ και συμμετέχουν οι υποσυντονιστές όλων των σχετικών εθνικών εποπτικών αρχών ανάλογα με τη σπουδαιότητα της τοπικής θυγατρικής ή υποκαταστήματος. Η βασική ΜΕΟ είναι υπεύθυνη για την οργάνωση της κατανομής καθηκόντων μεταξύ των μελών της ΜΕΟ, την προετοιμασία και την αναθεώρηση του Προγράμματος Εποπτικής Εξέτασης, την παρακολούθηση της εφαρμογής του και την αναθεώρηση της αξιολόγησης.

1.2.3 Οργάνωση της λειτουργίας επίβλεψης

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 4, 6, 12 και 31

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΜΜ, άρθρα 43, 62, 67, 70, 96, 97, 98, 99 και 100

Οι ΕΑΑ είναι αρμόδιες για την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Σχεδιάζουν και εκτελούν τις συνεχιζόμενες εποπτικές δραστηριότητές τους χρησιμοποιώντας δικούς τους πόρους και διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, οι ΕΑΑ ασκούν εποπτεία σε τομείς που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό ΕΕΜ.

Η ΕΚΤ (ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ) είναι αρμόδια για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ΕΕΜ και διασφαλίζει ότι οι εποπτικές μεθοδολογίες που εφαρμόζουν οι ΕΑΑ είναι υψηλής ποιότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, ανατίθεται στην ΕΚΤ αρμοδιότητα επίβλεψης προκειμένου να διασφαλίζεται η συνεπής εποπτεία με βάση υψηλά εποπτικά πρότυπα. Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ επιτυγχάνει αυτούς τους στόχους (i) εξετάζοντας την εφαρμογή στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα των εποπτικών προσεγγίσεων που έχει αναπτύξει η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV για τα σημαντικά ιδρύματα, κατά τρόπο αναλογικό και (ii) αναπτύσσοντας κοινά εποπτικά πρότυπα για την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων επίβλεψης, η ΕΚΤ συνεργάζεται στενά με τις ΕΑΑ. Η συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ είναι ουσιώδης για τη δημιουργία κοινής εποπτικής νοοτροπίας σε όλο τον ΕΕΜ και για τη διασφάλιση συνεπούς λειτουργίας του συστήματος. Η ΕΚΤ ασκεί την επίβλεψη εκδίδοντας κοινά εποπτικά πρότυπα για την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων από τις ΕΑΑ, καθώς και συλλέγοντας και επεξεργαζόμενη πληροφορίες από τις ΕΑΑ και διενεργώντας θεματικές εξετάσεις. Τέτοιου είδους πληροφορίες σκιαγραφούν τις εποπτικές πρακτικές και αποφάσεις των ΕΑΑ καθώς και τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα και τους τομείς αυτών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η λειτουργία επίβλεψης της ΕΚΤ περιλαμβάνει την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων από τις ΕΑΑ προκειμένου να εντοπίζονται ευάλωτα ιδρύματα και να διασφαλίζονται συνεπή, υψηλά εποπτικά πρότυπα σε ολόκληρο τον ΕΕΜ. Για τη λειτουργία επίβλεψης, η ΕΚΤ εφαρμόζει αναλογική και προσανατολισμένη στον κίνδυνο προσέγγιση. Κατά συνέπεια, οι απαιτήσεις υποβολής στοιχείων καθώς και οι δραστηριότητες επίβλεψης της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ μπορούν να ενισχυθούν για ιδρύματα υψηλότερης προτεραιότητας εφόσον κριθεί αναγκαίο. Αναλόγως, η ΕΚΤ συμμετέχει στη

διαχείριση κρίσεων των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων μέσω των δραστηριοτήτων επίβλεψης κρίσεων.

Περιστασιακά, τα μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ παρέχουν ειδικές γνώσεις και υποστήριξη στις ΕΑΑ, για παράδειγμα συμμετέχοντας σε επιτόπιες επιθεωρήσεις. Προκειμένου να συμβάλει στην προώθηση κοινής εποπτικής νοοτροπίας, η ΕΚΤ προάγει επίσης τις ανταλλαγές προσωπικού με τις ΕΑΑ.

1.2.4 Οριζόντιες και εξειδικευμένες λειτουργίες

Τα οριζόντια και εξειδικευμένα τμήματα της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV υποστηρίζουν την εποπτεία τόσο των σημαντικών όσο και των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Τα οριζόντια τμήματα βρίσκονται σε στενή επαφή με τις ΜΕΟ, για παράδειγμα καθορίζοντας και εφαρμόζοντας κοινές μεθοδολογίες και πρότυπα και παρέχοντας υποστήριξη σε σχέση με ζητήματα μεθοδολογίας. Αυτά τα τμήματα διασφαλίζουν την ανάπτυξη κοινής αντίληψης και συντονισμένης προσέγγισης. Εκτελούν εξειδικευμένα καθήκοντα, διενεργούν εξειδικευμένες αναλύσεις και παρέχουν εξειδικευμένη υποστήριξη στις ΜΕΟ και τις ΕΑΑ.

1.2.5 Επικοινωνία με τον ΕΕΜ

Όπως περιγράφεται παραπάνω, ο ΕΕΜ βασίζεται στη στενή συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ. Η ομαλή συνεργασία και η διαρκής ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ, και εντός της ΕΚΤ, επιτρέπουν στον ΕΕΜ να λειτουργεί κανονικά και να επιτυγχάνει εποπτικά αποτελέσματα υψηλής ποιότητας.

Συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ

Η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας εφαρμόζεται σε όλες τις εποπτικές δραστηριότητες. Για την άμεση εποπτεία των σημαντικών ιδρυμάτων, οι ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας I και II συνεργάζονται με τις ΕΑΑ σε καθημερινή βάση μέσω των αντίστοιχων ΜΕΟ. Για την επίβλεψη της εποπτείας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III διατηρεί στενή επαφή με τις ΕΑΑ μέσω ειδικού δικτύου ανώτερων διοικητικών στελεχών.

Οι ΕΑΑ συνεισφέρουν επίσης στις εργασίες των οριζόντιων και εξειδικευμένων τμημάτων μέσω διάφορων διαύλων, όπως δίκτυα εμπειρογνωμόνων.

Επιπλέον, το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να συγκροτήσει ομάδες εργασίας, αποτελούμενες από εκπροσώπους της ΕΚΤ και των ΕΑΑ, προκειμένου να επικεντρωθούν σε συγκεκριμένα οριζόντια θέματα και να υποστηρίξουν το έργο των οριζόντιων τμημάτων.

Διαχείριση πληροφοριών

Η πολιτική της ΕΚΤ για τη διαχείριση πληροφοριών προάγει και υποστηρίζει τη συστηματική, αποτελεσματική και αποδοτική δημιουργία, χρήση, διαχείριση και ανάκτηση πληροφοριών. Η πολιτική αυτή επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ ανάλογα με τις ανάγκες.

Εφαρμόζεται μέσω του συστήματος διαχείρισης πληροφοριών της ΕΚΤ, το οποίο παρέχει την τεχνική βάση προκειμένου να διασφαλίζεται ότι όλες οι ΜΕΟ εφαρμόζουν την κοινή μεθοδολογία και τα κοινά πρότυπα τραπεζικής εποπτείας.

1.2.6 Κατανομή προσωπικού και οικονομικοί πόροι

Κατανομή προσωπικού για την εποπτεία των σημαντικών και των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Οι εποπτικές πρακτικές του ΕΕΜ βασίζονται στον κίνδυνο και είναι αναλογικές. Οι πρακτικές λαμβάνουν υπόψη τόσο τον βαθμό της βλάβης που θα μπορούσε να προκαλέσει η χρεοκοπία μιας εποπτευόμενης οντότητας στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα όσο και την πιθανότητα να συμβεί μια τέτοια χρεοκοπία. Επίσης, είναι ανάλογες προς το προφίλ κινδύνου της οντότητας που εποπτεύεται. Σκοπός αυτών των εποπτικών αρχών είναι να διασφαλίζουν την αποτελεσματική και διεξοδική εποπτεία, διευκολύνοντας ταυτόχρονα την αποδοτική κατανομή πεπερασμένων εποπτικών πόρων.

Για την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ, το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης, μαζί με τις αρμόδιες οριζόντιες λειτουργίες και τις ΕΑΑ, συντονίζει την κατανομή πόρων και εμπειρογνωμοσύνης εντός του ΕΕΜ. Οι ΜΕΟ εκτελούν τον επιχειρησιακό σχεδιασμό υπό τον συντονισμό της ΕΚΤ. Για κάθε σημαντική τράπεζα εκπονούν Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης (ΠΕΕ), το οποίο καθορίζει τα βασικά εποπτικά καθήκοντα και δραστηριότητες για τους επόμενους 12 μήνες, τα προσωρινά χρονοδιαγράμματα και στόχους τους και την αναγκαιότητα επιτόπιων επιθεωρήσεων και διερεύνησης εσωτερικών υποδειγμάτων. Οι αποστολές για τις επιτόπιες επιθεωρήσεις προγραμματίζονται και στελεχώνονται σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ, από τις οποίες προέρχεται η πλειονότητα των επικεφαλής και των μελών των κλιμακίων. Το ΠΕΕ περιγράφεται λεπτομερώς στην Ενότητα 4.1.3.

Για την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, οι ΕΑΑ σχεδιάζουν και εκτελούν τις συνεχιζόμενες εποπτικές δραστηριότητές τους σύμφωνα με τη συνολική στρατηγική του ΕΕΜ, χρησιμοποιώντας τους δικούς τους πόρους και διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Οι ΕΑΑ παροτρύνονται να συμμετέχουν σε ανταλλαγές προσωπικού με την ΕΚΤ και μεταξύ τους, με ποικίλη διάρκεια και σε διαφορετικά υπηρεσιακά επίπεδα. Οι όροι και προϋποθέσεις για τέτοιες ανταλλαγές προσωπικού καθορίζονται εκ των προτέρων

και κατά περίπτωση. Οι ανταλλαγές προσωπικού προάγουν τον πολυεθνικό χαρακτήρα των ΜΕΟ και τους δίνουν κάποια ευελιξία όταν χρειάζονται πρόσθετη υποστήριξη ή συγκεκριμένη εξειδίκευση. Τα μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ και των ΕΑΑ ακολουθούν επίσης κοινό πρόγραμμα κατάρτισης, πράγμα που συμβάλλει στην ενίσχυση της συνέπειας μεταξύ των εποπτικών πρακτικών και την προώθηση κοινής εποπτικής νοοτροπίας.

Οικονομικοί πόροι

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 20

Κανονισμός της ΕΚΤ σχετικά με τα εποπτικά τέλη (ΕΚΤ/2014/41)

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες καθορισμού και συλλογής δεδομένων όσον αφορά τους συντελεστές βάσει των οποίων υπολογίζονται τα ετήσια εποπτικά τέλη (ΕΚΤ/2015/7)

Η ΕΚΤ καλύπτει το κόστος των εποπτικών της καθηκόντων και αρμοδιοτήτων επιβάλλοντας ετήσιο τέλος σε όλες τις εποπτευόμενες τράπεζες στη ζώνη του ευρώ, με την επιφύλαξη του δικαιώματος των ΕΑΑ να επιβάλλουν τέλη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Το συνολικό ποσό των ετήσιων εποπτικών τελών δημοσιεύεται μέχρι τις 30 Απριλίου κάθε έτους σε απόφαση της ΕΚΤ. Το συνολικό κόστος διακρίνεται στη συνέχεια σε δυο κατηγορίες:

- άμεση εποπτεία: ποσό προς είσπραξη από τα σημαντικά ιδρύματα, τα οποία εποπτεύονται άμεσα από την ΕΚΤ,
- έμμεση εποπτεία: ποσό προς είσπραξη από τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, τα οποία εποπτεύονται άμεσα από τις αντίστοιχες εθνικές εποπτικές αρχές.

Το τέλος που αντιστοιχεί σε κάθε εποπτευόμενη οντότητα αποτελείται από μια ελάχιστη και μια μεταβλητή συνιστώσα. Η ελάχιστη συνιστώσα είναι ένα καθορισμένο ποσοστό του συνολικού ποσού των ετήσιων τελών εντός των προαναφερόμενων κατηγοριών. Η μεταβλητή συνιστώσα υπολογίζεται με βάση συντελεστές υπολογισμού εποπτικού τέλους που σχετίζονται με το μέγεθος και το προφίλ κινδύνου της τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού της. Αυτοί οι συντελεστές μετρούνται με βάση τη συνολική αξία των στοιχείων ενεργητικού και τη συνολική έκθεση σε κίνδυνο αντιστοίχως.

Οι δαπάνες που πραγματοποιεί η ΕΚΤ για την άσκηση εποπτικών καθηκόντων αποτελούνται κυρίως από τα άμεσα έξοδα της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ και των κοινών υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται για την εποπτική λειτουργία. Αυτές οι δαπάνες αναγνωρίζονται ξεχωριστά στον προϋπολογισμό της ΕΚΤ.

Η αρμοδιότητα για τον προϋπολογισμό της ΕΚΤ έχει ανατεθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΚΤ κατόπιν πρότασης της Εκτελεστικής Επιτροπής, έπειτα από διαβούλευση με τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου για θέματα που αφορούν την τραπεζική εποπτεία.

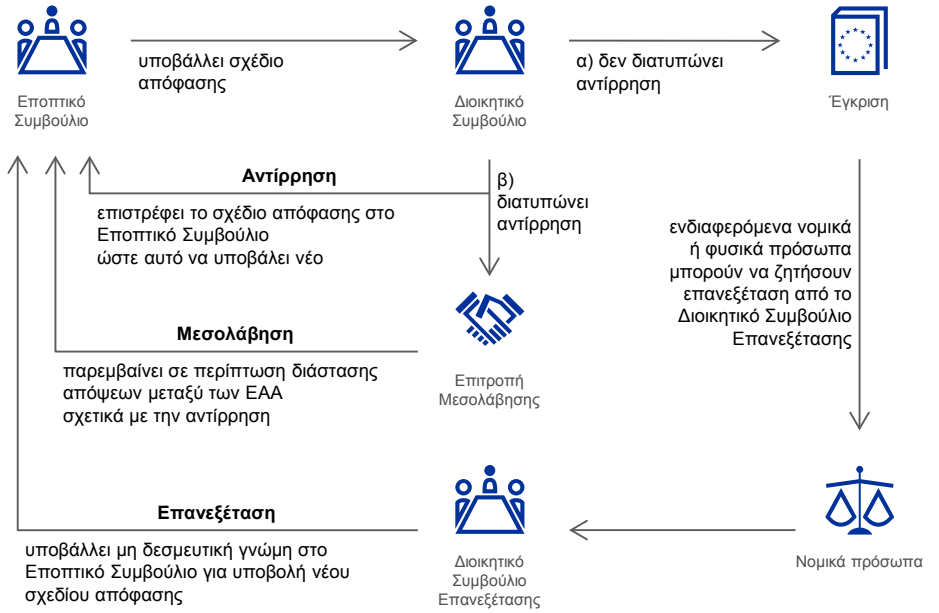
Η ΕΚΤ υποβάλλει κάθε χρόνο έκθεση σχετικά με την προβλεπόμενη εξέλιξη της δομής και το ποσό των ετήσιων εποπτικών τελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωομάδα.

1.3 Λήψη αποφάσεων εντός του ΕΕΜ

Κατά κανόνα, οι αποφάσεις που αφορούν την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο με βάση τη διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, ολοκληρωμένα σχέδια αποφάσεων εγκρίνονται από το Εποπτικό Συμβούλιο και στη συνέχεια υποβάλλονται στο Διοικητικό Συμβούλιο για τελική έγκριση. Τα ολοκληρωμένα σχέδια αποφάσεων θεωρείται ότι έχουν εγκριθεί εάν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν διατυπώσει αντίρρηση εντός μέγιστης περιόδου δέκα εργάσιμων ημερών.

Η διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης δεν εφαρμόζεται μόνο στις μεμονωμένες εποπτικές αποφάσεις αλλά χρησιμοποιείται και για τις νομικές πράξεις της ΕΚΤ που αφορούν την εκτέλεση εποπτικών καθηκόντων, για έγγραφα πολιτικής και άλλες μορφές επικοινωνίας που δεσμεύουν την ΕΚΤ έναντι εξωτερικών μερών κατά την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της.

Σχήμα 3
Διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Ωστόσο, η διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης δεν είναι η μόνη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην ΕΚΤ. Και άλλες διαδικασίες λήψης απόφασης μπορούν να εφαρμοστούν ενώ έχει προβλεφθεί η εκχώρηση εξουσιών λήψης αποφάσεων για ορισμένους τύπους εποπτικών αποφάσεων, π.χ. για ορισμένες αποφάσεις σχετικά με την αξιολόγηση των απαιτήσεων καταλληλότητας και με τροποποιήσεις αποφάσεων που προσδιορίζουν τη σημασία. Εποπτικές ενέργειες εκτός των αποφάσεων περιγράφονται στην Ενότητα 1.3.2.

1.3.1 Λήψη αποφάσεων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 26

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, μέρη VI και VII

ΣΛΕΕ, άρθρο 283

Καταστατικό του ΕΣΚΤ, άρθρο 11.6

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τον διορισμό εκπροσώπων της ΕΚΤ στο Εποπτικό Συμβούλιο (ΕΚΤ/2014/4)

Εσωτερικός κανονισμός του Εποπτικού Συμβουλίου

Κώδικας συμπεριφοράς για τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου

Εσωτερικός κανονισμός της ΕΚΤ

Εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής Μεσολάβησης

Στις ακόλουθες παραγράφους περιγράφονται τα εμπλεκόμενα μέρη και οι αντίστοιχες αρμοδιότητές τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το τελικό όργανο λήψης αποφάσεων κατά την άσκηση των καθηκόντων της ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένων των εποπτικών καθηκόντων. Κατά κανόνα, οι νομικές πράξεις που αφορούν την τραπεζική εποπτεία εκδίδονται με βάση τη διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης. Αυτή η διαδικασία θεσπίζεται στον κανονισμό ΕΕΜ αποδίδοντας τη δέουσα βαρύτητα στον ρόλο του Εποπτικού Συμβουλίου ως του εσωτερικού οργάνου της ΕΚΤ που είναι υπεύθυνο για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης ολοκληρωμένων σχεδίων αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν μπορεί να τροποποιήσει τα ολοκληρωμένα σχέδια αποφάσεων, μπορεί μόνο να τα εγκρίνει ή να διατυπώσει αντίρρηση σε αυτά.

Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι αρμόδια για τη διαχείριση των καθημερινών εργασιών της ΕΚΤ. Ο Αντιπρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Εποπτικό Συμβούλιο

Το Εποπτικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ, όπως ορίζεται στον κανονισμό ΕΕΜ. Η έγκριση του Εποπτικού Συμβουλίου απαιτείται για όλα τα ολοκληρωμένα σχέδια αποφάσεων με νομικά δεσμευτική ισχύ πριν από την υποβολή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο για τελική έγκριση με βάση τη διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης. Το Εποπτικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τέσσερις εκπροσώπους της ΕΚΤ, έναν εκπρόσωπο κάθε ΕΑΑ και έναν εκπρόσωπο κάθε ΕθνΚΤ, αν η ΕΑΑ δεν είναι η κεντρική τράπεζα. Ωστόσο, για τους σκοπούς της ψηφοφορίας, οι εκπρόσωποι της ΕΑΑ και της ΕθνΚΤ ενός κράτους μέλους αντιμετωπίζονται ως ένα μέλος.

Η Διευθύνουσα Επιτροπή υποστηρίζει τις δραστηριότητες του Εποπτικού Συμβουλίου και προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του. Απαρτίζεται από μικρότερη ομάδα μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και δεν έχει εξουσίες λήψης αποφάσεων.

Γενικές Διευθύνσεις Μικροπροληπτικής Εποπτείας I-IV

Οι ΜΕΟ στις ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας I και II είναι η πηγή από όπου προέρχονται κατά κύριο λόγο τα σχέδια αποφάσεων που απευθύνονται στις εποπτευόμενες οντότητες. Προετοιμάζουν σχέδια αποφάσεων με βάση τις πληροφορίες που αποκτούν μέσω της συνεχούς εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων επιθεωρήσεων ή της διερεύνησης εσωτερικών υποδειγμάτων. Το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων, που υπάγεται στη ΓΔ Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου, συνεργάζεται στενά με τις ΜΕΟ κατά την προετοιμασία των εποπτικών αποφάσεων και τη διαδικασία λήψης αποφάσεών τους, συμπεριλαμβανομένης της εκπλήρωσης των απαιτήσεων προσήκουσας διαδικασίας.

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III μπορεί επίσης εκπονεί σχέδια αποφάσεων, κυρίως για κοινές διαδικασίες που αφορούν τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα και προτάσεις γενικών οδηγιών απευθυνόμενων στις ΕΑΑ σε σχέση με ομάδες ή κατηγορίες λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τις επιτόπιες επιθεωρήσεις καθώς και την έκδοση νέων κανονισμών και την υιοθέτηση νέων πολιτικών ή μεθοδολογιών. Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV συμμετέχει επίσης έμμεσα μέσω της παροχής εξειδικευμένης υποστήριξης στις ΜΕΟ, κυρίως όσον αφορά τις αποφάσεις SREP, π.χ. παρέχοντας οριζόντιες αναλύσεις εκ των προτέρων.

Γενική Διεύθυνση Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου

Η ΓΔ Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου αποτελείται από το Τμήμα Αποφάσεων, καθώς και τρία τμήματα που αφορούν τις εποπτικές εγκρίσεις, τη διασφάλιση ποιότητας εποπτικού έργου και την επιβολή κυρώσεων, τα οποία εκτελούν οριζόντιες λειτουργίες. Το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων υποστηρίζει και διασφαλίζει την αποδοτική λήψη αποφάσεων, διαφυλάσσοντας τη θεσμική ποιότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων παρέχει υποστήριξη στο Εποπτικό Συμβούλιο για τις δραστηριότητές του. Αυτή η υποστήριξη περιλαμβάνει την προετοιμασία και τις ενέργειες που έπονται των συνεδριάσεων και των γραπτών διαδικασιών, καθώς και την κατάρτιση και αναθεώρηση προτάσεων και αποφάσεων. Το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων υποστηρίζει όλες τις υπηρεσιακές μονάδες κατά την εκπόνηση εγγράφων για το Εποπτικό Συμβούλιο και παρέχει συμβουλές σχετικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων συνεργάζεται με τη Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου για όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αφορούν τα εποπτικά καθήκοντα της ΕΚΤ και υποστηρίζει την προετοιμασία των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου για εποπτικά θέματα.

Εθνικές αρμόδιες αρχές

Πέρα από τη συμμετοχή των ΕΑΑ στις ΜΕΟ, οι ΕΑΑ διαδραματίζουν από μόνες τους σημαντικό ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Μπορούν να προτείνουν σχέδια εποπτικών αποφάσεων. Για τις κοινές διαδικασίες, ο κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ προβλέπει ρητώς ότι η ΕΚΤ λαμβάνει απόφαση με βάση πρόταση της ΕΑΑ. Οι ΕΑΑ εξακολουθούν να είναι επιφορτισμένες με όλα τα εποπτικά καθήκοντα που δεν έχουν εκχωρηθεί στον ΕΕΜ, όπως η προστασία των καταναλωτών ή η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Επιτροπή Μεσολάβησης

Αν το Διοικητικό Συμβούλιο διατυπώσει αντίρρηση σε απόφαση που υποβάλλεται στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης, η ΕΑΑ την οποία αφορά η απόφαση και έχει διαφορετικές απόψεις μπορεί να υποβάλει στο Εποπτικό Συμβούλιο αίτημα μεσολάβησης προκειμένου να επιλυθούν οι διαφορές, με σκοπό να διασφαλιστεί ο διαχωρισμός μεταξύ των καθηκόντων νομισματικής πολιτικής και εποπτείας. Η αντίρρηση θα εξεταστεί από την Επιτροπή Μεσολάβησης η οποία περιλαμβάνει ένα μέλος από κάθε συμμετέχον κράτος μέλος, που επιλέγεται μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Εποπτικού Συμβουλίου, και αποφασίζει με απλή πλειοψηφία. Για τους σκοπούς της ψηφοφορίας κάθε μέλος έχει μια ψήφο.

1.3.2 Τύποι εποπτικής δράσης

ΣΛΕΕ, άρθρα 132, 139 παράγραφος 2 στοιχείο ε) και 288 παράγραφος 2

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 4 και κεφάλαιο III, ενότητα 2

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, τίτλος 2

Η **εποπτική απόφαση** είναι μια νομική πράξη που εκδίδει η ΕΚΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων και των εξουσιών που της έχουν ανατεθεί από τον κανονισμό ΕΕΜ και συνήθως απευθύνεται σε ένα πιστωτικό ίδρυμα. Η απόφαση χορηγεί δικαιώματα ή/και επιβάλλει υποχρεώσεις που τροποποιούν την κατάσταση για τον αποδέκτη. Η απόφαση μπορεί να περιλαμβάνει συμπληρωματικές διατάξεις, όπως προθεσμίες, προϋποθέσεις, υποχρεώσεις ή μη δεσμευτικές συστάσεις. Ενώ οι προϋποθέσεις συνεπάγονται ότι η αποτελεσματικότητα της απόφασης εξαρτάται από συγκεκριμένα γεγονότα, οι υποχρεώσεις είναι πρόσθετες απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να εκπληρώσει ο αποδέκτης, συνήθως εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Εκτός από την περίπτωση έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση, η απόφαση εγκρίνεται υπό μορφή σχεδίου από το Εποπτικό Συμβούλιο και στη συνέχεια υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης. Ωστόσο, αν η απόφαση επηρεάζει αρνητικά τον αποδέκτη, η τελική εποπτική απόφαση της ΕΚΤ εκδίδεται μετά τη λήξη της περιόδου ακρόασης του αποδέκτη και αφού ληφθούν δεόντως υπόψη τα θέματα που επισημαίνουν τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η τελική εποπτική απόφαση έχει νομικά δεσμευτική ισχύ για τον αποδέκτη.

Πέρα από τις εποπτικές αποφάσεις, μπορούν να αναληφθούν αρκετοί άλλοι τύποι εποπτικής δράσης, ανάλογα με το εφαρμοζόμενο νομικό πλαίσιο, το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της δράσης, τους αποδέκτες και την αρχή της αναλογικότητας.

Μια **λειτουργική πράξη** δεν αποτελεί μέρος της επίσημης διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Δεν έχει υποχρεωτική νομική μορφή και περιλαμβάνει μη δεσμευτικές και μη εκτελεστές εποπτικές προσδοκίες, δηλώσεις και άλλες πράξεις.

Σε περιπτώσεις όπου το ζήτημα έχει μια ορισμένη σημασία, το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να κληθεί να συμφωνήσει σε μια συγκεκριμένη εποπτική προσέγγιση εκ των προτέρων ή μπορεί να ενημερωθεί εκ των υστέρων. Όπου κρίνεται αναγκαίο, κατόπιν λειτουργικής πράξης, η ΕΚΤ μπορεί να εκδώσει εποπτική απόφαση με πανομοιότυπο ή παρεμφερές περιεχόμενο.

Συστάσεις μπορούν να εκδοθούν για τη διατύπωση μη δεσμευτικών εποπτικών προσδοκιών της ΕΚΤ, είτε προς εποπτευόμενες οντότητες ή ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη είτε προς τις ΕΑΑ.

Οι συστάσεις προς εποπτευόμενες οντότητες είναι νομικές πράξεις γενικής εφαρμογής, που εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης και δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία καθώς και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτές οι συστάσεις χρησιμοποιούνται ως εργαλείο για την κοινοποίηση της εποπτικής προσέγγισης της ΕΚΤ.

Οι συστάσεις που απευθύνονται στις ΕΑΑ δεν είναι δεσμευτικές και αποτελούν εναλλακτική των δεσμευτικών κατευθυντήριων γραμμών, δίνοντας στις ΕΑΑ μεγαλύτερη ευελιξία. Αυτές οι συστάσεις μπορεί να αφορούν συγκεκριμένα την εποπτεία λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων ή να επεκτείνουν σε λιγότερο σημαντικά ιδρύματα το πεδίο εφαρμογής υφιστάμενης σύστασης που έχει εκδοθεί προς σημαντικά ιδρύματα. Μπορεί να είναι δημόσιες ή μη δημόσιες. Παραδείγματα συστάσεων διατίθενται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία.

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 9 και 6 παράγραφος 5

Οι **οδηγίες** είναι ένα ακόμα εργαλείο που βρίσκεται στη διάθεση της ΕΚΤ. Πρώτον, η ΕΚΤ μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτό το εργαλείο για να καθοδηγήσει τις ΕΑΑ να κάνουν χρήση των εξουσιών τους βάσει της εθνικής νομοθεσίας στον βαθμό που είναι απαραίτητος για την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στην ΕΚΤ από τον κανονισμό ΕΕΜ. Η ΕΑΑ ενημερώνει την ΕΚΤ σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες προβαίνει. Δεύτερον, η ΕΚΤ μπορεί να εκδώσει γενικές οδηγίες προς τις ΕΑΑ όσον αφορά τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα. Αυτές οι οδηγίες αναφέρονται σε συγκεκριμένες εποπτικές εξουσίες που έχει η ΕΑΑ και αφορούν ομάδες ή κατηγορίες λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και όχι συγκεκριμένη οντότητα.

Απόφαση (ΕΕ) αριθ. 2015/530 σχετικά με τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες καθορισμού και συλλογής δεδομένων όσον αφορά τους συντελεστές βάσει των οποίων υπολογίζονται τα ετήσια εποπτικά τέλη (ΕΚΤ/2015/7)

Οι **αποφάσεις γενικής εφαρμογής** μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δεσμευτικές διαδικαστικές απαιτήσεις που εφαρμόζονται σε όλες τις εποπτευόμενες οντότητες, σε κάποια επιμέρους ομάδα αυτών ή στις ΕΑΑ. Βασικός στόχος αυτών των αποφάσεων είναι να διευκρινιστούν οι προσδοκίες της ΕΚΤ έναντι των εποπτευόμενων οντοτήτων. Οι αποφάσεις γενικής εφαρμογής εκδίδονται στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης εάν προσδιορίζουν συγκεκριμένα τη μελλοντική άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ (βλ. για παράδειγμα την απόφαση (ΕΕ) 2015/530 στην αριστερή στήλη). Στη συνέχεια δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2017/697 σχετικά με την άσκηση από τις εθνικές αρμόδιες αρχές δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών που παρέχει το ενωσιακό δίκαιο όσον αφορά τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα (ΕΚΤ/2017/9)

Οι **κατευθυντήριες γραμμές** είναι νομικές πράξεις που απευθύνονται στις ΕΑΑ και είναι δεσμευτικές όσον αφορά τα αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν, αλλά προβλέπουν ευελιξία ως προς την εκτέλεσή τους. Έχουν ιδιαίτερη σημασία για την έμμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων από την ΕΚΤ (βλ. για παράδειγμα την κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2017/697 στην αριστερή στήλη και άλλες κατευθυντήριες γραμμές στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία).

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/445 σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών που παρέχει το ενωσιακό δίκαιο (ΕΚΤ/2016/4)

Οι **κανονισμοί** είναι γενικής εφαρμογής, είναι δεσμευτικοί στο σύνολό τους και άμεσα εφαρμοστέοι στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Οι κανονισμοί δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Βλ. για παράδειγμα τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/445 στην αριστερή στήλη.) Επιπλέον, η ΕΚΤ μπορεί επίσης να εκδώσει κανονισμούς στον βαθμό που είναι απαραίτητοι για την οργάνωση ή την εξειδίκευση ρυθμίσεων όσον αφορά την εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται από τον κανονισμό ΕΕΜ.

Οι **οδηγοί/τα έγγραφα κατευθύνσεων** εκφράζουν τις εποπτικές προσδοκίες της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ έχει δημοσιεύσει στον δικτυακό της τόπο για την τραπεζική εποπτεία σειρά οδηγών/εγγράφων κατευθύνσεων προς τις τράπεζες σε σχέση με θέματα όπως τα δικαιώματα και οι διακριτικές ευχέρειες που παρέχει το ενωσιακό δίκαιο, οι αξιολογήσεις της καταλληλότητας, οι μοχλευμένες συναλλαγές και η αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, κ.λπ.

1.3.3 Εποπτικές αποφάσεις: εκπόνηση και λήψη αποφάσεων

Εκπόνηση σχεδίου απόφασης

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 22

Σχέδιο απόφασης εκπονείται όποτε η εποπτική διαδικασία πρέπει να καταλήξει σε απόφαση. Μπορεί είτε να βασίζεται σε αίτημα εποπτευόμενης οντότητας είτε να προέρχεται απευθείας από ΜΕΟ, ΕΑΑ ή οριζόντιο τμήμα της ΕΚΤ.

Δέουσα διαδικασία

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 22 και 26

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 31 και 33

Κανονισμός 1/1958 περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας

Οι απαιτήσεις δέουσας διαδικασίας περιλαμβάνουν επαρκή αιτιολογία για το σχέδιο απόφασης καθώς και το δικαίωμα ακρόασης (όπου είναι αναγκαίο).

Αιτιολόγηση

Οι εποπτικές αποφάσεις της ΕΚΤ πρέπει να συνοδεύονται από σαφή αιτιολόγηση, στην οποία περιγράφονται τα ουσιώδη γεγονότα, οι νομικοί λόγοι και οι σκέψεις εποπτικής φύσης που στηρίζουν την απόφαση.

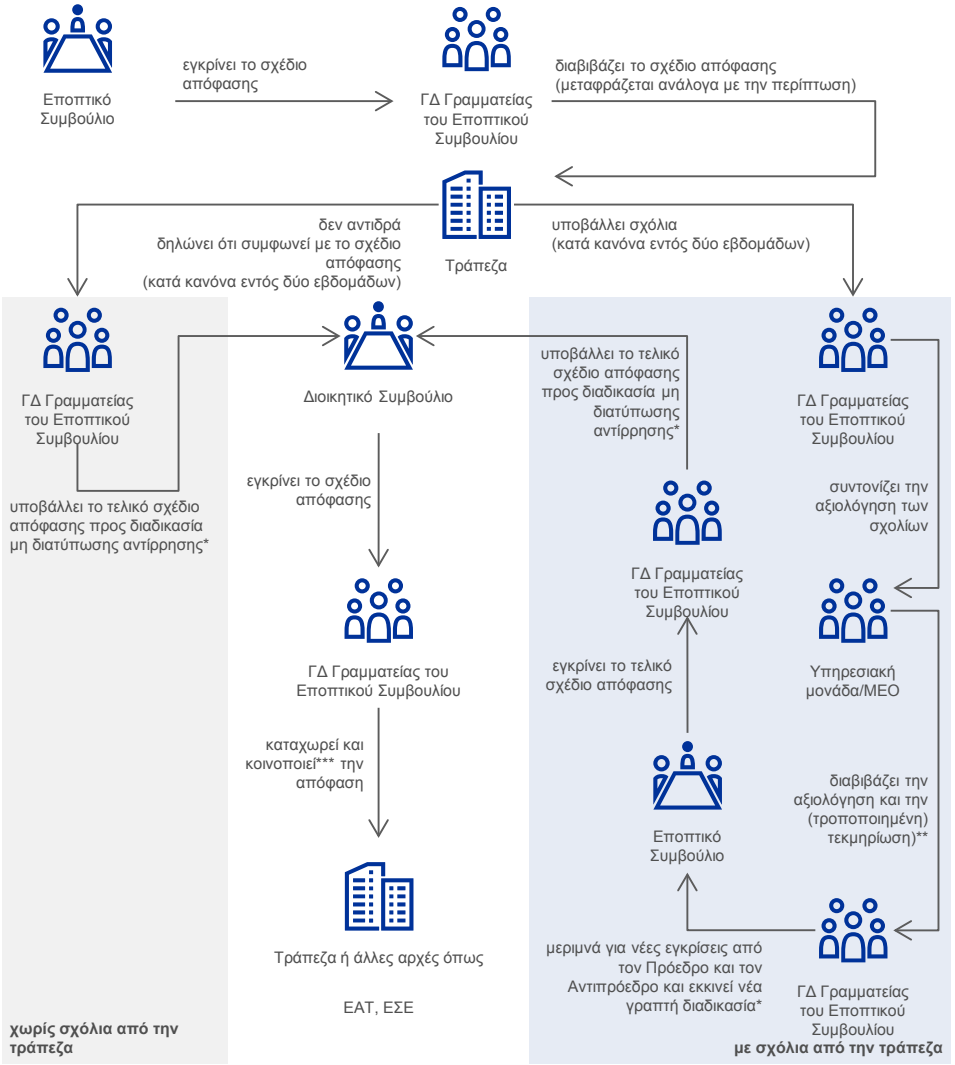
Περίοδος ακρόασης

Οι αποδέκτες σχεδίων αποφάσεων της ΕΚΤ οι οποίες θα επηρέαζαν αρνητικά τα δικαιώματά τους έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους προτού εκδοθούν οι αποφάσεις. Το δικαίωμα ακρόασης αποτελεί θεμελιώδες διαδικαστικό δικαίωμα κατά την εποπτική διαδικασία. Εκτός του ότι δίνει στον αποδέκτη τη δυνατότητα να αντιδράσει στην ανάλυση γεγονότων και νομικών παραμέτρων της ΕΚΤ, το εν λόγω δικαίωμα διασφαλίζει ότι η λήψη αποφάσεων της ΕΚΤ βασίζεται σε ολοκληρωμένο σύνολο πληροφοριών. Αν ο αποδέκτης υποβάλει σχόλια εντός της περιόδου ακρόασης, το σχέδιο εποπτικής απόφασης υποβάλλεται εκ νέου στο Εποπτικό Συμβούλιο προς έγκριση.

Το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων κοινοποιεί στον αποδέκτη το σχέδιο απόφασης μαζί με συνοδευτική επιστολή που περιγράφει τη διαδικασία ακρόασης. Κατ' αρχήν, ο αποδέκτης έχει στη διάθεσή του δύο εβδομάδες αλλά, υπό ιδιαίτερες συνθήκες, αυτή η περίοδος μπορεί να συντομευθεί σε ελάχιστο διάστημα τριών εργάσιμων ημερών.

Σχήμα 4

Διαδικασία λήψης αποφάσεων

* Η προθεσμία για την υποβολή σχολίων/αντιρρήσεων στο πλαίσιο γραπτής διαδικασίας ή διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης είναι πέντε εργάσιμες ημέρες.
** Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι νομικές προθεσμίες που εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση.
*** Ανάλογα με τη χρονική στιγμή που υπογράφει ο Πρόεδρος, η απόφαση διαβιβάζεται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου περίπου δύο εργάσιμες ημέρες μετά την έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο.

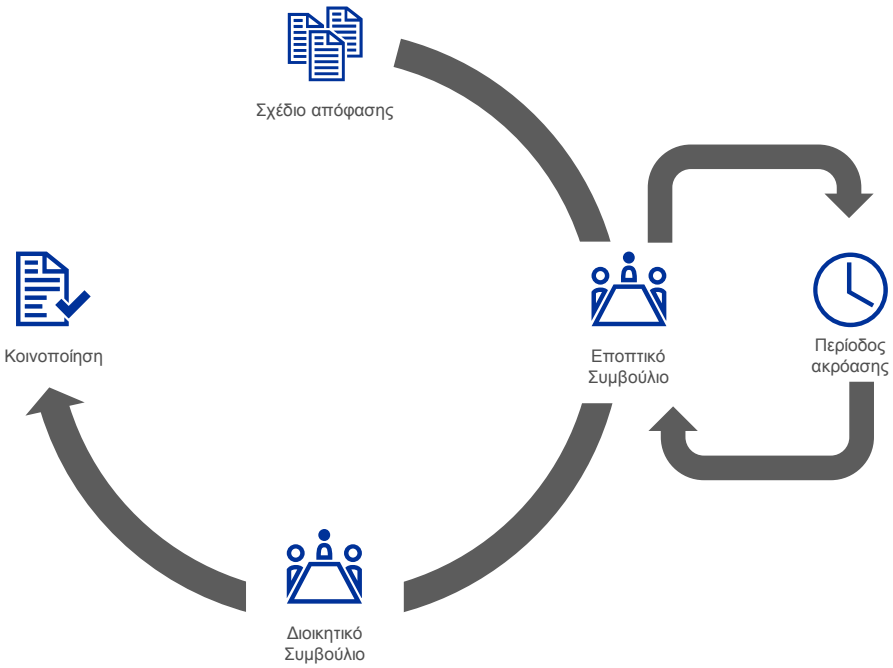
Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων οργανώνει την ακρόαση, η οποία συνήθως διενεργείται γραπτώς μόνο. Σε περίπτωση επείγουσας απόφασης που είναι αναγκαία για την αποτροπή σημαντικού προβλήματος στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, η ΕΚΤ μπορεί να εκδώσει εποπτική απόφαση που θα επηρέαζε αρνητικά τα δικαιώματα του αποδέκτη χωρίς να του δώσει την ευκαιρία να σχολιάσει την απόφαση πριν από την έγκρισή της. Στην περίπτωση αυτήν, η ακρόαση μετατίθεται χρονικά και στην απόφαση αιτιολογείται με σαφήνεια η αναγκαιότητα αυτής της μετάθεσης. Στη συνέχεια η ακρόαση οργανώνεται το συντομότερο δυνατόν μετά την έκδοση της απόφασης.

Έκδοση στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης

Τα τέσσερα βασικά στάδια της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης παρουσιάζονται στο παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 5
Απλουστευμένη παρουσίαση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Έγκριση από το Εποπτικό Συμβούλιο

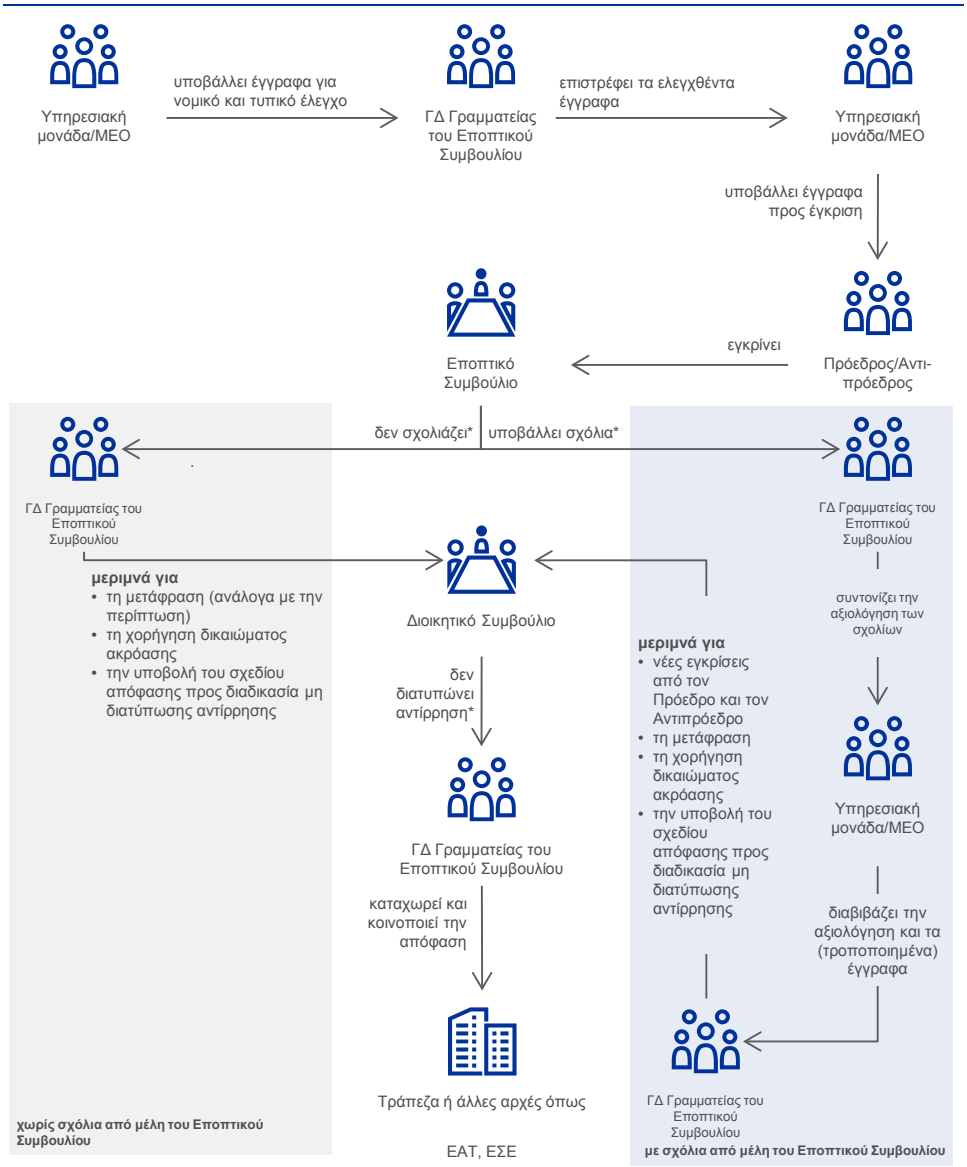
Τα ολοκληρωμένα σχέδια αποφάσεων πρέπει να υποβάλλονται στο Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο μπορεί να τα εγκρίνει, να τα τροποποιήσει ή να τα απορρίψει. Το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει σχέδια αποφάσεων με γραπτή διαδικασία ή σε συνεδρίαση. Τα περισσότερα σχέδια αποφάσεων εγκρίνονται με γραπτή διαδικασία. Αν τρία ή περισσότερα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου προβάλουν αντίρρηση σε ψηφοφορία με γραπτή διαδικασία, το σχέδιο απόφασης συζητείται στη διάρκεια συνεδρίασης του Εποπτικού Συμβουλίου. Η τυπική προθεσμία για τη γραπτή διαδικασία του Εποπτικού Συμβουλίου είναι πέντε εργάσιμες ημέρες.

Αν ζητείται έγκριση με γραπτή διαδικασία και υποβάλλονται σχόλια από μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου, η υπηρεσιακή μονάδα ή η ΜΕΟ καταρτίζει αξιολόγηση των σχολίων και τη διαβιβάζει στο Εποπτικό Συμβούλιο είτε προς ενημέρωση είτε προς δεύτερη έγκριση, ομοίως στο πλαίσιο συνεδρίασης ή μέσω γραπτής διαδικασίας.

Από τη στιγμή που εγκρίνεται το ολοκληρωμένο σχέδιο απόφασης από το Εποπτικό Συμβούλιο, το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων επικοινωνεί με τη Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου για την υποβολή του εν λόγω σχεδίου στο Διοικητικό

Συμβούλιο προς τελική έγκριση στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης.

Σχήμα 6
Γραπτή διαδικασία κατά τη λήψη αποφάσεων

* Η προθεσμία για την υποβολή σχολίων/αντιρρήσεων στο πλαίσιο γραπτής διαδικασίας ή διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης είναι πέντε εργάσιμες ημέρες.

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Έκδοση από το Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρείται ότι έχει εγκρίνει το ολοκληρωμένο σχέδιο απόφασης εκτός αν διατυπώσει αντίρρηση σε αυτό εντός δέκα εργάσιμων ημερών. Στην πράξη, το Διοικητικό Συμβούλιο κανονικά δηλώνει ότι δεν έχει αντίρρηση πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής. Η αντίρρηση πρέπει να αιτιολογείται

γραπτώς. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο διατυπώσει αντίρρηση, ακολουθείται μία από τις τρεις ακόλουθες διαδικασίες:

1. αν μια ΕΑΑ την οποία αφορά η απόφαση έχει διαφορετικές απόψεις όσον αφορά την αντίρρηση, μπορεί να ζητήσει μεσολάβηση,

2. αν δεν υποβληθεί αίτημα μεσολάβησης, το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να τροποποιήσει το σχέδιο απόφασης προκειμένου να ενσωματώσει σε αυτό τα σχόλια του Διοικητικού Συμβουλίου,

3. αν το Εποπτικό Συμβούλιο δεν υποβάλει νέο σχέδιο απόφασης, οι αντιρρήσεις αποστέλλονται στις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες.

Διαδικασία κατεπείγοντος

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η διαδικασία που περιγράφεται παραπάνω συντομεύεται προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στο Εποπτικό Συμβούλιο να λάβει εγκαίρως τις αναγκαίες αποφάσεις.

Η διαδικασία κατεπείγοντος συνήθως ενεργοποιείται κατόπιν πρότασης προερχόμενης από τη ΜΕΟ και τη διοίκηση της ΕΚΤ και της ΕΑΑ. Για να συντομευθεί η διαδικασία λήψης απόφασης, μπορούν να προσαρμοστούν οι προθεσμίες της γραπτής διαδικασίας ή μπορεί να οργανωθεί συνεδρίαση του Εποπτικού Συμβουλίου σε σύντομο χρονικό διάστημα. Αυτή η συνεδρίαση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τηλεσύσκεψη. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία 50% του Εποπτικού Συμβουλίου για κατεπείγουσες καταστάσεις, η συνεδρίαση λήγει και πραγματοποιείται έκτακτη συνεδρίαση κατά το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Η πρόσκληση στην έκτακτη συνεδρίαση θα πρέπει να αναφέρει ότι οι αποφάσεις θα ληφθούν χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η απαρτία. Σε κατεπείγουσες καταστάσεις, το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί επίσης να ζητήσει συντομότερη προθεσμία για τη διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο μπορεί να συγκληθεί μάλιστα αμέσως μετά τη συνεδρίαση του Εποπτικού Συμβουλίου.

Έκδοση κατ' εξουσιοδότηση

Η έκδοση αποφάσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης έχει ως αποτέλεσμα πολύ μεγάλος αριθμός σχεδίων εποπτικών αποφάσεων να εγκρίνονται από το Εποπτικό Συμβούλιο και να εκδίδονται από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε χρόνο, με διαφορετικά επίπεδα πολυπλοκότητας και επίδρασης στις εποπτευόμενες οντότητες. Συνεπώς, η εκχώρηση εξουσιών λήψης αποφάσεων όσον αφορά τα εποπτικά καθήκοντα της ΕΚΤ διασφαλίζει μια περισσότερο αναλογική και αποδοτική διαδικασία λήψης αποφάσεων για την τραπεζική εποπτεία. Το πλαίσιο λήψης αποφάσεων κατ' εξουσιοδότηση επιτρέπει την εκχώρηση σαφώς καθορισμένων εξουσιών λήψης αποφάσεων σε επικεφαλής μονάδων εργασίας της ΕΚΤ, με την επιφύλαξη της έκδοσης σχετικής απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο και του διορισμού των αρμόδιων επικεφαλής μονάδων εργασίας από την Εκτελεστική Επιτροπή.

Πλαίσιο λήψης αποφάσεων κατ' εξουσιοδότηση

Το θεσμικό πλαίσιο που επιτρέπει την έκδοση εποπτικών αποφάσεων κατ' εξουσιοδότηση αποτελείται από:

1. μια απόφαση για το γενικό πλαίσιο, η οποία προσδιορίζει την εσωτερική οργάνωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ,

2. εξουσιοδοτικές αποφάσεις, οι οποίες ορίζουν τα κριτήρια για την άσκηση των εκχωρούμενων εξουσιών για συγκεκριμένους τύπους εποπτικών αποφάσεων,

3. αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής για τον διορισμό των επικεφαλής μονάδων εργασίας της ΕΚΤ με εξουσίες λήψης αποφάσεων.

Η απόφαση για το γενικό πλαίσιο κατοχυρώνει ότι η εκχώρηση σαφώς καθορισμένων εξουσιών λήψης αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να εφαρμοστεί σε νομικά μέσα που εκδίδονται κατά την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ. Η απόφαση για το γενικό πλαίσιο, που συμπληρώνει τον εσωτερικό κανονισμό της ΕΚΤ, ορίζει το πεδίο των αρμοδιοτήτων που αποδίδονται στην Εκτελεστική Επιτροπή και στους επικεφαλής των μονάδων εργασίας της ΕΚΤ, τις διαδικαστικές απαιτήσεις για την έκδοση αποφάσεων κατ' εξουσιοδότηση, τις απαιτήσεις καταχώρησης και αναφοράς καθώς και τη διοικητική επανεξέταση αυτών των αποφάσεων.

Οι εξουσιοδοτικές αποφάσεις που καθορίζουν τα κριτήρια για την άσκηση των εκχωρούμενων εξουσιών εκδίδονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης και τίθενται σε ισχύ μόνο όταν εκδοθεί η απόφαση διορισμού από την Εκτελεστική Επιτροπή. Εν προκειμένω, η Εκτελεστική Επιτροπή, έχοντας διαβουλευθεί με τον Πρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου, διορίζει έναν ή περισσότερους επικεφαλής μονάδων εργασίας της ΕΚΤ μεταξύ αυτών που ασχολούνται με την εκτέλεση εποπτικών καθηκόντων που διαχωρίζονται υπηρεσιακά από τα λοιπά καθήκοντα της ΕΚΤ, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της εξουσιοδότησης και τον αριθμό αποδεκτών. Δύο εξουσιοδοτικές αποφάσεις έχουν ήδη εκδοθεί όσον αφορά τις αποφάσεις καταλληλότητας και τις τροποποιήσεις της σημασίας των εποπτευόμενων οντοτήτων. Οι αποφάσεις κατ' εξουσιοδότηση λαμβάνονται εκ μέρους και υπό την ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Γνωστοποίηση

Όταν εκδοθεί η απόφαση, γνωστοποιείται στον αποδέκτη από το Τμήμα Λήψης Αποφάσεων ή από την ΕΑΑ σε περίπτωση εποπτικής έγκρισης για τη διενέργεια τραπεζικών εργασιών.

Γλωσσικό καθεστώς

Κανονισμός 1/1958 περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρο 24

Για την επικοινωνία με τις ΕΑΑ, τις εποπτευόμενες οντότητες, τα κράτη μέλη και άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ εφαρμόζεται το γλωσσικό καθεστώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες:

1. τα έγγραφα που αποστέλλονται στην ΕΚΤ μπορεί να συντάσσονται σε μια από τις επίσημες γλώσσες την οποία επιλέγει ο αποστολέας και η απάντηση θα πρέπει να συντάσσεται στην ίδια γλώσσα,

2. τα έγγραφα που αποστέλλει η ΕΚΤ σε κράτος μέλος ή σε πρόσωπο υποκείμενο στη δικαιοδοσία κράτους μέλους πρέπει να συντάσσονται στη γλώσσα του εν λόγω κράτους.

Για τον ΕΕΜ, ως λειτουργική γλώσσα εργασίας έχει επιλεγεί η αγγλική, η οποία χρησιμοποιείται στην εσωτερική επικοινωνία μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ καθώς και εντός όλων των υπηρεσιακών μονάδων της ΕΚΤ.

Εξερχόμενη επικοινωνία

Τα περισσότερα σημαντικά ιδρύματα έχουν συμφωνήσει να χρησιμοποιούν την αγγλική γλώσσα για τις εποπτικές αποφάσεις και την καθημερινή επικοινωνία. Αυτή η συμφωνία για τη χρήση μίας γλώσσας μπορεί να ανακληθεί.

Αν οι αποδέκτες έχουν συμφωνήσει στη χρήση της αγγλικής γλώσσας, οι αποφάσεις που απευθύνονται σε μία ή περισσότερες εποπτευόμενες οντότητες καταρτίζονται από την ΕΚΤ στα αγγλικά. Αν οι αποδέκτες δεν έχουν επιλέξει την αγγλική γλώσσα, η αυθεντική έκδοση της εποπτικής απόφασης εκδίδεται στη γλώσσα που έχει επιλέξει ο αποδέκτης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, αρμόδια για τη μετάφραση είναι η ΕΚΤ.

Εισερχόμενη επικοινωνία

Οι εποπτευόμενες οντότητες που δεν έχουν συμφωνήσει στη χρήση της αγγλικής γλώσσας για την καθημερινή επικοινωνία με την ΕΚΤ για εποπτικά θέματα μπορούν να υποβάλλουν έγγραφα σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα της ΕΕ. Την ευθύνη για κάθε απαιτούμενη μετάφραση μοιράζονται η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, έγγραφα που λαμβάνονται στη γλώσσα που έχει επιλέξει η εποπτευόμενη οντότητα συνοψίζονται στα αγγλικά αντί να μεταφραστούν στο σύνολό τους.

Το γλωσσικό καθεστώς εφαρμόζεται μόνο στις εποπτικές αποφάσεις και σε βασικά εποπτικά έγγραφα. Όταν κρίνεται απαραίτητο, οι ΕΑΑ συνεργάζονται με την ΕΚΤ για την παροχή βασικών εγγράφων ή επεξηγηματικών σημειωμάτων στα αγγλικά.

1.3.4 Διοικητική επανεξέταση αποφάσεων

Κανονισμός ΕΕΜ, αιτιολογική σκέψη 64 και άρθρα 4, 24 παράγραφος 1 και 24 παράγραφος 10

Απόφαση σχετικά με την ίδρυση Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης (ΕΚΤ/2014/16)

Για την εσωτερική διοικητική επανεξέταση αποφάσεων που λαμβάνει η ΕΚΤ κατά την άσκηση των εποπτικών της εξουσιών, η ΕΚΤ διαθέτει ένα ανεξάρτητο εσωτερικό όργανο, το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης. Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία. Αυτή η υποενότητα περιγράφει τα βασικά στάδια της εσωτερικής διαδικασίας, τα πιθανά της αποτελέσματα και την εσωτερική οργάνωση του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης και κλείνει με τη δυνατότητα δικαστικής επανεξέτασης των αποφάσεων που λαμβάνει η ΕΚΤ.

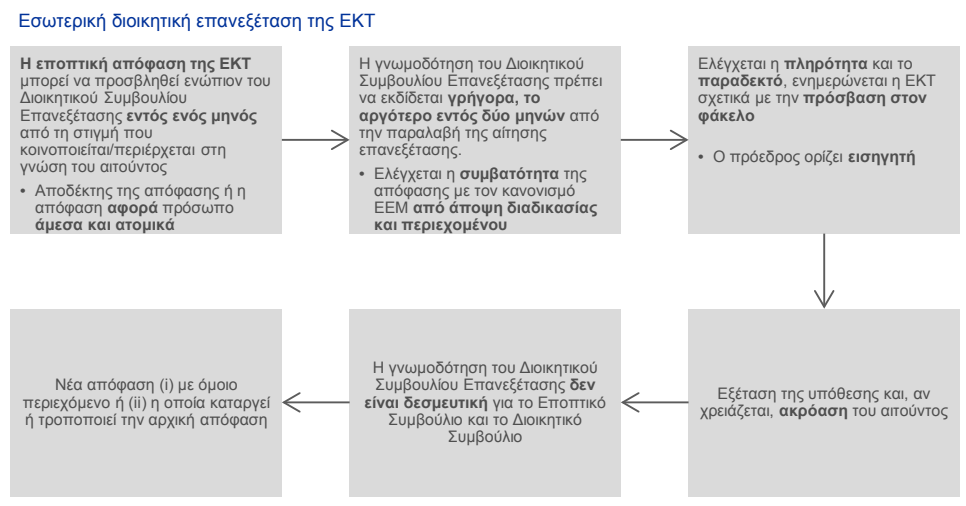
Διαδικασία εσωτερικής επανεξέτασης

Αίτημα επανεξέτασης

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να ζητήσει την επανεξέταση απόφασης της ΕΚΤ που απευθύνεται στο ίδιο ή που το αφορά άμεσα και συγκεκριμένα. Οι αιτούντες μπορούν να υποβάλουν το αίτημά τους εντός ενός μηνός αφότου τους γνωστοποιηθεί η εκδοθείσα απόφαση. Οι αιτούντες μπορούν να αποσύρουν το αίτημά τους ανά πάσα στιγμή. Το αίτημα επανεξέτασης δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν αποφασιστεί διαφορετικά από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης.

Σχήμα 7

Διαδικασία επανεξέτασης από το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στο αρχείο της ΕΚΤ το οποίο, ωστόσο, δεν συμπεριλαμβάνει εμπιστευτικές πληροφορίες και μπορεί να περιορίζεται από το νόμιμο συμφέρον νομικών και φυσικών προσώπων άλλων από τον αιτούντα για προστασία του επαγγελματικού τους απορρήτου. Το πεδίο της επανεξέτασης από το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης περιορίζεται στους λόγους που περιγράφονται

στο αίτημα. Ως εκ τούτου, από τη στιγμή που υποβάλλεται το αίτημα, το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης περιορίζει την αξιολόγησή του στους λόγους που παρέχονται και δεν μπορούν να υποβληθούν νέοι λόγοι επανεξέτασης.

Επιπλέον, ο αιτών μπορεί να ζητήσει να προσκομίσει τεκμήρια μαρτύρων ή εμπειρογνωμόνων με τη μορφή γραπτής δήλωσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης μπορεί να δώσει τη σχετική άδεια, εφόσον το κρίνει απαραίτητο.

Αξιολόγηση του παραδεκτού

Αφού το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης αξιολογήσει κατά πόσον το αίτημα είναι παραδεκτό, ο Πρόεδρός του μπορεί να δώσει οδηγίες για την αποδοτική διενέργεια της επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένων οδηγιών όσον αφορά την προσκόμιση εγγράφων ή την παροχή πληροφοριών.

Ακρόαση

Μολονότι δεν είναι υποχρεωτικό να πραγματοποιηθεί ακρόαση του αιτούντος, το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης μπορεί να ζητήσει τη διεξαγωγή προφορικής ακρόασης. Ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης συντονίζει τις ακροάσεις, στις οποίες συμμετέχουν τα μέλη και ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης, εκπρόσωποι της ΕΚΤ και εκπρόσωποι του αιτούντος. Η αιτών μπορεί να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα στην οποία διεξάγεται η επανεξέταση ή την αγγλική και η ΕΚΤ παρέχει υπηρεσίες ταυτόχρονης διερμηνείας. Ο αιτών μπορεί να ζητήσει άδεια να καλέσει μάρτυρα ή εμπειρογνώμονα που θα παράσχει προφορικώς τεκμήρια στη διάρκεια της ακρόασης.

Γνώμη

Το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης πρέπει να εκδώσει γνώμη σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση εντός δύο μηνών από την παραλαβή του αιτήματος. Η γνώμη πρέπει να υποβληθεί στο Εποπτικό Συμβούλιο χωρίς καθυστέρηση. Η γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης δεν είναι δεσμευτική για το Εποπτικό Συμβούλιο ή το Διοικητικό Συμβούλιο.

Νέα απόφαση

Μολονότι η γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης δεν είναι δεσμευτική, το Εποπτικό Συμβούλιο πρέπει να υποβάλει στο Διοικητικό Συμβούλιο νέο ολοκληρωμένο σχέδιο απόφασης μετά την επανεξέταση. Το σχέδιο απόφασης μπορεί:

- να αντικαταστήσει την προσβαλλόμενη απόφαση με απόφαση πανομοιότυπου περιεχομένου,

- να αντικαταστήσει την προσβαλλόμενη απόφαση με τροποποιημένη απόφαση,
- να καταργήσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

Στο πρώτο σενάριο, το νέο σχέδιο απόφασης πρέπει να υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της γνώμης. Όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο σενάριο, το σχέδιο απόφασης πρέπει να υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο εντός 20 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της γνώμης.

Εξέταση από το Δικαστήριο

Η εσωτερική διοικητική επανεξέταση εποπτικών αποφάσεων όπως περιγράφεται παραπάνω διενεργείται με την επιφύλαξη του δικαιώματος προσφυγής στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ορίζεται στους δύο μήνες μετά την παραλαβή της τελικής απόφασης. Ο αιτών μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο χωρίς πρώτα να ζητήσει εσωτερική επανεξέταση. Ο αιτών μπορεί επίσης να ασκήσει προσφυγή παράλληλα με την εξέταση από το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης ή μετά από αυτήν, στη δεύτερη περίπτωση με βάση τη νέα απόφαση που εκδίδει το Διοικητικό Συμβούλιο.

1.4 Συνεργασία με άλλα θεσμικά όργανα και αρχές

1.4.1 Το πλαίσιο συνεργασίας

Η ΕΚΤ συνεργάζεται ενεργά με άλλα θεσμικά όργανα, τόσο στο πλαίσιο της ανάπτυξης πολιτικής όσο και στο πλαίσιο της καθημερινής εποπτείας. Η ΕΚΤ συμμετέχει ενεργά σε διάφορα παγκόσμια και ευρωπαϊκά όργανα, όπως η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), η Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας και το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ).

Το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών μπορεί, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να παράσχει στις ΜΕΟ, μαζί με τις Νομικές Υπηρεσίες της ΕΚΤ, πρόσθετη υποστήριξη για τις εργασίες τους στα σώματα εποπτών, όσον αφορά τη σύναψη και την επικαιροποίηση συμφωνιών συνεργασίας. Επιπροσθέτως, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών καθιερώνει και συντονίζει τη συνεργασία με μη συμμετέχοντα κράτη μέλη και με χώρες εκτός ΕΕ, για παράδειγμα συνάπτοντας μνημόνια συνεννόησης.

1.4.2 Κράτη μέλη σε στενή συνεργασία

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 7

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 118 και 119

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τη στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ των συμμετεχόντων κρατών μελών που δεν έχουν ως νόμισμά τους το ευρώ (ΕΚΤ/2014/5)

Κράτη μέλη της ΕΕ που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ μπορούν να συμμετέχουν στον ΕΕΜ εφόσον το επιθυμούν. Στο πλαίσιο του μηχανισμού στενής συνεργασίας, η ΕΑΑ του κράτους μέλους που δεν ανήκει στη ζώνη του ευρώ συμμορφώνεται με κάθε οδηγία, κατευθυντήρια γραμμή ή αίτημα που εκδίδει η ΕΚΤ. Όπως και οι ΕΑΑ της ζώνης του ευρώ, εκπροσωπείται στο Εποπτικό Συμβούλιο, στις ΜΕΟ και σε άλλα δίκτυα και ομάδες εργασίας.

Υπάρχουν δύο διαφορές σε σχέση με τα κράτη μέλη που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ. Πρώτον, τα κράτη μέλη σε στενή συνεργασία δεν εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ωστόσο, μπορούν να ενημερώσουν το Διοικητικό Συμβούλιο σε περίπτωση που διαφωνούν με σχέδιο απόφασης του Εποπτικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τα επιχειρήματά τους υπόψη και απαντά γραπτώς εντός πέντε εργάσιμων ημερών. Δεύτερον, ένα κράτος μέλος εκτός της ζώνης του ευρώ μπορεί να εξαιρεθεί από τον ΕΕΜ και η ΕΚΤ μπορεί να αναστείλει ή να τερματίσει τη στενή συνεργασία υπό ορισμένες συνθήκες.

Η διαδικασία σύναψης στενής συνεργασίας με τον ΕΕΜ προϋποθέτει αίτημα από το αντίστοιχο κράτος μέλος, αξιολόγηση του αιτήματος από την ΕΚΤ και, τέλος, απόφαση της ΕΚΤ που θεσπίζει τη στενή συνεργασία με το εν λόγω κράτος μέλος.

- Πριν λάβει την απόφασή της, η ΕΚΤ διενεργεί νομικό έλεγχο της εθνικής νομοθεσίας στο κράτος μέλος που υποβάλλει το αίτημα. Αυτός ο έλεγχος θα πρέπει να προσδιορίσει κατά πόσον η ΕΑΑ μπορεί να συμμορφωθεί με τις οδηγίες, τα αιτήματα και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ.

- Η ΕΚΤ μπορεί επίσης να διενεργήσει συνολική αξιολόγηση των πιστωτικών ιδρυμάτων του αιτούντος κράτους μέλους προτού λάβει την απόφασή της. Σκοπός της είναι να αξιολογήσει λεπτομερώς την οικονομική κατάσταση του τραπεζικού τομέα και των ομίλων και πιστωτικών ιδρυμάτων που πιθανώς θα χαρακτηριστούν σημαντικά στο κράτος μέλος που πρόκειται να ενταχθεί. Για τον σκοπό αυτόν, το κράτος μέλος παρέχει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην επικράτειά του τις οποίες η ΕΚΤ μπορεί να χρειαστεί για τη διενέργεια συνολικής αξιολόγησης αυτών των οντοτήτων.

Η απόφαση της ΕΚΤ που θεσπίζει στενή συνεργασία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τίθεται σε ισχύ 14 ημέρες μετά τη δημοσίευσή της. Η απόφαση εξειδικεύει τους όρους εκχώρησης των εποπτικών καθηκόντων στην ΕΚΤ και διευκρινίζει την ημερομηνία έναρξης της στενής συνεργασίας.

1.4.3 Συνεργασία με αρχές τραπεζικής εποπτείας εκτός του ΕΕΜ

Σώματα εποπτών για την τραπεζική εποπτεία

CRD, άρθρα 51 και 112 έως 116

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 9 και 10

Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής σχετικά με κοινές αποφάσεις (ΕΕ/710/2014)

Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής σχετικά με τους όρους λειτουργίας των σωμάτων εποπτών (ΕΕ/2016/98)

Τα σώματα εποπτών είναι δίαυλοι συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των αρχών που συμμετέχουν στην εποπτεία των ξεχωριστών οντοτήτων διασυνοριακών τραπεζικών ομίλων και σημαντικών υποκαταστημάτων. Τα σώματα εποπτών παρέχουν ένα πλαίσιο για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση βασικών εποπτικών καθηκόντων. Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός και ο εκτελεστικός κανονισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τα σώματα εποπτών παρέχουν το βασικό πλαίσιο για τη λειτουργία των σωμάτων εποπτών.

Η ΕΚΤ μπορεί να αναλαμβάνει τους ακόλουθους ρόλους σε σώματα εποπτών για σημαντικούς τραπεζικούς ομίλους:

- αρχή ενοποιημένης εποπτείας της χώρας καταγωγής για σώματα που περιλαμβάνουν επόπτες από μη συμμετέχοντα κράτη μέλη ή από τρίτες χώρες, δηλ. εκτός ΕΕ,
- μέλος (εποπτική αρχή χώρας υποδοχής) για σώματα στα οποία η εποπτική αρχή χώρας καταγωγής είναι από μη συμμετέχον κράτος μέλος ή από τρίτη χώρα.

Η ΕΚΤ ως αρχή ενοποιημένης εποπτείας

Αν η ΕΚΤ είναι η αρχή ενοποιημένης εποπτείας, ο συντονιστής ΜΕΟ προεδρεύει του σώματος. Πέρα από το βασικό πλαίσιο λειτουργίας των σωμάτων εποπτών, το αντίστοιχο σώμα καθιερώνει γραπτή ρύθμιση συντονισμού και συνεργασίας για τις πρακτικές πτυχές της λειτουργίας του και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των συμμετεχόντων σε αυτό.

Οι ΕΑΑ των συμμετεχόντων κρατών μελών, στα οποία βρίσκονται η μητρική εταιρεία, θυγατρικές ή σημαντικά υποκαταστήματα του τραπεζικού ομίλου, συμμετέχουν στα σώματα ως παρατηρητές. Αυτό σημαίνει ότι οι ΕΑΑ συνεισφέρουν στα καθήκοντα και τις δραστηριότητες του σώματος και λαμβάνουν όλες τις πληροφορίες, αλλά δεν συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Για να τηρήσουν κοινή στάση στις συνεδριάσεις των σωμάτων εποπτών, οι ΕΑΑ και η ΕΚΤ συζητούν εκ των προτέρων τα σχετικά θέματα εντός της ΜΕΟ.

Η ΕΚΤ ως εποπτική αρχή χώρας υποδοχής

Αν η αρχή ενοποιημένης εποπτείας είναι από μη συμμετέχον κράτος μέλος, οι κανόνες συμμετοχής στα σώματα εξαρτώνται από τη σημασία των εποπτευόμενων οντοτήτων στα συμμετέχοντα κράτη μέλη:

- Αν οι εποπτευόμενες οντότητες στα συμμετέχοντα κράτη μέλη είναι όλες σημαντικά ιδρύματα, η ΕΚΤ συμμετέχει στο σώμα εποπτών ως μέλος, ενώ οι ΕΑΑ έχουν δικαίωμα συμμετοχής ως παρατηρητές.
- Αν οι εποπτευόμενες οντότητες στα συμμετέχοντα κράτη μέλη περιλαμβάνουν και σημαντικά και λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ συμμετέχουν στο σώμα εποπτών ως μέλη. Οι ΕΑΑ των συμμετεχόντων κρατών μελών στα οποία είναι εγκατεστημένες οι σημαντικές εποπτευόμενες οντότητες έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο σώμα εποπτών ως παρατηρητές.

Σε περιπτώσεις όπου οι εποπτευόμενες οντότητες σε συμμετέχοντα κράτη μέλη είναι όλες λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, οι ΕΑΑ συμμετέχουν στο σώμα εποπτών ως μέλη, ενώ η ΕΚΤ δεν συμμετέχει.

Διμερής συνεργασία με αρχές τραπεζικής εποπτείας

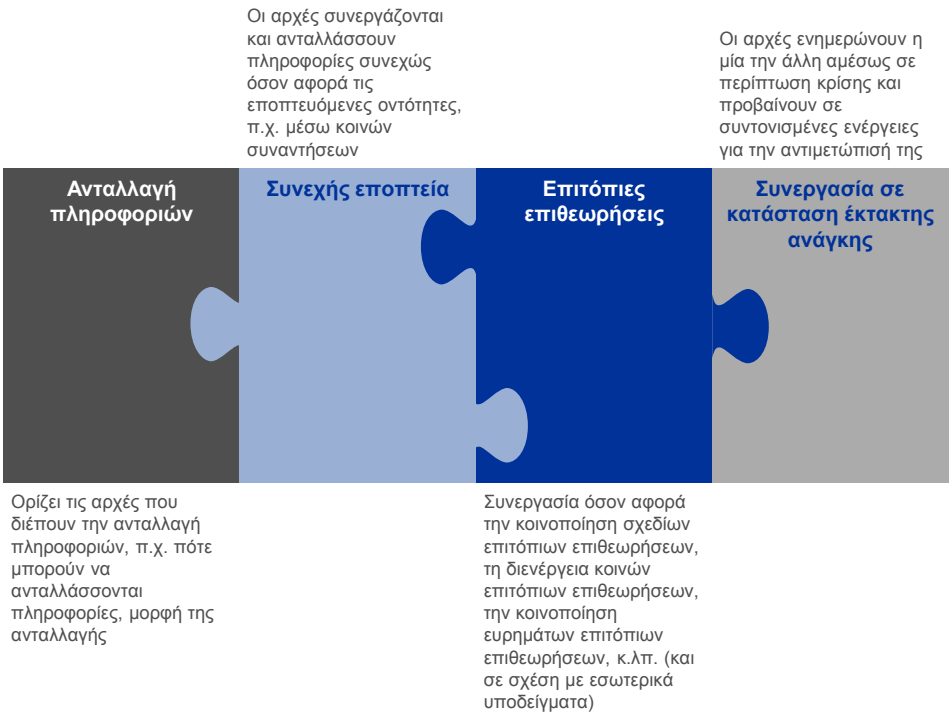
Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 3, 8 και 152

CRD, άρθρα 55 και 131

Η διμερής συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και εποπτικής αρχής εκτός της ΕΕ απαιτεί ειδικές ρυθμίσεις. Αυτές οι ρυθμίσεις κυμαίνονται από μη εμπιστευτικές ad hoc συζητήσεις σε διαρθρωτική συνεργασία καθοριζόμενη στο πλαίσιο μνημονίου συνεννόησης. Ορισμένα από αυτά τα μνημόνια αφορούν συγκεκριμένες τράπεζες, ενώ άλλα αφορούν συγκεκριμένα θέματα και καλύπτουν ευρύτερο φάσμα εποπτευόμενων οντοτήτων. Οι ρυθμίσεις που αφορούν συγκεκριμένες τράπεζες μπορεί να καλύπτουν θέματα όπως η ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών, η δυνατότητα διενέργειας επιτόπιων επιθεωρήσεων και η έγκριση εσωτερικών υποδειγμάτων. Οι ρυθμίσεις που αφορούν συγκεκριμένα θέματα σχετίζονται, για παράδειγμα, με την ανταλλαγή πληροφοριών για τα παγκόσμια συστημικώς σημαντικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Σχήμα 8

Ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία βάσει μνημονίων συνεννόησης

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ των μη συμμετεχόντων κρατών μελών συνάπτουν μνημόνιο συνεννόησης στο οποίο περιγράφονται οι γενικοί όροι της μεταξύ τους συνεργασίας κατά την εκτέλεση των εποπτικών τους καθηκόντων. Η ΕΚΤ συνάπτει μνημόνιο συνεννόησης με την ΕΑΑ κάθε μη συμμετέχοντος κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένο τουλάχιστον ένα παγκόσμιο συστημικώς σημαντικό ίδρυμα. Ο σκοπός αυτών των μνημονίων είναι να διευκρινίζονται οι διαδικασίες ανταλλαγής πληροφοριών και, όπου κρίνεται αναγκαίο, οι μηχανισμοί διαβούλευσης. Στα μνημόνια περιγράφονται επίσης διαδικασίες συνεργασίας σε επείγουσες καταστάσεις.

Για την ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών και τη συνεργασία, η ΕΚΤ πρέπει επίσης να συνάψει διοικητικές συμφωνίες με τις εποπτικές αρχές τρίτων χωρών. Πριν από τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, η ΕΚΤ βεβαιώνεται ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο της τρίτης χώρας προβλέπει απαιτήσεις εμπιστευτικότητας τουλάχιστον ισοδύναμες με τις αντίστοιχες διατάξεις της ΕΕ.

1.4.4 Συνεργασία με αρχές μη τραπεζικής εποπτείας

Οδηγία για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων, άρθρα 6 έως 17

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρο 18

Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τη συμπληρωματική εποπτεία της συγκέντρωσης κινδύνων και των συναλλαγών εντός ομίλου (ΕΕ/2015/2303)

Κοινές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής για τις συμφωνίες εποπτικού συντονισμού για χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων (JC/GL/2014/01)

Όπως ισχύει και στην περίπτωση των αρχών τραπεζικής εποπτείας, τα διμερή ή πολυμερή μνημόνια συνεννόησης μεταξύ άλλων εποπτικών αρχών παρέχουν ένα γενικό πλαίσιο συνεργασίας. Καλύπτουν τις διαδικασίες ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών όσον αφορά, για παράδειγμα, τις εποπτικές εγκρίσεις, την επιτόπια και την εξ αποστάσεως εποπτεία και τις κυρώσεις. Τα μνημόνια βασίζονται σε υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές και προάγουν μια νοοτροπία συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα των οργανισμών. Για να διευκολυνθεί η επικοινωνία μεταξύ των αρχών, στα μνημόνια μπορεί να προβλέπεται η συγκρότηση ειδικών επιτροπών οι οποίες ενεργούν ως βασικοί φορείς ανταλλαγής πληροφοριών και συντονισμού των εποπτικών δραστηριοτήτων.

Εποπτεία χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων

Ειδικές ρυθμίσεις ισχύουν για τη συνεργασία στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων. Οι όμιλοι αυτοί είναι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις εντός των οποίων μία τουλάχιστον οντότητα δραστηριοποιείται στον ασφαλιστικό τομέα και μία τουλάχιστον στον τομέα των τραπεζικών ή επενδυτικών υπηρεσιών. Δεν έχει σημασία αν οι δραστηριότητές τους εκτελούνται από την ίδια την επιχείρηση ή μέσω συγκεκριμένων θυγατρικών της.

Οι χρηματοπιστωτικοί όμιλοι ετερογενών δραστηριοτήτων απαιτούν διατομεακή εποπτεία, η οποία με τη σειρά της προϋποθέτει ειδικές θεσμικές ρυθμίσεις. Στην ΕΕ προβλέπεται συμπληρωματική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων επενδύσεων εντός χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων, η οποία υπόκειται σε ορισμένες εξαιρέσεις. Ως συμπληρωματική ορίζεται η εποπτεία που δεν αντικαθιστά τη διατομεακή εποπτεία, αλλά περισσότερο στηρίζεται σε αυτήν, και εξετάζει τους κινδύνους που πηγάζουν από τη διατομεακή φύση των χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων και την πολυπλοκότητα των δομών εντός χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων.

Συντονιστής συμπληρωματικής εποπτείας

Οι ΜΕΟ συμμετέχουν στη συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα σημαντικά ιδρύματα εντός αυτών. Όταν η αρχή τραπεζικής εποπτείας του ΕΕΜ ορίζεται ως συντονιστής, ο συντονιστής της ΜΕΟ αναλαμβάνει τα σχετικά καθήκοντα δυνάμει του άρθρου 11 της οδηγίας για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων. Όπως ισχύει και για τα εποπτικά σώματα όσον αφορά την τραπεζική εποπτεία, οι ΕΑΑ μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές εάν τα πιστωτικά ιδρύματα που περιλαμβάνονται στον χρηματοπιστωτικό όμιλο ετερογενών δραστηριοτήτων είναι σημαντικά ή ως μέλη αν τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα είναι λιγότερο σημαντικά.

Ο συντονιστής είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό και την άσκηση της συμπληρωματικής εποπτείας των ρυθμιζόμενων οντοτήτων εντός χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων. Σε συνεργασία με άλλες σχετικές αρμόδιες αρχές, ο συντονιστής διασφαλίζει την κατάλληλη και τακτική διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων όσον αφορά τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων, ενώ αποφεύγει την επικάλυψη ή την υποκατάσταση των εργασιών της τομεακής εποπτείας.

Ο συντονιστής διορίζεται μεταξύ των αρμόδιων αρχών και, αν κρίνεται αναγκαίο, θεσπίζονται ειδικές ρυθμίσεις συντονισμού. Στην περίπτωση ρυθμιζόμενης οντότητας, ο συντονιστής είναι συνήθως η αρχή που είναι αρμόδια για την εποπτεία της μητρικής επιχείρησης του χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων. Αν η μητρική επιχείρηση είναι μεικτή χρηματοοικονομική εταιρεία συμμετοχών, ο συντονιστής είναι συνήθως η αρχή που είναι αρμόδια για την εποπτεία της ρυθμιζόμενης οντότητας στον σημαντικότερο χρηματοπιστωτικό τομέα.

Οι εμπλεκόμενες αρχές συνεργάζονται στενά και ανταλλάσσουν όλες τις πληροφορίες που έχουν σημασία για την άσκηση των αντίστοιχων εποπτικών καθηκόντων. Στη συμφωνία συντονισμού ο συντονιστής και οι αρμόδιες αρχές μπορούν να συμφωνήσουν να παρέχουν περισσότερο αναλυτικές πληροφορίες που θα ενισχύσουν τη συμπληρωματική εποπτεία των ρυθμιζόμενων οντοτήτων.

1.4.5 Αλληλεπίδραση με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα

Ο ΕΕΜ συνεργάζεται στενά μα άλλα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και φορείς στο πλαίσιο ευρύτερου θεσμικού πλαισίου.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ΣΛΕΕ, άρθρα 4, 107 και 108

CRD, άρθρο 53 και επ.

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 19, 26, 32 και 37 και αιτιολογική σκέψη 32

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τις τράπεζες στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης (ΕΕ/2013/C 216/01)

Οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, τη διασφάλιση της παροχής δανείων στην πραγματική οικονομία και την αντιμετώπιση του συστημικού κινδύνου πιθανής αφερεγγυότητας. Εφόσον χρησιμοποιούνται δημόσιοι πόροι, πρέπει να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και να ενημερώνεται η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΓΔ Ανταγωνισμού έχει την αποκλειστική εντολή και εξουσία να διασφαλίζει ότι οι κρατικές ενισχύσεις είναι συμβατές με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και ότι η παροχή κρατικών ενισχύσεων εγκρίνεται έναντι αυστηρών όρων.

Εντός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Γενική Διεύθυνση Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των μεταρρυθμίσεων που δρομολογούνται μετά την εκδήλωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης προκειμένου να διασφαλιστεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να βελτιωθεί η εποπτεία των χρηματοπιστωτικών αγορών. Διασφαλίζει επίσης την πλήρη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ και αποκρίνεται σε

αναδυόμενους χρηματοπιστωτικούς κινδύνους. Επιπλέον, εργάζεται για την ανάπτυξη ορθώς ρυθμιζόμενων, σταθερών και παγκοσμίως ανταγωνιστικών χρηματοπιστωτικών αγορών προς το συμφέρον των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Τέλος, έχει προτείνει πρωτοβουλίες για τη δημιουργία μιας ένωσης κεφαλαιαγορών εντός της ΕΕ με σκοπό να βελτιωθεί η πρόσβαση των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε κεφάλαια και συνεπώς να προαχθεί η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η ΕΚΤ μπορεί, κατόπιν αιτήματος, να παρέχει πληροφορίες στη ΓΔ Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών σχετικά με ρυθμιστικά θέματα που αφορούν την οργάνωση και την άσκηση των εποπτικών της καθηκόντων. Η ΕΚΤ συμμετέχει επίσης σε δημόσιες διαβουλεύσεις που οργανώνει η εν λόγω γενική διεύθυνση σχετικά με θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητάς της, μέσω γνωμοδοτήσεων της ΕΚΤ και δημόσιες συνεισφορές της ΕΚΤ ή του Ευρωσυστήματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (και εντός της η ΓΔ Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών) έχει εντολή να δημοσιεύει ανά τριετία έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ΕΕΜ («επανεξέταση κανονισμού ΕΕΜ»), με ιδιαίτερη έμφαση στην παρακολούθηση των πιθανών επιδράσεων στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Η Επιτροπή αλληλεπιδρά με την ΕΚΤ με κύριο σκοπό τη συγκέντρωση των πληροφοριών που χρειάζεται για τις δραστηριότητες εξέτασης. Σύμφωνα με τους ισχύοντες νομικούς περιορισμούς όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο και την ανταλλαγή πληροφοριών, η ΕΚΤ ανταλλάσσει με την Επιτροπή α) πληροφορίες που αφορούν τις εσωτερικές εποπτικές και οργανωτικές διαδικασίες της ΕΚΤ και β) πληροφορίες σχετικά με εποπτικές δραστηριότητες σε συνοπτική και συγκεντρωτική μορφή.

Τέλος, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπορεί να προσκληθεί να παρακολουθήσει τις συνεδριάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου της ΕΚΤ ως παρατηρητής. Αυτό διασφαλίζει κυρίως την τακτική συζήτηση θεμάτων πολιτικής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία δεν έχει πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες όσον αφορά μεμονωμένα ιδρύματα.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) είναι ένα ανεξάρτητο όργανο της ΕΕ, αρμόδιο για την επίβλεψη των κινδύνων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα εντός της ΕΕ συνολικά. Η ΕΚΤ υποστηρίζει τη Γραμματεία του ΕΣΣΚ και ο Πρόεδρος της ΕΚΤ ασκεί την προεδρία του Γενικού Συμβουλίου του ΕΣΣΚ.

Η ΕΚΤ εκπροσωπείται στο Γενικό Συμβούλιο του ΕΣΣΚ από τον Αντιπρόεδρό της και συμμετέχει στη Συμβουλευτική Τεχνική Επιτροπή.

Η στενή συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και του ΕΣΣΚ, που επιτρέπει την ανάπτυξη ροών πληροφόρησης, είναι αμοιβαία επωφελής: βελτιώνει την ικανότητα του ΕΣΣΚ να εντοπίζει, να αναλύει και να παρακολουθεί αποτελεσματικά τους συστημικούς κινδύνους σε όλη την ΕΕ, ενώ ο ΕΕΜ μπορεί να αξιοποιήσει την εμπειρογνωμοσύνη

του ΕΣΣΚ, που καλύπτει το σύνολο του χρηματοπιστωτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αγορών και προϊόντων.

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) έχει αναλάβει το καθήκον να εκπονεί σχέδια τεχνικών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων προκειμένου να προάγεται η σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών και να διασφαλίζεται η συνέπεια των εποπτικών αποτελεσμάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως αρχή τραπεζικής εποπτείας, η ΕΚΤ θα πρέπει να εκτελεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΑΤ. Η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ συμμετέχει στις εργασίες της ΕΑΤ και συνεισφέρει σημαντικά στην εποπτική σύγκλιση, ενοποιώντας την εποπτεία μεταξύ χωρών. Ο ΕΕΜ εκπροσωπείται στο Συμβούλιο Εποπτών της ΕΑΤ από τις ΕΑΑ που συμμετέχουν ως μέλη με δικαίωμα ψήφου και από την ΕΚΤ που συμμετέχει ως μέλος χωρίς δικαίωμα ψήφου και σε άλλες δομές εργασίας από ένα μέλος. Παρακάτω περιγράφονται οι κύριοι τομείς συνεργασίας.

- **Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και ευρωπαϊκό εγχειρίδιο εποπτείας:** Το ευρωπαϊκό εγχειρίδιο εποπτείας εφαρμόζεται σε κάθε άλλη εποπτική αρχή εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Εφαρμόζοντας συγκλίνοντα εποπτικά πρότυπα και διαδικασίες, ο ΕΕΜ επιτυγχάνει υψηλό βαθμό σύγκλισης των εποπτικών πρακτικών μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών.

- **Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων:** Σε συνεργασία με το ΕΣΣΚ, η ΕΑΤ είναι αρμόδια για την έναρξη και τον συνολικό συντονισμό αξιολογήσεων της ανθεκτικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων στο σύνολο της ΕΕ και την ανάπτυξη κοινών προσεγγίσεων και μεθοδολογιών προς τον σκοπό αυτόν. Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια των αξιολογήσεων εντός των συμμετεχόντων κρατών μελών με την υποστήριξη των ΕΑΑ.

- **Ανταλλαγή πληροφοριών:** Ο ΕΕΜ συμμετέχει στην ανάπτυξη σχεδίων τεχνικών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και γνωμοδοτήσεων καθώς και σε αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών με την ΕΑΤ.

- **Μηχανισμός εξέτασης από ομότιμους:** Η ΕΚΤ υποστηρίζει την ΕΑΤ όσον αφορά την ανάπτυξη συνεκτικής μεθοδολογίας εξέτασης από ομότιμους, με σκοπό να διασφαλίζεται η συνέπεια μεταξύ των εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων και η συμμόρφωση με τις καθορισμένες εποπτικές κατευθυντήριες γραμμές.

- **Διαχείριση κρίσεων και άλλα εποπτικά καθήκοντα:** Η ΕΑΤ είναι αρμόδια για διάφορα ειδικά καθήκοντα όσον αφορά τη διαχείριση κρίσεων. Αν, για παράδειγμα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η ΕΑΤ μπορεί να εκδώσει συστάσεις προς τον ΕΕΜ με σκοπό τον συντονισμό των ευρωπαϊκών αποφάσεων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, την άμεση εφαρμογή τους σε μεμονωμένα ιδρύματα. Επιπλέον, η ΕΑΤ έχει την εντολή να ενεργεί ως μεσολαβητής σε ορισμένες περιπτώσεις διαφορών μεταξύ των αρχών της

χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής ή σε περιπτώσεις παράβασης της ενωσιακής νομοθεσίας. Όσον αφορά τη συνεχή εποπτεία τα καθήκοντα περιλαμβάνουν την παρακολούθηση των σωμάτων εποπτών μέσω της άμεσης συμμετοχής της.

Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοοικονομικής Εποπτείας

Πέραν της ΕΑΤ, η ΕΚΤ συνεργάζεται και με τις άλλες ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές, την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑΑΕΣ) και την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ). Σε περίπτωση κρίσης που επηρεάζει χρηματοπιστωτικό όμιλο ετερογενών δραστηριοτήτων, μεικτή χρηματοοικονομική εταιρεία συμμετοχών ή άλλους ενδιάμεσους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις από ή προς τον τραπεζικό τομέα, περαιτέρω συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ του ΕΕΜ και των άλλων αρχών του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας διασφαλίζουν αποτελεσματικό σχεδιασμό, λήψη αποφάσεων και συντονισμό με τις αρμόδιες αρχές τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 7, 8 και 34

Ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (ΕΜΕ) συγκεντρώνει βασικές ικανότητες και πόρους σε κεντρικό επίπεδο για τη διαχείριση της χρεοκοπίας οποιουδήποτε πιστωτικού ιδρύματος στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Ο ΕΜΕ συμπληρώνει τον ΕΕΜ. Διασφαλίζει ότι, εάν μια τράπεζα που εποπτεύεται από τον ΕΕΜ αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες, η εξυγίανσή της να μπορεί να γίνει αποτελεσματικά με το ελάχιστο δυνατό κόστος για τους φορολογουμένους και την πραγματική οικονομία.

Η στενή συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών τραπεζικής εποπτείας και των αρμόδιων αρχών εξυγίανσης είναι απαραίτητες προκειμένου α) να παρέχονται στις αρχές εξυγίανσης οι πληροφορίες που χρειάζονται για κάθε ίδρυμα με σκοπό τον σχεδιασμό της εξυγίανσης, β) να αυξηθεί ο βαθμός ετοιμότητας όλων των συμμετεχόντων μερών σε κανονικό χρονικό διάστημα και γ) να ενισχυθεί η ικανότητά τους να ενεργούν έγκαιρα και αποτελεσματικά όταν εκδηλώνεται πιθανή κατάσταση κρίσης. Πιο συγκεκριμένα, ο ΕΕΜ δίνει τη γνώμη του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) σχετικά μα τα σχέδια εξυγίανσης και παρέχει εποπτικές πληροφορίες ούτως ώστε να αποφεύγεται η διπλή εκτέλεση εργασιών.

Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 3, 4 και 33 παράγραφος 3

Κατευθυντήρια γραμμή του ΕΜΣ σχετικά με την οικονομική στήριξη για την άμεση κεφαλαιοποίηση ιδρυμάτων

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) είναι ένας μηχανισμός στήριξης της σταθερότητας που δημιουργήθηκε από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, με σκοπό την παροχή οικονομικής στήριξης σε μέλη του ΕΜΣ που βρίσκονται αντιμέτωπα ή απειλούνται με σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης, αν αυτό κρίνεται αναγκαίο για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της ζώνης του ευρώ συνολικά και των επιμέρους κρατών μελών της. Στο πλαίσιο των εργαλείων που διαθέτει, ο

ΕΜΣ μπορεί να αποφασίσει να χορηγήσει οικονομική στήριξη για την άμεση ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται τα κριτήρια καταλληλότητας και εφαρμόζεται πλήρως ο κανονισμός ΕΕΜ, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του περί διάσωσης με ίδια μέσα. Η λειτουργία του εργαλείου της ανακεφαλαιοποίησης προϋποθέτει την αποτελεσματική συνεργασία και την ανάπτυξη ισχυρών ροών πληροφοριών μεταξύ του ΕΕΜ, του ΕΜΣ και των εθνικών αρχών εξυγίανσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού ΕΕΜ. Εάν μια προβληματική εποπτευόμενη οντότητα η οποία εποπτεύεται άμεσα από την ΕΚΤ πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθεί, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ θα είναι υπεύθυνη για τη συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών. Όσον αφορά τις οντότητες που δεν εποπτεύει άμεσα, το Συμβούλιο Διοικητών του ΕΜΣ ζητεί από την ΕΚΤ να αναλάβει την άμεση εποπτεία των ιδρυμάτων δυνάμει του κανονισμού ΕΕΜ.

Η στήριξη του ΕΜΣ για την ανακεφαλαιοποίηση ιδρύματος υπόκειται στην έγκριση του σχεδίου αναδιάρθρωσης του αντίστοιχου ιδρύματος από τη ΓΔ Ανταγωνισμού σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ, οι ΕΑΑ και η ΓΔ Ανταγωνισμού πρέπει να βρίσκονται σε στενή επικοινωνία προκειμένου να διασφαλίζεται η ομαλή συνεργασία.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η άσκηση ελέγχου όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις μπορεί να επικαλύπτει τις αρμοδιότητες της ΕΚΤ. Για παράδειγμα, η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει από τις αντίστοιχες οντότητες προσαρμογές οι οποίες, για ιδρύματα που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση, θα μπορούσαν να είναι παρεμφερείς με τους όρους που προβλέπονται στα σχέδια αναδιάρθρωσης που εγκρίνει η ΓΔ Ανταγωνισμού. Σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι απαραίτητος ο συντονισμός μεταξύ ΕΚΤ και ΓΔ Ανταγωνισμού προκειμένου να διασφαλίζεται η ανάληψη συνεπούς δράσης.

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Πρωτόκολλο (αριθ. 4) για το Καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, άρθρο 27

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) ιδρύθηκε με σκοπό να ελέγχει τα οικονομικά της ΕΕ. Το σημείο εκκίνησης για τις ελεγκτικές εργασίες του είναι ο προϋπολογισμός και οι πολιτικές της ΕΕ, κυρίως σε τομείς που αφορούν την ανάπτυξη και την απασχόληση, την προστιθέμενη αξία, τα δημόσια οικονομικά, τις δράσεις για το περιβάλλον και το κλίμα. Το ΕΕΣ ελέγχει τον προϋπολογισμό από την πλευρά τόσο των εσόδων όσο και των δαπανών.

Όσον αφορά την ΕΚΤ και ενόψει της ανεξαρτησίας της, οι ελεγκτικές εξουσίες του ΕΕΣ περιορίζονται στην εξέταση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης της ΕΚΤ. Στο πλαίσιο αυτής της εντολής το ΕΕΣ μπορεί να υποβάλλει παρατηρήσεις, ιδίως με τη μορφή ειδικών εκθέσεων. Οι εκθέσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν συστάσεις σχετικά με τη λειτουργία της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ, με σκοπό να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της διαχείρισής της. Το ΕΕΣ μπορεί επίσης να εκδίδει γνωμοδοτήσεις κατόπιν αιτήματος άλλου θεσμικού οργάνου της ΕΕ.

1.4.6 Πολυμερής συνεργασία

ΣΛΕΕ, άρθρο 127 παράγραφος 4

Καταστατικό του ΕΣΚΤ, άρθρο 25

Απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τη διαβούλευση της ΕΚΤ με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων (98/415/ΕΚ))

Η ΕΚΤ συμμετέχει σε διάφορα ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα, καθώς και σε ομάδες εποπτείας που οργανώνονται από πολυμερείς οργανισμούς. Με τη συμμετοχή της αυτήν, η οποία μπορεί να λάβει διαφορετικές μορφές, η ΕΚΤ μπορεί να επηρεάσει τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της τραπεζικής ρύθμισης. Σε περίπτωση ταυτόχρονης συμμετοχής της ΕΚΤ και των ΕΑΑ, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών επιδιώκει να συντονίσει τις θέσεις τους, όταν κρίνεται απαραίτητο. Αν η ΕΚΤ δεν συμμετέχει, μπορεί να εκπροσωπηθεί από τις ΕΑΑ που είναι τρέχοντα μέλη, όταν είναι εφικτό.

Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας

Η Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας (ΕΤΕΒ) είναι ο κύριος φορέας θέσπισης παγκόσμιων προτύπων για την προληπτική ρύθμιση των πιστωτικών ιδρυμάτων και αποτελεί φόρουμ συνεργασίας σε θέματα τραπεζικής εποπτείας. Αποστολή της είναι να ενισχύει την κανονιστική ρύθμιση, την εποπτεία και τις πρακτικές των πιστωτικών ιδρυμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο με στόχο την ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Η ΕΚΤ και αρκετές ΕΑΑ έχουν ιδιότητα μέλους στην ΕΤΕΒ και συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της ολομέλειάς της και των επιμέρους δομών της. Η ΕΚΤ είναι επίσης μέλος του οργάνου επίβλεψης της ΕΤΕΒ, της Ομάδας των Διοικητών και των Επικεφαλής των Αρχών Εποπτείας. Η ΕΑΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχουν στην ΕΤΕΒ με την ιδιότητα παρατηρητή.

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) στο πλαίσιο του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα εκπονεί αξιολογήσεις όσον αφορά τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τις χώρες μέλη του. Ενώ οι εθνικές αρχές έχουν τον πρώτο ρόλο στις διαδικασίες επίβλεψης στις αντίστοιχες χώρες, η ΕΚΤ συμμετέχει εντατικά στις εν λόγω διαδικασίες στις χώρες της ζώνης του ευρώ λόγω των βασικών της αρμοδιοτήτων στους τομείς της μικροπροληπτικής και της μακροπροληπτικής τραπεζικής εποπτείας, οι οποίες της εκχωρήθηκαν δυνάμει του κανονισμού ΕΕΜ. Εντός της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών συντονίζει τη συνεισφορά προς το ΔΝΤ και ενεργεί ως το βασικό σημείο επαφής.

Η συμμετοχή της ΕΚΤ στις εθνικές διαδικασίες διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα μεταξύ χωρών και τη συνέπεια όσον αφορά τη συνιστώσα του τραπεζικού τομέα στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα. Χάρη σε αυτήν τη συμμετοχή δημιουργούνται συνέργειες με τις τραπεζικές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που αφορούν το σύνολο της ΕΕ/της ζώνης του ευρώ και διασφαλίζεται ότι τα βασικά χαρακτηριστικά του μικροπροληπτικού και μακροπροληπτικού πλαισίου τραπεζικής εποπτείας που απορρέει από την ίδρυση του ΕΕΜ αντανακλώνται επακριβώς στα έγγραφα που προκύπτουν από τους διαφορετικούς άξονες εργασίας. Συμβάλλει επίσης στον εντοπισμό των τομέων που

χρειάζεται να αναπτυχθούν περισσότερο στο πλαίσιο του ΕΕΜ συνολικά, ή σε εθνικό επίπεδο, ούτως ώστε να αποτυπώνονται καταλλήλως στις συστάσεις του ΔΝΤ.

Η διάσταση του ΕΕΜ όσον αφορά την τραπεζική εποπτεία στην Ευρώπη θα αποτυπώνεται στα Προγράμματα Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα της ΕΕ/της ζώνης του ευρώ που εκπονεί το ΔΝΤ, τα οποία αναμένεται ότι θα καταρτίζονται σε τακτική βάση μετά την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος, όπως ζητήθηκε επισήμως από τον Πρόεδρο της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής τον Ιανουάριο του 2017. Σκοπός των παραπάνω είναι να καταγράφονται τα προηγούμενα επιτεύγματα και να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της αρχιτεκτονικής της χρηματοπιστωτικής επίβλεψης και της διαχείρισης κρίσεων στην ΕΕ/στη ζώνη του ευρώ.

Πέραν των Προγραμμάτων Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα, το ΔΝΤ πραγματοποιεί, σε ετήσια βάση, διαβουλεύσεις με τις χώρες της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο του άρθρου IV, στη διάρκεια των οποίων εμπειρογνώμονες του ΔΝΤ επισκέπτονται τις αρχές των χωρών προκειμένου να αξιολογήσουν την οικονομική και χρηματική κατάσταση καθώς και τις προκλήσεις πολιτικής στις αντίστοιχες χώρες. Αυτές οι διαβουλεύσεις περιλαμβάνουν τηλεδιασκέψεις μεταξύ εμπειρογνωμόνων του ΔΝΤ, της ΕΚΤ, της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ και των ΕΑΑ για τη συζήτηση θεμάτων σχετικών με τον ΕΕΜ. Επίσης, εμπειρογνώμονες του ΔΝΤ επισκέπτονται την ΕΚΤ δύο φορές ετησίως στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τη ζώνη του ευρώ υπό το άρθρο IV. Τα αποτελέσματα του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα της ΕΕ/της ζώνης του ευρώ που αναφέρονται παραπάνω συνεισφέρουν στη συνιστώσα του χρηματοπιστωτικού τομέα στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τη ζώνη του ευρώ υπό το άρθρο IV.

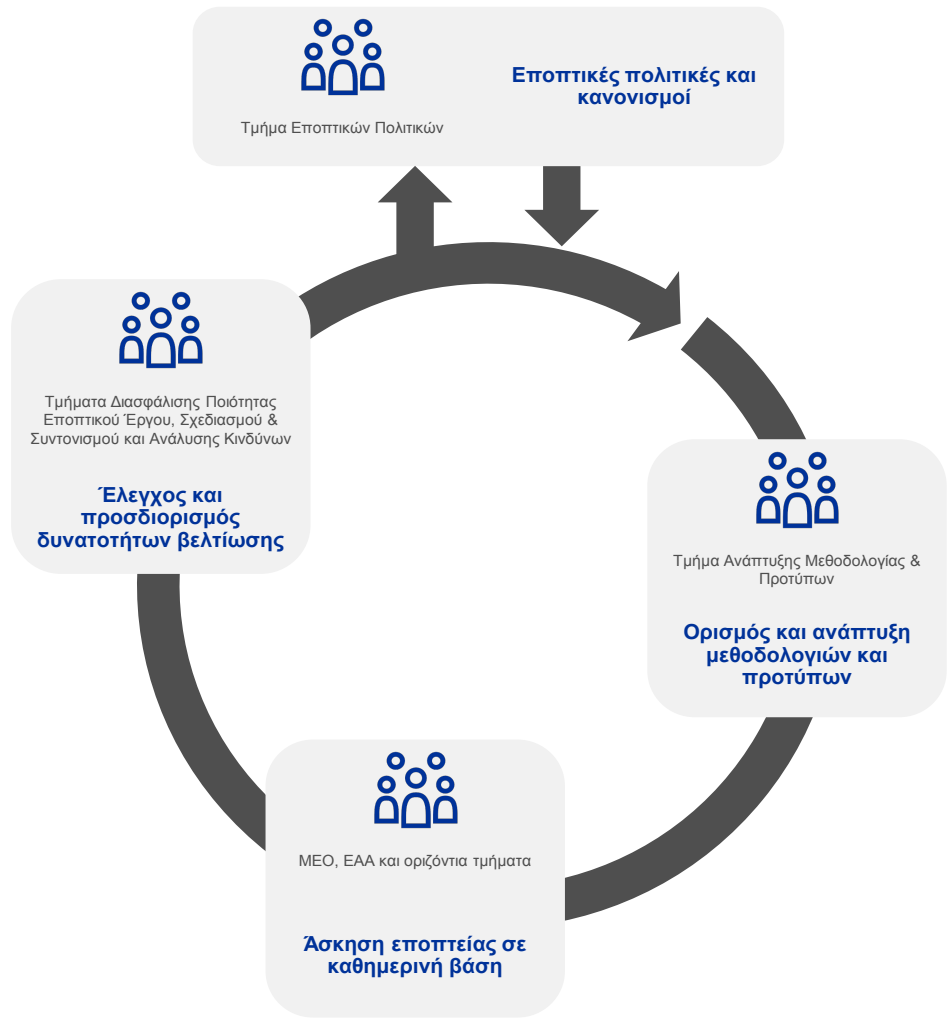
Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ) είναι ένα διεθνές όργανο που προάγει τη διεθνή χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Συντονίζει τη δράση των μελών του (που περιλαμβάνουν τις κεντρικές τράπεζες, τα υπουργεία οικονομικών και τις χρηματοπιστωτικές εποπτικές αρχές των βασικών οικονομιών και χρηματοοικονομικών κέντρων του κόσμου, καθώς και παγκόσμια όργανα θέσπισης προτύπων και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα) για την ανάπτυξη ισχυρών ρυθμιστικών, εποπτικών και άλλων πολιτικών του χρηματοπιστωτικού τομέα. Το ΣΧΣ προάγει ίσους όρους ανταγωνισμού ενθαρρύνοντας τη συνεκτική εφαρμογή αυτών των πολιτικών από τις αρμόδιες αρχές μεταξύ τομέων και χωρών. Κατόπιν της απόφασης της ολομέλειας του ΣΧΣ της 21ης Ιουνίου 2016, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ εκπροσωπείται επίσης στην ολομέλεια, το ενιαίο όργανο λήψης αποφάσεων του ΣΧΣ. Επιπλέον, από το 2015 είναι μέλος της Μόνιμης Επιτροπής για την Εποπτική και Κανονιστική Συνεργασία και από τον Φεβρουάριο του 2017 συμμετέχει ως εποπτική αρχή στη Μόνιμη Επιτροπή για την Εφαρμογή Προτύπων. Τέλος, η ΕΚΤ συμμετέχει τακτικά στις συνεδριάσεις της Περιφερειακής Ομάδας Διαβούλευσης για την Ευρώπη ως μόνιμος προσκεκλημένος.

2 Ο εποπτικός κύκλος

Η διαδικασία της τραπεζικής εποπτείας μπορεί να θεωρηθεί σαν ένας κύκλος, όπως φαίνεται στο **Σχήμα 9**. Σε αυτό το κεφάλαιο επεξηγούνται τα επιμέρους στοιχεία του εποπτικού κύκλου. Το ρυθμιστικό πλαίσιο και οι εποπτικές πολιτικές αποτελούν τα θεμέλια των εποπτικών δραστηριοτήτων και της ανάπτυξης εποπτικών μεθοδολογιών και προτύπων (βλ. Ενότητα 2.2).

Σχήμα 9
Ο εποπτικός κύκλος

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Οι μεθοδολογίες και τα πρότυπα αποτελούν τη βάση της εποπτείας όπως αυτή ασκείται καθημερινά και με τις ίδιες υψηλές προδιαγραφές για το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων (βλ. Ενότητα 2.3). Μέσω διαφόρων διαύλων, όπως η συμμετοχή του ΕΕΜ σε διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα, τα διδάγματα που αποκομίζονται από την ίδια την εποπτεία και από τη διενέργεια ελέγχων διασφάλισης ποιότητας (βλ. Ενότητα 2.4) ανατροφοδοτούν τη διαδικασία ανάπτυξης μεθοδολογιών, προτύπων, πολιτικών και του ρυθμιστικού πλαισίου.

Η εμπειρία που προκύπτει από την πρακτική εφαρμογή των μεθοδολογιών και των προτύπων αξιοποιείται στον σχεδιασμό των εποπτικών δραστηριοτήτων για τον επόμενο κύκλο. Σε αυτόν τον σχεδιασμό επίσης ενσωματώνεται η ανάλυση βασικών κινδύνων και ευπαθειών, καθώς και ο καθορισμός στρατηγικών εποπτικών προτεραιοτήτων.

2.1 Συμβολή στο ρυθμιστικό πλαίσιο και τις εποπτικές πολιτικές

Συμφωνίες της Βασιλείας

Κανονισμός σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις

CRD

BRRD

DGSD

Το ευρωπαϊκό τραπεζικό ρυθμιστικό πλαίσιο βασίζεται στις συμφωνίες της Βασιλείας και εναρμονίζεται μέσω του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων, το οποίο εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην ενιαία αγορά. Το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων είναι η βάση για την τραπεζική ένωση. Αποτελείται από ένα σύνολο νομοθετικών κειμένων με τα οποία πρέπει να συμμορφώνονται όλα τα πιστωτικά ιδρύματα (συμπεριλαμβανομένων περίπου 8.300 τραπεζών) στην ΕΕ. Μεταξύ των σημαντικότερων συστατικών του στοιχείων είναι η οδηγία και ο κανονισμός σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD και Capital Requirements Regulation - CRR), η οδηγία για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων (Deposit Guarantee Scheme Directive - DGSD) και η οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών (Bank Recovery and Resolution Directive - BRRD).

Η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ συμβάλλει ενεργά σε αυτό το ρυθμιστικό πλαίσιο σε διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμούς, όπως η ΕΑΤ, το ΕΣΣΚ, η ΕΤΕΒ και το ΣΧΣ, στα οποία έχει άμεση εκπροσώπηση. Αυτό επίσης απαιτεί τη στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (σε συντονισμό με τη Γενική Διεύθυνση Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σχέσεων και άλλες σχετικές υπηρεσιακές μονάδες της ΕΚΤ).

Όπως φαίνεται στο **Σχήμα 9**, υπεύθυνο για τον συντονισμό και την ανάπτυξη πολιτικών είναι το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών, το οποίο αντιμετωπίζει ρυθμιστικά ζητήματα και ζητήματα εποπτικής πολιτικής. Το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών επίσης συγκεντρώνει την αλληλεπίδραση σε τεχνικό επίπεδο ανάμεσα στην Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ και το ΔΝΤ για τη διενέργεια ασκήσεων εποπτείας του ΔΝΤ (ιδίως Προγραμμάτων Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα και διαβουλεύσεις βάσει του άρθρου IV).

Σε συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες των ΕΑΑ, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών παρέχει στήριξη στις ΜΕΟ και τις ΕΑΑ για την εφαρμογή των κανονισμών της ΕΕ.

Για να συνεισφέρει στην ανάπτυξη πολιτικής, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών διευκολύνει την ευθυγράμμιση θέσεων πολιτικής ανάμεσα στην ΕΚΤ και τις ΕΑΑ και όταν αυτή η ευθυγράμμιση δεν είναι εφικτή διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά τις διάφορες θέσεις.

Το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών παρέχει συμβουλές στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη της ΕΚΤ και στο Εποπτικό Συμβούλιο, την Εκτελεστική Επιτροπή και το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με ζητήματα πολιτικής και συντάσσει σχέδια προτάσεων για την ανάπτυξη μιας κοινής αντίληψης και μιας συντονισμένης προσέγγισης όσον αφορά τα σημαντικά ιδρύματα.

Αυτή η παροχή συμβουλών μπορεί να συνεπάγεται την κατάρτιση συγκεκριμένων εκθέσεων, μνημονίων ή/και προτάσεων που καλύπτουν τα ακόλουθα:

- σημαντικές ρυθμιστικές πρωτοβουλίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο·
- σημαντικές αποφάσεις που έχουν λάβει ή/και δυσκολίες με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες ευρωπαϊκές και διεθνείς ομάδες εργασίας·
- ζητήματα πολιτικής και ρυθμιστικά και εποπτικά ζητήματα γενικής σημασίας τα οποία, δεδομένης της πολυπλοκότητας των διαφορετικών συμφερόντων που εμπλέκονται, δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν εύκολα και μπορεί να απαιτούν μεταβολές του ρυθμιστικού πλαισίου·
- λοιπά κωλύματα ή εξελίξεις των εργασιών πολιτικής που μπορεί γενικά να αφορούν την τραπεζική εποπτεία.

Πέρα από τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα, το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών υποστηρίζει τις εργασίες των ΜΕΟ, παραδείγματος χάριν με την καθιέρωση και τον συντονισμό της συνεργασίας με μη συμμετέχοντα κράτη μέλη και με χώρες εκτός ΕΕ, π.χ. μέσω της σύναψης μνημονίων συνεννόησης και άλλων έκτακτων συμφωνιών συνεργασίας που διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις.

2.2 Ορισμός και ανάπτυξη μεθοδολογιών και προτύπων

Οι εποπτικές μεθοδολογίες και τα πρότυπα άριστης ποιότητας είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη συνεπούς και αποτελεσματικής εποπτείας. Εντός της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ, το Τμήμα Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων επανεξετάζει τακτικά και αναπτύσσει εποπτικές μεθοδολογίες σύμφωνα με τον Πυλώνα 2. Αυτές οι εποπτικές μεθοδολογίες και τα πρότυπα στηρίζονται στις βέλτιστες πρακτικές και βελτιώνονται διαρκώς. Επίσης εξελίσσονται ως αποτέλεσμα των εργασιών είτε διεθνών φορέων θέσπισης προτύπων (π.χ. της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας) σχετικά με την εναρμόνιση των κανονισμών που διέπουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα είτε αρχών της ΕΕ (ιδίως της ΕΑΤ).

Σε τομείς που δεν καλύπτονται από τη δέσμη κανόνων που έχουν αναπτυχθεί από τους διεθνείς φορείς θέσπισης προτύπων ή αν προκύψει ανάγκη ανάπτυξης κοινής

αντίληψης και συντονισμένης προσέγγισης κατά την άσκηση της καθημερινής εποπτείας, η ΕΚΤ –στον βαθμό που προβλέπεται από τα εποπτικά καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί– δύναται να εκδίδει δικούς της κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες σχετικά με τις εποπτικές μεθοδολογίες και τα κοινά πρότυπα, υπό την επιφύλαξη της σχετικής νομοθεσίας της Ένωσης και σύμφωνα με αυτήν και υπό την επιφύλαξη των δεσμευτικών προτύπων της ΕΑΤ. Καθ' όλη τη διαδικασία, η ΕΚΤ πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις στο διεθνές και ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο και τον ρόλο της ΕΑΤ, με σκοπό την εναρμόνιση των εποπτικών πρακτικών και τη διαχρονική συνέπεια των εποπτικών αποτελεσμάτων στο πλαίσιο του ΕΕΜ.

Το κοινό σύνολο μεθοδολογιών και προτύπων καλύπτει θέματα όπως η διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP), η οποία καλύπτεται σε επόμενη ενότητα του εγχειριδίου (βλ. Ενότητα 4.6).

Παραδείγματος χάριν, για τους σκοπούς της εκτέλεσης της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης, ο ΕΕΜ έχει αναπτύξει μια κοινή μεθοδολογία για τη συνεχιζόμενη αξιολόγηση των κινδύνων των εποπτευόμενων οντοτήτων, των ρυθμίσεων διακυβέρνησής τους και της κατάστασής τους όσον αφορά κεφάλαια και ρευστότητα. Η ΕΚΤ εφαρμόζει την κοινή μεθοδολογία της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης του ΕΕΜ σε όλα τα σημαντικά ιδρύματα, διευκολύνοντας τις συγκρίσεις ομοειδών ιδρυμάτων και τις εγκάρσιες αναλύσεις σε ευρεία κλίμακα. Με αυτόν τον τρόπο η μεθοδολογία εξασφαλίζει ίσους όρους ανταγωνισμού για όλα τα εποπτευόμενα ιδρύματα, ενώ λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Η διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης του ΕΕΜ εφαρμόζεται αναλογικά στα σημαντικά ιδρύματα, διασφαλίζοντας την τήρηση των υψηλότερων και συνεπέστερων εποπτικών προτύπων.

Η ανάπτυξη μεθοδολογιών δεν είναι αποκλειστική ευθύνη του Τμήματος Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων. Όσον αφορά την έκδοση αδειών λειτουργίας, την επιβολή κυρώσεων, τις επιτόπιες επιθεωρήσεις, τα εσωτερικά υποδείγματα, τα κοινά πρότυπα και συστάσεις που αφορούν τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, καθώς και κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές και γενικές οδηγίες που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού ΕΕΜ, αρμόδιες είναι οι σχετικές υπηρεσιακές μονάδες της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ, όπως αναλύεται παρακάτω.

Το Τμήμα Εποπτικών Εγκρίσεων αναπτύσσει τη μεθοδολογία για την αξιολόγηση των αιτημάτων άδειας λειτουργίας, των προτάσεων για την ανάκληση άδειας λειτουργίας, των προτάσεων για την απόκτηση ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικό ίδρυμα και των διαδικασιών αξιολόγησης καταλληλότητας, που καλύπτονται στο Κεφάλαιο 3 και στην Ενότητα 4.4 του παρόντος εγχειριδίου. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το Τμήμα Εποπτικών Εγκρίσεων συνήθως δεν κινεί καμία σχετική διαδικασία αδειοδότησης ή ανάκλησης άδειας. Αρμόδιες για τη σύνταξη σχεδίου απόφασης σχετικά με τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, την απόκτηση ειδικών συμμετοχών και τις περισσότερες περιπτώσεις ανάκλησης άδειας είναι οι ΕΑΑ. Αυτές συνεργάζονται με το Τμήμα Εποπτικών Εγκρίσεων, το οποίο στη συνέχεια αξιολογεί τις προτάσεις και

διασφαλίζει ότι πληρούνται οι σχετικές απαιτήσεις και ότι τηρούνται οι κοινές διαδικασίες.

Όσον αφορά τις διαδικασίες αξιολόγησης καταλληλότητας που περιγράφονται στην ενότητα 4.4, το Τμήμα Εποπτικών Εγκρίσεων είναι αρμόδιο για την αξιολόγησή τους. Έτσι, σε περίπτωση νέου διορισμού στο διοικητικό όργανο σημαντικού ιδρύματος, το Τμήμα Εποπτικών Εγκρίσεων διενεργεί προκαταρκτική αξιολόγηση σχετικά με τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας και την διαβιβάζει στον συντονιστή της αντίστοιχης ΜΕΟ. Σε συνεργασία με τον συντονιστή της ΜΕΟ, συντάσσεται κοινή πρόταση προς έγκριση από το Εποπτικό Συμβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Όσον αφορά τη διασφάλιση της συνέπειας των μεθοδολογιών και των διαδικασιών που συνδέονται με την εξέταση των εσωτερικών υποδειγμάτων για τον υπολογισμό των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων (Πυλώνας 1), συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των πολιτικών για τις μεταβολές υποδειγμάτων και πιθανών επεκτάσεων εσωτερικών υποδειγμάτων του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων, έχει συσταθεί το εξειδικευμένο Τμήμα Εσωτερικών Υποδειγμάτων. Το Τμήμα Εσωτερικών Υποδειγμάτων αναλαμβάνει πρωταγωνιστικό ρόλο, μαζί με το Τμήμα Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων, όσον αφορά την ανάπτυξη εποπτικών προτύπων και μεθοδολογιών εντός του ΕΕΜ σχετικά με την έγκριση υποδειγμάτων και τη συνεχή εποπτεία των εσωτερικών υποδειγμάτων, όπως περιγράφεται στην ενότητα 4.7 του παρόντος εγχειριδίου. Επιπλέον, σε συνεννόηση με το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών, παρακολουθεί την ανάπτυξη σε διεθνή όργανα (π.χ. στην Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας) διεθνών προτύπων που αφορούν τα εσωτερικά υποδείγματα.

Το Τμήμα Κεντρικής Διαχείρισης Επιτόπιων Επιθεωρήσεων είναι υπεύθυνο για την ανάπτυξη και την επικαιροποίηση της μεθοδολογίας για τις επιτόπιες επιθεωρήσεις. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, το Τμήμα Κεντρικής Διαχείρισης Επιτόπιων Επιθεωρήσεων αλληλεπιδρά με τις ΜΕΟ, τα λοιπά οριζόντια τμήματα της ΕΚΤ, τις ομάδες επιθεώρησης, τους επικεφαλής των κλιμακίων και τις ΕΑΑ. Ειδικότερα, για την τήρηση της μεθοδολογίας για τις επιτόπιες επιθεωρήσεις, συντονίζεται με το Τμήμα Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων και τις ΕΑΑ.

2.3 Άσκηση καθημερινής εποπτείας

Οι πολιτικές, οι μεθοδολογίες και τα πρότυπα του ΕΕΜ υποστηρίζουν την καθημερινή εποπτεία που ασκείται με βάση τα ίδια πρότυπα σε όλα τα εποπτευόμενα ιδρύματα στη ζώνη του ευρώ σύμφωνα με τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (βλ. Ενότητα 4.6 για περισσότερες λεπτομέρειες).

Η καθημερινή εποπτεία των σημαντικών ιδρυμάτων ασκείται από τις ΜΕΟ, οι οποίες απαρτίζονται από στελέχη τόσο των ΕΑΑ όσο και της ΕΚΤ και υποστηρίζονται από τα τμήματα της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV που παρέχουν οριζόντιες και εξειδικευμένες υπηρεσίες και από παρόμοιο προσωπικό των ΕΑΑ (π.χ. ειδικούς σε θέματα εσωτερικών υποδειγμάτων).

Υπάρχουν διάφορα εργαλεία για την εκτέλεση εποπτικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο της καθημερινής εποπτείας, η ΜΕΟ αναλύει τις εποπτικές αναφορές, τις οικονομικές καταστάσεις και την εσωτερική τεκμηρίωση των εποπτευόμενων οντοτήτων. Οι ΜΕΟ συγκαλούν τακτικές και ειδικές συνεδριάσεις με τις εποπτευόμενες οντότητες με συμμετέχοντες από διάφορες βαθμίδες του προσωπικού. Διενεργούν συνεχιζόμενες αναλύσεις κινδύνου εγκεκριμένων μοντέλων κινδύνου· επίσης αναλύουν και αξιολογούν τα σχέδια ανάκαμψης των εποπτευόμενων οντοτήτων.

Όλες οι δραστηριότητες που περιγράφονται παραπάνω αποτυπώνονται στη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης που διενεργείται από τις ΜΕΟ. Η εν λόγω διαδικασία περιγράφεται λεπτομερώς στην ενότητα 4.6.

2.4 Ενίσχυση της τραπεζικής εποπτείας

Όπως περιγράφεται παραπάνω στο παρόν κεφάλαιο, η ΕΚΤ διαρκώς διερευνά δυνατότητες βελτίωσης, οι οποίες ανατροφοδοτούν τη διαδικασία διαμόρφωσης των μεθοδολογιών, των προτύπων, των πολιτικών και του ρυθμιστικού πλαισίου. Αυτές οι δυνατότητες βελτίωσης εντοπίζονται διαμέσου διαφόρων διαύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής της ευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας σε διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα και της εμπειρίας που προκύπτει από την πρακτική εφαρμογή των μεθοδολογιών και των προτύπων. Επιπλέον, οι δυνατότητες βελτίωσης προσδιορίζονται διαμέσου της τακτικής διαδικασίας αναγνώρισης και αξιολόγησης βασικών κινδύνων και ευπαθειών (βλ. Ενότητα 2.4.1), που επίσης ενσωματώνονται στις στρατηγικές εποπτικές προτεραιότητες (Βλ. Ενότητα 4.2 για περισσότερες λεπτομέρειες). Η αλληλεπίδραση μεταξύ της μικροπροληπτικής και της μακροπροληπτικής εποπτείας (βλ. Ενότητα 2.4.2) και η διενέργεια ελέγχων διασφάλισης ποιότητας (βλ. Ενότητα 2.4.3) επίσης διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στη διερεύνηση περαιτέρω δυνατοτήτων βελτίωσης.

2.4.1 Εντοπισμός και αξιολόγηση κινδύνων

Η τακτική διαδικασία αναγνώρισης και αξιολόγησης βασικών κινδύνων και ευπαθειών αποτελείται κυρίως από τέσσερα συμπληρωματικά στοιχεία (βλ. Ενότητα 4.2 για περισσότερες λεπτομέρειες):

(i) τακτική παρακολούθηση και ανάλυση υφιστάμενων και αναδυόμενων κινδύνων·

(ii) σε βάθος αναλύσεις (deep dives) των εντοπισθέντων δυνητικών κινδύνων·

(iii) τακτικές ή έκτακτες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων·

(iv) αναλύσεις επιπτώσεων υφιστάμενων ή επικείμενων κανονιστικών πρωτοβουλιών.

Μετά τον εντοπισμό των υφιστάμενων και αναδυόμενων κινδύνων, το λογικό δεύτερο βήμα είναι η αξιολόγησή τους για να επιβεβαιωθεί το αποτέλεσμα της διαδικασίας

εντοπισμού και να προσδιοριστούν οι κατάλληλες εποπτικές ενέργειες για την αντιμετώπισή τους.

Οι κίνδυνοι, ιδίως όταν αφορούν το σύνολο ή ένα σημαντικό υποσύνολο των εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων, συνήθως έχουν μια οριζόντια διάσταση. Μάλιστα, καθώς είναι συχνά δύσκολο να διακρίνει κανείς ξεκάθαρα τη μικροπροληπτική από τη μακροπροληπτική θεώρηση, απαιτείται στενή συνεργασία μεταξύ των δύο λειτουργιών.

2.4.2 Σύνδεση μικροπροληπτικής και μακροπροληπτικής εποπτείας

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 5

Οι λειτουργίες μικροπροληπτικής και μακροπροληπτικής εποπτείας της ΕΚΤ συνεργάζονται στενά μεταξύ τους για τον εντοπισμό των βασικών κινδύνων ανταλλάσσοντας απόψεις για κινδύνους και ευπάθειες.

Παράγοντες μακροπροληπτικής εποπτείας λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της μικροπροληπτικής εποπτείας και παράγοντες μικροπροληπτικής εποπτείας λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της μακροπροληπτικής εποπτείας. Παράγοντες μακροπροληπτικής εποπτείας λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των εποπτικών προτεραιοτήτων και τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, στην απόφαση SREP και στην επίβλεψη λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Αντιστρόφως, η ανάλυση μακροπροληπτικών κινδύνων αξιοποιεί τις πληροφορίες και τις ενδείξεις της μικροπροληπτικής εποπτείας. Η μικροπροληπτική εποπτεία μπορεί να σηματοδοτεί αναδυόμενους κινδύνους που απορρέουν από μεμονωμένα σημαντικά ιδρύματα σε πρώιμο στάδιο, καθώς και κινδύνους που απορρέουν από μεταβολές στις επιχειρησιακές πρακτικές ή από χρηματοπιστωτική καινοτομία.

Ένα ακόμη πεδίο στο οποίο η μικροπροληπτική και η μακροπροληπτική θεώρηση συμπληρώνουν η μία την άλλη είναι η διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για μικροπροληπτικούς και μακροπροληπτικούς σκοπούς. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διενεργούνται για μικροπροληπτικούς σκοπούς επικεντρώνονται σε ένα ίδρυμα και τα αποτελέσματα λαμβάνονται υπόψη στην αξιολόγηση SREP. Γι' αυτόν τον λόγο, σε αυτές τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων τονίζεται ιδιαιτέρως η συνέπεια ως προς την οριζόντια αντιμετώπιση. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διενεργούνται για μακροπροληπτικούς σκοπούς συμπληρώνουν αυτές τις ασκήσεις καθώς επίσης αντιμετωπίζουν τις επιδράσεις δικτύου μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και τις επιδράσεις ανατροφοδότησης, παραδείγματος χάριν αρνητικές επιδράσεις του σεναρίου ακραίων καταστάσεων για τις χορηγήσεις και την κατάσταση της οικονομίας (βλ. Ενότητα 4.2.3).

Ο συντονισμός των καθηκόντων μικροπροληπτικής και μακροπροληπτικής εποπτείας γίνεται μέσω μιας υγιούς δομής διακυβέρνησης (βλ. Ενότητα 1.2.1), διασφαλίζοντας την ολοκληρωμένη επίβλεψη των τρόπων αντιμετώπισης των κινδύνων ούτως ώστε να επιτυγχάνεται συμπληρωματικότητα και αποτελεσματικότητα στην εποπτεία με ολιστικό τρόπο. Αυτό είναι επίσης απαραίτητο για την αποφυγή επικαλύψεων μεταξύ μικροπροληπτικών και μακροπροληπτικών εργαλείων, καθώς και πιθανής διπλής μέτρησης κινδύνων.

Η ΕΚΤ επίσης συνεργάζεται στενά με άλλα όργανα και οργανισμούς της ΕΕ, όπως οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές, συμπεριλαμβανομένης της ΕΑΤ, και το ΕΣΣΚ, για την κατάρτιση των εποπτικών και ρυθμιστικών πλαισίων της ΕΕ, καθώς και του πλαισίου εξυγίανσης της ΕΕ. Η ΕΚΤ συμμετέχει επίσης σε συζητήσεις επί θεμάτων πολιτικής σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση και την εποπτεία, τόσο σε διεθνές όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για την παρακολούθηση κινδύνων και μελέτες επιπτώσεων που απαιτούν πρόσβαση σε ορισμένες πληροφορίες (βλ. Ενότητα 1.2.1), το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων του ΕΕΜ συντονίζει, σε στενή συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Στατιστικής, τις σχετικές συλλογές δεδομένων και τις διαδικασίες που επιτρέπουν τη συλλογή στοιχείων, τη διασφάλιση ποιότητας και την κατάρτιση συγκεντρωτικών στοιχείων.

2.4.3 Έλεγχος ποιότητας και σχεδιασμού

Η εποπτεία των σημαντικών και των λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων προϋποθέτει συνολικούς μηχανισμούς μέσω των οποίων διασφαλίζεται ότι η εποπτική προσέγγιση παραμένει συνεκτική και ύψιστης ποιότητας για το σύνολο των εποπτευόμενων οντοτήτων. Αυτό συνεπάγεται την αποφυγή στρεβλώσεων μεταξύ των δύο κατηγοριών ιδρυμάτων και εφαρμογή της εποπτικής προσέγγισης και της αρχής της αναλογικότητας με συντεταγμένο τρόπο.

Σχεδιασμός και συντονισμός

Σε ό,τι αφορά τα σημαντικά ιδρύματα, το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης διενεργεί τακτικούς ελέγχους προκειμένου να διαπιστώνει εάν τα καθήκοντα που προβλέπονται από τα αντίστοιχα προγράμματα εποπτικής εξέτασης έχουν εκπληρωθεί από τις ΜΕΟ και αιτείται διορθωτικές ενέργειες, εάν κρίνεται απαραίτητο.

Για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, ο εποπτικός προγραμματισμός γίνεται από τις ΕΑΑ και, όπου κρίνεται αναγκαίο, επιβλέπεται από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ.

Επιπλέον, τα προγράμματα εποπτικής εξέτασης σχεδιάζονται και επικαιροποιούνται με βάση τα ευρήματα των προηγούμενων περιόδων. Τα πορίσματα συζητούνται με τα εμπλεκόμενα μέρη με σκοπό τη βελτίωση και την περαιτέρω ανάπτυξη μιας κοινής αντίληψης και μιας συντονισμένης προσέγγισης ως προς τις μελλοντικές δραστηριότητες.

Διασφάλιση ποιότητας

Το Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας Εποπτικού Έργου λειτουργεί ως μέρος της δεύτερης γραμμής άμυνας του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου σχετικά με τα καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ δυνάμει του κανονισμού ΕΕΜ.

Το εν λόγω τμήμα καλύπτει τα ακόλουθα:

(i) την άσκηση άμεσης εποπτείας από τις ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας Ι και ΙΙ και τις δραστηριότητες των ΕΑΑ στον βαθμό που σχετίζονται με την εποπτεία σημαντικών ιδρυμάτων·

(ii) την επίβλεψη από την ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ της εποπτείας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων από τις ΕΑΑ·

(iii) τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV, η οποία έχει αναλάβει τις οριζόντιες λειτουργίες·

(iv) τη Γενική Διεύθυνση Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου·

(v) τη συμβολή άλλων μονάδων της ΕΚΤ στις εποπτικές δραστηριότητες της ΕΚΤ.

Σκοπός του Τμήματος Διασφάλισης Ποιότητας Εποπτικού Έργου είναι να παρέχει διαβεβαιώσεις πρωτίστως στους επικεφαλής των υπηρεσιακών μονάδων της ΕΚΤ, καθώς και στο Εποπτικό Συμβούλιο, το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ ότι η τραπεζική εποπτεία της ΕΚΤ ασκείται με συνέπεια σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ και με βάση τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, το Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας Εποπτικού Έργου:

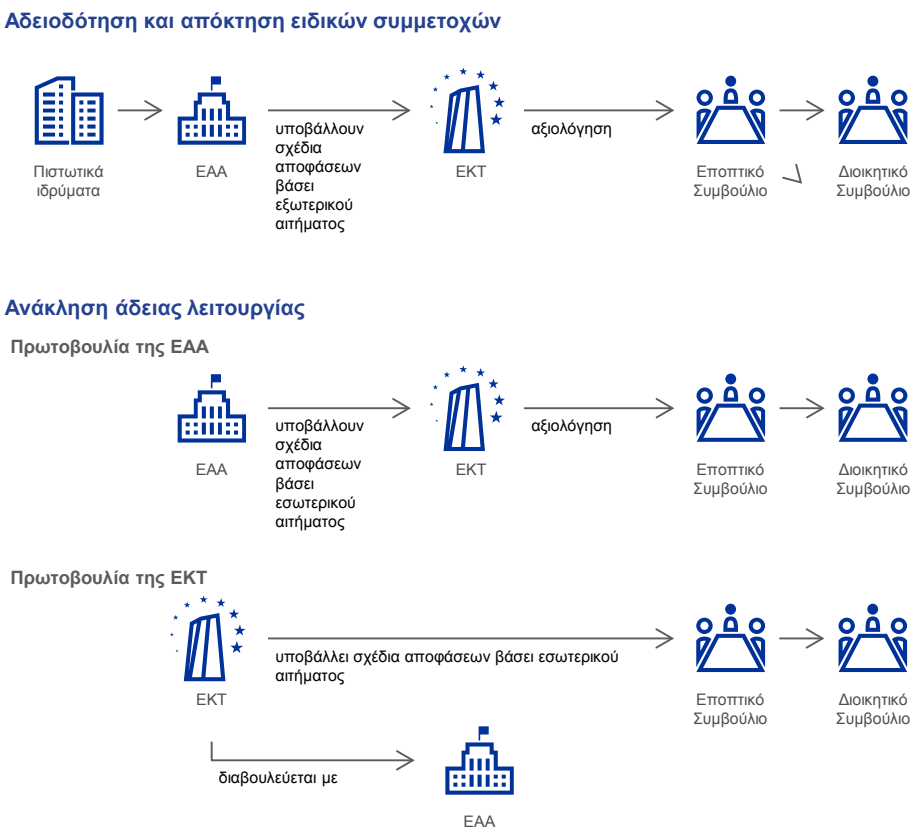
- αξιολογεί και προάγει την αξιοπιστία, τον έγκαιρο χαρακτήρα και την αποτελεσματικότητα της τραπεζικής εποπτείας της ΕΚΤ δυνάμει του κανονισμού ΕΕΜ·
- αξιολογεί την αμεροληψία των εποπτικών δραστηριοτήτων σε όλες τις ΜΕΟ και σε ό,τι αφορά την εποπτεία τόσο σημαντικών όσο και λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων·
- διατυπώνει παρατηρήσεις σχετικά με την ορθή εφαρμογή και την ανάγκη βελτίωσης του μεθοδολογικού πλαισίου του ΕΕΜ·
- εκδίδει συστάσεις και πρότυπα για τις επιχειρησιακές μονάδες, συμπεριλαμβανομένων των οριζόντιων λειτουργιών, παρέχοντας σχόλια για τις εποπτικές πρακτικές που ακολουθούν, π.χ. επισημαίνοντας τις βέλτιστες εποπτικές πρακτικές·
- εντοπίζει κινδύνους (συμπεριλαμβανομένων νομικών κινδύνων), ελλείψεις και αδυναμίες στη λειτουργία του εποπτικού πλαισίου του ΕΕΜ.

Οι έλεγχοι διασφάλισης ποιότητας είναι το κύριο μέσο που χρησιμοποιείται από το Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας Εποπτικού Έργου. Αυτοί οι έλεγχοι διενεργούνται σε συνεργασία με τις λειτουργίες διασφάλισης ποιότητας των ΕΑΑ, κατά περίπτωση.

3 Άσκηση της εποπτείας του ΕΕΜ σε όλα τα εποπτευόμενα ιδρύματα

Οι εποπτικές αρμοδιότητες της ΕΚΤ διαφέρουν ανάλογα με τον χαρακτηρισμό του εκάστοτε πιστωτικού ιδρύματος ως σημαντικού ή λιγότερο σημαντικού. Όσον αφορά ορισμένες διαδικασίες, ωστόσο, οι οποίες αναφέρονται ως **κοινές διαδικασίες**, η ΕΚΤ είναι αρμόδια ανεξαρτήτως της σημασίας των ιδρυμάτων. Αυτές οι διαδικασίες περιγράφονται στο πρώτο μέρος του παρόντος κεφαλαίου. Το δεύτερο μέρος καλύπτει τις διαδικασίες και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημασίας των ιδρυμάτων τόσο σε τακτική βάση όσο και εκτάκτως.

Σχήμα 10
Κοινές διαδικασίες

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

3.1 Αξιολόγηση των αιτημάτων χορήγησης αδειών για προτεινόμενες αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικό ίδρυμα και ενιαίο διαβατήριο

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 4 παράγραφος 1, 14 παράγραφοι 5 και 6

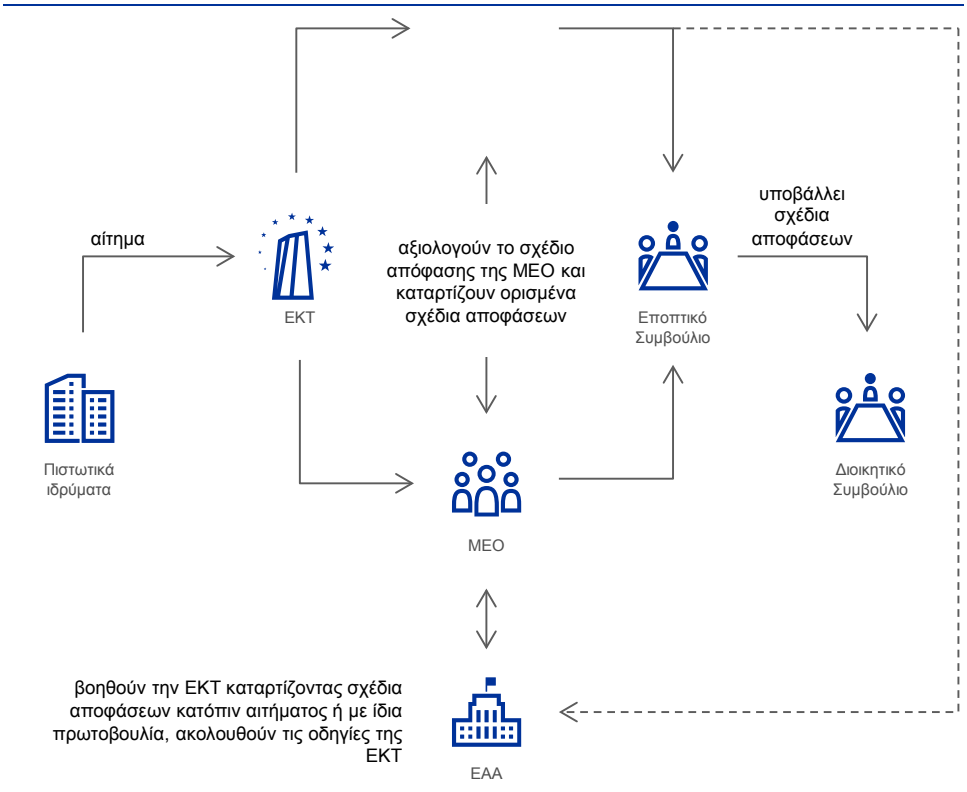
CRD, άρθρα 18, 20 και 45

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρο 79 και μέρος V

Οι κοινές διαδικασίες για τις οποίες η τελική απόφαση λαμβάνεται από την ΕΚΤ περιλαμβάνουν τις ισχύουσες διαδικασίες για τη χορήγηση νέας άδειας λειτουργίας, την ανανέωση υπάρχουσας άδειας (οι όροι «άδεια λειτουργίας» και «αδειοδότηση» χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι) ή την ανάκληση άδειας λειτουργίας. Οι υπόλοιπες κοινές διαδικασίες (βλ. Ενότητα 3.1.2) καλύπτουν τις διαδικασίες για την έγκριση προτεινόμενων αποκτήσεων ή περαιτέρω αυξήσεων ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα. Σε αυτήν την ενότητα επίσης περιγράφεται η διαδικασία σύμφωνα με την οποία ένα ίδρυμα στο οποίο έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας τράπεζας σε ένα κράτος μέλος μπορεί να κάνει χρήση του δικαιώματος εγκατάστασης και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών εντός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενιαίο διαβατήριο).

Σχήμα 11

Κοινές διαδικασίες (γενική διαδικασία για την υποβολή αιτημάτων, τις κοινοποιήσεις και τις αιτήσεις)

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

3.1.1 Χορήγηση, ανάκληση και λήξη άδειας λειτουργίας

Εάν επιθυμούν να αναλάβουν δραστηριότητα πιστωτικού ιδρύματος σε συμμετέχον κράτος μέλος, τα ιδρύματα πρέπει να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση άδειας τράπεζας. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας τράπεζας πρέπει να υποβάλλεται στην ΕΑΑ του κράτους μέλους στο οποίο πρόκειται να εγκατασταθεί το ίδρυμα σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στη σχετική εθνική νομοθεσία. Η αίτηση αξιολογείται ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι μόνον οντότητες που πληρούν τις ισχύουσες εθνικές και ενωσιακές νομικές απαιτήσεις εισέρχονται στην αγορά ως πιστωτικά ιδρύματα.

Υπάρχουν διάφορες περιστάσεις υπό τις οποίες ιδρύματα αιτούνται χορήγηση άδειας λειτουργίας τράπεζας. Ένα πιστωτικό ίδρυμα το οποίο ήδη εποπτεύεται μπορεί να υποβάλει αίτημα επέκτασης ή αναδιάρθρωσης των δραστηριοτήτων του. Με την επιφύλαξη εθνικών νομοθετικών διατάξεων, μη αδειοδοτημένες οντότητες/πρόσωπα που σκοπεύουν να αναλάβουν τραπεζική δραστηριότητα μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτημα χορήγησης άδειας λειτουργίας για την ανάληψη δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος.

Πεδίο εφαρμογής

CRR, άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο 1)

CRD, Παράρτημα 1

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρο 88

Η διαδικασία για τη χορήγηση από την ΕΚΤ άδειας λειτουργίας για την ανάληψη δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος ισχύει για όλες τις δραστηριότητες πιστωτικών ιδρυμάτων οι οποίες υπόκεινται σε αδειοδότηση. Σε αυτές περιλαμβάνονται δραστηριότητες οι οποίες υπόκεινται σε αμοιβαία αναγνώριση δυνάμει του Παραρτήματος 1 της CRD, καθώς και άλλες ρυθμιζόμενες δραστηριότητες οι οποίες απαιτούν έγκριση από την εποπτική αρχή σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Αυτό σημαίνει ότι η διαδικασία αδειοδότησης του ΕΕΜ επίσης ισχύει για περιπτώσεις όπου ένα πιστωτικό ίδρυμα κατά τον ορισμό του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχείο 1) του CRR το οποίο έχει ήδη άδεια λειτουργίας τράπεζας αιτείται επέκταση της άδειας ούτως ώστε να αναλάβει νέα ρυθμιζόμενη δραστηριότητα, εάν η ανάγκη χορήγησης τέτοιας άδειας προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία. Αυτό ισχύει είτε πρόκειται για νέα δραστηριότητα δυνάμει του Παραρτήματος 1 της CRD είτε για ρυθμιζόμενη δραστηριότητα για την οποία απαιτείται χορήγηση άδειας σύμφωνα με εθνική νομοθεσία που υποστηρίζει λειτουργία προληπτικής εποπτείας.

Το αίτημα αξιολογείται από την ΕΑΑ και την ΕΚΤ. Η ΕΑΑ λειτουργεί ως σημείο επαφής για τον αιτούντα. Αξιολογεί το αίτημα με βάση τις απαιτήσεις που προβλέπει η εθνική νομοθεσία, με τη συμμετοχή της αντίστοιχης ΜΕΟ, κατά περίπτωση. Η ΕΚΤ αξιολογεί το αίτημα με βάση τις απαιτήσεις που προβλέπει η ενωσιακή νομοθεσία. Οι αξιολογήσεις της ΕΑΑ και της ΕΚΤ συνδέονται στενά μεταξύ τους. Η κοινή αξιολόγηση διασφαλίζει ότι η οντότητα συμμορφώνεται με τις σχετικές απαιτήσεις, ιδίως εκείνες που αφορούν τη διακυβέρνηση, την άσκηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, την προληπτική εποπτεία και το επιχειρηματικό μοντέλο. Επιπροσθέτως, η αξιολόγηση διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες εθνικές απαιτήσεις. Τόσο η ΕΑΑ όσο και η ΕΚΤ έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από τον αιτούντα να παράσχει τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που απαιτούνται για την

αξιολόγηση. Η ΕΚΤ και η ΕΑΑ ανταλλάσσουν όλες τις πληροφορίες και τα δεδομένα που αφορούν το αίτημα.

Εάν, κατά την αξιολόγηση της ΕΑΑ, προκύπτει μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αδειοδότησης όπως αυτές προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία, η ΕΑΑ απορρίπτει το αίτημα.

Εάν ο αιτών συμμορφώνεται με όλες τις απαιτήσεις αδειοδότησης όπως αυτές προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία, η ΕΑΑ ενημερώνει την ΕΚΤ σχετικά με την τελική αξιολόγησή της και της προτείνει να χορηγήσει την άδεια λειτουργίας. Η προτεινόμενη απόφαση μπορεί να περιλαμβάνει όρους, υποχρεώσεις ή/και συστάσεις για το ενδιαφερόμενο ίδρυμα. Η ΕΚΤ μπορεί να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει με το σχέδιο απόφασης της ΕΑΑ. Εάν το αίτημα απορριφθεί από την ΕΚΤ ή εάν μια θετική απόφαση υπόκειται σε όρους ή/και υποχρεώσεις που δεν έχουν προηγουμένως αποτελέσει αντικείμενο συμφωνίας με τον αιτούντα, ο αιτών έχει δικαίωμα ακρόασης. Η τελική απόφαση της ΕΚΤ θα πρέπει να λαμβάνεται εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την υποβολή του σχεδίου απόφασης της ΕΑΑ, αλλά αυτή η περίοδος μπορεί να επεκταθεί άπαξ κατά δέκα εργάσιμες ημέρες.

Η άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος μπορεί να ανακληθεί από την ΕΚΤ είτε με δική της πρωτοβουλία είτε βάσει πρότασης της ΕΑΑ του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το ίδρυμα. Η διαδικασία που εφαρμόζεται όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ της ΕΑΑ και της ΕΚΤ είναι σε μεγάλο βαθμό ίδια με τη διαδικασία στο πλαίσιο χορήγησης άδειας, αν και παρουσιάζει ορισμένες αποκλίσεις ανάλογα με το αν η ανάκληση έχει ζητηθεί από την εποπτευόμενη οντότητα ή αν έχει κινηθεί από την εποπτική αρχή, είτε την ΕΑΑ είτε την ΕΚΤ.

Εάν η εποπτευόμενη οντότητα έχει ζητήσει την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της, παραδείγματος χάριν επειδή πλέον δεν αναλαμβάνει τραπεζική δραστηριότητα, η ΕΑΑ και η ΕΚΤ αξιολογούν κατά πόσον πληρούνται οι ισχύουσες προϋποθέσεις για την ανάκληση της άδειας σύμφωνα με την εθνική και την ενωσιακή νομοθεσία. Πιο συγκεκριμένα, απαιτείται σαφής και αδιαμφισβήτητη επιβεβαίωση ότι η οντότητα δεν διακρατεί πλέον καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια.

Εάν η ανάκληση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος ενεργοποιείται από την εποπτική αρχή, παραδείγματος χάριν επειδή το ίδρυμα παύει να πληροί τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας ή δεν παρέχει πλέον την εγγύηση ότι μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι των πιστωτών του, διενεργείται ολοκληρωμένη και αναλυτική αξιολόγηση. Αυτό γίνεται για την τεκμηρίωση των λόγων ανάκλησης της άδειας λειτουργίας, στην οποία λαμβάνεται υπόψη το εποπτικό ιστορικό του ενδιαφερόμενου ιδρύματος, καθώς και τα σχετικά θιγόμενα συμφέροντα, για παράδειγμα ο κίνδυνος για τους καταθέτες. Σε τέτοιες περιπτώσεις μπορούν να εμπλακούν και οι αρχές εξυγίανσης. Εάν η ανάκληση ενεργοποιείται από την ΕΚΤ, η ΕΚΤ διαβουλεύεται εγκαίρως με την ΕΑΑ πριν λάβει την απόφασή της. Προτού εκδοθεί από την ΕΚΤ απόφαση ανάκλησης άδειας, συνήθως παρέχεται στην εποπτευόμενη οντότητα δυνατότητα ακρόασης. Εάν κρίνεται απαραίτητη μια κατεπείγουσα απόφαση, η ΕΚΤ δύναται να λάβει απόφαση χωρίς προηγουμένως να παράσχει στην οντότητα τη δυνατότητα ακρόασης.

Η λήξη άδειας λειτουργίας σημειώνεται όταν η άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος παύει να υφίσταται. Αυτό μπορεί να προκληθεί από συγκεκριμένους εθνικούς και νομικά καθορισμένους παράγοντες, οι οποίοι γενικά δεν συνεπάγονται εποπτική διακριτική ευχέρεια ή απόφαση της αρμόδιας αρχής. Υπάρχουν τρεις τυπικές καταστάσεις στις οποίες, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, η άδεια λειτουργίας μπορεί να λήξει:

- το πιστωτικό ίδρυμα δεν κάνει χρήση της άδειας λειτουργίας εντός 12 μηνών,
- το πιστωτικό ίδρυμα παραιτείται ρητώς από την άδεια λειτουργίας,
- το πιστωτικό ίδρυμα έχει παύσει να ασκεί τη δραστηριότητά του για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών.

Δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, αποτέλεσμα παρόμοιο με τη λήξη της άδειας λειτουργίας μπορεί να σημειωθεί αν το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα παύσει να υφίσταται, παραδείγματος χάριν λόγω συγχώνευσης με άλλη εταιρεία. Σε αυτές τις περιπτώσεις ταυτόχρονα παύει να υφίσταται και η άδεια λειτουργίας. Σε τέτοιες περιπτώσεις εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία που ισχύει για τη λήξη της άδειας λειτουργίας.

Κάθε αδειοδότηση, ανάκληση άδειας λειτουργίας ή λήξη άδειας λειτουργίας κοινοποιείται από την ΕΚΤ είτε απευθείας στην εμπλεκόμενη οντότητα (ανάκληση ή λήξη άδειας) είτε στην εμπλεκόμενη ΕΑΑ (αδειοδότηση) και την ΕΑΤ. Ο κατάλογος των εποπτευόμενων οντοτήτων του ΕΕΜ ενημερώνεται αναλόγως. Γενικά, η εμπλεκόμενη ΕΑΑ προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση απόφασης σύμφωνα με τη σχετική εθνική νομοθεσία.

3.1.2 Ειδικές συμμετοχές

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και 15

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 85-88

CRD, άρθρα 3 παράγραφος 1, 3 παράγραφος 33 και 22-27

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στον χρηματοοικονομικό τομέα (CEBS/2008/214)

Κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών στον χρηματοοικονομικό τομέα (JC/GL/2016/01)

Προτεινόμενες αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών ή προτεινόμενες περαιτέρω αυξήσεις ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την επίτευξη ή υπέρβαση των σχετικών ορίων πρέπει να κοινοποιούνται στην ΕΑΑ του συμμετέχοντος κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένο το πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο θα γίνει η απόκτηση ή αύξηση ειδικής συμμετοχής. Η ΕΑΑ διενεργεί την αρχική αξιολόγηση και καταρτίζει σχέδιο πρότασης για την ΕΚΤ. Σε συνεργασία με την ΕΑΑ, η ΕΚΤ διενεργεί τη δική της αξιολόγηση και αποφασίζει σχετικά με την προτεινόμενη απόκτηση. Η διαδικασία λειτουργεί ως έλεγχος συμμετοχής, ούτως ώστε να αποτρέπεται η απόκτηση πιστωτικών ιδρυμάτων από ακατάλληλους αγοραστές.

Ειδικότερα, η αξιολόγηση προορίζεται να εξασφαλίζει ότι οι υποψήφιοι αγοραστές έχουν καλή φήμη και την απαραίτητη οικονομική ευρωστία, ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που θα διευθύνουν τη δραστηριότητα του ιδρύματος στόχου έχουν πάντοτε καλή φήμη και διαθέτουν επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ότι το ίδρυμα στόχος θα συνεχίσει να πληροί τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας και ότι η συναλλαγή δεν χρηματοδοτείται με χρήματα που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η μέγιστη προθεσμία για την επίσημη αξιολόγηση είναι 60 εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία της επιβεβαίωσης της παραλαβής πλήρους κοινοποίησης. Εάν κατά την περίοδο της επίσημης αξιολόγησης ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες από τον αγοραστή, η περίοδος αξιολόγησης μπορεί να επεκταθεί για διάστημα το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 20 εργάσιμες ημέρες (για αγοραστές που υπόκεινται σε κανονιστικό πλαίσιο) ή σε ορισμένες περιπτώσεις τις 30 εργάσιμες ημέρες (για αγοραστές που δεν υπόκεινται σε κανονιστικό πλαίσιο και αγοραστές που εδρεύουν σε τρίτες χώρες).

Εάν ένας υποψήφιος αγοραστής σκοπεύει να αγοράσει μερίδια σε πιστωτικό ίδρυμα το οποίο διαθέτει θυγατρικά πιστωτικά ιδρύματα σε άλλα συμμετέχοντα κράτη μέλη ή κατέχει ειδική συμμετοχή σε πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα σε άλλα συμμετέχοντα κράτη μέλη, οι ΕΑΑ όλων των άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενων ιδρυμάτων στόχων συντονίζουν τις αξιολογήσεις τους με την ΕΚΤ ούτως ώστε οι αποφάσεις για όλες τις προτεινόμενες αποκτήσεις να ληφθούν την ίδια στιγμή.

Τα κριτήρια για την αξιολόγηση είναι εναρμονισμένα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στην CRD καθορίζονται πέντε κριτήρια για την αξιολόγηση των προτεινόμενων αποκτήσεων, τα οποία έχουν μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία:

Φήμη του υποψήφιου αγοραστή

Ο υποψήφιος αγοραστής πρέπει να διαθέτει την απαραίτητη ακεραιότητα και αξιοπιστία, π.χ. λευκό ποινικό μητρώο ή καμία εμπλοκή σε δικαστική διαδικασία που θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στη φήμη του. Μια άλλη πτυχή είναι η επαγγελματική επάρκεια του αγοραστή, δηλ. η διαχειριστική ή/και επενδυτική εμπειρία του στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Φήμη, γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία των υποψήφιων νέων μελών του διοικητικού οργάνου του ιδρύματος στόχου

Εάν ο υποψήφιος αγοραστής σκοπεύει να υλοποιήσει αλλαγές στα διοικητικά όργανα του ιδρύματος στόχου, πρέπει να διενεργηθεί αξιολόγηση της καταλληλότητας των νέων υποψήφιων μελών των διοικητικών οργάνων ως μέρος της διαδικασίας απόκτησης ειδικής συμμετοχής.

Οικονομική ευρωστία του υποψήφιου αγοραστή

Ο υποψήφιος αγοραστής πρέπει να είναι σε θέση να χρηματοδοτήσει την προτεινόμενη απόκτηση και να διατηρήσει μια υγιή χρηματοπιστωτική δομή στο προσεχές μέλλον. Αυτό περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του υπεύθυνου να στηρίξει το ίδρυμα στόχο μετά την απόκτηση, π.χ. με την καταβολή τυχόν κεφαλαιακών προσαυξήσεων στο ίδρυμα στόχο.

Αντίκτυπος στο ίδρυμα στόχο

Μετά την αγορά, το ίδρυμα στόχος θα πρέπει να είναι σε θέση να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας. Παραδείγματος χάριν, δεν θα πρέπει να ασκηθεί άσκοπη πίεση στην κερδοφορία του με χρηματοδότηση μέρους της αγοράς μέσω υπερβολικού χρέους το οποίο πρέπει να καταβληθεί από το ίδιο το ίδρυμα στόχο. Επιπλέον, η δομή του αγοραστή ή του ομίλου του οποίου θα αποτελέσει τμήμα το ίδρυμα στόχος δεν θα πρέπει να είναι τόσο σύνθετη ώστε να αποτρέπει την αποτελεσματική εποπτεία των εμπλεκόμενων ιδρυμάτων από τις αρμόδιες αρχές.

Κίνδυνος συσχέτισης με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή με χρηματοδότηση τρομοκρατίας

Οι πόροι που χρησιμοποιούνται για την απόκτηση δεν πρέπει να προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες ή να συνδέονται με την τρομοκρατία. Η αξιολόγηση εξετάζει επίσης κατά πόσον η απόκτηση θα μπορούσε να αυξήσει τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Αρμόδιες για τον προσδιορισμό αυτών των κινδύνων είναι οι αρχές καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η ΕΚΤ δεν διαθέτει ανακριτικές εξουσίες ούτως ώστε να είναι σε θέση να αποκαλύψει τέτοιου είδους ζητήματα. Μόνο όταν τέτοιου είδους παραβάσεις έχουν αποδειχθεί από την αρμόδια εθνική αρχή μπορεί η ΕΚΤ να λαμβάνει υπόψη της αυτά τα περιστατικά για τους σκοπούς της άσκησης των καθηκόντων της.

Για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τα ανωτέρω πέντε κριτήρια, η ΕΚΤ μπορεί να επιβάλει όρους ή υποχρεώσεις στον υποψήφιο αγοραστή είτε βάσει πρότασης της ΕΑΑ είτε με δική της πρωτοβουλία. Ωστόσο, τυχόν όροι ή υποχρεώσεις που υποβάλλονται σε υποψήφιους αγοραστές πρέπει να συνδέονται με τα εν λόγω πέντε κριτήρια και δεν μπορούν να εκτείνονται πέρα από ό,τι κρίνεται αναγκαίο για τη συμμόρφωση με αυτά. Εάν ο υποψήφιος αγοραστής δεν συμφωνήσει με τους όρους ή τις υποχρεώσεις ή οι όροι και οι υποχρεώσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τα δικαιώματα του υποψήφιου αγοραστή, θα διεξάγεται ακρόαση ώστε ο υποψήφιος αγοραστής να έχει την ευκαιρία να σχολιάσει. Το ίδιο ισχύει εάν η ΕΚΤ σκοπεύει να αντιταχθεί στην προτεινόμενη απόκτηση.

3.1.3 Ενιαίο διαβατήριο

Κανονισμός ΕΕΜ, αιτιολογική σκέψη 51 και άρθρα 4 παράγραφος 2 και 17 παράγραφος 1

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 11-17

CRD, άρθρα 35-39

Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα τα οποία προσδιορίζουν τις πληροφορίες που ανταλλάσσουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών προέλευσης και υποδοχής (ΕΕ/524/2014)

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών προέλευσης και υποδοχής (ΕΕ/620/2014)

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (ΕΕ/926/2014)

Ένα ίδρυμα στο οποίο έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας τράπεζας σε ένα κράτος μέλος μπορεί να κάνει χρήση του δικαιώματος εγκατάστασης και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών εντός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενιαίο διαβατήριο). Το ενιαίο διαβατήριο αφορά είτε την εγκατάσταση υποκαταστήματος σε άλλο κράτος μέλος είτε την παροχή υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος. Το ενιαίο διαβατήριο υπόκειται σε διαδικασία ενημέρωσης της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους προέλευσης.

Ενιαίο διαβατήριο εντός του ΕΕΜ

Κάθε σημαντικό ίδρυμα σε συμμετέχον κράτος μέλος που επιθυμεί να εγκαταστήσει υποκατάστημα σε άλλο συμμετέχον κράτος μέλος πρέπει να κοινοποιήσει την πρόθεσή του στην ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης και να της παράσχει πληροφορίες σύμφωνα με τις απαιτήσεις της CRD. Η ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης ενημερώνει αμέσως την ΕΚΤ. Στη συνέχεια η ΜΕΟ αξιολογεί κατά πόσον πληρούνται οι απαιτήσεις για την εγκατάσταση υποκαταστήματος. Εάν πληρούνται οι απαιτήσεις, υποβάλει την αξιολόγησή της στο Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο τη λαμβάνει υπόψη. Στη συνέχεια η ΓΔ Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου διαβιβάζει τις πληροφορίες σχετικά με το ενιαίο διαβατήριο του υποκαταστήματος στο σημαντικό ίδρυμα και στις ΕΑΑ προέλευσης και υποδοχής πριν από την παρέλευση της προθεσμίας. Μετά την κοινοποίηση το σημαντικό ίδρυμα μπορεί να προχωρήσει με την εγκατάσταση του υποκαταστήματος και να αρχίσει να ασκεί τις δραστηριότητές του. Εάν η ΜΕΟ καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται οι απαιτήσεις, συντάσσει απόφαση στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης και στο σημαντικό ίδρυμα παρέχεται το δικαίωμα ακρόασης.

Εάν το ίδρυμα που επιθυμεί να εγκαταστήσει υποκατάστημα σε άλλο συμμετέχον κράτος μέλος είναι λιγότερο σημαντικό ίδρυμα, πρέπει να κοινοποιήσει την πρόθεσή του στην ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις της CRD. Η ΕΑΑ αξιολογεί κατά πόσον πληρούνται οι απαιτήσεις για την εγκατάσταση υποκαταστήματος και λαμβάνει απόφαση μετά την ολοκλήρωση των εσωτερικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων που διαθέτει. Εάν δεν πληρούνται οι απαιτήσεις, η ΕΑΑ ενημερώνει για την απόρριψη το ίδρυμα που υπέβαλε το αίτημα. Εφόσον η ΕΑΑ δεν λάβει απόφαση περί του αντιθέτου εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας για τη λήψη της κοινοποίησης, το υποκατάστημα μπορεί να εγκατασταθεί και να αρχίσει να ασκεί τις δραστηριότητές του. Αυτές οι πληροφορίες διαβιβάζονται από την ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης στην ΕΑΑ του συμμετέχοντος κράτους μέλους στο οποίο θα εγκατασταθεί το υποκατάστημα και στην ΕΚΤ.

Κάθε λιγότερο σημαντικό ίδρυμα που επιθυμεί να ασκήσει για πρώτη φορά τις δραστηριότητές του εντός άλλου συμμετέχοντος κράτους μέλους στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών πρέπει να κοινοποιεί την πρόθεσή του στην ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις της CRD. Η ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης γνωστοποιεί στην ΕΚΤ τη λήψη της κοινοποίησης και διαβιβάζει την κοινοποίηση στην ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής. Εάν το ίδρυμα

που επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών είναι λιγότερο σημαντικό ίδρυμα, πρέπει να ενημερώσει την οικεία ΕΑΑ σύμφωνα με τις απαιτήσεις της CRD. Η κοινοποίηση διαβιβάζεται στην ΕΚΤ.

Ενιαίο διαβατήριο για ιδρύματα από μη συμμετέχοντα κράτη μέλη

Εάν ένα ίδρυμα από μη συμμετέχον κράτος μέλος σκοπεύει να εγκαταστήσει υποκατάστημα σε συμμετέχον κράτος μέλος, πρέπει να κοινοποιήσει την πρόθεσή του στην ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης. Η ΕΑΑ αξιολογεί κατά πόσον πληρούνται οι απαιτήσεις για το ενιαίο διαβατήριο. Εάν πληρούνται, η ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης ενημερώνει την ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής. Μόλις παραλάβει αυτήν την κοινοποίηση, η ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής ενημερώνει την ΕΚΤ, η οποία στη συνέχεια αξιολογεί τη σημασία του υποκαταστήματος.

Εάν το υποκατάστημα θεωρηθεί λιγότερο σημαντικό, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ ενημερώνει το Εποπτικό Συμβούλιο για το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της (στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας του Εποπτικού Συμβουλίου). Η εποπτεία του υποκαταστήματος του λιγότερο σημαντικού ιδρύματος θα διενεργείται από την ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής η οποία, εφόσον είναι απαραίτητο, υπαγορεύει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες το υποκατάστημα μπορεί να ασκεί τις δραστηριότητές του στο κράτος μέλος υποδοχής. Η ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής ενημερώνει την ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης και το ίδρυμα που υπέβαλε το αίτημα. Εάν το ίδρυμα είναι σημαντικό, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ καταρτίζει πρόταση για τη λήψη απόφασης στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης. Η εποπτεία του σημαντικού υποκαταστήματος του σημαντικού ιδρύματος θα διενεργείται από την ΕΚΤ η οποία, εφόσον είναι απαραίτητο, υποδεικνύει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες το υποκατάστημα μπορεί να ασκεί τις δραστηριότητές του στο κράτος μέλος υποδοχής. Η ΓΔ Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου ενημερώνει την ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης, την ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής και το ίδρυμα που υπέβαλε το αίτημα.

Εάν ένα ίδρυμα από μη συμμετέχον κράτος μέλος σκοπεύει να παρέχει υπηρεσίες σε συμμετέχον κράτος μέλος, κοινοποιεί την πρόθεσή του στην ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης η οποία, με τη σειρά της, ενημερώνει την ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής. Μόλις παραλάβει την κοινοποίηση, η ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής ενημερώνει την ΕΚΤ. Επίσης ενημερώνει το ίδρυμα που υπέβαλε το αίτημα σχετικά με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να ασκείται το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, βάσει του εθνικού δικαίου και για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Η ΕΚΤ ασκεί τα καθήκοντα της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους υποδοχής όσον αφορά ιδρύματα εγκατεστημένα σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη τα οποία ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών σε συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Ενιαίο διαβατήριο για την άσκηση δραστηριότητας σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη

Ένα σημαντικό ίδρυμα που επιθυμεί να εγκαταστήσει υποκατάστημα ή να ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών εντός μη συμμετέχοντος κράτους μέλους πρέπει να κοινοποιήσει την πρόθεσή του στην αρμόδια ΕΑΑ. Μόλις παραλάβει την κοινοποίηση, η ΕΑΑ ενημερώνει την ΕΚΤ, η οποία ασκεί τις εξουσίες της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους προέλευσης. Ειδικότερα, η ΜΕΟ αξιολογεί κατά πόσον πληρούνται οι απαιτήσεις για την εγκατάσταση υποκαταστήματος.

Εάν πληρούνται οι απαιτήσεις, η ΜΕΟ ενημερώνει το Εποπτικό Συμβούλιο για το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της (στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας του Εποπτικού Συμβουλίου). Στη συνέχεια η ΓΔ Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου ενημερώνει την ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής εντός τριών μηνών από τη θετική έκβαση της αξιολόγησης, η οποία με τη σειρά της υποδεικνύει στο ίδρυμα που υπέβαλε το αίτημα τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, το υποκατάστημα μπορεί να ασκεί τις δραστηριότητές του στο κράτος μέλος υποδοχής. Εάν η ΜΕΟ καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται οι απαιτήσεις, συντάσσει αρνητική απόφαση προς έγκριση από το Εποπτικό Συμβούλιο και έκδοση από το Διοικητικό Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας μη διατύπωσης αντίρρησης. Το δικαίωμα ακρόασης ισχύει. Μόλις εκδοθεί η αρνητική απόφαση, η ΓΔ Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου την κοινοποιεί στο ίδρυμα που υπέβαλε το αίτημα και ενημερώνει σχετικά την ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης.

Εάν ένα σημαντικό ίδρυμα επιθυμεί να εγκαταστήσει υποκατάστημα στην επικράτεια μη συμμετέχοντος κράτους μέλους, πρέπει να κοινοποιήσει την πρόθεσή του στην ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης. Η ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης ενημερώνει την ΕΑΑ του μη συμμετέχοντος κράτους μέλους και διαβιβάζει την κοινοποίηση στην ΕΚΤ.

Εάν ένα σημαντικό ίδρυμα επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών εντός μη συμμετέχοντος κράτους μέλους, η ΜΕΟ αποστέλλει εντός ενός μηνός κοινοποίηση στην ΕΑΑ του μη συμμετέχοντος κράτους μέλους υποδοχής όπου θα παρασχεθούν οι υπηρεσίες. Εάν ένα λιγότερο σημαντικό ίδρυμα επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης παροχής υπηρεσιών εντός μη συμμετέχοντος κράτους μέλους, πρέπει να κοινοποιήσει την πρόθεσή του στην ΕΑΑ του κράτους μέλους προέλευσης, η οποία στη συνέχεια ενημερώνει την ΕΑΑ του μη συμμετέχοντος κράτους μέλους υποδοχής και διαβιβάζει την κοινοποίηση στην ΕΚΤ.

Κοινοποιήσεις μεταβολών που αφορούν υποκαταστήματα και την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών

Σε περίπτωση μεταβολών σε υποκαταστήματα –όπως παροχή πρόσθετων υπηρεσιών από υποκατάστημα, τερματισμός της παροχής υπηρεσιών από υποκατάστημα, τερματισμός της δραστηριότητας υποκαταστήματος, μεταβολές στη σύσταση της διοίκησης υποκαταστήματος ή μεταβολή της επωνυμίας και της ταχυδρομικής διεύθυνσης υποκαταστήματος– η ΕΑΑ του συμμετέχοντος κράτους

μέλους στο οποίο εδρεύει το σημαντικό ίδρυμα πρέπει να αποστέλλει κοινοποίηση στην ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής και στην ΕΚΤ.

Τυχόν μεταβολές στις υπηρεσίες που παρέχονται από σημαντικά ιδρύματα στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών πρέπει να κοινοποιούνται στην ΕΚΤ όταν επέρχονται. Η κοινοποίηση στην ΕΑΑ του κράτους μέλους υποδοχής παραμένει σε επίπεδο ΕΑΑ. Καμία κοινοποίηση στην ΕΚΤ δεν απαιτείται σε περίπτωση μεταβολής σε υποκαταστήματα λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και σε υπηρεσίες που παρέχονται από λιγότερο σημαντικά ιδρύματα στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη. Αυτή η διαδικασία επίσης παραμένει σε επίπεδο ΕΑΑ.

3.2 Αξιολόγηση της σημασίας των ιδρυμάτων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 6 παράγραφος 4 και 6 παράγραφος 5 στοιχείο β)

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 39-72 και 98-100

Ο βαθμός στον οποίο η εποπτεία ενός πιστωτικού ιδρύματος εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΕΚΤ εξαρτάται από τη σημασία του ιδρύματος, η οποία προσδιορίζεται στο υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Η ΕΚΤ διαθέτει διαδικασίες για την αξιολόγηση της σημασίας των εποπτευόμενων ιδρυμάτων με βάση τα κριτήρια του κανονισμού ΕΕΜ και για τον εντοπισμό τυχόν μεταβολής στη σημασία των εποπτευόμενων ιδρυμάτων. Σε περίπτωση μεταβολής της σημασίας εποπτευόμενου ιδρύματος, οι εποπτικές αρμοδιότητες πρέπει να μεταβιβάζονται καταλλήλως από την ΕΚΤ στις ΕΑΑ και αντίστροφα, διασφαλίζοντας τη συνεχή και αποτελεσματική εποπτεία του ιδρύματος. Σύμφωνα με τον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ, η ΕΚΤ υποχρεούται να δημοσιεύει και να τηρεί κατάλογο των εποπτευόμενων οντοτήτων. Ο κατάλογος τηρείται από την ΓΔ Γραμματείας του Εποπτικού Συμβουλίου σε συνεργασία με τις ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας I-IV.

Τακτική ταξινόμηση ιδρυμάτων

Η διαδικασία αξιολόγησης της σημασίας όλων των οντοτήτων που υπάγονται στην ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία διενεργείται μία φορά τον χρόνο. Η διαδικασία αξιολόγησης επικεντρώνεται στα κριτήρια του κανονισμού ΕΕΜ και του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ. Ο χαρακτηρισμός ενός ιδρύματος αλλάζει από λιγότερο σημαντικό ίδρυμα σε σημαντικό ίδρυμα όταν πληρούται οποιοδήποτε από τα ποσοτικά κριτήρια του κανονισμού ΕΕΜ και του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

Τα ποσοτικά κριτήρια περιλαμβάνουν:

(i) το μέγεθος από την άποψη του συνόλου στοιχείων του ενεργητικού και το ποσοστό του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού ως προς το ΑΕΠ του συμμετέχοντος κράτους μέλους εγκατάστασης,

(ii) τον αριθμό των συμμετεχόντων κρατών μελών στα οποία έχει θυγατρικές μια τράπεζα (μία από τις μεταβλητές του κριτηρίου της διασυνοριακής σημασίας),

(iii) το ύψος των διασυνοριακών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (μόνο εφόσον είναι απαραίτητο για την αξιολόγηση της διασυνοριακής δραστηριότητας).

Επιπλέον, διάφορα ποιοτικά κριτήρια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον χαρακτηρισμό ενός πιστωτικού ιδρύματος εντός του ΕΕΜ ως σημαντικού.

(i) Η υπαγωγή του εποπτευόμενου ιδρύματος στην εποπτεία της ΕΚΤ αντί της ΕΑΑ είναι υποχρεωτική όταν έχει ζητηθεί ή ληφθεί άμεση δημόσια χρηματοδοτική στήριξη από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ).

(ii) Η ΕΑΑ μπορεί να προτείνει στην ΕΚΤ να χαρακτηρίσει έναν εποπτευόμενο όμιλο ως σημαντικό για την εγχώρια οικονομία της ακόμη και αν δεν πληρούται κανένα ποσοτικό όριο. Στη συνέχεια η ΕΚΤ θα διενεργήσει δική της αξιολόγηση για να προσδιορίσει κατά πόσον συμφωνεί με την ΕΑΑ και κατά πόσον δύναται να λάβει απόφαση που θα επιβεβαιώνει αυτήν τη σημασία μετά από ολοκληρωμένη αξιολόγηση.

(iii) Η ΕΚΤ μπορεί να αναταξινομεί ένα ίδρυμα σε περίπτωση εξαιρετικών και ουσιωδών μεταβολών των περιστάσεων που σχετίζονται με τον προσδιορισμό της σημασίας με βάση το κριτήριο του μεγέθους ή της σημασίας για την οικονομία της ΕΕ η οποιουδήποτε συμμετέχοντος κράτους μέλους. Η ΕΚΤ μπορεί να λάβει αυτήν την απόφαση κατόπιν αιτήματος της ΕΑΑ ή με βάση τη σημασία των διασυνοριακών δραστηριοτήτων του ιδρύματος. Ένα ίδρυμα μπορεί επίσης να υπερβαίνει κάποια από τα ποσοτικά όρια και να εξακολουθεί να θεωρείται λιγότερο σημαντικό ίδρυμα με βάση ιδιαίτερες πραγματικές συνθήκες σύμφωνα με τον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ.

(iv) Ο κανονισμός ΕΕΜ επιτρέπει στην ΕΚΤ, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος της ΕΑΑ, να αναλάβει εποπτικές αρμοδιότητες και αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων από την ΕΑΑ για οποιοδήποτε μεμονωμένο λιγότερο σημαντικό ίδρυμα εάν κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής υψηλών εποπτικών προτύπων.

Έκτακτη ταξινόμηση ιδρυμάτων

Καθώς τα κριτήρια σημασίας που αναφέρονται στον κανονισμό ΕΕΜ και στον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ συνδέονται με περιστάσεις που μπορεί επίσης να συμβαίνουν εκτάκτως, η σημασία μιας τράπεζας ενίοτε ενδέχεται να πρέπει να αξιολογείται εκ νέου εκτός της τακτικής διαδικασίας ταξινόμησης, δηλ. να διενεργείται έκτακτη ταξινόμηση. Επομένως, είναι επιτακτικό αμέσως μόλις πληρούνται οποιαδήποτε κριτήρια σημασίας να παρέχονται στις αρμόδιες λειτουργίες της ΕΚΤ οι σχετικές πληροφορίες ούτως ώστε να είναι εφικτό να διενεργηθεί εγκαίρως έκτακτη αξιολόγηση της σημασίας και, εφόσον είναι απαραίτητο, να ληφθεί απόφαση σχετικά με την υπαγωγή σε άμεση εποπτεία.

Επιπλέον, περιστατικά και μεταβολές που επηρεάζουν τις συνθήκες ή τις δομές των εποπτευόμενων οντοτήτων, όπως συγχωνεύσεις, εξαγορές, εγκατάσταση νέων οντοτήτων ή ανάκληση άδειας λειτουργίας, μπορούν να προκαλέσουν τη διενέργεια έκτακτης αξιολόγησης της σημασίας.

Εφαρμογή αποφάσεων για την υπαγωγή λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων στην εποπτεία της ΕΚΤ

Μόλις ληφθεί απόφαση από την ΕΚΤ για την υπαγωγή λιγότερο σημαντικού ιδρύματος στην εποπτεία της, στο πλαίσιο είτε τακτικής είτε έκτακτης ταξινόμησης, ενεργοποιούνται μέτρα για την εφαρμογή της απόφασης και η ΕΚΤ καθίσταται υπεύθυνη για την άμεση εποπτεία του ιδρύματος εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος.

Προκειμένου η ΕΚΤ να αναλάβει τις εποπτικές αρμοδιότητες, πρέπει να συσταθεί νέα ΜΕΟ. Αφού ληφθεί η απόφαση, πρέπει επίσης να αποφασισθεί η σύσταση και στελέχωση της ΜΕΟ πριν ξεκινήσουν οι προετοιμασίες για την υπαγωγή του ιδρύματος στην εποπτεία της ΕΚΤ. Αυτό συνεπάγεται την κίνηση της διαδικασίας εποπτικού σχεδιασμού μαζί με το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης της ΕΚΤ το οποίο υπάγεται στη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV, καθώς και τη διενέργεια επαφών και τη συνεργασία με τις ΕΑΑ και τυχόν άλλες αρχές ή ιδρύματα που διαδραματίζουν ρόλο στην αξιολόγηση ή στη διαχείριση της κατάστασης του πιστωτικού ιδρύματος.

Μεταβίβαση εποπτικών αρμοδιοτήτων από την ΕΚΤ στις ΕΑΑ

Η αλλαγή του χαρακτηρισμού ενός σημαντικού ιδρύματος σε λιγότερο σημαντικό ίδρυμα δεν θα προκαλείται από μία μόνο περίσταση μη εκπλήρωσης των κριτηρίων σημασίας. Αντ' αυτού, για να γίνει αναταξινόμηση ο όμιλος ή το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να μην πληροί τα σχετικά κριτήρια επί τρία συναπτά ημερολογιακά έτη. Το κριτήριο της τριετίας αποσκοπεί στην αποφυγή ταχέων ή επαναλαμβανόμενων μεταβιβάσεων εποπτικών αρμοδιοτήτων από τις ΕΑΑ στην ΕΚΤ και αντίστροφα. Ωστόσο, υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις ως προς αυτό το κριτήριο:

(i) η ΕΚΤ έχει αναλάβει την άμεση εποπτεία για να διασφαλίσει τη συνεπή εφαρμογή υψηλών εποπτικών προτύπων

(ii) υπάρχει αίτημα για άμεση δημόσια χρηματοπιστωτική συνδρομή από τον ΕΜΣ το οποίο δεν ικανοποιήθηκε, η συνδρομή επεστράφη στο ακέραιο ή έληξε

(iii) σημειώθηκε εξαιρετική και ουσιώδης μεταβολή των περιστάσεων που σχετίζονται με τον προσδιορισμό της σημασίας με βάση το κριτήριο του μεγέθους.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, η ΕΚΤ μπορεί ανά πάσα στιγμή, κατόπιν διαβούλευσης με τις αντίστοιχες ΕΑΑ, να αποφασίσει ότι η υπαγωγή στην άμεση εποπτεία της δεν είναι πλέον απαραίτητη.

Η ΕΚΤ λαμβάνει την απόφαση σχετικά με την εκ νέου υπαγωγή στην εποπτεία των ΕΑΑ. Από την ημερομηνία που αρχίζει να ισχύει η εκ νέου υπαγωγή στην εποπτεία των ΕΑΑ, η ευθύνη για την εκτέλεση βασικών εποπτικών καθηκόντων επανέρχεται από τις ΜΕΟ στις εμπλεκόμενες ΕΑΑ και η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας III αναλαμβάνει αρμοδιότητες έμμεσης εποπτείας. Ανάλογα με τις συμφωνηθείσες

μεταβατικές ρυθμίσεις, η ΕΚΤ μπορεί να παραμείνει αρμόδια για ορισμένα καθήκοντα προκειμένου να ολοκληρώσει εκκρεμούσες διαδικασίες.

4 Εποπτεία σημαντικών ιδρυμάτων

Η τραπεζική εποπτεία ξεκινά από τον σχεδιασμό τακτικών εποπτικών δραστηριοτήτων οι οποίες ορίζονται στο Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης (Supervisory Examination Programme - SEP). Το Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης καλύπτει τα καθήκοντα και τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη διαρκή εποπτεία και τις επιτόπιες αποστολές σύμφωνα με τους διαθέσιμους πόρους. Ο εντοπισμός και η αξιολόγηση των βασικών κινδύνων και ευπαθειών που επηρεάζουν τις οντότητες που υπάγονται στην ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία αποτελούν ουσιώδες μέρος του ρόλου που διαδραματίζει η ΕΚΤ στην τραπεζική εποπτεία. Αποτελούν τη βάση για τον καθορισμό των εποπτικών προτεραιοτήτων και ενσωματώνονται στο καθημερινό έργο των ΜΕΟ.

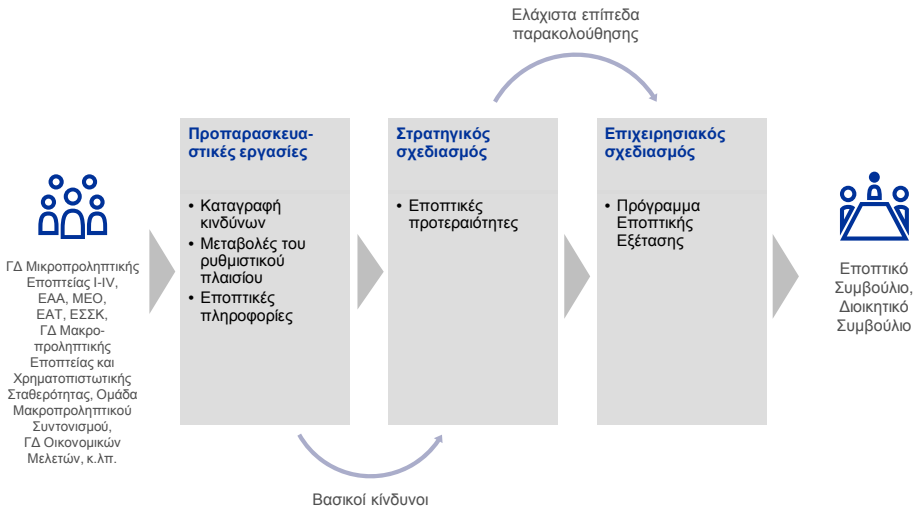
Η διαρκής εποπτεία περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες οι οποίες διενεργούνται τακτικά ή κατά περίπτωση και αποβλέπουν στην αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων, στον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας, στην αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου και στη διεξαγωγή της διαδικασίας SREP. Σε ό,τι αφορά τα σημαντικά ιδρύματα εντός του ΕΕΜ, αυτά τα καθήκοντα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ΜΕΟ. Επιπλέον της συνεχούς εποπτείας, ορισμένα θέματα μπορεί να χρειαστεί να εξεταστούν διεξοδικά μέσω ειδικών επιτόπιων αποστολών (π.χ. επιθεώρηση ή διερεύνηση εσωτερικών υποδειγμάτων). Οι επιτόπιες επιθεωρήσεις διενεργούνται κατά κανόνα από ομάδα επιθεώρησης η οποία - αν και οργανωτικά ανεξάρτητη - συνεργάζεται στενά με την αντίστοιχη ΜΕΟ.

Οι διάφορες εποπτικές δραστηριότητες οδηγούν κατά κανόνα στη λήψη εποπτικών μέτρων τα οποία απευθύνονται στο εποπτευόμενο ίδρυμα. Οι εποπτικές δραστηριότητες και αποφάσεις ακολουθούνται κατά κανόνα από μια σειρά τυπικών ενεργειών, όπως η παρακολούθηση της συμμόρφωσης και, αν κριθεί απαραίτητο, η επιβολή κυρώσεων.

4.1 Στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός

Οι εποπτικές δραστηριότητες σχεδιάζονται βάσει μιας διαδικασίας η οποία αποτελείται από δύο στάδια: τον στρατηγικό σχεδιασμό και τον επιχειρησιακό σχεδιασμό. Στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού καθορίζονται οι εποπτικές προτεραιότητες για τους επόμενους 12 έως 18 μήνες, καθώς και οι προοπτικές για τις σημαντικές δραστηριότητες για την επόμενη τριετία. Μέρος του στρατηγικού σχεδιασμού είναι και ο καθορισμός του ελάχιστου επιπέδου εποπτικής παρακολούθησης. Στο στρατηγικό σχέδιο περιγράφονται συνοπτικά η φύση, το βάθος και η συχνότητα των δραστηριοτήτων που πρόκειται να συμπεριληφθούν στα προγράμματα εποπτικής εξέτασης.

Σχήμα 12
Ετήσια διαδικασία σχεδιασμού του ΕΕΜ

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός αφορά την κατάρτιση επιμέρους προγραμμάτων εποπτικής εξέτασης. Το Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης καθορίζει τις βασικές δραστηριότητες για τους επόμενους 12 μήνες, ενδεικτικά χρονοδιαγράμματα και στόχους, καθώς και την ανάγκη για επιτόπιες επιθεωρήσεις ή διερευνήσεις εσωτερικών υποδειγμάτων. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ΜΕΟ διαθέτουν την απαραίτητη ικανότητα να ασκούν εποπτικά καθήκοντα και δραστηριότητες ετησίως, οι απαιτήσεις για πόρους καθορίζονται βάσει αξιολόγησης του μεγέθους, της πολυπλοκότητας και της σοβαρότητας των κινδύνων των ιδρυμάτων.

4.1.1 Καθορισμός εποπτικών προτεραιοτήτων

Όπως περιγράφεται παραπάνω, ο στρατηγικός σχεδιασμός αφορά τον καθορισμό εποπτικών προτεραιοτήτων. Οι προτεραιότητες αυτές, οι οποίες καθορίζονται ετησίως από το Εποπτικό Συμβούλιο, προσδιορίζουν τους τομείς που θα αποτελέσουν το επίκεντρο της ευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας για τους επόμενους 12 έως 18 μήνες, καθώς και τις προοπτικές για σημαντικές δραστηριότητες για την επόμενη τριετία. Οι προτεραιότητες βασίζονται στην αξιολόγηση των βασικών κινδύνων τους οποίους αντιμετωπίζουν τα ιδρύματα υπό την ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία και λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές εξελίξεις στο οικονομικό, κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο. Πιο συγκεκριμένα, ο εντοπισμός των βασικών κινδύνων λαμβάνει υπόψη την αξιολόγηση των κινδύνων και των ευπαθειών στον χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς και πληροφορίες που παρέχουν άλλες ευρωπαϊκές αρχές, ιδίως το ΕΣΣΚ και η ΕΑΤ. Λαμβάνονται επίσης υπόψη οι εποπτικές διαπιστώσεις στις οποίες καταλήγουν οι ΜΕΟ στο πλαίσιο της διαρκούς εποπτείας, καθώς και οι πληροφορίες που παρέχουν οι ΕΑΑ.

Οι εποπτικές προτεραιότητες, οι οποίες δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία, αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για την ευθυγράμμιση των εποπτικών δραστηριοτήτων που πρόκειται να διενεργηθούν σε εποπτευόμενες οντότητες και για την προώθηση εναρμονισμένης προσέγγισης, ενισχύοντας έτσι την εποπτική αποτελεσματικότητα. Οι εποπτικές προτεραιότητες παρέχουν κατευθύνσεις με τις οποίες διασφαλίζεται η συνοχή και η συνεκτικότητα, ιδίως των προγραμμάτων εποπτικής εξέτασης για τα σημαντικά ιδρύματα. Επιπλέον, με τη συνδρομή των εποπτικών προτεραιοτήτων οι ΕΑΑ καθορίζουν με αναλογικό τρόπο τις δικές τους προτεραιότητες για την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

4.1.2 Καθορισμός αναλογικής εποπτικής παρακολούθησης: κατανομή επιπέδου παρακολούθησης και δραστηριότητες ελάχιστου επιπέδου παρακολούθησης

CRD, άρθρα 97 και 99

Η εποπτεία πρέπει να βασίζεται στην αξιολόγηση κινδύνων και να είναι αναλογική προς το είδος της ενδιαφερόμενης εποπτευόμενης οντότητας. Οι συνολικοί πόροι για την ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία πρέπει επομένως να κατανέμονται στην εποπτεία των διαφόρων ιδρυμάτων με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη αυτούς τους δύο στόχους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα διαφορετικά επίπεδα εποπτικής παρακολούθησης: διαφοροποίηση της συχνότητας και έντασης της εποπτείας για ανόμοια ιδρύματα. Υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ του συνολικού προφίλ κινδύνου ενός ιδρύματος και του επιπέδου εποπτικής παρακολούθησης.

Κατά την απόδοση σημαντικών ιδρυμάτων σε επίπεδο παρακολούθησης, λαμβάνονται υπόψη δύο διαστάσεις.

Αφενός, εξετάζεται το μέγεθος καθώς και η πολυπλοκότητα του ιδρύματος. Αυτές οι έννοιες, μεταξύ άλλων, λαμβάνονται υπόψη κατά την ταξινόμηση των εποπτευόμενων ιδρυμάτων σε ομάδες, όπου η «Ομάδα 1» καλύπτει τα μεγαλύτερα και πιο πολύπλοκα ιδρύματα.

Αφετέρου, αναγνωρίζεται η εγγενής επικινδυνότητα του ιδρύματος, όπως καθορίζεται από την πιο πρόσφατη συνολική αξιολόγηση κινδύνων που διενήργησε η ΜΕΟ. Το αποτέλεσμα αυτής της αξιολόγησης είναι η βαθμολόγηση κάθε εποπτευόμενης οντότητας με βαθμό από 1 έως 4, όπου το 4 αντιστοιχεί στον πιο υψηλό βαθμό επικινδυνότητας. Η διαδικασία αξιολόγησης περιγράφεται λεπτομερώς στην Ενότητα 4.6.

Για τον προσδιορισμό του συνολικού επίπεδο εποπτικής παρακολούθησης για κάθε σημαντικό ίδρυμα, λαμβάνεται υπόψη η ομάδα στην οποία ανήκει και η συνολική του βαθμολογία στη SREP, ούτως ώστε τα μεγαλύτερα σημαντικά ιδρύματα με υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας να έχουν πιο έντονη εποπτική παρακολούθηση από ό,τι τα μικρότερα σημαντικά ιδρύματα με μικρότερο βαθμό επικινδυνότητας, όπως απεικονίζεται στο **Σχήμα 13**.

Σχήμα 13

Προσδιορισμός του επιπέδου εποπτικής παρακολούθησης για σημαντικά ιδρύματα

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Σε κάθε σημαντικό ίδρυμα αποδίδεται ένα συνολικό επίπεδο παρακολούθησης, βάσει της συνολικής του βαθμολογίας στη SREP και της ομάδας στην οποία ανήκει. Για κάθε σημαντικό ίδρυμα, πέραν του συνολικού επιπέδου παρακολούθησης, προκύπτουν συγκεκριμένα επίπεδα παρακολούθησης για καθεμία από τις ακόλουθες οκτώ κατηγορίες κινδύνων:

(i) κίνδυνος επιχειρηματικού μοντέλου·

(ii) εσωτερική διακυβέρνηση και διαχείριση κινδύνων·

(iii) πιστωτικός κίνδυνος·

(iv) λειτουργικός κίνδυνος·

(v) κίνδυνος αγοράς·

(vi) κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (interest rate risk in the banking book - IRRBB)·

(vii) κίνδυνος ρευστότητας·

(viii) κεφαλαιακή επάρκεια.

Διαφορετικά επίπεδα παρακολούθησης μπορούν να αποδοθούν σε διαφορετικές κατηγορίες κινδύνου στο ίδιο σημαντικό ίδρυμα, ανάλογα με την αντίστοιχη βαθμολογία στη SREP· έτσι, διασφαλίζεται μια εστιασμένη προσέγγιση βάσει αξιολόγησης κινδύνων. Ανάλογα με τα επίπεδα παρακολούθησης που έχουν αποδοθεί, σε ό,τι αφορά τη συνολική κατηγορία κινδύνου και τις οκτώ συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων προτείνεται για κάθε περίπτωση ως βάση για το πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης του σημαντικού ιδρύματος μια δέσμη βασικών δραστηριοτήτων και μια συχνότητα (το ελάχιστο επίπεδο παρακολούθησης).

Τα επίπεδα παρακολούθησης που έχουν αποδοθεί (βάσει αξιολόγησης κινδύνων και επιπτώσεων) και ο κατάλογος των δραστηριοτήτων ελάχιστου επιπέδου

παρακολούθησης επανεξετάζονται ετησίως και, αν κριθεί απαραίτητο, επικαιροποιούνται.

4.1.3 Δημιουργία του Προγράμματος Εποπτικής Εξέτασης

CRD, άρθρα 97, 98 και 99

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κοινές διαδικασίες και μεθόδους για τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (EBA/GL/2014/13)

Το Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης για ένα σημαντικό ίδρυμα καλύπτει τις συνεχείς δραστηριότητες που διενεργούν εξ αποστάσεως οι ΜΕΟ καθώς και τις επιτόπιες δραστηριότητες που διενεργούν επιτόπιες ομάδες εμπειρογνωμόνων στις εγκαταστάσεις της εποπτευόμενης οντότητας.

Κάθε χρόνο η ΜΕΟ, σε στενή συνεργασία με το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης, σχεδιάζει ένα πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης για κάθε σημαντικό ίδρυμα υπό την εποπτεία της. Οι δραστηριότητες του προγράμματος εποπτικής εξέτασης βασίζονται στις υφιστάμενες κανονιστικές απαιτήσεις, το εποπτικό εγχειρίδιο του ΕΕΜ και τις εποπτικές προσδοκίες του ΕΕΜ.

Επιπλέον, οι ΜΕΟ είναι πάντοτε σε θέση να ασκούν, κατά περίπτωση, καθήκοντα ειδικού ενδιαφέροντος που δεν αποτελούν μέρος του προγράμματος εποπτικής εξέτασης, ειδικότερα για την αντιμετώπιση ταχέως μεταβαλλόμενων κινδύνων σε επίπεδο ιδρύματος ή σε επίπεδο ευρύτερου συστήματος.

Το Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης για συνεχείς δραστηριότητες περιλαμβάνει τρεις συνιστώσες.

1. Οι **δραστηριότητες ελάχιστου επιπέδου παρακολούθησης** αποτελούν την ελάχιστη δέσμη συνεχών δραστηριοτήτων βάσει αξιολόγησης κινδύνων τις οποίες είναι υποχρεωμένες να διενεργούν οι ΜΕΟ. Το πεδίο εφαρμογής και η συχνότητα αυτών των δραστηριοτήτων εξαρτώνται άμεσα από το επίπεδο παρακολούθησης του σημαντικού ιδρύματος (βλ. Ενότητα 4.1.2). Το ελάχιστο επίπεδο παρακολούθησης περιλαμβάνει: (i) βασικές δραστηριότητες που πρέπει να εκτελούνται σε τακτική βάση (π.χ. διαδικασία SREP) και (ii) σε βάθος ελέγχους (deep dives), π.χ. αναλύσεις θεμάτων τα οποία επιλέγουν οι ΜΕΟ για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων που αφορούν τα σημαντικά ιδρύματα και (iii) θεματικές εξετάσεις και αναλύσεις που αποτυπώνουν άμεσα τους τομείς ενδιαφέροντος των εποπτικών προτεραιοτήτων.

2. **Άλλες τακτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος εποπτικής εξέτασης** σχετίζονται με **οργανωτικές**, διοικητικές ή νομικές απαιτήσεις και μπορούν να προγραμματιστούν εκ των προτέρων. Το πεδίο εφαρμογής και η συχνότητα αυτών των δραστηριοτήτων καθορίζονται σε κεντρικό επίπεδο.

3. Οι **πρόσθετες δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος εποπτικής εξέτασης** σχεδιάζονται από τις ΜΕΟ για να συμπληρώνουν τις δραστηριότητες ελάχιστου επιπέδου παρακολούθησης και να προσαρμόζουν περαιτέρω το πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης στις ιδιαιτερότητες του εποπτευόμενου ομίλου ή οντότητας, λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους πόρους της ΜΕΟ (π.χ. ανάλυση συγκεκριμένων ανοιγμάτων ή πρόσθετες συναντήσεις).

Οι επιτόπιες δραστηριότητες που καλύπτονται από το πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης περιλαμβάνουν:

1. τις **επιτόπιες επιθεωρήσεις:** τις οποίες ζητούν οι ΜΕΟ ακολουθώντας μια αναλογική προσέγγιση βασιζόμενη σε αξιολόγηση κινδύνων·

2. τις **διερευνήσεις εσωτερικών υποδειγμάτων:** οι οποίες πραγματοποιούνται κατόπιν αιτήματος των εποπτευόμενων οντοτήτων για έγκριση υποδειγμάτων ή κατόπιν αιτήματος των ΜΕΟ.

Τα προγράμματα εποπτικής εξέτασης εφαρμόζονται βάσει καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων και παρακολουθείται η εκτέλεσή τους.

Στις αρχές κάθε έτους, οι ΜΕΟ κοινοποιούν στις εποπτευόμενες οντότητες ένα απλοποιημένο πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης, δηλαδή μια ενδεικτική υψηλού επιπέδου παρουσίαση των βασικών προγραμματισμένων εποπτικών δραστηριοτήτων (επιτόπιων και μη) οι οποίες προϋποθέτουν την άμεση συμμετοχή των ιδρυμάτων.

Το επιμέρους πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης μπορεί να τροποποιηθεί στη διάρκεια του έτους λόγω απρόβλεπτων εξελίξεων.

Επιπλέον των δραστηριοτήτων του προγράμματος εποπτικής εξέτασης, οι ΜΕΟ πρέπει να εκτελούν άλλες δραστηριότητες που δεν μπορούν να προγραμματιστούν εκ των προτέρων (**δραστηριότητες εκτός προγράμματος εποπτικής εξέτασης**, όπως οι αξιολογήσεις καταλληλότητας, η διαχείριση καταστάσεων κρίσης και δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγορές και μη αναμενόμενες αυξήσεις κινδύνου.

4.2 Αναλύσεις κινδύνων για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση βασικών κινδύνων και ευπαθειών

Ο εντοπισμός και η αξιολόγηση βασικών κινδύνων και ευπαθειών που επηρεάζουν τις εποπτευόμενες οντότητες εντός του ΕΕΜ αποτελούν ουσιώδες μέρος του έργου της Τραπεζική Εποπτείας της ΕΚΤ. Αποτελούν τη βάση για τον καθορισμό των εποπτικών προτεραιοτήτων και ενσωματώνονται στο καθημερινό έργο των ΜΕΟ. Ο εντοπισμός και η τακτική παρακολούθηση αναδυόμενων και υφιστάμενων κινδύνων (βλ. την Ενότητα 4.2.1) συμπληρώνονται από διεξοδικές αναλύσεις ή θεματικές εξετάσεις για επιλεγμένα θέματα (βλ. τις Ενότητες 4.2.2 και 4.5.3), ασκήσεις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων (βλ. την Ενότητα 4.2.3) και αναλύσεις επιπτώσεων υφιστάμενων ή επικείμενων πρωτοβουλιών για κανονιστικές ρυθμίσεις (βλ. την Ενότητα 4.2.4).

4.2.1 Εντοπισμός αναδυόμενων κινδύνων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 3, 4 και 10

Η αξιολόγηση των πιο συναφών κινδύνων για τις εποπτευόμενες οντότητες και, πιο συγκεκριμένα, ο έγκαιρος εντοπισμός των νέων, αναδυόμενων κινδύνων αποτελεί

σημαντική προϋπόθεση για μια επιτυχημένη άσκηση τραπεζικής εποπτείας. Αποτελεί επίσης αφετηρία για την τακτική διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού στο πλαίσιο της οποίας καθορίζονται οι εποπτικές προτεραιότητες. Οι οριζόντιες αναλύσεις για αυτόν τον σκοπό και η συνολική αξιολόγηση των βασικών κινδύνων και ευπαθειών στα συμμετέχοντα κράτη μέλη διενεργούνται από το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων του ΕΕΜ, το οποίο είναι αρμόδιο για τα εξής:

1. τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων και την παρακολούθηση μεταβολών στο τοπίο κινδύνων του ΕΕΜ·

2. τη διενέργεια οριζόντιων δραστηριοτήτων διεξοδικής ανάλυσης κινδύνων σε διάφορες μορφές και με διάφορες συχνότητες που καλύπτουν όλες τις σχετικές κατηγορίες και θέματα κινδύνων·

3. την παροχή εμπειρογνωμοσύνης και υποστήριξης στις ΜΕΟ και σε άλλα τμήματα για τις εποπτικές δραστηριότητές τους (συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της παροχής εργαλείων παρακολούθησης και ανάλυσης, των αναλύσεων μεταξύ ομοειδών ιδρυμάτων για βασικούς τομείς κινδύνων και της έμπειρης υποστήριξης σε αναλύσεις κινδύνων).

Οι αναλύσεις κινδύνων εντός της ευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας ωφελούνται από (i) την άμεση πρόσβαση στις ΜΕΟ ως σημαντική πηγή πληροφοριών για τα επιμέρους ιδρύματα και (ii) τις αναλύσεις που διενεργούν άλλες υπηρεσιακές μονάδες της ΕΚΤ, π.χ. μακροπροληπτικές αναλύσεις, όπως περιγράφονται στην Ενότητα 2.4.1.

Ασκήσεις συνολικής αξιολόγησης κινδύνων διενεργούνται ετησίως σε στενό συντονισμό με δίκτυο εμπειρογνωμόνων και αντίστοιχων οριζόντιων λειτουργιών εντός των εθνικών αρμόδιων αρχών. Τα αποτελέσματα αυτής της άσκησης και άλλων εν εξελίξει αναλύσεων κοινοποιούνται τακτικά στις ΜΕΟ.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης υφιστάμενων κινδύνων και ευπαθειών λαμβάνονται υπόψη στον συνολικό στρατηγικό σχεδιασμό του ΕΕΜ και ενσωματώνονται στο συνολικό πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης (βλ. Ενότητα 4.1). Συμπληρώνονται από διεξοδικές αναλύσεις (βλ. Ενότητα 4.2.2), ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (βλ. Ενότητα 4.2.3), αναλύσεις επιπτώσεων υφιστάμενων ή επικείμενων κανονιστικών διατάξεων (βλ. Ενότητα 4.2.4) και επιλεγμένες θεματικές αναλύσεις (βλ. Ενότητα 4.5.3).

4.2.2 Διεξοδικές αναλύσεις

Σε ό,τι αφορά επιλεγμένα θέματα οριζόντιου χαρακτήρα, ιδίως για τους βασικούς κινδύνους που προσδιορίζονται κατά τη διαδικασία εντοπισμού κινδύνων, το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων του ΕΕΜ πραγματοποιεί διεξοδικές αναλύσεις, οι οποίες μπορεί να αφορούν και την έκτακτη συλλογή δεδομένων. Αυτές οι αναλύσεις έχουν συνήθως ως αποτέλεσμα οριζόντιες εκθέσεις και εργαλεία ανά ίδρυμα, όπως η σύγκριση δεικτών μεταξύ ομοειδών ιδρυμάτων (peer benchmarking), τα οποία στηρίζουν τις ΜΕΟ στο συνεχές εποπτικό έργο.

4.2.3 Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο στ)

CRD, άρθρο 100

Κανονισμός για την ΕΑΤ, αιτιολογική σκέψη 43 και άρθρα 21, 22 και 32

Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων αποτελούν βασικό εργαλείο για τη μέτρηση ενός κινδύνου ή συνδυασμού κινδύνων σύμφωνα με συγκεκριμένα σενάρια ακραίων καταστάσεων. Στο πλαίσιο της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ, αρμόδιο για την άσκηση οριζόντιων καθηκόντων που αφορούν μικροπροληπτικές εποπτικές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είναι το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων του ΕΕΜ. Σε ό,τι αφορά τα σημαντικά ιδρύματα, είναι αρμόδιο ιδίως για τη διεξαγωγή ετήσιων εποπτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, όπως ορίζεται στη CRD με σκοπό τη διευκόλυνση της διαδικασίας SREP, καθώς και για τον συντονισμό των οντοτήτων που συμμετέχουν, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας, σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ που διοργανώνει και συντονίζει η ΕΑΤ.

Στα καθήκοντα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο σχεδιασμός της μεθοδολογίας και των υποδειγμάτων των ασκήσεων, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της στρατηγικής διασφάλισης ποιότητας για την επαλήθευση των προβολών των ασκήσεων των ιδρυμάτων, καθώς και η εποπτεία της ανάπτυξης των αντίστοιχων υποδειγμάτων και υποδομών τεχνολογιών πληροφορικής (ΤΠ). Τα καθήκοντα αυτά ασκούνται, κατά περίπτωση, σε συνεργασία με άλλα τμήματα της ΕΚΤ, της ΕΑΤ ή/και των ΕΑΑ.

Οι μικροπροληπτικές ασκήσεις συμπληρώνονται συχνά από μακροπροληπτικές επεκτάσεις που αποτυπώνουν επιδράσεις ανατροφοδότησης ή επιδράσεις δικτύου. Επιδράσεις ανατροφοδότησης μπορούν να προκύψουν, για παράδειγμα, λόγω δυσμενών μεταβολών στο υφιστάμενο οικονομικό περιβάλλον οι οποίες επιδρούν αρνητικά στο δανεισμό σύμφωνα με ένα σενάριο ακραίων καταστάσεων. Σύμφωνα με ένα τέτοιο σενάριο οι επιδράσεις δικτύου διαδίδονται, για παράδειγμα, μέσω των ζεύξεων δανεισμού ή χρηματοδότησης που υφίστανται μεταξύ των ιδρυμάτων. Οι επιδράσεις ανατροφοδότησης και δικτύου αντιμετωπίζονται συχνά με υποδείγματα από πάνω προς τα κάτω τα οποία έχουν σχεδιαστεί για μακροπροληπτικές αναλύσεις και αναλύσεις χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Συμπληρώνουν τις πιο μικροπροληπτικές ασκήσεις από κάτω προς τα πάνω, στο πλαίσιο των οποίων οι τράπεζες χρησιμοποιούν συνήθως τα δικά τους υποδείγματα και δίδεται έμφαση στην αποτύπωση κινδύνων υψηλής ευαισθησίας και στη διασφάλιση της συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων μεταξύ των ιδρυμάτων. Αυτή η τελευταία πτυχή είναι ιδιαιτέρως σημαντική αφού τα αποτελέσματα χρησιμεύουν συνήθως ως πηγή πληροφοριών για τη SREP.

Πέραν της συμβολής σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο συστήματος, το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων του ΕΕΜ διενεργεί επίσης αναλύσεις ευαισθησίας και άλλες ποσοτικές αξιολογήσεις οι οποίες λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία λήψης εποπτικών αποφάσεων.

4.2.4 Μελέτες ποσοτικών επιπτώσεων

Για την ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία, στη διαδικασία εντοπισμού και παρακολούθησης των κινδύνων των εποπτευόμενων ιδρυμάτων για την ευρωπαϊκή

τραπεζική εποπτεία περιλαμβάνεται επίσης η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των ιδρυμάτων του ΕΕΜ με τα υφιστάμενα μικροπροληπτικά και μακροπροληπτικά μέτρα και με τις επικείμενες πρωτοβουλίες για κανονιστικές ρυθμίσεις.

Στο πλαίσιο αυτών των καθηκόντων, το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων του ΕΕΜ αφενός συμβάλλει σε τακτικές ασκήσεις παρακολούθησης για τον προσδιορισμό του βαθμού συμμόρφωσης των εποπτευόμενων ιδρυμάτων με υφιστάμενες και επικείμενες μικροπροληπτικές και μακροπροληπτικές απαιτήσεις και αφετέρου διενεργεί επιλεγμένες μελέτες ποσοτικών επιπτώσεων για πρωτοβουλίες που αφορούν εποπτικές και κανονιστικές ρυθμίσεις.

Τυπικά παραδείγματα της συμβολής του εν λόγω τμήματος είναι η κατάρτιση τακτικών εκθέσεων για το προφίλ κινδύνου των εποπτευόμενων ιδρυμάτων και η διεξαγωγή έκτακτων αναλύσεων επιπτώσεων για ζητήματα εποπτικής πολιτικής.

4.3 Συλλογή εποπτικών δεδομένων

Οι εξ αποστάσεως και οι επιτόπιες εποπτικές δραστηριότητες προϋποθέτουν την απόκτηση, επεξεργασία και ανάλυση σχετικών πληροφοριών. Ο συντονισμός εποπτικών δράσεων μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ και η επικοινωνία με τις οντότητες υποβολής στοιχείων βασίζονται στη διαθεσιμότητα και την ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων. Αφού προσδιορίσουν τις ανάγκες των εποπτών και θεσπίσουν την αντίστοιχη διαδικασία για τη συλλογή δεδομένων από τις εποπτευόμενες οντότητες, οι ΕΑΑ και η ΕΚΤ αξιολογούν την ποιότητα των δεδομένων προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα στοιχεία που έχουν λάβει πληρούν ορισμένα ελάχιστα κριτήρια.

Καθορισμός των αναγκών όσον αφορά την υποβολή εποπτικών αναφορών

CRR, άρθρα 6, 24, 99, 100, 101, 394, 415 και 430

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 10 και αιτιολογική σκέψη 47

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 139, 140 και 141

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα όσον αφορά την υποβολή εποπτικών αναφορών (ΕΕ 680/2014)

Κανονισμός της ΕΚΤ για την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με χρηματοοικονομική πληροφόρηση (ΕΚΤ/2015/13)

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα για τα υποδείγματα, τους ορισμούς και τις λύσεις πληροφορικής για την υποβολή αναφορών στην ΕΑΤ (EU/2016/2070)

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με την υποβολή στην ΕΚΤ εποπτικών δεδομένων τα οποία παρέχουν οι εποπτευόμενες οντότητες στις εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΚΤ/2014/29)

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με την υποβολή σχεδίων χρηματοδότησης πιστωτικών ιδρυμάτων από τις εθνικές αρμόδιες αρχές στην ΕΚΤ (ΕΚΤ/2017/21)

Προκειμένου να εκτελούν διαρκή εποπτικά καθήκοντα, οι ΜΕΟ πρέπει να έχουν άμεσα και εγκαίρως διαθέσιμες όλες τις σχετικές πληροφορίες για την εποπτευόμενη οντότητα.

Η **κανονιστική υποβολή αναφορών** αφορά την παροχή τυποποιημένων πληροφοριών για σκοπούς προληπτικής εποπτείας οι οποίες αφορούν την οικονομική και προληπτική κατάσταση των εποπτευόμενων οντοτήτων και περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό περιοδικών κανονιστικών δεδομένων και αναφορών. Πέραν της τακτικής υποβολής αναφορών, πραγματοποιείται **συμπληρωματική συλλογή δεδομένων** για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.

Το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων και το Τμήμα Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων του ΕΕΜ, σε στενή συνεργασία με τις ΜΕΟ, διαδραματίζουν βασικό ρόλο ως προς την αναγνώριση των αναγκών υποβολής εποπτικών αναφορών και τον συντονισμό των απαραίτητων διαδικασιών που επιτρέπουν τη μετατροπή αυτών των αναγκών σε νομικές πράξεις.

Σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ «προκειμένου να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά της, η ΕΚΤ πρέπει να μπορεί να απαιτεί όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και να διενεργεί έρευνες και επιτόπιες επιθεωρήσεις, ενδεχομένως σε συνεργασία με εθνικές αρμόδιες αρχές.»

Η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει από τα νομικά ή φυσικά πρόσωπα να παρέχουν όλες τις πληροφορίες που θεωρούνται αναγκαίες προκειμένου να εκτελεί τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί από τον κανονισμό ΕΕΜ, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλονται ανά τακτά διαστήματα και με ειδικώς προσδιορισμένους μορφότυπους για εποπτικούς και συναφείς στατιστικούς σκοπούς. Εάν η ΕΚΤ λαμβάνει πληροφορίες απευθείας από τα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, τις καθιστά διαθέσιμες στην ενδιαφερόμενη ΕΑΑ. Ο κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ προβλέπει ότι η ΕΚΤ μπορεί να απαιτεί από τις εποπτευόμενες οντότητες να παρέχουν πρόσθετη εποπτική πληροφόρηση όταν είναι αναγκαία για την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της, καθορίζοντας τις κατηγορίες των πληροφοριών που θα πρέπει να υποβληθούν, καθώς και τις διαδικασίες, τους μορφότυπους, τη συχνότητα και τις προθεσμίες υποβολής των πληροφοριών αυτών.

Γίνεται διάκριση μεταξύ:

(i) της τακτικής υποβολής αναφορών που βασίζεται σε κανονισμό ΕΕ/κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ ή σε απόφαση/κανονισμό της ΕΚΤ, και

(ii) της έκτακτης υποβολής αναφορών (ή της συμπληρωματικής συλλογής δεδομένων) που βασίζεται σε εποπτικές αποφάσεις.

Τακτική υποβολή αναφορών

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τα σχέδια χρηματοδότησης (EBA/GL/2014/04)

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα για τα υποδείγματα, τους ορισμούς και τις λύσεις πληροφορικής για την υποβολή αναφορών στην ΕΑΤ (ΕΕ/2016/2070)

Ο εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής που προβλέπει τα **εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα** σχετικά με την υποβολή εποπτικών αναφορών των ιδρυμάτων περιέχει αναλυτικές απαιτήσεις υποβολής αναφορών για τα ίδια κεφάλαια και τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, συμπεριλαμβανομένου του προτύπου κοινής πληροφόρησης (COREP), του προτύπου χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (FINREP), του δείκτη κάλυψης ρευστότητας (LCR), του δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης (NSFR), των μεγάλων ανοιγμάτων και του δείκτη μόχλευσης. Τα εν λόγω εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής, τον μορφότυπο, τη συχνότητα, τις ημερομηνίες υποβολής και τους σαφείς ορισμούς που ισχύουν για τις διαφορετικές απαιτήσεις υποβολής στοιχείων. Προσδιορίζουν τον τρόπο μετατροπής των καταστατικών απαιτήσεων όπως ορίζονται στον CRR σε δεδομένα τα οποία είναι έτοιμα προς ανάλυση. Επομένως, έχουν σχεδιαστεί διαφορετικά υποδείγματα τα οποία πρέπει να συμπληρώνονται από τα ιδρύματα και να υποβάλλονται στην αντίστοιχη ΕΑΑ. Τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα είναι η μεγαλύτερη δέσμη εποπτικών απαιτήσεων που χρησιμοποιούνται σε επίπεδο ΕΕ για την εποπτική αξιολόγηση των πιστωτικών ιδρυμάτων και των εταιριών επενδύσεων. Πρόσθετες απαιτήσεις υποβολής αναφορών περιέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ για τα σχέδια χρηματοδότησης και στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ για τα χαρτοφυλάκια συγκριτικής αξιολόγησης.

Ο **κανονισμός της ΕΚΤ για την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση** διευρύνει τις απαιτήσεις υποβολής αναφορών των εκτελεστικών τεχνικών προτύπων για να διασφαλίσει τη συνέπεια και να ενισχύσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των εποπτευόμενων οντοτήτων που είναι εγκατεστημένα σε συμμετέχοντα κράτη μέλη. Πιο συγκεκριμένα, επεκτείνει την εναρμονισμένη τακτική υποβολή αναφορών σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στην ενοποιημένη υποβολή αναφορών από ιδρύματα που υπόκεινται σε εθνικά λογιστικά πλαίσια, καθώς και στην υποβολή μεμονωμένων αναφορών, π.χ. από αυτόνομες εποπτευόμενες οντότητες.

Το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων του ΕΕΜ είναι αρμόδιο για ζητήματα σχετικά με την υποβολή εποπτικών αναφορών τα οποία καλύπτουν τον προσδιορισμό των εποπτικών αναγκών και τη μεταφορά τους σε νομικές πράξεις, ενώ το Τμήμα Δεδομένων Τραπεζικής Εποπτείας της ΓΔ Στατιστικής είναι αρμόδιο για την πρακτική εφαρμογή της διαδικασίας συλλογής, συγκέντρωσης και διάδοσης των αντίστοιχων δεδομένων.

Έκτακτη ή συμπληρωματική συλλογή δεδομένων

Πέραν των δεδομένων για την τακτική υποβολή εποπτικών αναφορών, η ΕΚΤ συλλέγει συμπληρωματικά δεδομένα για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.

Για παράδειγμα, η έκτακτη συλλογή δεδομένων που ονομάζεται **βραχυπρόθεσμη άσκηση** αναπτύχθηκε ειδικά για τη συμπλήρωση των δεδομένων που είναι διαθέσιμα στην ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία για τη SREP και είναι

προσαρμοσμένη στους σκοπούς του Πυλώνα 2. Στο πλαίσιο της βραχυπρόθεσμης άσκησης τα δεδομένα συλλέγονται στο υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης για τα σημαντικά ιδρύματα, καθώς και για ορισμένες θυγατρικές σημαντικών ιδρυμάτων οι οποίες υποδεικνύονται από τις μεικτές εποπτικές ομάδες σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού ΕΕΜ, και κοινοποιούνται στα ιδρύματα με απόφαση της ΕΚΤ. Οι ανάγκες τις οποίες καλύπτει η βραχυπρόθεσμη άσκηση επανεξετάζονται ετησίως πριν από την έναρξη της διαδικασίας SREP του ΕΕΜ.

Τα στοιχεία που συλλέγονται για την εν λόγω άσκηση προσδιορίζονται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Ο αριθμός των σημείων δεδομένων που πρέπει να υποβληθούν εξαρτάται από την πολυπλοκότητα του ιδρύματος. Κατά συνέπεια, οι μικρότερες οντότητες είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν λιγότερα σημεία δεδομένων στα διάφορα υποδείγματα. Επιπλέον, οι εκθέσεις για την ποιότητα δεδομένων κατά κανόνα καταρτίζονται δύο φορές για κάθε κύκλο παραγωγής, την πρώτη φορά ως μια πρώτη επισκόπηση αμέσως μετά την ημερομηνία υποβολής και τη δεύτερη φορά ως έκθεση ανακεφαλαίωσης, συνήθως έξι έως οκτώ εβδομάδες μετά την καθορισμένη ημερομηνία υποβολής, χρονική στιγμή κατά την οποία θεωρείται ότι τα συγκεντρωτικά στοιχεία που συλλέχθηκαν είναι σχεδόν τελικά. Οι επόπτες αποκτούν πρόσβαση στα δεδομένα της βραχυπρόθεσμης άσκησης πέντε έως δέκα εργάσιμες ημέρες μετά την κάθε υποβολή, γεγονός που επιτρέπει χρονικά την επεξεργασία και την επικύρωση των δεδομένων. Στη συνέχεια, τα δεδομένα που έχουν υποβληθεί εκ νέου και οι επικαιροποιημένοι δείκτες ενημερώνονται μια φορά την εβδομάδα ή, κατόπιν σχετικού αιτήματος, συχνότερα.

Επιπλέον, η ΕΚΤ συλλέγει **πρόσθετα δεδομένα** που δεν καλύπτονται από τις διαδικασίες συλλογής δεδομένων που αναφέρονται παραπάνω. Αυτά αφορούν, για παράδειγμα, δεδομένα σχετικά με τις αποδοχές και τα ιδρύματα με υψηλά ποσοστά ΜΕΔ. Επιπροσθέτως, συγκεκριμένες **απαιτήσεις μεμονωμένης υποβολής αναφορών** μπορεί να επιβληθούν σε ιδρύματα κατά περίπτωση. Το Τμήμα Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων και το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων της ΓΔ Ανάλυσης Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV συμμετέχουν στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των αναγκών και της μορφής της υποβολής αναφορών, σε συνεργασία με το Τμήμα Δεδομένων Τραπεζικής Εποπτείας της ΓΔ Στατιστικής. Η βασική αρχή που διέπει τις πρόσθετες συλλογές δεδομένων είναι η ευθυγράμμισή τους με τα υφιστάμενα και επικαιροποιημένα πρότυπα υποβολής αναφορών, όπως καθορίζονται από τα σχετικά εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα, τα οποία παρέχουν μια ισχυρή εναρμονισμένη βάση. Η ΕΚΤ αξιοποιεί πλήρως αυτά τα πρότυπα και τα χρησιμοποιεί εκτεταμένα. Επίσης, ελέγχει διαρκώς κατά πόσο τα απαιτούμενα δεδομένα είναι ήδη διαθέσιμα σε μορφή όπως καθορίζεται στα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα ή σε οποιοδήποτε άλλο είδος μορφής που έχει συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ, ανακουφίζοντας έτσι τις εποπτευόμενες οντότητες από το βάρος της υποβολής αναφορών και αποφεύγοντας την διπλή υποβολή αναφορών.

Μεσομακροπρόθεσμα, σκοπός της ΕΚΤ είναι να προτείνει κατάλληλες τροποποιήσεις στα εν λόγω εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα προκειμένου να μειωθεί η συμπληρωματική συλλογή δεδομένων.

Επεξεργασία εποπτικών δεδομένων

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τα σχέδια χρηματοδότησης (EBA/GL/2014/04)

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα όσον αφορά την υποβολή αναφορών (ΕΕ/680/2014)

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα όσον αφορά την υποβολή αναφορών για τη συγκριτική αξιολόγηση (ΕΕ 2017/180)

Τα δεδομένα για την κανονιστική υποβολή αναφορών, τα οποία βασίζονται ιδίως στα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα για την υποβολή εποπτικών αναφορών ή τον κανονισμό της ΕΚΤ για την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, διοχετεύονται στην ΕΚΤ από το ίδρυμα αναφοράς μέσω των ΕΑΑ, οι οποίες συλλέγουν τα στοιχεία από τις εποπτευόμενες οντότητες που είναι εγκατεστημένες στη δικαιοδοσία τους. Το Τμήμα Δεδομένων Τραπεζικής Εποπτείας της ΓΔ Στατιστικής είναι αρμόδιο για τη συλλογή των δεδομένων από τις ΕΑΑ. Οι ΕΑΑ ανεβάζουν τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί βάσει των σχετικών εκτελεστικών τεχνικών προτύπων, συμπεριλαμβανομένου του διευρυμένου προτύπου FINREP, στο σύστημα εποπτικών τραπεζικών δεδομένων (Supervisory Banking Data System - SUBA) σε μορφή XBRL. Μετά την επιτυχημένη λήψη και ανάρτηση του αρχείου στο SUBA (δηλ., το αρχείο πληροί τους κανόνες αρχειοθέτησης της ΕΑΤ και της ΕΚΤ), το σύστημα ξεκινά την αξιολόγηση των δεδομένων εκτελώντας αυτόματα μια περιεκτική δέσμη ελέγχων επικύρωσης.

Αυτοί οι έλεγχοι επικύρωσης έχουν διττό χαρακτήρα. Πρώτον, οι κανόνες επικύρωσης σε μορφή XBRL ελέγχουν σε μεγάλο βαθμό τη συνέπεια και την ακρίβεια εντός μιας δεδομένης ενότητας. Αυτοί οι κανόνες δημοσιεύονται σε τακτική βάση από την ΕΑΤ. Δεύτερον, η ΕΚΤ εφαρμόζει ελέγχους πληρότητας των δεδομένων στο πλαίσιο των οποίων εντοπίζονται υποδείγματα που λείπουν ή που περιλαμβάνονται απρόβλεπτα σε μια ενότητα αναφοράς. Όταν λαμβάνεται διόρθωση, επαναλαμβάνεται η τακτική διαδικασία διαβίβασης δεδομένων και ελέγχου ποιότητας δεδομένων, όπως περιγράφεται παραπάνω. Πέραν των δύο αυτών περιπτώσεων, η ΕΚΤ διενεργεί επίσης πρόσθετους ελέγχους εντός του οικείου πλαισίου αξιολόγησης ποιότητας δεδομένων.

Τα δεδομένα για την κανονιστική υποβολή αναφορών διανέμονται εξωτερικά και εσωτερικά. Σύμφωνα με την απόφαση της ΕΑΤ σχετικά με την υποβολή αναφορών από τις αρμόδιες αρχές προς την ΕΑΤ, τα δεδομένα που συλλέγονται βάσει των εκτελεστικών τεχνικών προτύπων στον υψηλότερο βαθμό ενοποίησης διαβιβάζονται στην ΕΑΤ αμέσως μόλις ληφθούν (εξωτερική διάθεση), για ένα δείγματα ιδρυμάτων που δημοσιεύονται από την ΕΑΤ στον δικτυακό της τόπο. Εφαρμόζεται «διαδοχική προσέγγιση» προκειμένου να αποφεύγεται η διπλή υποβολή αναφορών από τις ΕΑΑ προς την ΕΚΤ και την ΕΑΤ και για να διασφαλίζεται η πλήρης ευθυγράμμιση μεταξύ των βάσεων δεδομένων των ΕΑΑ, της ΕΚΤ και της ΕΑΤ.

Τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί βάσει εκτελεστικών τεχνικών προτύπων και λαμβάνονται από το SUBA καθίστανται διαθέσιμα εντός του ΕΕΜ σε διάφορες μορφές και εργαλεία (εσωτερική διάθεση). Όλες οι ενότητες δεδομένων που λαμβάνει το SUBA στη διάρκεια της ημέρας για τα σημαντικά ιδρύματα και τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα υψηλής προτεραιότητας μετατρέπονται κάθε βράδυ σε πίνακες Excel και αναρτώνται στο σύστημα διαχείρισης πληροφοριών του ΕΕΜ. Χάρη σε αυτή τη διαδικασία οι επόπτες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα την επόμενη μέρα μετά τη λήψη τους από την ΕΚΤ. Επιπλέον, όλοι οι δείκτες κινδύνου για τα σημαντικά ιδρύματα επικαιροποιούνται αμέσως, τουλάχιστον κάθε φορά που το SUBA λαμβάνει μια ενότητα η οποία επηρεάζει τους υπολογισμούς.

Αξιολόγηση ποιότητας δεδομένων

Η διαθεσιμότητα επαρκών και υψηλής ποιότητας δεδομένων έχει καθοριστική σημασία τόσο για τα εποπτευόμενα ιδρύματα όσο και για την εποπτική αρχή. Η ποιότητα των δεδομένων και η ικανότητα συγκέντρωσης των κινδύνων σε επίπεδο ιδρύματος αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για τη λήψη ορθών αποφάσεων βάσει αξιολόγησης κινδύνων και, κατ' επέκταση, για την ορθή διαχείριση κινδύνων. Οι ΕΑΑ είναι αρμόδιες για την πρώτη αξιολόγηση της ποιότητας των δεδομένων. Πέραν της δέσμης εναρμονισμένων ελέγχων επικύρωσης (π.χ. κανόνες επικύρωσης της ΕΑΤ σε μορφή XBRL για δεδομένα που συλλέγονται βάσει των εκτελεστικών τεχνικών προτύπων) οι οποίοι διενεργούνται σε εθνικό επίπεδο, οι ΕΑΑ μπορούν να εφαρμόσουν πρόσθετες μεθόδους για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων που υποβάλλονται. Η ΕΚΤ είναι αρμόδια για τη δεύτερη αξιολόγηση των δεδομένων μέσω πρόσθετων ελέγχων, εκ των οποίων ορισμένοι μπορούν να διενεργηθούν μόνο σε πλήρη σειρά δεδομένων, όπως οι αναλύσεις μεταξύ ομάδων ομοειδών ιδρυμάτων, οι έλεγχοι αξιοπιστίας και οι συγκρίσεις μεταξύ χωρών. Οι ΕΑΑ διενεργούν περαιτέρω ενέργειες μαζί με τα ιδρύματα για τυχόν σφάλματα και ζητήματα αξιοπιστίας που μπορεί να προκύψουν από τη δεύτερη αξιολόγηση.

Η αξιολόγηση της ποιότητας δεδομένων στην ΕΚΤ διενεργείται βάσει καθορισμένων παραμέτρων:

- **Ακρίβεια:** ο βαθμός προσέγγισης της τιμής που υποβάλλεται προς την υποκείμενη εποπτική έννοια. Για την εποπτική στατιστική, η ακρίβεια ερμηνεύεται ως απουσία λαθών και ακριβής αντιστοιχία των τιμών που υποβάλλονται με την υποκείμενη έννοια κάθε σημείου δεδομένων.
- **Αξιοπιστία:** ο βαθμός προσέγγισης των αναθεωρημένων τιμών συγκεκριμένου σημείου δεδομένων προς την τιμή που δημοσιεύθηκε αρχικά. Αυτή η διάσταση βασίζεται στον ορισμό των σημαντικών εκ νέου υποβολών και αξιολογείται από τις αναλύσεις των εκ νέου υποβολών.
- **Πληρότητα:** η διαθεσιμότητα των ζητούμενων πληροφοριών. Διενεργούνται έλεγχοι πληρότητας για τον εντοπισμό ελλιπών πληροφοριών.
- **Συνέπεια:** ο βαθμός εκπλήρωσης λογικών σχέσεων μεταξύ διαφορετικών υποσυνόλων δεδομένων (δηλ. μεταξύ υποδειγμάτων), η αντιστοιχία τους με τα βασικά δεδομένα (master data) που σχετίζονται με το ίδρυμα και η αντιστοιχία τους με άλλα δημοσιευμένα δεδομένα.
- **Ευλογοφάνεια:** έλεγχοι για τον εντοπισμό έκτροπων τιμών (outliers) στα στοιχεία που έχουν υποβληθεί. Αυτό επιτυγχάνεται με εξέταση της χρονοσειράς της σχετικής μεταβλητής προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τιμές παρουσιάζουν σημαντική απόκλιση από το συνηθισμένο ή είναι ιδιαίτερα υψηλές (ή χαμηλές) σε σύγκριση με τα ομοειδή ιδρύματα.
- **Εμπρόθεσμη έκδοση:** το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα στην απαιτούμενη ημερομηνία υποβολής και στην πραγματική ημερομηνία υποβολής των στοιχείων από την ΕΑΑ στην ΕΚΤ.

Βάσει αυτών των διαστάσεων, η ΓΔ Στατιστικής καταρτίζει διάφορους πίνακες και αναφορές, συμπεριλαμβανομένης τριμηνιαίας αναφοράς ποιότητας δεδομένων για κάθε σημαντικό ίδρυμα όσον αφορά τα δεδομένα που συλλέγονται βάσει τεχνικών εκτελεστικών προτύπων. Η ΓΔ Στατιστικής κοινοποιεί τις εν λόγω αναφορές στις ΕΑΑ και τις ενημερώνει για τις εξελίξεις. Η ΜΕΟ είναι ο αποδέκτης αυτών των αναφορών, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της ποιότητας δεδομένων. Εάν η αναφορά παρουσιάζει σημαντικά ζητήματα όσον αφορά την ποιότητα δεδομένων και εάν, μετά από ανάλογη ανάλυση, η ΜΕΟ εντοπίζει παραβιάσεις κανονιστικών απαιτήσεων, η ΜΕΟ αναλαμβάνει εποπτική δράση. Αυτή η δράση μπορεί να έχει τη μορφή επιχειρησιακής πράξης προς την εποπτευόμενη οντότητα ή ρυθμίσεων για συνάντηση με τη διοίκηση του ιδρύματος. Εναλλακτικά, η ΜΕΟ μπορεί να προτείνει στο Εποπτικό Συμβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο τη χρήση εποπτικών εξουσιών. Επιπλέον, τα αποτελέσματα είναι επίσης πιθανόν να ενσωματωθούν στην αξιολόγηση κινδύνου της εποπτευόμενης οντότητας για περαιτέρω ανάλυση.

4.4 Αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων (αξιολόγηση της καταλληλότητας)

4.4.1 Στόχοι

Το διοικητικό όργανο ενός ιδρύματος πρέπει να είναι κατάλληλο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και η σύνθεσή του πρέπει να συμβάλλει στην αποτελεσματική διοίκηση του ιδρύματος και την ισορροπημένη λήψη αποφάσεων. Αυτό θα έχει επίδραση όχι μόνο στην ασφάλεια και την ευρωστία του καθαυτού ιδρύματος, αλλά και στον ευρύτερο τραπεζικό τομέα, καθώς θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη του ευρέος κοινού σε αυτούς που διοικούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα της ζώνης του ευρώ.

Οι εποπτευόμενες οντότητες έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την επιλογή και ανάθεση μελών στο διοικητικό όργανο που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις καταλληλότητας. Πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα δέουσας επιμέλειας και να αξιολογούν τα μέλη του διοικητικού οργάνου, όχι μόνο πριν από τον διορισμό αλλά και σε συνεχή βάση (π.χ. σε περίπτωση σημαντικής μεταβολής των αρμοδιοτήτων μέλους του διοικητικού οργάνου). Καθ' όλη τη διαδικασία, οι εποπτευόμενες οντότητες πρέπει να διασφαλίζουν την πλήρη και διαφανή συνεργασία των συγκεκριμένων προσώπων.

4.4.2 Πεδίο εφαρμογής

Η ΕΚΤ είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την καταλληλότητα όλων των μελών του διοικητικού οργάνου, στο πλαίσιο τόσο της διοικητικής τους αρμοδιότητας (εκτελεστικά μέλη) όσο και της εποπτικής τους αρμοδιότητας (μη εκτελεστικά μέλη), όλων των ιδρυμάτων υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ (σημαντικά ιδρύματα), είτε πρόκειται για πιστωτικά ιδρύματα είτε για (μεικτές) χρηματοοικονομικές εταιρείες συμμετοχών, καθώς και λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, σε περιπτώσεις αδειοδότησης ή απόκτησης ειδικών συμμετοχών. Οι τακτικοί

διορισμοί στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα (δηλ. εκτός του πλαισίου αδειοδότησης ή απόκτησης ειδικών συμμετοχών) εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ΕΑΑ.

Η ευθύνη της ΕΚΤ από αυτήν την άποψη έγκειται στον έλεγχο των προσώπων που συμμετέχουν στα διοικητικά όργανα. Η ΕΚΤ έχει αναλάβει το καθήκον να διασφαλίζει ότι οι σημαντικές εποπτευόμενες οντότητες συμμορφώνονται με την απαίτηση να διαθέτουν άρτιες ρυθμίσεις διακυβέρνησης. Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει και τις απαιτήσεις καταλληλότητας των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διοίκηση των ιδρυμάτων. Η ΕΚΤ έχει επίσης την άμεση αρμοδιότητα να ασκεί τις εποπτικές εξουσίες που της έχουν ανατεθεί βάσει της εθνικής νομοθεσίας και για τις οποίες δεν γίνεται ρητή αναφορά στο ενωσιακό δίκαιο σχετικά με την έγκριση του διορισμού προσώπων που κατέχουν βασικές λειτουργίες σε σημαντικά ιδρύματα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και εντός των ορίων που ορίζονται στο εθνικό δίκαιο.

4.4.3 Νομικό πλαίσιο

CRR

CRD, άρθρα 88, 91 και 121

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 4, 6 και 9

Για τον σκοπό της εκτέλεσης των εποπτικών της καθηκόντων, η ΕΚΤ εφαρμόζει όλη τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ και, αν το σχετικό δίκαιο αποτελείται από οδηγίες, την εθνική νομοθεσία μεταφοράς αυτών των οδηγιών στην εσωτερική έννομη τάξη. Οι απαιτήσεις καταλληλότητας καλύπτονται εν συντομία από την CRD. Με την εν λόγω οδηγία καλύπτονται τα πρότυπα αξιολόγησης της καταλληλότητας επί της ουσίας, χωρίς ωστόσο να παρέχονται λεπτομέρειες σχετικά με τα διαφορετικά κριτήρια ή να αναφέρεται το είδος της εποπτικής διαδικασίας που θα πρέπει να τηρηθεί (π.χ. επιλογή μεταξύ εκ των προτέρων εποπτικής έγκρισης διορισμού ή εκ των υστέρων γνωστοποίηση διορισμού στην εποπτική αρχή).

Κατά συνέπεια, όταν λαμβάνει αποφάσεις αξιολόγησης της καταλληλότητας στο πλαίσιο του ΕΕΜ, η ΕΚΤ θα εφαρμόζει τις ουσιαστικές απαιτήσεις καταλληλότητας που ορίζονται στη δεσμευτική εθνική νομοθεσία με την οποία μεταφέρεται στην εσωτερική έννομη τάξη η CRD. Δεδομένου ότι οι απαιτήσεις καταλληλότητας που ορίζονται στη CRD πρέπει να θεωρούνται διατάξεις ελάχιστης εναρμόνισης, αυτή η μεταφορά έχει γίνει με διαφορετικούς τρόπους στις δεκαεννέα χώρες της ζώνης του ευρώ. Ορισμένες χώρες μάλιστα έχουν προχωρήσει και πέρα από τις απαιτήσεις της CRD.

Πέρα από την εθνική νομοθεσία, η ΕΚΤ επίσης συμμορφώνεται με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με την καταλληλότητα, καθώς και με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές αφήνουν κάποιο περιθώριο στις ΕΑΑ και στην ΕΚΤ για περαιτέρω διευκρίνηση των απαιτήσεων. Οι ορισμοί και οι έννοιες που περιέχονται σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνονται υπόψη από την ΕΚΤ στις αξιολογήσεις καταλληλότητας που διενεργεί.

Οι κανονιστικές απαιτήσεις πρέπει να εφαρμόζονται στην πράξη από τις αρμόδιες αρχές κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου. Προκειμένου να διασφαλίζεται συνέπεια στην εφαρμογή των νομικών απαιτήσεων, χρειάζονται ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με την ερμηνεία αυτών των απαιτήσεων, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη κοινών εποπτικών πρακτικών και διαδικασιών.

Προς τον σκοπό αυτό, η ΕΚΤ, σε συνεργασία με τις ΕΑΑ, ανέπτυξε πολιτικές σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης της καταλληλότητας, καθώς και εποπτικές πρακτικές και διαδικασίες, που εξηγούν με περισσότερες λεπτομέρειες με ποιον τρόπο ο ΕΕΜ θέτει, κατά περίπτωση, σε εφαρμογή την CRD και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ. Οι εν λόγω πολιτικές υιοθετούνται με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας και σε συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ. Εάν δεν υπάρχει αντίθετη δεσμευτική εθνική νομοθεσία η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ πρέπει να συμμορφώνονται με αυτές. Οι ΕΑΑ έχουν συμφωνήσει, στον βαθμό του δυνατού, να ερμηνεύουν και να εκπονούν εθνικές νομοθετικές διατάξεις σύμφωνα με αυτές τις πολιτικές.

Οι πολιτικές και οι εποπτικές πρακτικές της ΕΚΤ που αναφέρονται παραπάνω εξηγούνται με περισσότερες λεπτομέρειες στον οδηγό της ΕΚΤ για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας, ο οποίος διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία.

4.4.4 Κριτήρια αξιολόγησης

Η καταλληλότητα των μελών των διοικητικών οργάνων αξιολογείται με βάση πέντε κριτήρια: (i) εμπειρία, (ii) φήμη, (ii) σύγκρουση συμφερόντων και ανεξαρτησία βούλησης, (iv) διάθεση επαρκούς χρόνου και (v) καταλληλότητα σε συλλογικό επίπεδο.

Η αρχή της αναλογικότητας ισχύει για όλη τη διαδικασία αξιολόγησης της καταλληλότητας. Αυτό σημαίνει ότι η εφαρμογή των κριτηρίων καταλληλότητας θα πρέπει να είναι ανάλογες αφενός του μεγέθους της οντότητας, καθώς και της φύσης, της κλίμακας και της πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων αυτής, και αφετέρου του συγκεκριμένου καθήκοντος που πρέπει να εκτελεστεί. Η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στα κριτήρια καταλληλότητας δεν μπορεί να οδηγεί σε χαλάρωση των αντίστοιχων προτύπων, αλλά μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα μια διαφοροποιημένη προσέγγιση ως προς τη διαδικασία αξιολόγησης ή την εφαρμογή των εν λόγω κριτηρίων (π.χ. όσον αφορά το επίπεδο ή τους τομείς γνώσης, τις δεξιότητες και την εμπειρία ή όσον αφορά τον χρόνο που απαιτείται να διαθέτουν τα μέλη του διοικητικού οργάνου στο πλαίσιο της διοικητικής του αρμοδιότητας και τα μέλη του διοικητικού οργάνου στο πλαίσιο της εποπτικής του αρμοδιότητας). Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε περίπτωση η αξιολόγηση τελικά θα βασίζεται σε επιμέρους ανάλυση και εποπτική κρίση.

Εμπειρία

Τα μέλη του διοικητικού οργάνου πρέπει να διαθέτουν επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ο όρος «εμπειρία», ο οποίος εφεξής χρησιμοποιείται με την ευρεία έννοια, καλύπτει τόσο την πρακτική και επαγγελματική εμπειρία από προηγούμενες δραστηριότητες όσο και τις θεωρητικές γνώσεις (γνώση και δεξιότητες) που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου θα πρέπει να διαθέτουν, κατ' ελάχιστον, βασικές θεωρητικές γνώσεις τραπεζικής που τους επιτρέπουν να κατανοούν τις δραστηριότητες και τους βασικούς κινδύνους του ιδρύματος. Το επίπεδο και η φύση της εμπειρίας που απαιτείται από μέλος του διοικητικού οργάνου στο πλαίσιο των διοικητικών του καθηκόντων μπορεί να διαφέρουν από την εμπειρία που απαιτείται από μέλος του διοικητικού οργάνου στο πλαίσιο των εποπτικών του καθηκόντων, ιδίως εάν αυτά τα καθήκοντα ασκούνται από ξεχωριστά όργανα. Μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητη η πρόσθετη εμπειρία με βάση σχετικές παραμέτρους, π.χ. τα συγκεκριμένα καθήκοντα για τα οποία προορίζεται ο διοριζόμενος, τη φύση, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της οντότητας ή με βάση άλλες παραμέτρους που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην εκάστοτε περίπτωση.

Φήμη

Τα μέλη του διοικητικού οργάνου οφείλουν πάντοτε να έχουν καλή φήμη ώστε να διασφαλίζεται η συνετή και χρηστή διαχείριση της εποπτευόμενης οντότητας. Δεδομένου ότι ένα πρόσωπο μπορεί να έχει είτε καλή είτε κακή φήμη, η αρχή της αναλογικότητας δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην απαίτηση σχετικά με τη φήμη ή στην αξιολόγηση αυτής της απαίτησης, η οποία θα πρέπει να διενεργείται για όλα τα ιδρύματα με ισότιμο τρόπο.

Ο διοριζόμενος θα θεωρείται ότι έχει καλή φήμη εφόσον δεν υπάρχουν ενδείξεις ή βάσιμοι λόγοι περί του αντιθέτου. Εάν η προσωπική ή επιχειρηματική συμπεριφορά του διοριζομένου εγείρει αμφιβολίες σχετικά με την ικανότητά του να διασφαλίζει τη συνετή και χρηστή διαχείριση του πιστωτικού ιδρύματος, η εποπτευόμενη οντότητα ή/και ο διοριζόμενος θα πρέπει να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή, η οποία θα αξιολογεί το ουσιώδες των περιστάσεων.

Οι εκκρεμούσες –καθώς και οι ολοκληρωθείσες– ποινικές ή διοικητικές διαδικασίες μπορεί να έχουν αντίκτυπο στη φήμη του διοριζομένου και της εποπτευόμενης οντότητας, ακόμη κι αν ο διορισμός αφορά διαφορετικό κράτος από εκείνο στο οποίο συνέβησαν τα σχετικά περιστατικά. Τυχόν εκκρεμούσες διαδικασίες μπορεί επίσης να έχουν αντίκτυπο στην ικανότητα του μέλους να αφιερώνει επαρκή χρόνο στην εκτέλεση των καθηκόντων του και πρέπει να αξιολογούνται και σε αυτήν τη βάση.

Συγκρούσεις συμφερόντων

Τα μέλη των διοικητικών οργάνων θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν συνετές, αντικειμενικές και ανεξάρτητες αποφάσεις (δηλ. να ενεργούν με ανεξάρτητη βούληση). Η ανεξάρτητη βούληση μπορεί να επηρεαστεί από συγκρούσεις συμφερόντων.

Η εποπτευόμενη οντότητα θα πρέπει να διαθέτει πολιτικές διακυβέρνησης σχετικά με την αναγνώριση, τη δημοσιοποίηση, τον περιορισμό, τη διαχείριση και την αποτροπή συγκρούσεων συμφερόντων, είτε πρόκειται για πραγματικές είτε για πιθανές (δηλ. οι οποίες μπορούν λογικά να προβλεφθούν) είτε για εικαζόμενες (π.χ. από το κοινό).

Ως σύγκρουση συμφερόντων νοείται η πραγμάτωση των συμφερόντων ενός μέλους που θίγει τα συμφέροντα της εποπτευόμενης οντότητας.

Η ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ο διοριζόμενος δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλος. Αυτό θα συμβεί μόνο αν η σύγκρουση συμφερόντων θέτει ουσιώδες κίνδυνο και αν αυτή δεν είναι δυνατόν να αποτραπεί, να περιοριστεί επαρκώς ή να αποτελέσει αντικείμενο κατάλληλης διαχείρισης βάσει των γραπτών πολιτικών της εποπτευόμενης οντότητας.

Εάν, επιπρόσθετα, το εθνικό ουσιαστικό δίκαιο περιλαμβάνει ειδικά τυπικά κριτήρια όσον αφορά την ανεξαρτησία ορισμένων μελών του διοικητικού οργάνου («ανεξάρτητα διευθυντικά στελέχη»), πρέπει να τηρούνται και αυτά τα κριτήρια.

Διάθεση επαρκούς χρόνου

Όλα τα μέλη του διοικητικού οργάνου πρέπει να είναι σε θέση να διαθέτουν αρκετό χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων τους στο ίδρυμα. Ο χρόνος που ένα διευθυντικό στέλεχος μπορεί να διαθέτει για τα καθήκοντά του μπορεί να επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, όπως ο αριθμός των θέσεων που κατέχει σε διοικητικά όργανα (ποσοτική αξιολόγηση). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να διενεργείται αξιολόγηση των ποιοτικών πτυχών.

Ο αριθμός των θέσεων μέλους διοικητικού συμβουλίου τις οποίες μπορεί να κατέχει μέλος του διοικητικού οργάνου σε σημαντικό, κατά τα οριζόμενα στη CRD ίδρυμα, περιορίζεται είτε σε μία θέση εκτελεστικού μέλους διοικητικού οργάνου και δύο θέσεις μη εκτελεστικού μέλους είτε σε τέσσερις θέσεις μη εκτελεστικού μέλους διοικητικού οργάνου. Σε αυτόν τον κανόνα υπάρχουν ωστόσο δύο εξαιρέσεις:

Ποιοτικοί παράγοντες που καθορίζουν τον χρόνο που ένα διευθυντικό στέλεχος μπορεί να διαθέτει για τα καθήκοντά του, όπως: (i) το μέγεθος και οι συνθήκες των οντοτήτων στις οποίες το στέλεχος κατέχει τις θέσεις αυτές, καθώς και η φύση, το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων· (ii) το μέρος ή η χώρα όπου εδρεύουν οι οντότητες· και (iii) άλλες επαγγελματικές ή προσωπικές υποχρεώσεις και συνθήκες (π.χ. μια δικαστική υπόθεση στην οποία εμπλέκεται ο διοριζόμενος). Κατά την αξιολόγηση κατά πόσον ο διοριζόμενος θα είναι σε θέση να διαθέτει επαρκή χρόνο για την άσκηση των καθηκόντων του, η εποπτευόμενη οντότητα θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση και ανάπτυξη, καθώς και την ανάγκη πρόβλεψης σε περίπτωση απροσδόκητων συνθηκών.
Οι απροσδόκητες συνθήκες δεν αφορούν μόνο κρίσεις που σχετίζονται με το ίδρυμα, αλλά και καταστάσεις που θα μπορούσαν απροσδόκητα να επηρεάσουν τον χρόνο που κάποιος διαθέτει για τα καθήκοντά του (π.χ. δικαστικές υποθέσεις).

Καταλληλότητα σε συλλογικό επίπεδο

Η εποπτευόμενη οντότητα έχει την πρωταρχική ευθύνη εντοπισμού κενών σε ό,τι αφορά την καταλληλότητα σε συλλογικό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτόν, προβαίνει σε αυτοαξιολόγηση του διοικητικού της οργάνου, π.χ. με βάση έναν πίνακα αξιολόγησης

της καταλληλότητας. Η εποπτευόμενη οντότητα θα πρέπει να αναφέρει τυχόν κενά και να τα συζητά με τη ΜΕΟ, καθώς η εποπτεία της καταλληλότητας σε συλλογικό επίπεδο του διοικητικού οργάνου εμπίπτει στο πεδίο της συνεχούς εποπτείας της διακυβέρνησης. Ο τρόπος ενσωμάτωσης ενός διοριζομένου στην καταλληλότητα σε συλλογικό επίπεδο είναι ένα από τα κριτήρια που πρέπει να αξιολογούνται όταν διενεργείται η αρχική αξιολόγηση της καταλληλότητας.

Διαδικασία αξιολόγησης

Η ΕΚΤ λαμβάνει αποφάσεις μόνον όσον αφορά διορισμούς σε σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα, εκτός αν οι διορισμοί αποτελούν μέρος διαδικασιών αδειοδότησης ή απόκτησης ειδικών συμμετοχών (οι διαδικασίες αυτές είναι κοινές για τα σημαντικά και τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα).

Οι διορισμοί γνωστοποιούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα (ή κατ' εξαίρεση από τον διοριζόμενο) στην οικεία ΕΑΑ χρησιμοποιώντας τα εθνικά έντυπα γνωστοποίησης. Στη συνέχεια η ΕΑΑ ενημερώνει την ΕΚΤ και μαζί συλλέγουν τις απαραίτητες πληροφορίες, διενεργούν την αξιολόγηση και υποβάλλουν λεπτομερή πρόταση για τη λήψη απόφασης.

Η ΕΚΤ λαμβάνεται επίσημη απόφαση έπειτα από κάθε αξιολόγηση καταλληλότητας εντός της προβλεπόμενης από την εθνική νομοθεσία προθεσμίας, κατά περίπτωση. Για τον διοριζόμενο εκδίδεται είτε θετική είτε αρνητική απόφαση αξιολόγησης της καταλληλότητάς του. Ωστόσο, η ΕΚΤ έχει το δικαίωμα να εκδίδει θετικές αποφάσεις οι οποίες να συνοδεύονται από συστάσεις, προϋποθέσεις ή υποχρεώσεις. Στην περίπτωση που με τον παραπάνω τρόπο δεν επιτυγχάνεται άρση των επιφυλάξεων, λαμβάνεται αρνητική απόφαση. Η ΕΚΤ έχει την εξουσία να απομακρύνει ανά πάσα στιγμή μέλη του διοικητικού οργάνου σημαντικής εποπτευόμενης οντότητας τα οποία δεν πληρούν τις απαιτήσεις καταλληλότητας.

Η απόφαση της ΕΚΤ γνωστοποιείται στην εποπτευόμενη οντότητα (ή κατ' εξαίρεση στον διοριζόμενο). Η εποπτευόμενη οντότητα και ο διοριζόμενος πρέπει επίσης να συμμορφώνονται με οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, όπως η εγγραφή σε εθνικό μητρώο, κατά περίπτωση.

Ο διοριζόμενος ή η εποπτευόμενη οντότητα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη διενέργεια επανεξέτασης από το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης ή να προσβάλει την απόφαση άμεσα ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.5 Άσκηση διαρκούς εποπτείας

Η διαρκής εποπτεία των σημαντικών ιδρυμάτων διενεργείται από τις ΜΕΟ και υποστηρίζεται από τα οριζόντια τμήματα της ΕΚΤ και των ΕΑΑ. Περιλαμβάνει τη λήψη τακτικών και έκτακτων μέτρων καθώς και την εφαρμογή του προγράμματος εποπτικής εξέτασης (βλ. την Ενότητα 4.1) και τη διενέργεια της SREP (βλ. την

Ενότητα 4.6). Επιπλέον, οι ΜΕΟ διασφαλίζουν τον συντονισμό με τις ομάδες επιτόπιων επιθεωρήσεων και συνεργάζονται με τις εθνικές εποπτικές αρχές.

Οι ΜΕΟ συγκεντρώνουν πληροφορίες για το ίδρυμα σε συνεχή βάση και διατηρούν συνεχή εποπτικό διάλογο.

4.5.1 Συγκέντρωση πληροφοριών

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 10 και 11

Στο πλαίσιο της διαρκούς αξιολόγησης του προφίλ κινδύνου ενός ιδρύματος, η ΜΕΟ χρησιμοποιεί ένα ευρύ φάσμα πηγών πληροφόρησης ποσοτικού και ποιοτικού χαρακτήρα. Οι ΜΕΟ λειτουργούν ως ενιαίο σημείο εισόδου για όλη την επικοινωνία με τις εποπτευόμενες οντότητες και άλλες εποπτικές αρχές εντός του ΕΕΜ.
Ο συντονιστής ΜΕΟ μεριμνά για τη διάθεση των πληροφοριών προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Όλες οι πληροφορίες αποθηκεύονται στην κεντρική βάση δεδομένων ή στο σύστημα διαχείρισης πληροφοριών του ΕΕΜ.

Υπάρχουν όμως εξαιρέσεις στην πολιτική του ενιαίου σημείου εισόδου για νομικούς και τεχνικούς λόγους. Για τη συγκέντρωση του μεγαλύτερου μέρους των πληροφοριών ποσοτικού χαρακτήρα, εφαρμόζονται συγκεκριμένοι διαδικαστικοί κανόνες. Όσον αφορά την τακτική υποβολή αναφορών, π.χ. πρότυπα COREP και FINREP, χρησιμοποιούνται οι υπάρχουσες πλατφόρμες και διαδικασίες για την υποβολή αναφορών (βλ. Ενότητα 4.3).

Γενικότερα, η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει την υποβολή εγγράφων και να λάβει από τις εποπτευόμενες οντότητες γραπτές ή προφορικές εξηγήσεις για τέτοιες πληροφορίες. Παράδειγμα αποτελούν τα εσωτερικά δεδομένα και οι εκθέσεις διαχείρισης, όπως οι εκθέσεις για τους κινδύνους, οι εκθέσεις εσωτερικής επιθεώρησης, οι στρατηγικές ή τα επιχειρηματικά σχέδια και τα σχέδια κάλυψης κεφαλαιακών αναγκών. Η ΕΚΤ μπορεί επίσης να χρησιμοποιεί πρόσθετα δεδομένα που συγκεντρώνει στο πλαίσιο των εποπτικών της δραστηριοτήτων, καθώς και πληροφορίες από εξωτερικούς παρόχους προκειμένου να παρακολουθεί συγκεκριμένα θέματα και κινδύνους.

4.5.2 Διαρκής εποπτικός διάλογος

CRD, άρθρα 10, 97, 104 και 105

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κοινές διαδικασίες και μεθόδους για τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (EBA/GL/2014/13)

Στο πλαίσιο της καθημερινής εποπτείας, οι ΜΕΟ συγκαλούν τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις με τις εποπτευόμενες οντότητες, με τη συμμετοχή μελών προσωπικού από διάφορες ιεραρχικές βαθμίδες. Η διατήρηση αυτού του διαρκούς εποπτικού διαλόγου είναι ουσιώδης για τον έγκαιρο εντοπισμό κινδύνων και την έγκαιρη λήψη διορθωτικών εποπτικών μέτρων. Επιπλέον, χάρη στον εποπτικό διάλογο οι εποπτευόμενες οντότητες και οι επόπτες αντιλαμβάνονται με τον ίδιο τρόπο τα βασικά στοιχεία και τους κύριους παράγοντες βάσει των οποίων προσδιορίζεται το αποτέλεσμα των εποπτικών διαδικασιών, όπως η διαδικασία SREP και οι εποπτικές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

Στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας για την εκπόνηση προγράμματος εποπτικής εξέτασης, κάθε ΜΕΟ καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα βασικών συναντήσεων για κάθε εποπτευόμενη οντότητα. Το πρόγραμμα μπορεί να επικαιροποιείται σε όλη τη

διάρκεια του έτους. Επιπλέον, μπορούν να συγκαλούνται έκτακτες συναντήσεις κατόπιν αιτήματος του επόπτη ή της αντίστοιχης εποπτικής οντότητας. Εκτός αυτού, μπορούν να πραγματοποιούνται συναντήσεις μεταξύ των ΕΑΑ και της τοπικής διοίκησης των ιδρυμάτων για εποπτικά καθήκοντα που δεν άπτονται του ΕΕΜ, χωρίς τη συμμετοχή των ΜΕΟ, αλλά κατόπιν σχετικής ενημέρωσής τους.

Τακτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται τόσο με τη διοίκηση του ομίλου όσο και με τη διοίκηση σημαντικών θυγατρικών. Κατά κανόνα, συγκαλείται τουλάχιστον μια συνάντηση ετησίως με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο (CEO), τον Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων (Chief Risk Officer) και τον Οικονομικό Διευθυντή (Chief Financial Officer), μαζί με τον πρόεδρο του εποπτικού συμβουλίου της εποπτευόμενης οντότητας και τον προϊστάμενο εσωτερικής επιθεώρησης σε επίπεδο ομίλου και αντίστοιχων θυγατρικών. Επιπλέον, μπορούν να πραγματοποιούνται συναντήσεις με τους προϊσταμένους των βασικών επιχειρηματικών τομέων και των λειτουργιών συμμόρφωσης και υποστήριξης, οι οποίες συνοδεύονται από θεματικές συναντήσεις σε τεχνικό επίπεδο.

Ως βασικό στοιχείο του εποπτικού διαλόγου, ο συντονιστής της ΜΕΟ διοργανώνει κατά κανόνα μια συνάντηση με το διοικητικό όργανο του ιδρύματος στην οποία παρουσιάζει τα συμπεράσματα της διαδικασίας SREP και το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται το σχέδιο απόφασης SREP. Αυτό επιτρέπει στο ίδρυμα να κατανοεί πώς αξιολογήθηκε και ποιοι τομείς χρειάζονται βελτίωση.

Κατά καιρούς, η ΕΚΤ διοργανώνει επίσης πρόσθετες συναντήσεις με τον κλάδο, όπως εργαστήρια για CEO τα οποία καλύπτουν συγκεκριμένα θέματα.

4.5.3 Διενέργεια θεματικών εξετάσεων στο πλαίσιο του ΕΕΜ

CRD, άρθρο 99

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 4, 6 παράγραφος 1, 9 παράγραφος 1 και άρθρο 10

Η ΕΚΤ διενεργεί θεματικές εξετάσεις για ζητήματα που συνήθως αφορούν ομάδες ιδρυμάτων από διαφορετικές χώρες που λειτουργούν με ποικίλα επιχειρηματικά μοντέλα και είναι διαφορετικού μεγέθους και πολυπλοκότητας (π.χ. η Θεματική εξέταση σχετικά με τη διακυβέρνηση και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου). Τα ιδρύματα που θα αποτελέσουν το δείγμα της θεματικής εξέτασης επιλέγονται έτσι ώστε να επιτρέπεται άρτια οριζόντια ανάλυση και συγκριτική αξιολόγηση, με σκοπό την απόκτηση πολύτιμων πληροφοριών για τις τάσεις κινδύνου που παρατηρούνται στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Η θεματική εξέταση αποβλέπει στην απόκτηση σε βάθος γνώσης για επιλεγμένα ζητήματα, με έμφαση στη συγκέντρωση πληροφοριών. Ανάλογα με το θέμα και τα ευρήματα, τα αποτελέσματα των θεματικών εξετάσεων μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη κατευθύνσεων του ΕΕΜ, συμβάλλοντας στον εντοπισμό ή/και στην προαγωγή βέλτιστων πρακτικών ή ακόμα και στη λήψη συγκεκριμένων για κάθε ίδρυμα μέτρων ποιοτικού ή/και ποσοτικού χαρακτήρα. Τα αποτελέσματα της θεματικής εξέτασης για τα ιδρύματα του δείγματος λαμβάνονται υπόψη στην ετήσια διαδικασία SREP.

Τα θέματα της εποπτικής εξέτασης καθορίζονται από το Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο εγκρίνει τις εποπτικές προτεραιότητες του προσεχούς έτους, εντοπίζοντας έτσι τα θέματα που πρόκειται να αξιολογηθούν σε βάθος. Το Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Προγραμμάτων Εποπτικής Εξέτασης συντονίζει τον εντοπισμό πιθανών

θεμάτων εποπτικής εξέτασης, σε συνεργασία με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς του ΕΕΜ, όπως Γενικές Διευθύνσεις, μεικτές εποπτικές ομάδες ή άλλες υπηρεσιακές μονάδες της ΕΚΤ, οριζόντια τμήματα των ΕΑΑ και διεθνούς οργανισμούς (π.χ. η ΕΑΤ και η Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας).

Οι μεικτές εποπτικές ομάδες κοινοποιούν τα ευρήματά τους ή τους τομείς που επιδέχονται βελτίωση εκδίδοντας σχετικές επιστολές για λήψη περαιτέρω ενεργειών (follow-up) ή εποπτικές αποφάσεις. Ανάλογα με τη σοβαρότητα των ελλείψεων που εντοπίζονται, μπορεί να ζητηθεί η εκπόνηση σχεδίου δράσης ή η λήψη συγκεκριμένων διορθωτικών ενεργειών. Τα συγκεντρωτικά ευρήματα των θεματικών εξετάσεων μπορεί επίσης να κοινοποιηθούν στον κλάδο μέσω της έκδοσης προσδοκιών του ΕΕΜ.

4.5.4 Περιοδικές διαδικασίες κανονιστικής εξέτασης

CRD

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ

Οι περιοδικές κανονιστικές εξετάσεις περιγράφουν τα εποπτικά καθήκοντα που απορρέουν από τον CRR, την CRD και την BRRD. Αυτές αφορούν, για παράδειγμα, την τακτική αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης των ιδρυμάτων και τις πολιτικές αποδοχών, τις αξιολογήσεις συμμόρφωσης με τις δημοσιοποιήσεις στοιχείων του Πυλώνα 3 ή τις πολιτικές διανομής μερισμάτων.

Για παράδειγμα, κάθε ΜΕΟ είναι αρμόδια για τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με την πολιτική και την πρακτική αποδοχών του εποπτευόμενου ιδρύματος, καθώς και για τη διενέργεια ουσιαστικών αναλύσεων με σκοπό την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις σχετικές απαιτήσεις της CRD. Η αξιολόγηση χρησιμεύει ως βάση για τις αποφάσεις SREP (βλ. την Ενότητα 4.7).

Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή άρτιων πολιτικών αποδοχών, και σε απάντηση των αιτημάτων που υποβάλλουν τα εποπτευόμενα ιδρύματα, οι ΜΕΟ είναι αρμόδιες για την αξιολόγηση αιτημάτων εκ των προτέρων έγκρισης της εξαίρεσης μελών του προσωπικού από το τεκμήριο ουσιώδους αντίκτυπου στο προφίλ κινδύνου ενός ιδρύματος (που αναφέρονται ως «συγκεκριμένα μέλη προσωπικού») ή αιτημάτων που αφορούν την αύξηση της αναλογίας μεταξύ των μεταβλητών και σταθερών συνιστωσών των αποδοχών. Ως προς την πρώτη περίπτωση, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ θα εκδίδει σχετική απόφαση, κατόπιν πρότασης του Εποπτικού Συμβουλίου (σύμφωνα με τη διαδικασία της ΕΚΤ σχετικά με τη λήψη αποφάσεων). Ως προς τη δεύτερη περίπτωση, αν προβλέπεται ότι η κεφαλαιακή βάση θα παραμείνει υγιής, δεν απαιτείται κατά κανόνα η λήψη συγκεκριμένης απόφασης από την αρμόδια αρχή.

Άλλο παράδειγμα είναι η αρμοδιότητα της ΜΕΟ να αξιολογεί τη συμμόρφωση του εποπτευόμενου ιδρύματος με τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης στοιχείων του Πυλώνα 3 οι οποίες απορρέουν από την CRD, τον CRR, τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ και την εθνική νομοθεσία. Εν προκειμένω, η ΜΕΟ αξιολογεί δημοσιοποιημένα έγγραφα αλλά και εσωτερικές ρυθμίσεις και πρακτικές που διέπουν αποφάσεις και δραστηριότητες που σχετίζονται με τη δημοσιοποίηση. Τα συμπεράσματα της αξιολόγησης αυτής μπορούν επίσης να ενσωματωθούν στην απόφαση SREP.

4.6 Διενέργεια της SREP

4.6.1 Το πλαίσιο της SREP

CRD, άρθρα 97, 98, 104, 105 και 110

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 4 και 16

Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής σχετικά με κοινές αποφάσεις (ΕΕ/710/2014)

Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής σχετικά με τους όρους λειτουργίας των σωμάτων εποπτών (ΕΕ/2016/98)

Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τους όρους λειτουργίας των σωμάτων εποπτών (ΕΕ/2016/99)

Κατευθυντήριες γραμμές για κοινές διαδικασίες και μεθοδολογίες για τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (EBA/GL/2014/13)

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τον Πυλώνα 1, τον Πυλώνα 2 και τα συνδυασμένα αποθέματα ασφαλείας

Διευκρινίσεις της ΕΑΤ σχετικά με τη χρήση των αποτελεσμάτων των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ στη διαδικασία SREP

Έγγραφο κατευθύνσεων προς τις τράπεζες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια

Στο πλαίσιο της SREP, όπως ορίζεται στην CRD, απαιτείται από τις ΜΕΟ να εξετάζουν, τουλάχιστον ετησίως, τις ρυθμίσεις, τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα ιδρύματα υπό την εποπτεία τους. Οι οριζόντιες υπηρεσίες είναι αρμόδιες για την ανάπτυξη της εφαρμοστέας μεθοδολογίας, τη διενέργεια οριζόντιων αναλύσεων και τον συντονισμό της διαδικασίας. Η αξιολόγηση SREP διενεργείται σε διαρκή βάση. Σε αυτή βασίζεται η λήψη απόφασης σχετικά με την επάρκεια επιπέδων κεφαλαίου και ρευστότητας και τη λήψη πρόσθετων εποπτικών μέτρων που εφαρμόζονται τουλάχιστον ετησίως και επικαιροποιούνται όποτε κρίνεται απαραίτητο.

Η μεθοδολογία και η διαδικασία του ΕΕΜ για τη SREP απορρέουν από τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ για τη SREP και επικαιροποιούνται σύμφωνα με αυτές, αντανακλώντας επίσης τους νέους κανονισμούς. Επιπλέον, προκειμένου να συμβαδίζει με τις εξελισσόμενες πρακτικές, η SREP του ΕΕΜ αξιοποιεί τις βέλτιστες πρακτικές στο πλαίσιο του ΕΕΜ και τις συστάσεις των διεθνών οργανισμών, διασφαλίζοντας έτσι διαρκή βελτίωση.

Αξιολογήσεις σε διαρκή βάση, με προσανατολισμό προς το μέλλον και με βάση την αρχή της αναλογικότητας

Η αναλογικότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του τρόπου με τον οποίο διενεργείται η SREP: η συχνότητα, το πεδίο εφαρμογής και το βάθος της SREP αντανακλούν το επίπεδο εποπτικής παρακολούθησης που θεωρείται απαραίτητο για ένα ίδρυμα (όπως διατυπώνεται επισήμως στο οικείο πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης, βλ. την Ενότητα 4.1.3) ανάλογα με το προφίλ κινδύνων του.

Η SREP έχει ως αποτέλεσμα την ανάληψη εποπτικών δράσεων, μεταξύ άλλων τη λήψη μέτρων που σχετίζονται με το κεφάλαιο ή/και τη ρευστότητα ή άλλου είδους εποπτικών μέτρων. Η μεθοδολογία του ΕΕΜ για τη SREP όσον αφορά τα σημαντικά ιδρύματα ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ για τη SREP και αξιοποιεί τις βέλτιστες πρακτικές εντός του ΕΕΜ καθώς και τις συστάσεις άλλων διεθνών οργανισμών. Στη διαδικασία SREP συμμετέχουν έμπειροι επόπτες από την ΕΚΤ και τις ΕΑΑ· συμβάλλουν δε 26 εθνικές αρχές από 19 κράτη μέλη. Η SREP επωφελείται από ένα κοινό ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα και μια ασφαλή ροή πληροφοριών μεταξύ όλων των εποπτών. Αποκομίζονται έτσι όλα τα οφέλη από την εμπειρογνωμοσύνη των ΕΑΑ και της ΕΚΤ. Για παράδειγμα, η αξιολόγηση και ο έλεγχος της ποιότητας δεδομένων διενεργείται τόσο σε επίπεδο ΕΑΑ όσο και σε επίπεδο ΕΚΤ.

Η SREP αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης ως βασικό έργο και συντονίζεται από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV, η οποία εφαρμόζει ένα κοινό χρονοδιάγραμμα και αξιοποιεί πλήρως την εμπειρία της ΕΚΤ και των ΕΑΑ –ιδίως ως προς την

ανάπτυξη της μεθοδολογίας– μέσω ενός έμπειρου δικτύου, θεματικών εργαστηρίων και ειδικών παρουσιάσεων που διοργανώνονται από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV και περιλαμβάνουν ερωτήσεις και απαντήσεις. Επιπλέον, η συνέπεια των αξιολογήσεων διασφαλίζεται μέσω διαφόρων οριζόντιων αναλύσεων που διενεργούνται από τις ειδικές οριζόντιες υπηρεσίες της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας IV μέσω της SREP.

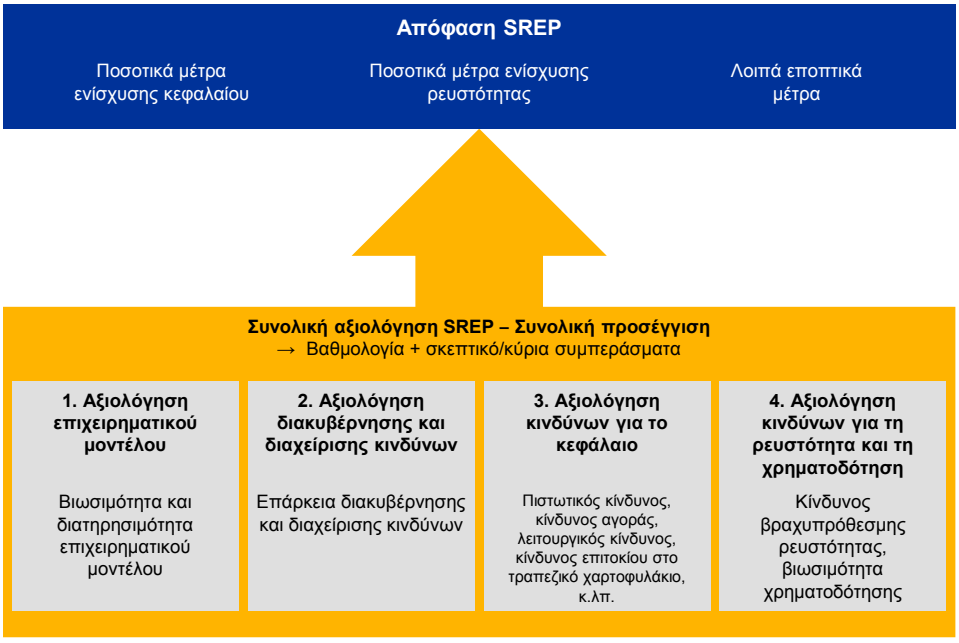
Σε όλη τη διάρκεια του έτους, οι μεικτές εποπτικές ομάδες διενεργούν τη SREP σύμφωνα με τη μεθοδολογία του EEM για τη SREP και το πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης. Η ανάλυση και τα πορίσματα των αξιολογήσεων, η ανάληψη τυχόν προληπτικών ενεργειών, η επιβολή μέτρων και τα αποτελέσματά τους καταγράφονται σε ένα εποπτικό πληροφοριακό σύστημα, χάρη στο οποίο διασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα και η λογοδοσία.

Συνολική προσέγγιση

Σκοπός της αξιολόγησης SREP είναι να αποτυπώνεται με τον πιο ενδεδειγμένο τρόπο η συνολική εικόνα του προφίλ κινδύνων ενός ιδρύματος, στην οποία λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι και οι παράγοντες περιορισμού τους. Το προφίλ κινδύνου του ιδρύματος έχει αναγκαστικά πολλές πτυχές και πολλοί παράγοντες κινδύνων αλληλοσχετίζονται. Αυτό λαμβάνεται υπόψη όταν αποφασίζονται τυχόν εποπτικές ενέργειες για τον σκοπό αυτό. Γι' αυτό τα τέσσερα βασικά στοιχεία της SREP του EEM (βλ. το **Σχήμα 14** παρακάτω) πρέπει να εξετάζονται μαζί όταν σχεδιάζεται η συνολική αξιολόγηση SREP και συντάσσεται η απόφαση SREP.

Σχήμα 14

Συνοπτική παρουσίαση της SREP

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Τα τέσσερα βασικά στοιχεία της SREP του EEM είναι:

(i) η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου και της κερδοφορίας (Στοιχείο 1), στο πλαίσιο της οποίας εξετάζεται η φύση του επιχειρηματικού μοντέλου ενός ιδρύματος και ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς την ικανότητά του να παράγει κέρδη και ανάπτυξη·

(ii) η αξιολόγηση της εσωτερικής διακυβέρνησης και της διαχείρισης κινδύνων (Στοιχείο 2), η οποία επικεντρώνεται στην εσωτερική οργάνωση ενός ιδρύματος και στον τρόπο με τον οποίο εκτελεί και διαχειρίζεται τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του και τους κινδύνους του·

(iii) η αξιολόγηση ανά κίνδυνο των κινδύνων για το κεφάλαιο (πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος αγοράς, λειτουργικός κίνδυνος και κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο) υπό κανονικές και υπό ακραίες συνθήκες (στοιχείο 3). Αυτές οι αξιολογήσεις ενσωματώνονται στον προκαταρκτικό προσδιορισμό του κεφαλαίου που απαιτείται για την κάλυψη των κινδύνων, καθώς και στην αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας·

(iv) η αξιολόγηση ανά κίνδυνο των κινδύνων για τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση (σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα) υπό κανονικές και υπό ακραίες συνθήκες (στοιχείο 4). Αυτές οι αξιολογήσεις ενσωματώνονται στον προκαταρκτικό προσδιορισμό της ρευστότητας που απαιτείται για την κάλυψη των κινδύνων, καθώς και στην αξιολόγηση της επάρκειας ρευστότητας.

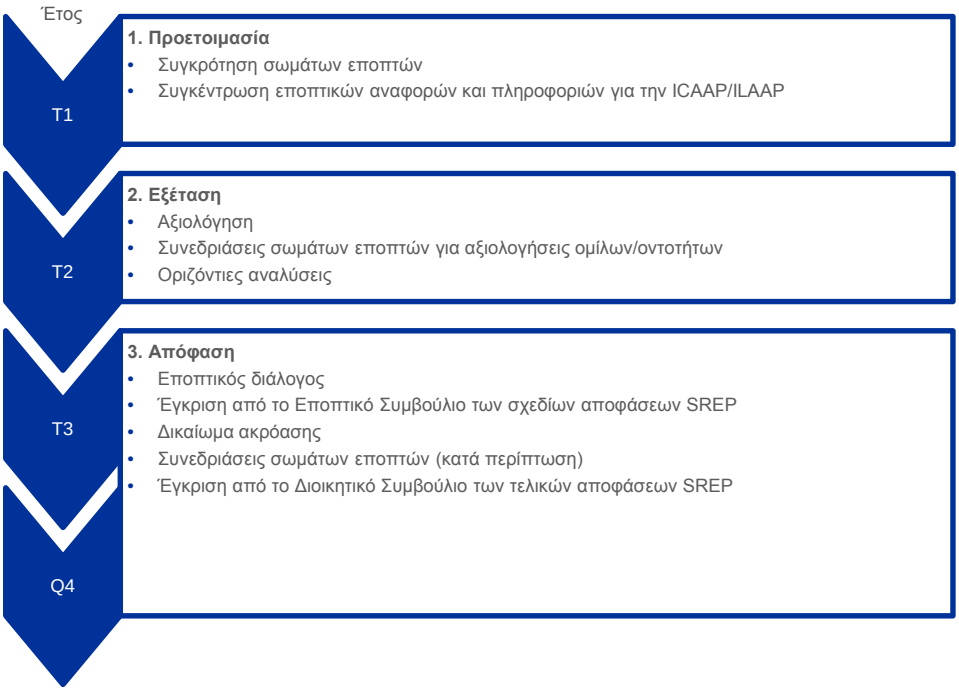
Η κάθε ΜΕΟ είναι αρμόδια να διενεργεί τη SREP για τις οντότητες τις οποίες εποπτεύει, με σκοπό τον σχηματισμό επικαιροποιημένης άποψης για τη βιωσιμότητα των οντοτήτων βάσει των λεπτομερών σταδίων της διαδικασίας. Τα βήματα της SREP περιγράφονται στο κοινό χρονοδιάγραμμα της SREP του ΕΕΜ, το οποίο διατίθεται ετησίως στις ΜΕΟ πριν από την έναρξη της φάσης αξιολόγησης και κατόπιν έγκρισης από το Εποπτικό Συμβούλιο (βλ. το **Σχήμα 15**).

Τα βασικά στάδια της διαδικασίας μπορεί να αναλύονται με διαφορετικό τρόπο αν ο σημαντικός όμιλος έχει θυγατρικές ή σημαντικά υποκαταστήματα εκτός ΕΕΜ. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα σώμα εποπτών (βλ. την Ενότητα 1.4.3). Αυτή η ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ αρχών σε επίπεδο ΕΕ και σε παγκόσμιο επίπεδο αποτελεί βασικό παράγοντα για την ενίσχυση της εποπτείας των διασυνοριακών τραπεζικών ομίλων. Τα σώματα εποπτών είναι μόνιμες, αλλά ευέλικτες, συντονιστικές δομές στο πλαίσιο των οποίων έρχονται σε επαφή οι κανονιστικές αρχές που συμμετέχουν στην εποπτεία του τραπεζικού ομίλου. Στην πράξη, τα σώματα εποπτών είναι ένας μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής, μέσω του οποίου επιτελείται συντονισμένα με κοινό τρόπο ο προγραμματισμός και η εκτέλεση βασικών εποπτικών καθηκόντων, συμπεριλαμβανομένων πτυχών που αφορούν τη διαρκή εποπτεία. Επιπλέον, τα σώματα εποπτών διευκολύνουν την προετοιμασία και τον χειρισμό επειγουσών καταστάσεων. Για τις εποπτικές αρχές, ένα από τα ουσιώδη καθήκοντά τους ως μέλη των σωμάτων εποπτών είναι να λαμβάνουν αποφάσεις για την βασιζόμενη σε αξιολόγηση κινδύνου κεφαλαιακή επάρκεια των διασυνοριακών ομίλων και των θυγατρικών τους εντός του ΕΟΧ.

Το ημερολογιακό πρόγραμμα και η συνολική διαδικασία της SREP που περιγράφονται παρακάτω βασίζονται στην παραδοχή ότι η ΕΚΤ ενεργεί ως επόπτης σε ενοποιημένη βάση (π.χ. επόπτης της χώρας καταγωγής). Όταν η ΕΚΤ ενεργεί ως επόπτης της χώρας υποδοχής, ενδέχεται να πρέπει να τηρούνται διαφορετικά χρονοδιαγράμματα και διαδικασίες.

Σχήμα 15

Απλοποιημένο ημερολογιακό πρόγραμμα της SREP που οδηγεί σε λήψη απόφασης SREP

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Προσέγγιση τριών σταδίων

Η αξιολόγηση των στοιχείων της SREP που αφορούν τους κινδύνους για το κεφάλαιο και τη ρευστότητα στηρίζεται σε προσέγγιση τριών σταδίων τόσο για τα επίπεδα κινδύνων όσο και για τους ελέγχους κινδύνων. Η αξιολόγηση του στοιχείου της SREP «επιχειρηματικό μοντέλο και κερδοφορία» επικεντρώνεται μόνο στα επίπεδα κινδύνων, ενώ η αξιολόγηση του στοιχείου της SREP «εσωτερική διακυβέρνηση και διαχείριση κινδύνων» μπορεί να λαμβάνει υπόψη μόνο τους ελέγχους κινδύνων.

Η προσέγγιση τριών σταδίων αποτελείται από τα εξής:

(i) **Στάδιο 1:** συγκέντρωση πληροφοριών και δεδομένων, με τη χρήση εποπτικών αναφορών ως βασικών πηγών, αλλά και πληροφοριών, για παράδειγμα, που συγκεντρώνονται στη διάρκεια θεματικών εξετάσεων, σε βάθος αναλύσεων και συναντήσεων με τη διοίκηση του ιδρύματος (βλ. την Ενότητα 4.5.3),

(ii) **Στάδιο 2:** παραγωγή αυτοματοποιημένης προκαταρκτικής βαθμολογίας αναφοράς για το επίπεδο κινδύνου και επίσημος έλεγχος συμμόρφωσης του ελέγχου κινδύνου,

(iii) **Στάδιο 3:** οριοθετημένη εποπτική κρίση, η οποία βασίζεται σε πρόσθετους παράγοντες και λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες και την πολυπλοκότητα των ιδρυμάτων.

Οι ΜΕΟ καταρτίζουν τις εκθέσεις αξιολόγησης κινδύνων και τις εκθέσεις αξιολόγησης κινδύνου ρευστότητας ομίλου, με βάση όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σύμφωνα με το ημερολογιακό πρόγραμμα της SREP του ΕΕΜ, λαμβάνοντας όμως υπόψη και σχετικές πληροφορίες μετά την ημερομηνία αναφοράς. Στην περίπτωση σωμάτων εποπτών, οι ΜΕΟ πρέπει να λαμβάνουν επίσης υπόψη τη μεμονωμένη συμβολή των εποπτών της χώρας καταγωγής όπως ορίζεται στην CRD.

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τα όρια ενεργοποίησης για τη χρήση μέτρων έγκαιρης παρέμβασης (EBA/GL/2015/03)

Οι ΜΕΟ συντάσσουν προκαταρκτικές απόψεις σχετικά με μέτρα ενίσχυσης κεφαλαίου και ρευστότητας καθώς και με μέτρα ποιοτικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τη χρήση μέτρων έγκαιρης παρέμβασης, θα πρέπει να εξετάζουν την ανάγκη λήψης μέτρων έγκαιρης παρέμβασης αν τα ιδρύματά τους δεν έχουν καλές επιδόσεις και επομένως το προφίλ τους είναι υψηλού κινδύνου.

Σχήμα 16

Σχέση μεταξύ της διαδικασίας SREP και των αποφάσεων

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.
Σημείωση: Για τις τράπεζες της χώρας υποδοχής, η απόφαση της ΕΚΤ εφαρμόζει το μέρος της κοινής απόφασης για τον όμιλο που αφορά την οντότητα του ΕΕΜ.

4.6.2 Συνολική αξιολόγηση SREP και λήψη απόφασης

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 16 και 22

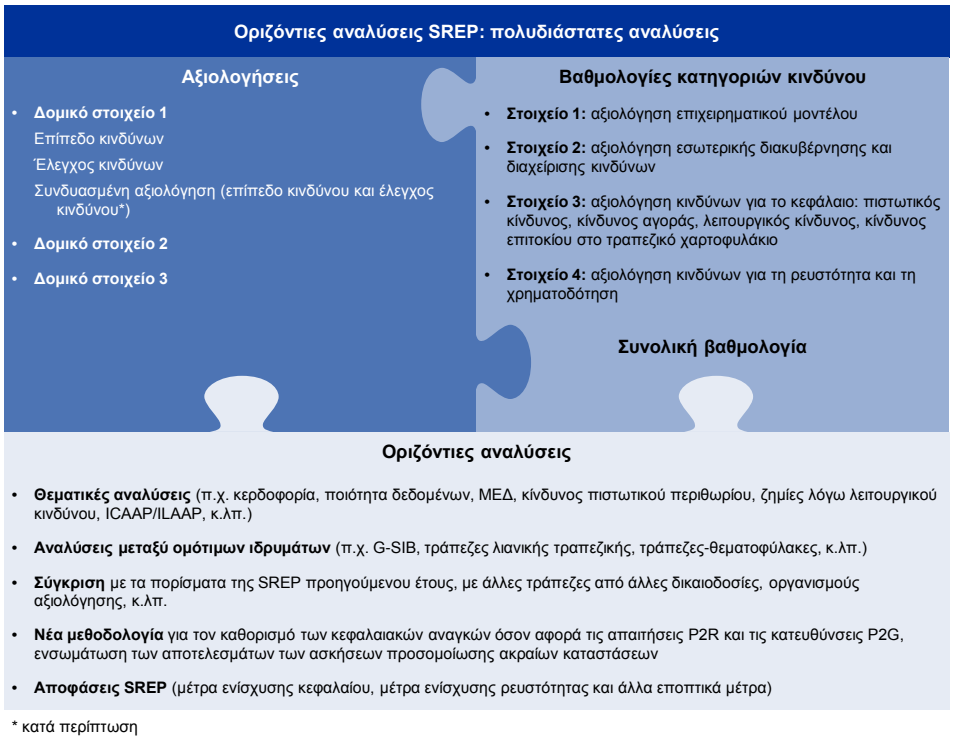
Η συνολική αξιολόγηση SREP αποτελεί τη βάση για την απόφαση που θα λάβει η ΜΕΟ σχετικά με τα πλέον ενδεδειγμένα εποπτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των αδυναμιών ενός ιδρύματος. Υπό κανονικές συνθήκες, το χρονοδιάγραμμα ακολουθεί το ημερολογιακό πρόγραμμα της SREP. Όμως, είναι πιθανόν τα ευρήματα, π.χ. από τη διαρκή παρακολούθηση ή από άλλη εποπτική δραστηριότητα (π.χ. θεματική εξέταση) να πρέπει επίσης να αποτυπωθούν στην αξιολόγηση SREP και να ληφθούν υπόψη στην απόφαση SREP. Σε μια τέτοια περίπτωση, η ΜΕΟ θα πρέπει να επικαιροποιήσει την αξιολόγηση SREP το συντομότερο δυνατόν και να προτείνει την έκδοση νέας απόφασης SREP.

Οι αξιολογήσεις είναι διαθέσιμες σε ενοποιημένο, υποενοποιημένο και μεμονωμένο επίπεδο για ολόκληρο τον όμιλο και λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις προοπτικές του ομίλου και των θυγατρικών. Αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται ως διαπιστώσεις για τις αποφάσεις SREP.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης SREP ελέγχονται σε δύο φάσεις. Ως πρώτη φάση ελέγχου, τα αποτελέσματα αξιολόγησης κινδύνων συζητούνται και επαληθεύονται εντός του πυρήνα της ΜΕΟ ή σε ολόκληρη τη ΜΕΟ. Πιθανές τροποποιήσεις και αιτιολογήσεις καταγράφονται στο εποπτικό πληροφοριακό σύστημα. Ως δεύτερη φάση ελέγχου, οι ενδιάμεσες δομές της ΕΚΤ λαμβάνουν τακτικές επικαιροποιήσεις για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και μπορεί επίσης να υποβάλλουν τα πορίσματα σε επαλήθευση. Στο πλαίσιο του ετήσιου κύκλου της SREP, το Τμήμα Ανάπτυξης Μεθοδολογίας και Προτύπων προετοιμάζει διάφορες οριζόντιες αναλύσεις ως εργαλείο για την υποστήριξη των συγκρίσεων μεταξύ ομοειδών ιδρυμάτων και της λήψης αποφάσεων (βλ. το **Σχήμα 17**).

Σχήμα 17

Οριζόντιες αναλύσεις της SREP: πολυδιάστατες αναλύσεις

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Η διαρκής αξιολόγηση SREP μπορεί να αποκαλύψει την ανάγκη για άμεση λήψη εποπτικών μέτρων προκειμένου να αντισταθμιστούν οι αδυναμίες ενός πιστωτικού ιδρύματος. Τέτοια ευρήματα παρουσιάζονται συνοπτικά σε ενδιάμεσες εκθέσεις και κοινοποιούνται εγκαίρως στις ενδιάμεσες δομές της ΕΚΤ. Ανάλογα με τη φύση τους, είτε αποστέλλονται στο πιστωτικό ίδρυμα ως επιχειρησιακή πράξη είτε εκδίδονται από το Εποπτικό Συμβούλιο/Διοικητικό Συμβούλιο ως εποπτικές αποφάσεις, όπως η επικαιροποιημένη απόφαση SREP ή οι αποφάσεις που επιβάλλουν κυρώσεις ή μέτρα επιβολής (στην περίπτωση μέτρων επιβολής, οι μεικτές εποπτικές ομάδες συνεργάζονται με το Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων). Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας λαμβάνονται επίσης υπόψη στη διαρκή αξιολόγηση SREP.

Κατά τα τελευταία στάδια του κύκλου της SREP, η ΜΕΟ διοργανώνει ανεπίσημο διάλογο για την αξιολόγηση SREP με το διοικητικό όργανο του εποπτευόμενου μητρικού ιδρύματος και των σχετικών θυγατρικών.

Οι ΜΕΟ πρέπει στη συνέχεια να συντάξουν μια απόφαση SREP. Στην περίπτωση σωμάτων εποπτών, οι ΜΕΟ πρέπει επίσης να λάβουν υπόψη την επιμέρους συνεισφορά των εποπτών της χώρας υποδοχής και να συμφωνήσουν με αυτούς σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις.

Τα σχέδια αποφάσεων SREP υποβάλλονται στο Εποπτικό Συμβούλιο προς έγκριση, λαμβανομένων υπόψη νομικών ελέγχων και ελέγχων ποιότητας. Κατόπιν έγκρισης, τα σχέδια αποφάσεων SREP υποβάλλονται στις εποπτευόμενες οντότητες για σχόλια. Τότε ξεκινά η χρονική περίοδος διάρκειας δύο εβδομάδων του δικαιώματος

ακρόασης, όπως ορίζεται στον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ (βλ. την Ενότητα 1.3.3). Τα σχέδια αποφάσεων κοινοποιούνται στις εποπτευόμενες οντότητες στην οικεία γλώσσα, κατά περίπτωση. Διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το γλωσσικό καθεστώς και ο συντονισμός των γλωσσικών παραλλαγών.

Μόλις ολοκληρωθεί η περίοδος του δικαιώματος ακρόασης και αξιολογηθούν τα σχόλια που υπέβαλαν οι εποπτευόμενες οντότητες, τα σχέδια αποφάσεων υποβάλλονται στο Εποπτικό Συμβούλιο για δεύτερη φορά, εάν χρειαστεί με αναθεωρημένο κείμενο. Οι ΜΕΟ για σημαντικούς εποπτευόμενους ομίλους με σώματα εποπτών αποστέλλουν τις τελικές αποφάσεις SREP που εγκρίθηκαν από το Εποπτικό Συμβούλιο στα μέλη των εν λόγω σωμάτων προκειμένου να λάβουν την έγκριση του απεσταλμένου επόπτη της χώρας υποδοχής στον οποίο έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα να υιοθετεί/εγκρίνει τις αποφάσεις SREP.

Η τελική απόφαση SREP, όπως εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο έπειτα από τη διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης, κοινοποιείται στη συνέχεια στο σχετικό σημαντικό ίδρυμα και στα μέλη του σώματος εποπτών στην οικεία γλώσσα. Κατόπιν έγκρισης της απόφασης, ο αποδέκτης μπορεί να υποβάλλει αίτημα επανεξέτασης από το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης και μπορεί επίσης να αμφισβητήσει την απόφαση απευθείας ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. την Ενότητα 1.3.4).

Οι αποφάσεις SREP μπορεί να αφορούν μεταξύ άλλων τα εξής:

Απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων

- συνολική κεφαλαιακή απαίτηση βάσει της SREP (total SREP capital requirement – TSCR) αποτελούμενη από ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (8%, τουλάχιστον 56,25% με τη μορφή κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 - CET1)) και από πρόσθετες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (απαιτήσεις του Πυλώνα 2, μόνο CET1),
- συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας (μόνο CET1)

Απαιτήσεις ρευστότητας ποσοτικού χαρακτήρα ανά ίδρυμα

Άλλα εποπτικά μέτρα ποιοτικού χαρακτήρα

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 16, 22 και 24

- Τυχόν πρόσθετα μέτρα που απορρέουν από τον κανονισμό για τον ΕΕΜ ή άλλο εφαρμοστέο δίκαιο, που μπορεί να αφορούν μεταξύ άλλων τη θέσπιση περιορισμών ή ορίων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες, την απαίτηση για μείωση κινδύνων, την επιβολή περιορισμών στη διανομή μερισμάτων ή άλλα διορθωτικά εποπτικά μέτρα·
- περαιτέρω ενέργειες μετά από επιτόπιες επιθεωρήσεις.

Μπορεί επίσης να επιβληθούν στο ίδρυμα μέτρα έγκαιρης παρέμβασης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα έγκαιρης παρέμβασης, βλ. την Ενότητα 4.9.

Ως μέρος της απόφαση SREP, οι κατευθύνσεις του Πυλώνα 2 (Pillar 2 Guidance - P2G) κοινοποιούνται ως σύσταση. Οι P2G εκφράζονται ως προσαύξηση του δείκτη CET1, που προκύπτει από τις Επικαιροποιημένες πληροφορίες της EAT σχετικά με την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2016 σε επίπεδο ΕΕ, η οποία ορίζεται πάνω από το επίπεδο των δεσμευτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Οι μεικτές εποπτικές ομάδες διευκολύνουν επίσης τον διάλογο με τον κλάδο επιπλέον του διαρκούς διαλόγου με τις εποπτευόμενες οντότητες μέσω της SREP. Επομένως, τα ιδρύματα έχουν την απαραίτητη σαφήνεια όσον αφορά τη μεθοδολογία και την αξιολόγηση κινδύνων, καθώς και το απαραίτητο περιεχόμενο για να ενημερώνουν τον κεφαλαιακό προγραμματισμό τους.

Στο τέλος του κύκλου της SREP, τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για τη τραπεζική εποπτεία.

4.6.3 Η ΕΚΤ ως εποπτική αρχή της χώρας υποδοχής

Εάν η ΕΚΤ είναι η εποπτική αρχή της χώρας υποδοχής, η ΜΕΟ ακολουθεί το χρονοδιάγραμμα και τα υποδείγματα που παρέχει η εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής για τα οποία έχει υπάρξει συμφωνία. Η αρχή ενοποιημένης εποπτείας προεδρεύει των συνεδριάσεων του σώματος εποπτών και ενημερώνει όλα τα μέλη του σώματος σχετικά με την οργάνωση των συναντήσεων, τα βασικά θέματα προς συζήτηση και τις κυριότερες δραστηριότητες προς εξέταση.

Κατ΄ ελάχιστο, η ΜΕΟ πρέπει να καταρτίζει τις εκθέσεις αξιολόγησης κινδύνων και τις εκθέσεις αξιολόγησης κινδύνου ρευστότητας για το εποπτευόμενο πιστωτικό ίδρυμα με βάση όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες. Στη συνέχεια, πρέπει να υποβάλει αυτές τις αξιολογήσεις στην εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής. Βάσει αυτών των σχεδίων εκθέσεων, η ΜΕΟ σχηματίζει προκαταρκτικές γνώμες σχετικά με τον ποσοτικό προσδιορισμό του κεφαλαίου, τον ποσοτικό προσδιορισμό της ρευστότητας και τα μέτρα ποιοτικού χαρακτήρα, οι οποίες συζητούνται στη συνέχεια στις συνεδριάσεις των σωμάτων.

Η ΜΕΟ λαμβάνει από την εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής την τελική έκθεση αξιολόγησης κινδύνων και την τελική έκθεση αξιολόγησης κινδύνου ρευστότητας για τον όμιλο. Βάσει αυτών των τελικών εκθέσεων, η ΜΕΟ προετοιμάζει τη συνεισφορά του ΕΕΜ στις κοινές αποφάσεις, η οποία υποβάλλεται στην εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής. Μετά την αξιολόγηση από την εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής, το σχέδιο κοινής απόφασης κοινοποιείται στη ΜΕΟ.

Μόλις ολοκληρωθούν οι νομικοί έλεγχοι και οι έλεγχοι ποιότητας, η ΜΕΟ πρέπει να υποβάλει το σχέδιο κοινής απόφασης και το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της ΕΚΤ στο Εποπτικό Συμβούλιο προς έγκριση. Μετά την έγκριση, το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της ΕΚΤ κοινοποιείται στο εποπτευόμενο εποπτικό ίδρυμα και ξεκινά η

περίοδος ακρόασης. Τα σχέδια αποφάσεων κοινοποιούνται στις εποπτευόμενες οντότητες στην οικεία γλώσσα, κατά περίπτωση. Η ΜΕΟ πρέπει να αξιολογήσει τα σχόλια που υποβλήθηκαν και να συμφωνήσει ως προς την αξιολόγηση των σχολίων και τις τροποποιήσεις στο σχέδιο κοινής απόφασης με την εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής. Για τον σκοπό αυτό, συμμετέχει στις συνεδριάσεις των σωμάτων εποπτών που διοργανώνει η εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής.

Μόλις επιτευχθεί συμφωνία, η ΜΕΟ αποστέλλει την τελική κοινή απόφαση στο Εποπτικό Συμβούλιο προς έγκριση και στη συνέχεια στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έκδοση σύμφωνα με τη διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης. Μόλις εκδοθεί, η ΕΚΤ κοινοποιεί την τελική εκτελεστική απόφαση της ΕΚΤ στο πιστωτικό ίδρυμα και κοινοποιεί τη συμφωνία της ΕΚΤ σχετικά με την κοινή απόφαση στην εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής. Η εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής κοινοποιεί την κοινή απόφαση στο μητρικό ίδρυμα.

4.7 Συνεχής παρακολούθηση των εσωτερικών υποδειγμάτων

CRD, άρθρο 101

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 16

Οδηγός σχετικά με τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και τις διερευνήσεις εσωτερικών υποδειγμάτων

Ο στόχος της διαρκούς παρακολούθησης υποδειγμάτων είναι η εξακρίβωση της συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις κανονιστικές απαιτήσεις για τα εσωτερικά υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα με τον CRR. Αυτές οι απαιτήσεις αφορούν μεταξύ άλλων την ευαισθησία του υποδείγματος ως προς τον κίνδυνο, την επαλήθευση του υποδείγματος, τη διαχείριση του κινδύνου του υποδείγματος, τις προσαρμογές του υποδείγματος, τις διαδικασίες που αφορούν το υπόδειγμα καθώς και τη συγκριτική αξιολόγηση του υποδείγματος. Η ΕΚΤ θα πρέπει να αξιολογεί σε τακτική βάση κατά πόσο το πιστωτικό ίδρυμα χρησιμοποιεί άρτια ανεπτυγμένες και επικαιροποιημένες τεχνικές για τα εσωτερικά υποδείγματα. Οι πληροφορίες που αποκτώνται από τη διαρκή παρακολούθηση υποδειγμάτων ενσωματώνονται στη διαρκή αξιολόγηση του ιδρύματος και αποτελούν βασικό στοιχείο της απόφασης SREP.

Η διαρκής αξιολόγηση υποδειγμάτων συμβάλλει στην εκπλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 101 της CRD, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές να αναθεωρούν τακτικά και τουλάχιστον κάθε τρία έτη τη συμμόρφωση των ιδρυμάτων προς τις απαιτήσεις αναφορικά με τα εσωτερικά υποδείγματα.
Η εκπλήρωση αυτής της απαίτησης επιτυγχάνεται με τον συνδυασμό:

- της διαρκούς παρακολούθησης υποδειγμάτων, η οποία βασίζεται κατά κύριο λόγο σε μη επιτόπιους ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων ειδικών συναντήσεων με την εποπτευομένη οντότητα, και
- των διερευνήσεων εσωτερικών υποδειγμάτων, οι οποίες αντιστοιχούν κατά κύριο λόγο επιτόπιους ελέγχους.

Όταν εντοπίζονται ζητήματα στο πλαίσιο της διαρκούς παρακολούθησης υποδειγμάτων, είναι πιθανόν να χρειαστεί περαιτέρω διερεύνηση εσωτερικών υποδειγμάτων προκειμένου να συλλεχθούν επαρκή στοιχεία που να δικαιολογούν την επιβολή εποπτικών μέτρων (όπως ορίζεται στο άρθρο 16 του κανονισμού ΕΕΜ).

Ως τελική λύση, μπορεί να ασκηθεί η εξουσία επιβολής κυρώσεων για τις περιπτώσεις που προβλέπει η σχετική νομοθεσία.

Οι αξιολογήσεις στο πλαίσιο της διαρκούς παρακολούθησης υποδειγμάτων πρέπει να διενεργούνται τουλάχιστον στο υψηλότερο επίπεδο ενοποίησης του ομίλου εντός του ΕΕΜ. Όταν η εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής του ομίλου με εγκεκριμένο υπόδειγμα βρίσκεται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προωθείται ο διάλογος με την εν λόγω εποπτική αρχή προκειμένου να βελτιωθεί η διαρκής παρακολούθηση του υποδείγματος.

Η διαρκής παρακολούθηση υποδειγμάτων αποτελεί μόνιμη νομική απαίτηση (σύμφωνα με το άρθρο 101 της CRD). Γενικά, δεν χρειάζεται να τεθούν σε λειτουργία όρια ενεργοποίησης για να αιτιολογηθεί αναθεώρηση στο πλαίσιο της διαρκούς παρακολούθησης.

Στη διαρκή παρακολούθηση υποδειγμάτων υπάρχουν πολλές συνιστώσες· οι αξιολογήσεις μπορούν να διενεργούνται με συχνότητα κατάλληλη για κάθε συνιστώσα.

Κατ' ελάχιστο, η διαρκής παρακολούθηση υποδειγμάτων θα πρέπει να περιλαμβάνει σε ετήσια βάση:

- αξιολόγηση της συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος με τις νομικές απαιτήσεις, τις εποπτικές προϋποθέσεις, τους περιορισμούς, τις υποχρεώσεις (π.χ. διορθωτικές ενέργειες) που επιβάλλονται στο πλαίσιο των αποφάσεων της ΕΚΤ για τις εγκρίσεις υποδειγμάτων, καθώς και με σχέδια εφαρμογής και τυχόν άλλα εποπτικά μέτρα που αφορούν το υπόδειγμα το οποίο επιβλήθηκε στο ίδρυμα·

- κατά περίπτωση, ανάλυση των αποτελεσμάτων εκ των υστέρων ελέγχων και ανάλυση χρονοσειρών για τα ιδρύματα που έχουν λάβει την άδεια να χρησιμοποιούν εσωτερικά υποδείγματα για τον υπολογισμό των απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων για τον κίνδυνο αγοράς (άρθρο 368 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και άρθρο 369 του CRR)·

- ανάλυση των επικυρώσεων υποδειγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων·

- κατά περίπτωση, αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της ετήσιας διαδικασίας συγκριτικής αξιολόγησης (άρθρο 78 της CRD)·

- αξιολόγηση των μη ουσιωδών μεταβολών και επεκτάσεων υποδειγμάτων·

- κατά περίπτωση, αξιολόγηση άλλων εσωτερικών εκθέσεων του ιδρύματος για το εσωτερικό υπόδειγμα.

Στις δραστηριότητες διαρκούς παρακολούθησης περιλαμβάνεται τουλάχιστον μία επιτόπια επίσκεψη ή εποπτική συνάντηση ανά ίδρυμα ετησίως. Η ημερήσια διάταξη της συνάντησης αυτής θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τη διαρκή καταλληλότητα των υφιστάμενων εσωτερικών υποδειγμάτων στο πλαίσιο της τρέχουσας επιχειρηματικής στρατηγικής του ιδρύματος, τα σχέδια για μελλοντικές μεταβολές υποδειγμάτων και άλλα εν

εξελίξει σχέδια του ιδρύματος που σχετίζονται με την ανάπτυξη εσωτερικών υποδειγμάτων για τις διαφορετικές κατηγορίες κινδύνων.

4.8 Διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων

Οδηγός σχετικά με τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και τις διερευνήσεις εσωτερικών υποδειγμάτων

Βλέπε τον Οδηγό σχετικά με τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και τις διερευνήσεις εσωτερικών υποδειγμάτων.

4.9 Αξιολόγηση έκτακτων αιτημάτων, κοινοποιήσεων και αιτήσεων

Σε αυτή την ενότητα περιγράφονται οι διαδικασίες μέσω των οποίων η εποπτική αρχή μπορεί να χορηγήσει ορισμένες άδειες σε πιστωτικά ιδρύματα κατόπιν σχετικού αιτήματος. Τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να υποβάλλουν όλες τις σχετικές πληροφορίες. Τα αιτήματα πρέπει να πληρούν τις εποπτικές απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική νομοθεσία (π.χ. νομοθεσίες της ΕΕ ή διατάξεις με τις οποίες μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία).

4.9.1 Μέσα κεφαλαίου

Έκδοση μέσων κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)

CRR, άρθρο 26 παράγραφος 3 και άρθρα 27-29

Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για ιδρύματα (ΕΕ/241/2014)

Οι εποπτευόμενες οντότητες μπορούν να κατατάξουν τα μέσα κεφαλαίου ως μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 - CET1) μόνο κατόπιν έγκρισης από την αρμόδια αρχή. Κατόπιν αιτήματος σημαντικού ιδρύματος, εκδίδεται επιμέρους εποπτική απόφαση της ΕΚΤ η οποία χορηγεί (υπό όρους) ή αρνείται την έγκριση.

Μετά την υποβολή από το σημαντικό ίδρυμα όλων των σχετικών εγγράφων τεκμηρίωσης, η ΜΕΟ ελέγχει τη συμμόρφωση των πληροφοριών που υποβλήθηκαν με τον σχετικό κανονισμό. Εάν έχουν ληφθεί όλες οι σχετικές πληροφορίες, η ΜΕΟ αποστέλλει επιβεβαίωση στο σημαντικό ίδρυμα ότι τα έγγραφα τεκμηρίωσης που υποβλήθηκαν είναι πλήρη. Εάν χρειάζεται, ζητούνται πρόσθετες πληροφορίες. Στη συνέχεια, η ΜΕΟ αξιολογεί την ύπαρξη συμμόρφωσης προς τους σχετικούς κανονισμούς και διαπιστώνει κατά πόσο το κεφαλαιακό μέσο είναι καταχωρημένο στον δημόσιο κατάλογο της ΕΑΤ που περιέχει τα μέσα CET1. Αν το μέσο δεν περιλαμβάνεται στον εν λόγω κατάλογο, πριν προτείνει τυχόν απόφαση στο Εποπτικό Συμβούλιο, η ΜΕΟ ενημερώνει το Τμήμα Εποπτικών Πολιτικών, το οποίο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της ΕΑΤ για αυτό το ζήτημα.

Κατόπιν πρότασης της ΜΕΟ, εκδίδεται η απόφαση.

Συμπερίληψη ενδιάμεσων κερδών ή κερδών τέλους χρήσης στο κεφάλαιο CET1

CRR, άρθρο 26 παράγραφος 2

Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για ιδρύματα (ΕΕ/241/2014)

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τους όρους υπό τους οποίους επιτρέπεται στα πιστωτικά ιδρύματα να περιλαμβάνουν ενδιάμεσα κέρδη ή κέρδη τέλους χρήσης στο κεφάλαιο CET 1 (ΕΚΤ/2015/4)

Η ΕΚΤ μπορεί να χορηγήσει έγκριση για τη συμπερίληψη ενδιάμεσων κερδών ή κερδών τέλους χρήσης στο κεφάλαιο CET1, πριν η εποπτευόμενη οντότητα λάβει επίσημη απόφαση που να επιβεβαιώνει το τελικό κέρδος ή την τελική ζημία. Για τον σκοπό αυτό, η εποπτευόμενη οντότητα υποβάλλει επίσημη αίτηση, χρησιμοποιώντας το σχετικό υπόδειγμα και παρέχοντας τις πληροφορίες που αναγράφονται στο παράρτημα της απόφασης της ΕΚΤ σχετικά με τους όρους υπό τους οποίους επιτρέπεται στα πιστωτικά ιδρύματα να περιλαμβάνουν ενδιάμεσα κέρδη ή κέρδη τέλους χρήσης στο κεφάλαιο CET1. Η ΜΕΟ αξιολογεί τη συμμόρφωση με την απόφαση της ΕΚΤ. Εάν είναι δυνατή η εφαρμογή της απόφασης αυτής, η ΜΕΟ αποστέλλει κοινοποίηση στο ίδρυμα επιβεβαιώνοντας την αίτησή του.

Εάν δεν πληρούνται οι όροι για την εφαρμογή της απόφασης της ΕΚΤ ή αν το ίδρυμα υποβάλλει αίτηση για περίπτωση που δεν καλύπτεται από την απόφαση της ΕΚΤ, η ΜΕΟ θα αξιολογήσει μεμονωμένα το αίτημα για τη συμπερίληψη στο κεφάλαιο CET1 ενδιάμεσων κερδών ή κερδών τέλους χρήσης σύμφωνα με την τυπική διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Μείωση των μέσων ιδίων κεφαλαίων

CRR, άρθρα 77 και 78

Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για ιδρύματα (ΕΕ/241/2014), άρθρα 27-31

Η ΕΚΤ μπορεί να εγκρίνει τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων κατόπιν αιτήματος της εποπτευόμενης οντότητας. Η ΜΕΟ διαπιστώνει ότι το ίδρυμα έχει υποβάλει όλα τα σχετικά έγγραφα τεκμηρίωσης, όπως αναφέρονται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 241/2014 της Επιτροπής. Η ΜΕΟ θα απαλλάξει το ίδρυμα από την υποβολή μέρους των εν λόγω εγγράφων αν διαθέτει ήδη τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση του αιτήματος προς έγκριση. Η ΕΚΤ λαμβάνει θετική ή αρνητική απόφαση σχετικά με το εν λόγω αίτημα και ενημερώνει το ίδρυμα.

Αφού λάβει την πρώτη αναφορά εποπτικών στοιχείων μετά τη χορήγηση της έγκρισης, η ΜΕΟ ελέγχει ότι τα αποδεκτά ίδια κεφάλαια για τα οποία χορηγήθηκε η έγκριση αφαιρέθηκαν πλήρως από τη σχετική κατηγορία ιδίων κεφαλαίων για τα οποία υποβλήθηκαν στοιχεία (σύμφωνα με το πρότυπο COREP).

Εκ των υστέρων αξιολόγηση των πρόσθετων μέσων της κατηγορίας 1 και των μέσων της κατηγορίας 2

CRR, αιτιολογική σκέψη 75 και άρθρα 52-55, 63 και 65

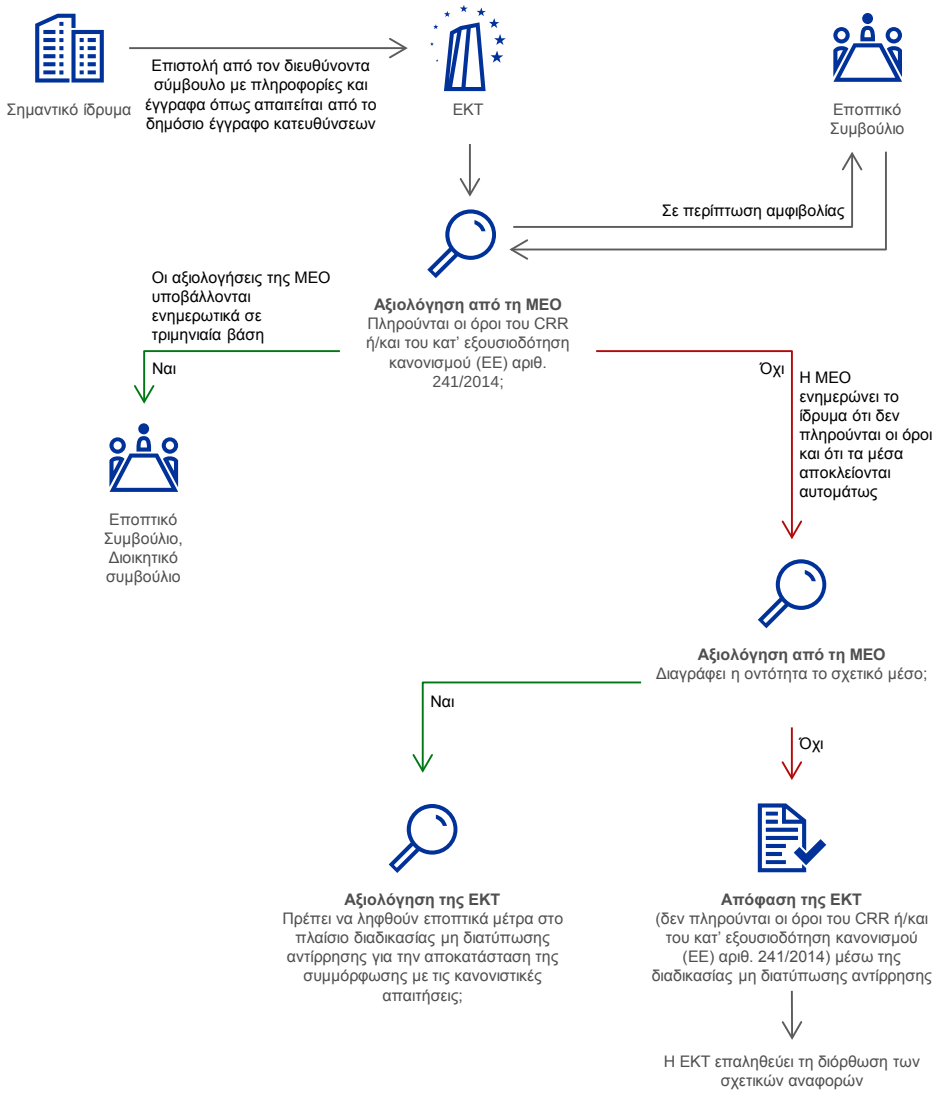
Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για ιδρύματα (ΕΕ/241/2014)

Ο CRR δεν προβλέπει υποχρεωτική προέγκριση για τα πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 (Additional Tier 1 – AT1) και των μέσων της κατηγορίας 2 (Tier 2 – T2). Αυτό τελεί, ωστόσο, υπό την επιφύλαξη τυχόν απαιτήσεων όσον αφορά την αναγνώριση των πρόσθετων μέσων AT1 ή των μέσων T2 δυνάμει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας. Εάν η εθνική νομοθεσία απαιτεί προέγκριση, η ΕΚΤ είναι αρμόδια να χορηγεί τέτοια προέγκριση στις εποπτευόμενες οντότητες. Η ΕΚΤ διενήργησε εκ των υστέρων αναθεώρηση των μέσων AT1 και T2, η οποία παρουσιάζεται λεπτομερώς στο Δημόσιο έγγραφο κατευθύνσεων σχετικά με την

επανεξέταση του χαρακτηρισμού των κεφαλαιακών μέσων ως πρόσθετων μέσων της κατηγορίας 1 και μέσων της κατηγορίας 2.

Σχήμα 18

Λήψη απόφασης στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης των πρόσθετων μέσων AT1 και των μέσων T2

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Μόλις ένα κεφαλαιακό μέσο συμπεριληφθεί στο κεφάλαιο AT1 ή T2 μιας οντότητας σε μεμονωμένη, υπο-ενοποιημένη ή ενοποιημένη βάση, το σημαντικό ίδρυμα θα πρέπει να αποστείλει επιστολή στην ΕΚΤ. Η επιστολή θα πρέπει να περιέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένης αυτοαξιολόγησης με βάση τους σχετικούς όρους όπως ορίζονται στον CRR και στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 241/2014 της Επιτροπής και θα πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφα τεκμηρίωσης. Εντός έξι μηνών από τη λήψη όλων των σχετικών πληροφοριών, η ΜΕΟ αξιολογεί κατά πόσο το κεφαλαιακό μέσο που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο AT1 και T2 της οντότητας συμμορφώνεται προς τον κανονισμό και, αν το κεφάλαιο

έχει εκδοθεί στην αγορά, υποβάλλει την αξιολόγηση και τα σχετικά έγγραφα τεκμηρίωσης για να εξεταστούν από την ΕΑΤ. Η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει οποιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνει χρήσιμη για τον σκοπό της εκ των υστέρων αξιολόγησης του μέσου ΑΤ1 ή Τ2.

Όπως φαίνεται στο **Σχήμα 18**, αν πληρούνται οι όροι, η ΜΕΟ ενσωματώνει ορισμένα σχετικά στοιχεία για το μέσο σε κατάλογο που θα υποβάλλεται ενημερωτικά κάθε τρίμηνο στο Εποπτικό Συμβούλιο και στο Διοικητικό Συμβούλιο. Εάν δεν πληρούνται οι όροι, η ΜΕΟ ενημερώνει σχετικά το ίδρυμα και το μέσο αποκλείεται αυτομάτως χωρίς να χρειάζεται η έκδοση εποπτικής απόφασης. Εάν η τράπεζα δεν επιθυμεί να τροποποιήσει το πρότυπο COREP, θα χρειαστεί απόφαση της ΕΚΤ. Εάν, έπειτα από εποπτικό διάλογο, το ίδρυμα δεν λάβει σοβαρά υπόψη τον αποκλεισμό, η ΜΕΟ συντάσσει σχέδιο απόφασης που καθορίζει πιθανές συνέπειες σε περίπτωση περαιτέρω μη συμμόρφωσης.

Εάν η αξιολόγηση της ΜΕΟ δεν παρέχει συμπεράσματα για το κατά πόσο πληρούνται οι όροι του CRR και του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, το θέμα, μαζί με τη γνώμη της ΕΑΤ, υποβάλλεται προς συζήτηση στο Εποπτικό Συμβούλιο. Μετά από αυτή τη συζήτηση μπορεί να χρειαστεί η λήψη εποπτικής απόφασης.

4.9.2 Απαλλαγές από την εφαρμογή κεφαλαιακών απαιτήσεων και απαιτήσεων ρευστότητας

CRR, άρθρα 7 και 8

Κανονισμός της ΕΚΤ σχετικά με την άσκηση δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών που παρέχει το ενωσιακό δίκαιο (ΕΚΤ/2016/4)

Η ΕΚΤ έχει την εξουσία να απαλλάσσει από τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας όπως ορίζονται στα μέρη δύο έως πέντε και στο μέρος οκτώ του CRR. Η ΕΚΤ έχει επίσης την εξουσία να απαλλάσσει ένα ίδρυμα και όλες ή ορισμένες θυγατρικές του από τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ρευστότητας όπως ορίζονται στο μέρος έξι του CRR και να τα εποπτεύει ως ενιαίο υποόμιλο ρευστότητας εφόσον πληρούνται οι κανονιστικοί όροι. Κατόπιν αιτήματος του εποπτευόμενου ιδρύματος, εκδίδεται επιμέρους εποπτική απόφαση της ΕΚΤ η οποία χορηγεί (υπό όρους) ή αρνείται την απαλλαγή.

Η εποπτευόμενη οντότητα πρέπει να υποβάλλει επίσημο αίτημα απαλλαγής και όλα τα συνοδευτικά έγγραφα τεκμηρίωσης, όπως ορίζεται στον Οδηγό της ΕΚΤ σχετικά με την άσκηση δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών που παρέχει το ενωσιακό δίκαιο. Πρώτον, η ΜΕΟ ελέγχει αν το αίτημα απαλλαγής αναφέρεται στη σχετική νομοθεσία και περιλαμβάνει όλες τις σχετικές πληροφορίες και συνοδευτικά έγγραφα τεκμηρίωσης, όπως ορίζονται στον οδηγό της ΕΚΤ. Εάν έχουν ληφθεί όλες οι σχετικές πληροφορίες, η ΜΕΟ αποστέλλει επιβεβαίωση στην εποπτευόμενη οντότητα ότι τα έγγραφα τεκμηρίωσης που υποβλήθηκαν είναι επαρκή. Εάν χρειάζεται, ζητούνται πρόσθετες πληροφορίες.

Στη συνέχεια η ΜΕΟ αξιολογεί αν πληρούνται τα σχετικά κριτήρια, όπως ορίζονται στον CRR και προσδιορίζονται στον (μη δεσμευτικό) οδηγό. Σε περίπλοκες περιπτώσεις, παρέχεται στήριξη από τις οριζόντιες υπηρεσίες και τις υπηρεσίες εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης. Η τελική απόφαση μπορεί να θέσει πρόσθετους όρους στην έγκριση της απαλλαγής.

4.9.3 Ενδοομιλική χρηματοπιστωτική στήριξη

BRRD, άρθρα 19, 20 και 22-25

Σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων της ΕΑΤ σχετικά με τις προϋποθέσεις για τη χρηματοπιστωτική στήριξη ομίλου (EBA/RTS/2015/8)

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τις προϋποθέσεις για τη χρηματοπιστωτική στήριξη ομίλου (EBA/GL/2015/17)

Πριν από τη σύναψη προτεινόμενης συμφωνίας ενδοομιλικής χρηματοπιστωτικής στήριξης, το σημαντικό ίδρυμα πρέπει να ζητήσει την έγκριση της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ θα εγκρίνει ή θα απαγορεύσει την προτεινόμενη συμφωνία ανάλογα με τον βαθμό συνέπειάς της προς τους όρους που θέτει η BRRD, όπως προσδιορίζονται περαιτέρω στα κανονιστικά τεχνικά πρότυπα της ΕΑΤ και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ.

Πριν από την παροχή στήριξης στο πλαίσιο συμφωνίας χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου, το διοικητικό όργανο της οντότητας ομίλου που προτίθεται να παρέχει χρηματοπιστωτική στήριξη πρέπει να κοινοποιήσει στην ΕΚΤ και την ΕΑΤ την αιτιολογημένη απόφαση και τις λεπτομέρειες της προτεινόμενης χρηματοπιστωτικής στήριξης, συμπεριλαμβανομένου αντιγράφου της σχετικής συμφωνίας. Η ΜΕΟ αξιολογεί τη συμμόρφωση προς τους προαναφερθέντες κανονισμούς. Συγκεκριμένα, η ΜΕΟ αξιολογεί κατά πόσο η παροχή χρηματοπιστωτικής στήριξης αποβλέπει στη διατήρηση ή στην αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας του ομίλου. Για την επίτευξη κοινής συμφωνίας, η ΜΕΟ προωθεί στην οικεία αρμόδια αρχή την αίτηση της κάθε θυγατρικής εκτός ΕΕΜ με την οποία ζητεί να γίνει συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας. Η ΜΕΟ ενημερώνει επίσης το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης αποστέλλοντας τις εγκεκριμένες χρηματοπιστωτικές συμφωνίες ομίλου και τυχόν μεταβολές αυτών, ούτως ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις στη δυνατότητα εξυγίανσης του ομίλου.

Στη συνέχεια εκδίδεται η τελική απόφαση.

4.9.4 Παρακολούθηση της μεταφοράς κινδύνου για πράξεις τιτλοποίησης

CRR, άρθρα 243, 244, 245 και 248

CRD, άρθρο 98 παράγραφος 3

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τη μεταφορά σημαντικού πιστωτικού κινδύνου (EBA/GL/2014/05)

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με την έμμεση υποστήριξη στις πράξεις τιτλοποίησης (EBA/GL/2016/08)

Ο CRR θεσπίζει τους όρους σύμφωνα με τους οποίους αναγνωρίζεται η μεταφορά σημαντικού κινδύνου από το μεταβιβάζον ίδρυμα. Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τη μεταφορά σημαντικού πιστωτικού κινδύνου παρέχουν περαιτέρω λεπτομέρειες για τη διαδικασία αναγνώρισης.

Τα μεταβιβάζοντα ιδρύματα που έχουν κινήσει ή εξετάζουν το ενδεχόμενο να κινήσουν τη διαδικασία δόμησης πράξης τιτλοποίησης στο πλαίσιο της οποίας προτίθενται:

- να αναγνωρίσουν τη μεταφορά σημαντικού κινδύνου κατά τα άρθρα 243 παράγραφος 2 ή 244 παράγραφος 2 του CRR ή
- να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση άδειας κατά τα άρθρα 243 παράγραφος 4 ή 244 παράγραφος 4 του CRR,

θα πρέπει να ενημερώνουν την ΕΚΤ για τις προθέσεις τους τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αναμενόμενη ημερομηνία κλεισίματος της πράξης, σύμφωνα με τις Δημόσιες κατευθύνεις της ΕΚΤ σχετικά με την αναγνώριση της μεταφοράς σημαντικού πιστωτικού κινδύνου. Τα μεταβιβάζοντα ιδρύματα θα πρέπει επίσης να

παρέχουν τα τελικά έγγραφα τεκμηρίωσης το πολύ σε 15 ημέρες από την ημερομηνία κλεισίματος της πράξης.

Βάσει των εγγράφων τεκμηρίωσης που παρέχει το ίδρυμα, η ΜΕΟ θα αξιολογεί την πράξη και τον πιστωτικό κίνδυνο που μεταφέρθηκε σε τρίτα μέρη. Η ΕΚΤ μπορεί επίσης να ζητήσει από το ίδρυμα και κάθε άλλη πληροφορία που κρίνει απαραίτητη για την αξιολόγηση συγκεκριμένης πράξης, π.χ. τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά επιμέρους πράξης.

Επειδή οι προϋποθέσεις μεταφοράς σημαντικού κινδύνου πρέπει να πληρούνται διαρκώς καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της πράξης τιτλοποίησης, η ΕΚΤ αξιολογεί επίσης σε συνεχή βάση τις πράξεις τιτλοποίησης για τις οποίες τα μεταβιβάζοντα ιδρύματα εφαρμόζουν ρύθμιση μεταφοράς σημαντικού κινδύνου ενόψει του καθορισμού των κεφαλαιακών τους απαιτήσεων. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μεταβιβάζοντα ιδρύματα στηρίζονται σε ποσοτικούς ελέγχους, όπως ορίζονται στα άρθρα 243 παράγραφος 2 ή 244 παράγραφος 2 του CRR, για να δείξουν τη μεταφορά σημαντικού κινδύνου, η ΕΚΤ πρέπει να εκδώσει επιμέρους απόφαση μόνο όταν η τιτλοποίηση δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις για τη μεταφορά σημαντικού κινδύνου. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μεταβιβάζοντα ιδρύματα υποβάλλουν αίτηση για χορήγηση άδειας σύμφωνα με τα άρθρα 243 παράγραφος 4 ή 244 παράγραφος 4 του CRR, η μεταφορά σημαντικού κινδύνου θα αναγνωρίζεται μόνο κατόπιν έκδοσης της σχετικής απόφασης από την ΕΚΤ.

Το άρθρο 248 παράγραφος 1 του CRR θεσπίζει γενική απαγόρευση στην έμμεση στήριξη προς τις τιτλοποιήσεις, η οποία ισχύει για τα μεταβιβάζοντα ιδρύματα που έκαναν χρήση του άρθρου 245 παράγραφοι 1 και 2 του CRR ή πώλησαν χρηματοπιστωτικά μέσα από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών τους με αποτέλεσμα να μην υποχρεούνται πλέον να κατέχουν ίδια κεφάλαια για τους κινδύνους των εν λόγω μέσων και για τα ανάδοχα ιδρύματα.

Στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με την έμμεση υποστήριξη στις πράξεις τιτλοποίησης περιγράφονται λεπτομερώς οι πράξεις που δεν καλύπτονται από τις συμβατικές υποχρεώσεις ανάδοχου ή μεταβιβάζοντος ιδρύματος. Αυτές οι πράξεις πρέπει να κοινοποιούνται στην ΕΚΤ από τα σημαντικά ιδρύματα, σύμφωνα με το Δημόσιο έγγραφο κατευθύνσεων της ΕΚΤ σχετικά με πληροφορίες όσον αφορά συναλλαγές που δεν καλύπτονται από τις συμβατικές υποχρεώσεις ανάδοχου ή μεταβιβάζοντος ιδρύματος δυνάμει του άρθρου 248 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

Βάσει των κοινοποιήσεων που λαμβάνονται από τα σημαντικά ιδρύματα:

- εάν το ίδρυμα δηλώνει ότι υπάρχει έμμεση στήριξη, η ΜΕΟ ελέγχει ότι το ίδρυμα διακρατεί κατ' ελάχιστο ίδια κεφάλαια για τα τιτλοποιημένα ανοίγματα σαν να μην είχαν τιτλοποιηθεί (άρθρο 248 παράγραφος 3 του CRR)·
- εάν το ίδρυμα δηλώνει ότι δεν υπάρχει έμμεση στήριξη, η ΜΕΟ ελέγχει την αξιολόγηση του ιδρύματος και, σε περίπτωση διαφωνίας, συντάσσει σχέδιο εποπτικής απόφασης.

Τέλος, αν το ίδρυμα παρέχει έμμεση στήριξη σε περισσότερες από μία περιπτώσεις, η ΕΚΤ θα μπορούσε επίσης να επιβάλλει πρόσθετα μέτρα όπως περιγράφονται στο άρθρο 98 παράγραφος 3 της CRD, όπως η απαγόρευση μεταφοράς σημαντικού κινδύνου στο μέλλον.

4.9.5 Άλλα επίσημα αιτήματα για χορήγηση άδειας και κοινοποιήσεις

Κανονισμός ΕΕΜ

CRD

Πέραν των επίσημων αιτημάτων για χορήγηση άδειας και κοινοποιήσεων που αναφέρθηκαν παραπάνω, ο CRR και η CRD προβλέπουν διάφορες περιπτώσεις για τις οποίες το αίτημα ή η κοινοποίηση από το πιστωτικό ίδρυμα προϋποθέτει απόφαση ή αντίδραση από μέρους της ΕΚΤ. Επιπλέον, επίσημα αιτήματα για χορήγηση άδειας και κοινοποιήσεις μπορεί να καθορίζονται μόνο στο εθνικό δίκαιο. Για αυτά απαιτείται απόφαση ή αντίδραση από μέρους της ΕΚΤ όταν εμπίπτουν στο πεδίο των καθηκόντων της ΕΚΤ και υποστηρίζουν εποπτική λειτουργία δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ. Γενικότερα, οι ΜΕΟ είναι αρμόδιες για ολόκληρη τη διαδικασία.

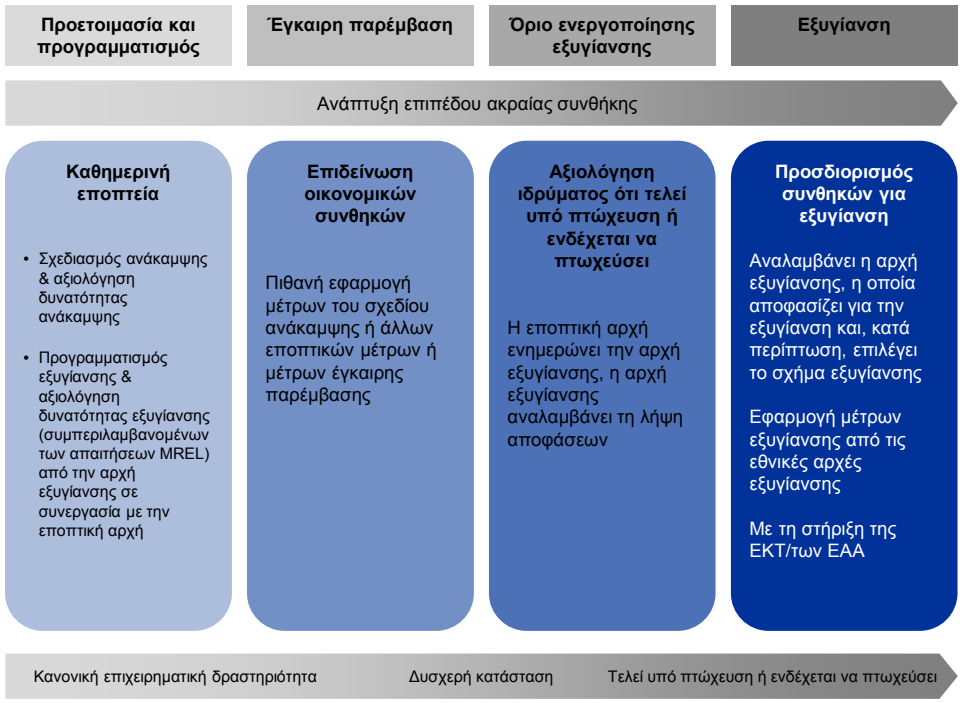
Κατόπιν αιτήματος σημαντικού ιδρύματος, η ΜΕΟ αξιολογεί αν το αίτημα για χορήγηση άδειας αναφέρεται στη σχετική νομοθεσία και περιλαμβάνει όλα τις σχετικές πληροφορίες και έγγραφα. Εάν χρειάζεται, ζητούνται πρόσθετες πληροφορίες από το ίδρυμα. Στη συνέχεια η ΜΕΟ αξιολογεί αν πληρούνται τα σχετικά κριτήρια, όπως ορίζονται στον CRR, στον κανονισμό ΕΕΜ, στον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ και στην εθνική νομοθεσία. Σε περίπλοκες περιπτώσεις, παρέχεται στήριξη από τις οριζόντιες υπηρεσίες και τις υπηρεσίες εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης. Η τελική απόφαση μπορεί να θέσει όρους ή/και υποχρεώσεις σε σχέση με την αποδοχή του αιτήματος για χορήγηση άδειας.

4.10 Αποτροπή και διαχείριση καταστάσεων κρίσης

Το πλαίσιο της ΕΚΤ για την αποτροπή και διαχείριση κρίσεων ενεργοποιεί έγκαιρα και αποτελεσματικά τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης και επιτρέπει ικανοποιητική ροή πληροφοριών πριν από τις περιόδους κρίσης και κατά τη διάρκεια αυτών. Επιπλέον, το πλαίσιο επιτρέπει τη λήψη σκόπιμων αποφάσεων σε καταστάσεις κρίσης και στη διάρκεια ενδεχόμενης εξυγίανσης τραπεζικών ομίλων. Το πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων καλύπτει διάφορες φάσεις ανάλογα με τη συγκεκριμένη κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος. Το πεδίο εφαρμογής του πλαισίου ποικίλει από τη διασφάλιση άρτιας προετοιμασίας για την αντιμετώπιση κρίσεων στο πλαίσιο της διαρκούς εποπτείας έως τη συμμετοχή σε αποφάσεις για τη πτώχευση τραπεζών. Ο ρόλος της ΕΚΤ στη διαχείριση κρίσεων στα λιγότερα σημαντικά ιδρύματα περιγράφεται στην Ενότητα 5.4.

Σχήμα 19

Πλαίσιο αποτροπής και διαχείρισης κρίσεων

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

4.10.1 Αρμοδιότητες των ΜΕΟ

Οι ΜΕΟ, σε στενή συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων, είναι αρμόδιες για την αποτροπή και τη διαχείριση κρίσεων σε διάφορες φάσεις. Ο βαθμός συμμετοχής του εν λόγω τμήματος εξαρτάται από την κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος.

Στη διάρκεια της διαδικασίας, το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων παρέχει έμπειρη στήριξη στις ΜΕΟ καθώς και την εμπειρογνωμοσύνη του, μεταξύ άλλων, για τις διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί στο ισχύον νομικό πλαίσιο, για την αξιολόγηση και την επιχειρησιακή εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και για τη διαβούλευση σε ζητήματα που αφορούν την εξυγίανση. Οι παρακάτω ενότητες περιγράφουν τα διάφορα στάδια της αποτροπής και διαχείρισης καταστάσεων κρίσης.

4.10.2 Προετοιμασία της ανάκαμψης και της εξυγίανσης

Σχεδιασμός της ανάκαμψης

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 3-5, 9, 13, 16, 18 και 30

BRRD, άρθρα 5-9, 10-18, 27-30 και 32

CRD, άρθρα 74 και 104

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τα όρια ενεργοποίησης για τη χρήση μέτρων έγκαιρης παρέμβασης (EBA/GL/2015/03)

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τις προϋποθέσεις για τη χρηματοπιστωτική στήριξη ομίλου (EBA/GL/2015/17)

Μνημόνιο συνεννόησης μεταξύ του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης και της ΕΚΤ αναφορικά με τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών

Σε συνθήκες φυσιολογικής λειτουργίας, ένα από τα καθήκοντα της ΕΚΤ που ασκούν οι ΜΕΟ εντός του πλαισίου διαχείρισης κρίσεων είναι να διασφαλίζεται ότι τα σημαντικά ιδρύματα καταρτίζουν λεπτομερή σχέδια ανάκαμψης τα οποία επικαιροποιούνται τουλάχιστον ετησίως, με σκοπό την ανάλυση και την αναθεώρηση ιδίως της αξιοπιστίας και της βιωσιμότητας των διαθέσιμων λύσεων ανάκαμψης. Στο πλαίσιο του σχεδιασμού ανάκαμψης, η ΕΚΤ έχει το δικαίωμα να ζητήσει από μια εποπτευόμενη οντότητα να υποβάλλει αναθεωρημένο σχέδιο ανάκαμψης εντός σύντομου χρονικού διαστήματος έως και τριών μηνών εάν διαπιστώσει ουσιώδεις ελλείψεις ή κωλύματα στην εφαρμογή του σχεδίου. Εάν το αναθεωρημένο σχέδιο δεν αντιμετωπίζει τις ουσιώδεις ελλείψεις ή κωλύματα, η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει από το ίδρυμα να κάνει συγκεκριμένες αλλαγές στο σχέδιο ανάκαμψης. Εάν αυτές οι μεταβολές δεν διορθώνουν επαρκώς τις ελλείψεις ή τα κωλύματα, η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει από το ίδρυμα να εντοπίσει τις μεταβολές που θα επέφερε στις επιχειρηματικές του δραστηριότητες προκειμένου να αυξήσει την ικανότητα ανάκαμψής του από μια κατάσταση κρίσης.

Ως μέρος της διαρκούς εποπτείας, η ΜΕΟ παρακολουθεί συνεχώς την κατάσταση της εποπτευόμενης οντότητας, έχοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, ελέγχοντας αν η οικονομική κατάσταση του ιδρύματος επιδεινώνεται σημαντικά όταν περνά από μια κανονική κατάσταση σε κατάσταση κρίσης. Το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων παρέχει έμπειρη στήριξη στις ΜΕΟ για την αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης και για περαιτέρω ενέργειες, π.χ. συντάσσοντας κατευθύνσεις για οριζόντια θέματα, διασφαλίζοντας συνεπείς παρατηρήσεις προς τα ιδρύματα και διενεργώντας αναλύσεις συγκριτικής αξιολόγησης.

Διαβουλεύσεις που αφορούν την εξυγίανση

BRRD, άρθρο 15

Οι ΜΕΟ, σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων, έχουν συμβουλευτικό ρόλο σε ό,τι αφορά τα σχέδια εξυγίανσης και τις αξιολογήσεις της δυνατότητας εξυγίανσης που διενεργούνται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης. Το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης ζητεί επισήμως τη γνώμη της ΕΚΤ για τα προτεινόμενα σχέδια εξυγίανσης και οι ΜΕΟ παρέχουν επίσης τη συνδρομή τους σε ό,τι αφορά την παροχή σχετικών πληροφοριών για τα σχέδια εξυγίανσης και τις αξιολογήσεις της δυνατότητας εξυγίανσης που διενεργούνται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης. Η ΕΚΤ και το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης έχουν επίσης κάποιες ανεπίσημες επαφές, για παράδειγμα στο πλαίσιο των σωμάτων εξυγίανσης στα οποία η ΕΚΤ συμμετέχει ως μέλος. Επιπλέον, η αξιολόγηση της ΜΕΟ αποτελεί τη βάση για την απάντηση της ΕΚΤ στη διαδικασία διαβούλευσης που διενεργεί το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης σχετικά με τις προτεινόμενες εκ των προτέρων συνεισφορές που θα πρέπει να καταβάλλουν τα ιδρύματα ετησίως στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης.

4.10.3 Διαπίστωση της επιδείνωσης οικονομικών συνθηκών

Επιδείνωση οικονομικών συνθηκών

Όταν διαπιστώνεται επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών, η ΜΕΟ αντιδρά προσδιορίζοντας την κατάλληλη εποπτική ενέργεια και ενισχύοντας την εποπτική δραστηριότητα για το ίδρυμα (π.χ. διενέργεια συγκεκριμένων αναλύσεων, ανάθεση επιτόπιων επιθεωρήσεων, αύξηση του αριθμού των αιτημάτων για παροχή πληροφοριών και στοιχείων, κ.λπ.). Πιο συγκεκριμένα, όταν η ΜΕΟ βλέπει ότι η οικονομική κατάσταση της εποπτευόμενης οντότητας επιδεινώνεται σημαντικά είτε σε σύντομο χρονικό διάστημα είτε σταδιακά με σαφή τάση, η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΜΕΟ και του Τμήματος Διαχείρισης Κρίσεων εντατικοποιούνται. Οι εθνικές αρμόδιες αρχές συμμετέχουν μέσω της ΜΕΟ.

Με την επιφύλαξη της ισχύουσας νομοθεσίας και των διοργανικών ρυθμίσεων, όπως το Μνημόνιο Συνεννόησης μεταξύ της ΕΚΤ και του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης, το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων, σε συνεργασία με τη ΜΕΟ, ενημερώνει το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης για τη σημαντική επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της αντίστοιχης εποπτευόμενης οντότητας/ομίλου και ανταλλάσσει απόψεις και γνώση με τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα συγκεκριμένο υπόδειγμα παρακολούθησης της ρευστότητας για τη συγκέντρωση της ελάχιστης δέσμης πληροφοριών για τη ρευστότητα που αφορούν καταστάσεις κρίσης. Το υπόδειγμα ελέγχεται στα ιδρύματα μία φορά το χρόνο και κοινοποιείται στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης.

Ανάγκη για έγκαιρη παρέμβαση

BRRD, άρθρο 27

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 13 και 20

Εάν η ΜΕΟ βλέπει ότι η οικονομική κατάσταση εξακολουθεί να επιδεινώνεται και ότι πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο έγκαιρης παρέμβασης, η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΜΕΟ και του Τμήματος Διαχείρισης Κρίσεων εντατικοποιούνται. Η συνεργασία με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης κλιμακώνεται σύμφωνα με το Μνημόνιο Συνεννόησης. Η ΜΕΟ, σε στενή συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων, παρέχει στην εσωτερική ομάδα εξυγίανσης όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες που προσδιορίζονται από την εν λόγω ομάδα, όπως κρίνεται απαραίτητο για την επικαιροποίηση του σχεδίου εξυγίανσης και για την προετοιμασία για ενδεχόμενη εξυγίανση του ιδρύματος. Στην περίπτωση εποπτευόμενης οντότητας με παρουσία σε κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ ή σε τρίτες χώρες, διασφαλίζονται οι επαφές με τα εποπτικά σώματα ή άλλες παρόμοιες ρυθμίσεις.

Χαρακτηρισμός ιδρύματος ότι τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει

Όταν η ΜΕΟ θεωρεί ότι ένα ίδρυμα τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει, η ΜΕΟ και το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων προτείνουν τη συγκρότηση ομάδας

διαχείρισης κρίσεων για το ίδρυμα αυτό, η οποία ενεργεί ως συντονιστικό φόρουμ. Η ομάδα συγκαλείται από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Εάν η ΕΚΤ κρίνει απαραίτητο να χαρακτηρίσει ένα ίδρυμα ότι τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει, συμβουλεύεται επίσης εκ των προτέρων το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης.

Συγκροτείται ομάδα παρακολούθησης υψηλού επιπέδου με σκοπό την παρακολούθηση και τον εντοπισμό δυσκολιών στη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα που μπορεί να προκύψουν ταυτόχρονα σε διάφορα σημαντικά ιδρύματα και λιγότερα σημαντικά ιδρύματα στο πλαίσιο συστημικής κρίσης.

Ο συντονισμός με τις αρχές της χώρας υποδοχής εξασφαλίζεται μέσω της συνεργασίας με το σώμα εποπτών ή άλλων παρόμοιων ρυθμίσεων. Ο χαρακτηρισμός ιδρύματος ότι τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει κοινοποιείται στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και, χωρίς άσκοπη καθυστέρηση, στις οικείες αρμόδιες αρχές και αρχές εξυγίανσης της χώρας υποδοχής, στα αρμόδια υπουργεία, στις κεντρικές τράπεζες και στα συστήματα εγγύησης καταθέσεων, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο.

Εξυγίανση

Σε μια εξυγίανση οι βασικοί φορείς λήψης αποφάσεων είναι οι αρχές εξυγίανσης, δηλαδή το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και οι εθνικές αρχές εξυγίανσης. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΚΤ (δηλαδή, οι ΜΕΟ και το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων) διαδραματίζουν κυρίως συμβουλευτικό ρόλο. Μόλις προσδιοριστεί ότι ένα ίδρυμα τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει, το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων συντονίζει εντός του ΕΕΜ την παροχή συμβουλών προς το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης/τις αρμόδιες αρχές εξυγίανσης κατά τη φάση εξυγίανσης και τη λήψη των απαραίτητων περαιτέρω ενεργειών, π.χ. άδεια λειτουργίας μεταβατικής τράπεζας και άρση της άδειας του εναπομένοντος ιδρύματος, κατά περίπτωση. Η ΜΕΟ μπορεί να παρέχει πρόσθετες συμβουλές για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των διαφόρων επιλογών εξυγίανσης στο επιχειρηματικό μοντέλο. Το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων συντονίζει την αλληλεπίδραση με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και τις αρμόδιες αρχές εξυγίανσης.

4.11 Εποπτικές εξουσίες, μέτρα επιβολής και κυρώσεις

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρο 124

Για τον σκοπό της εκτέλεσης των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του κανονισμού ΕΕΜ, η ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει να αναλάβει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δράσεις για την αντιμετώπιση ζητημάτων:

1. να ασκήσει εποπτικές εξουσίες,

2. να επιβάλει απευθείας μέτρα επιβολής σε εποπτευόμενες οντότητες ή να ζητήσει από τις εθνικές αρμόδιες αρχές να ασκήσουν εθνικές εξουσίες επιβολής,

3. να επιβάλει διοικητικές κυρώσεις ή να ζητήσει από τις ΕΑΑ να εκκινήσουν διαδικασίες επιβολής κυρώσεων.

4.11.1 Εποπτικές εξουσίες

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 9 παράγραφοι 1 και 16

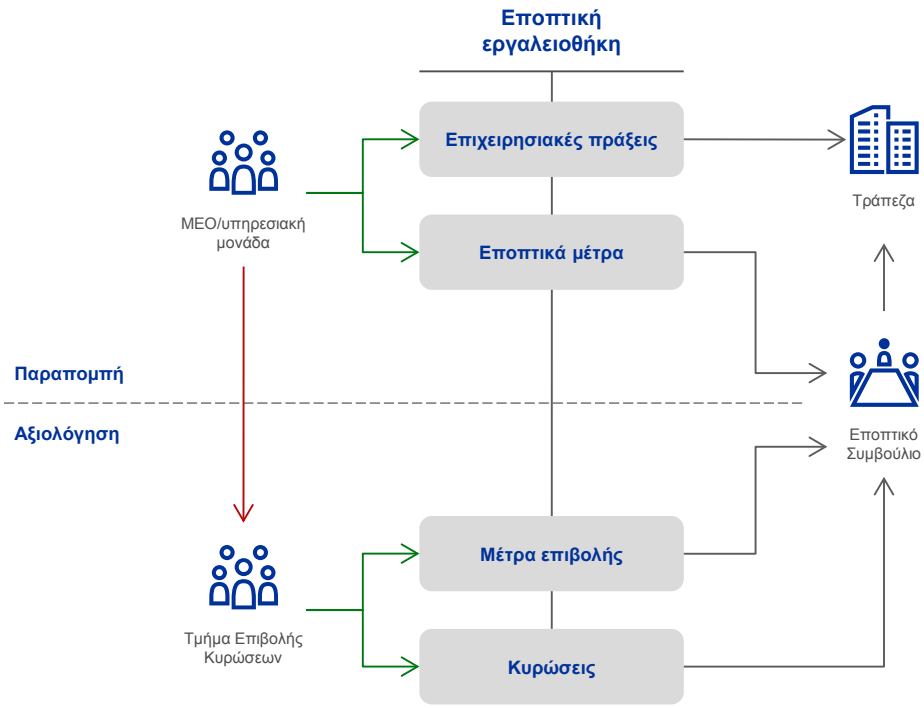
CRD, άρθρο 64

Η ΕΚΤ, με την επιφύλαξη των άλλων εξουσιών που της ανατίθενται, έχει την αρμοδιότητα να ζητά από τα σημαντικά ιδρύματα, τις χρηματοδοτικές εταιρείες συμμετοχών ή τις μεικτές χρηματοοικονομικές εταιρείες συμμετοχών σε συμμετέχοντα κράτη μέλη και τα σημαντικά υποκαταστήματα ιδρυμάτων από μη συμμετέχοντα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα σε πρώιμο στάδιο, εάν: (i) έχει σημειωθεί παράβαση των εποπτικών διατάξεων, (ii) η ΕΚΤ έχει αποδεικτικά στοιχεία ότι τέτοια παράβαση θα συμβεί εντός των επόμενων 12 μηνών ή (iii) οι ρυθμίσεις, οι στρατηγικές, η διακυβέρνηση, η νοοτροπία, οι διαδικασίες και οι μηχανισμοί που εφαρμόζονται από το ίδρυμα και τα ίδια κεφάλαια και η ρευστότητα που διακρατούνται από αυτό δεν διασφαλίζουν την άρτια διαχείριση και κάλυψη των κινδύνων του.

Σκοπός των εποπτικών μέτρων είναι η αντιμετώπιση τυχόν ζητημάτων που προκύπτουν σε σχέση με την εποπτευόμενη οντότητα. Οι ΜΕΟ εντοπίζουν και προτείνουν προς έγκριση τα ενδεδειγμένα εποπτικά μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Αξιολογούν τα πιθανά μέτρα ως προς την αποτελεσματικότητά τους (λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό αντίληψης, την ικανότητα και την αξιοπιστία των εταιρικών δομών και άλλων σχετικών μελών του προσωπικού του ιδρύματος), ως προς την παρεμβατικότητα και την αναλογικότητά τους, και επιλέγουν το μέτρο με το οποίο εξασφαλίζεται με τον καταλληλότερο τρόπο εντός εύλογου χρονικού διαστήματος η ασφάλεια και η ευρωστία της εποπτευόμενης οντότητας.

Σχήμα 20

Κατανομή καθηκόντων μεταξύ του Τμήματος Επιβολής Κυρώσεων και των ΜΕΟ/υπηρεσιακών μονάδων

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Ο κανονισμός ΕΕΜ θεσπίζει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο με τα πιθανά εποπτικά μέτρα που μπορούν να λάβουν οι ΜΕΟ. Η ΕΚΤ μπορεί επίσης να λάβει άλλα μέτρα, χρησιμοποιώντας εξουσίες που είναι διαθέσιμες στην εθνική νομοθεσία και σε άλλη άμεσα εφαρμοστέα νομοθεσία της ΕΕ, πιο συγκεκριμένα τους κανονισμούς της ΕΕ.

Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα γεγονότα δικαιολογούν τη χρήση εξουσιών επιβολής ή/και κυρώσεων, οι αντίστοιχες διαδικασίες μπορούν να διενεργούνται παράλληλα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως μια πιθανή κατάσταση κρίσης, το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων ενημερώνεται αμέσως και συμμετέχει στη διαδικασία.

Παρακολούθηση εποπτικών δράσεων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 9 παράγραφοι 1 και 16

Οι ΜΕΟ είναι αρμόδιες για την έγκαιρη αξιολόγηση της συμμόρφωσης μιας εποπτευόμενης οντότητας με τα εποπτικά μέτρα, τις συστάσεις, τις απαιτήσεις, τις αποφάσεις ή άλλες δράσεις (π.χ. επιχειρησιακές πράξεις) που επιβάλλει η ΕΚΤ και πρέπει να αντιδρούν εγκαίρως σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με αυτά τα μέτρα.

Η παρακολούθηση διενεργείται, για παράδειγμα, μετά από επιτόπιες επιθεωρήσεις, επιστολές για περαιτέρω ενέργειες, αποφάσεις της ΕΚΤ και συστάσεις της ΕΚΤ και έτσι περιλαμβάνει τόσο επίσημα μέτρα όσο και καθημερινές εποπτικές δράσεις που θέτουν σε εφαρμογή τις εποπτικές προσδοκίες των ΜΕΟ. Η παρακολούθηση τέτοιων εποπτικών δράσεων διασφαλίζει ότι η εποπτευόμενη οντότητα εξασφαλίζει τη

συμμόρφωση προς το κανονιστικό πλαίσιο και τα εποπτικά μέτρα που έχουν ληφθεί, περιορίζοντας έτσι τον κίνδυνο πτώχευσης του ιδρύματος.

Εάν η εποπτευόμενη οντότητα δεν συμμορφώνεται με τέτοια μέτρα, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάληψης πρόσθετων δράσεων. Οι δράσεις που είναι διαθέσιμες προς ανάληψη ποικίλουν από την ανεπίσημη επικοινωνία με την εποπτευόμενη οντότητα ή τη χρήση πρόσθετων εποπτικών εξουσιών έως τη λήψη μέτρων επιβολής ή την επιβολή κυρώσεων.

4.11.2 Μέτρα επιβολής

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 9

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 25-35 και άρθρο 129

Κανονισμός του Συμβουλίου σχετικά με τις εξουσίες της ΕΚΤ για επιβολή κυρώσεων (ΕΕ/2532/98)

Μέτρα επιβολής είναι τα μέτρα που λαμβάνει η αρμόδια αρχή με σκοπό να υποχρεώσει την εποπτευόμενη οντότητα/πρόσωπο να συμμορφωθεί με έναν κανονισμό, εθνική νομοθεσία που θέτει σε εφαρμογή μια οδηγία ή με μια απόφαση, διασφαλίζοντας έτσι τη συμμόρφωση με τις κανονιστικές ή εποπτικές απαιτήσεις. Τα μέτρα επιβολής διαφέρουν από τις εποπτικές εξουσίες που έχουν σκοπό να διασφαλίσουν ότι τα ιδρύματα λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα σε πρώιμο στάδιο για να αντιμετωπίσουν προβλήματα που σχετίζονται με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας όπως ορίζονται στη σχετική νομοθεσία της ΕΕ.

Τα μέτρα επιβολής μπορεί να ληφθούν από την ΕΚΤ και να επιβληθούν αφενός σε σημαντικά ιδρύματα όταν αυτά αδυνατούν διαρκώς να συμμορφωθούν με υποχρέωση όπως ορίζεται σε σχετική νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εποπτικών αποφάσεων ή κανονισμών της ΕΚΤ, και αφετέρου σε λιγότερα σημαντικά ιδρύματα στα οποία οι σχετικοί κανονισμοί ή αποφάσεις της ΕΚΤ επιβάλλουν υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ. Το Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων είναι αρμόδιο για τα μέτρα επιβολής και επομένως συντάσσει τα αντίστοιχα πλήρη σχέδια αποφάσεων προς έγκριση (βλ. την Ενότητα 1.3).

Μέτρα επιβολής που είναι άμεσα διαθέσιμα στην ΕΚΤ

Περιοδικές χρηματικές ποινές

Μεταξύ των εξουσιών που ανατίθενται στην ΕΚΤ βάσει του κανονισμού ΕΕΜ, η επιβολή περιοδικών χρηματικών ποινών μπορεί να θεωρηθεί μέτρο επιβολής. Στόχος των περιοδικών χρηματικών ποινών δεν είναι η τιμωρία ή η αποτροπή της οντότητας/του προσώπου. Επιβάλλονται όταν η παράβαση βρίσκεται σε εξέλιξη, με σκοπό να υποχρεωθεί η οντότητα/το πρόσωπο να συμμορφωθεί με την υποχρέωση που δεν τηρείται.

Σε περίπτωση παράβασης κανονισμού ή απόφασης της ΕΚΤ, οι περιοδικές χρηματικές ποινές μπορούν να επιβληθούν σε σημαντικά ιδρύματα και λιγότερο σημαντικά ιδρύματα στα οποία οι σχετικοί κανονισμοί ή αποφάσεις της ΕΚΤ επιβάλλουν υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ. Τέτοιες περιοδικές χρηματικές ποινές πρέπει να είναι αποτελεσματικές και αναλογικές. Το ανώτατο όριο της περιοδικής

χρηματικής ποινής είναι 5% του μέσου ημερήσιου κύκλου εργασιών ανά ημέρα παράβασης για μέγιστη περίοδο έξι μηνών.

Καθώς η έκδοση από την ΕΚΤ αποφάσεων που επιβάλλουν περιοδικές χρηματικές ποινές και αποφάσεων που συνδυάζουν εποπτικό αίτημα με την επιβολή των εν λόγω ποινών ακολουθεί την τυπική διαδικασία λήψης εποπτικών μέτρων από την ΕΚΤ, παρέχεται στην εποπτευόμενη οντότητα το δικαίωμα ακρόασης.

Άλλα εργαλεία που είναι άμεσα διαθέσιμα στην ΕΚΤ

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, για τον αποκλειστικό σκοπό της εκτέλεσης των καθηκόντων της, η ΕΚΤ διαθέτει όλες τις εξουσίες και υποχρεώσεις τις οποίες διαθέτουν οι ΕΑΑ σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, σε περίπτωση συνεχιζόμενων παραβάσεων σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ, η ΕΚΤ μπορεί να εγκρίνει άμεσα τα μέτρα που είναι διαθέσιμα στις ΕΑΑ σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ τα οποία θεωρούνται μέτρα επιβολής στις διατάξεις με τις οποίες μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία οι σχετικές οδηγίες. Η CRD είναι μία από τις βασικές πηγές μέτρων επιβολής σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ. Για παράδειγμα, ανάλογα με την εφαρμογή της CRD, σε αυτήν την κατηγορία θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν και οι εντολές παύσης και αποφυγής.

Μέτρα επιβολής έμμεσα διαθέσιμα στην ΕΚΤ

Στον βαθμό που είναι απαραίτητος για την εκτέλεση των καθηκόντων της, η ΕΚΤ μπορεί επίσης να ζητήσει από τις ΕΑΑ μέσω οδηγίας να κάνουν χρήση των εξουσιών επιβολής που τους εκχωρούνται από την οικεία εθνική νομοθεσία εκτός αυτών που εφαρμόζουν σχετικές οδηγίες της ΕΕ κατά τα οριζόμενα στην εθνική νομοθεσία, όπου ο κανονισμός ΕΕΜ δεν αναθέτει τέτοιες εξουσίες στην ΕΚΤ.

4.11.3 Κυρώσεις

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 9 και 18

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 120-137

Κανονισμός του Συμβουλίου σχετικά με τις εξουσίες της ΕΚΤ για επιβολή κυρώσεων (ΕΕ/2532/98)

Η κύρωση είναι μέτρο με το οποίο η εποπτευόμενη οντότητα τιμωρείται για τη μη συμμόρφωσή της προς τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας. Αποτελεί επίσης μέτρο αποτροπής, καθώς η απειλή (χρηματικής) τιμωρίας και η πραγματική χρήση αυτού του μέσου μπορεί να αποθαρρύνουν τις εποπτευόμενες οντότητες και τα διοικητικά στελέχη τους από τη διάπραξη τέτοιων παραβάσεων στο μέλλον. Στην ΕΚΤ ανατίθεται η εξουσία επιβολής διοικητικών κυρώσεων βάσει του άρθρου 18 του κανονισμού ΕΕΜ.

Κατανομή των εξουσιών επιβολής κυρώσεων μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ

Η ΕΚΤ μπορεί να επιβάλει χρηματικές ποινές σε σημαντικά ιδρύματα που παραβαίνουν άμεσα εφαρμοστέα νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων

αποφάσεων ή κανονισμών της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ μπορεί να επιβάλει κυρώσεις σε λιγότερο σημαντικά ιδρύματα για παραβάσεις των κανονισμών ή αποφάσεων της ΕΚΤ οι οποίες επιβάλλουν σε αυτές τις οντότητες υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ.

Σε ό,τι αφορά τα σημαντικά ιδρύματα, σε περίπτωση παραβάσεων εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζει οδηγίες της ΕΕ, παραβάσεων από φυσικά πρόσωπα ή όταν πρέπει να επιβληθεί χρηματική ποινή, η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει από την οικεία ΕΑΑ να ξεκινήσει τις κατάλληλες διαδικασίες. Η ΕΑΑ διενεργεί αυτές τις διαδικασίες και αποφασίζει για τις ποινές σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία.

Ανεξάρτητη μονάδα έρευνας

Προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με προληπτικούς κανόνες και αποφάσεις που βασίζονται σε αυτούς κανόνες, η ΕΚΤ συγκρότησε μια ανεξάρτητη μονάδα έρευνας εντός του Τμήματος Επιβολής Κυρώσεων.

Η μονάδα έρευνας είναι αρμόδια να διερευνά πιθανολογούμενες παραβάσεις από σημαντικά ιδρύματα άμεσα εφαρμοστέας νομοθεσίας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εποπτικών αποφάσεων ή κανονισμών της ΕΚΤ.

Η μονάδα είναι αρμόδια να διενεργεί επίσημες έρευνες, να παρέχει στα σημαντικά ιδρύματα το δικαίωμα ακρόασης και, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί διοικητική ποινή, να συντάσσει πρόταση προς το Εποπτικό Συμβούλιο για πλήρες σχέδιο απόφασης.

Σε περιπτώσεις όπου οι κυρώσεις πρέπει να λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο (π.χ. παραβάσεις εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζει οδηγίες της ΕΕ, παραβάσεις που διαπράττονται από φυσικά πρόσωπα ή σε περίπτωση επιβολής μη χρηματικής ποινής), η μονάδα έρευνας συντάσσει πρόταση για πλήρες σχέδιο απόφασης της ΕΚΤ ζητώντας από την οικεία ΕΑΑ την εκκίνηση της σχετικής διαδικασίας.

Διερεύνηση

Όταν μια πιθανολογούμενη παράβαση παραπέμπεται στη μονάδα έρευνας, η μονάδα έχει το δικαίωμα να ξεκινήσει έρευνα. Για τον σκοπό αυτό, η μονάδα έρευνας μπορεί να ασκήσει τις εξουσίες που ανατίθενται στην ΕΚΤ βάσει του κανονισμού ΕΕΜ, π.χ. να ζητήσει έγγραφα, να εξετάσει βιβλία και αρχεία, να ζητήσει εξηγήσεις και να διεξάγει συνεντεύξεις και επιτόπιες επιθεωρήσεις. Η μονάδα έρευνας μπορεί επίσης να ζητήσει πληροφορίες από την εποπτευόμενη οντότητα και από τις ΕΑΑ, καθώς και να ζητήσει από τις ΕΑΑ, μέσω οδηγιών, να κάνουν χρήση των δικών τους εξουσιών έρευνας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, η μονάδα έρευνας αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει εύλογη υποψία πιθανών παραβάσεων. Εάν η εν λόγω μονάδα καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν έχει σημειωθεί παράβαση ή ότι τα αποδεικτικά στοιχεία δεν είναι επαρκή, κλείνει την υπόθεση.

Ακροάσεις

Μόλις ολοκληρώσει την έρευνά του, η μονάδα έρευνας μπορεί να ξεκινήσει διαδικασίες επιβολής κυρώσεων, κοινοποιώντας τις αιτιάσεις στο σημαντικό ίδρυμα. Το σημαντικό ίδρυμα έχει την ευκαιρία να υποβάλλει παρατηρήσεις επί των γεγονότων, επί των αιτιάσεων που εγείρει η μονάδα έρευνας και επί του ποσού της προβλεπόμενης ποινής. Η μονάδα έρευνας μπορείς επίσης να καλέσει το σημαντικό ίδρυμα σε προφορική ακρόαση.

Κυρώσεις από την ΕΚΤ

Η ΕΚΤ μπορεί να επιβάλει χρηματικές ποινές που φτάνουν έως το διπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης ή έως το 10% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών του σημαντικού ιδρύματος κατά την προηγούμενη χρήση.

Κατά τον καθορισμό του ενδεδειγμένου ποσού κυρώσεων, η ΕΚΤ ακολουθεί την αρχή της αναλογικότητας. Η ΕΚΤ αξιολογεί τη σοβαρότητα της παράβασης καθώς και τυχόν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις της υπόθεσης (π.χ. διάρκεια παράβασης, βαθμός ευθύνης, επίπεδο συνεργασίας, διορθωτικές ενέργειες που έλαβε το σημαντικό ίδρυμα, διάπραξη προηγούμενων παραβάσεων). Οι ποινές που θα επιβληθούν πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Δημοσίευση

Οι διοικητικές ποινές που επιβάλλονται από την ΕΚΤ δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να γίνει με ανώνυμο τρόπο ή να καθυστερήσει: (i) όταν διαπιστώνεται ότι η δημοσίευση των προσωπικών δεδομένων δεν είναι αναλογική, (ii) όταν η δημοσίευση μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ή μια εν εξελίξει ποινική έρευνα και (iii) όταν η δημοσίευση μπορεί να προκαλέσει δυσανάλογη ζημία στα ιδρύματα ή/και στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

4.11.4 Μηχανισμός καταγγελίας παραβάσεων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 23

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 36-38

Η ΕΚΤ έχει αναπτύξει έναν μηχανισμό καταγγελίας παραβάσεων (whistle-blowing) που επιτρέπει σε όποιον καλόπιστα έχει λόγο να υποπτεύεται παράβαση σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ από εποπτευόμενη οντότητα ή αρμόδια αρχή να την καταγγέλλει στην ΕΚΤ. Η αναφορά της καταγγελίας αντιμετωπίζεται ως προστατευόμενη αναφορά, π.χ. όλα τα προσωπικά στοιχεία που αφορούν το πρόσωπο που υποβάλλει την αναφορά και το άτομο που φέρεται ως υπεύθυνο για την παράβαση προστατεύονται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα εμπιστευτικότητας και προστασίας δεδομένων όπως κατοχυρώνονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 45/2001. Δεν αποκαλύπτεται η ταυτότητα του προσώπου που υπέβαλε την προστατευόμενη αναφορά χωρίς την προηγούμενη ρητή συναίνεσή του, εκτός εάν η αποκάλυψή της

απαιτείται βάσει διάταξης δικαστηρίου στο πλαίσιο διεξαγωγής περαιτέρω ερευνών ή επακόλουθης ένδικης διαδικασίας.

Υποβολή καταγγελίας παράβασης

Στον καταγγέλλοντα παρέχονται διάφοροι δίαυλοι εντός του ΕΕΜ για την υποβολή της καταγγελίας:

1. Στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία διατίθεται ηλεκτρονικό έντυπο για την υποβολή καταγγελίας, δίαυλος μέσω του οποίου η αναφορά καταγγελίας προωθείται απευθείας στο Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων. Περάν αυτού του ειδικού διαύλου, πιθανολογούμενες παραβάσεις μπορούν επίσης να αναφερθούν στην ΕΚΤ με άλλα μέσα (π.χ. με επιστολές).

2. Οι ΕΑΑ διαθέτουν επίσης μηχανισμούς για τη λήψη από καταγγέλλοντες αναφορών πιθανολογούμενων παραβάσεων.

Η ΕΚΤ είναι αρμόδια για τις αναφορές καταγγελιών που έχουν σχέση με σημαντικά ιδρύματα για πιθανολογούμενες παραβάσεις σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ ή εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζει οδηγίες της ΕΕ που σχετίζονται με τα εποπτικά καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στην ΕΚΤ. Η ΕΚΤ είναι επίσης αρμόδια για τις αναφορές καταγγελιών που έχουν σχέση με λιγότερο σημαντικά ιδρύματα για πιθανολογούμενες παραβάσεις κανονισμών ή αποφάσεων της ΕΚΤ οι οποίες επιβάλλουν σε αυτά τα ιδρύματα υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ.

Οι ΕΑΑ είναι αρμόδιες για τις αναφορές καταγγελιών που έχουν σχέση με πιθανολογούμενες παραβάσεις λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, εκτός των παραβάσεων κανονισμών και αποφάσεων της ΕΕ που επιβάλλουν σε αυτά τα ιδρύματα υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ προωθούν η μια στην άλλη τις αναφορές που έχουν λάβει ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους. Αυτό γίνεται χωρίς να αποκαλύπτεται η ταυτότητα του προσώπου που υπέβαλλε την αναφορά καταγγελίας, εκτός αν το άτομο συναινεί ρητά. Η ΕΚΤ ανταλλάσσει επίσης πληροφορίες με τις ΕΑΑ σχετικά με τα αποτελέσματα περαιτέρω ενεργειών για τις αναφορές που προωθήθηκαν στις ΕΑΑ ή που έλαβαν οι ΕΑΑ.

Αξιολόγηση της αναφοράς παράβασης και περαιτέρω ενέργειες

Προκειμένου να αξιολογηθεί περαιτέρω, η αναφορά παράβασης πρέπει (i) να έχει σχέση με μια ΕΑΑ, την ΕΚΤ ή μια εποπτευόμενη οντότητα και (ii) να αφορά πιθανολογούμενη παράβαση σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ ή εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζει οδηγίες της ΕΕ.

Το Τμήμα Επιβολής Κυρώσεων αξιολογεί τις αναφορές που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της ΕΚΤ και, όπου χρειάζεται, προωθεί τις πληροφορίες που

περιέχονται σε τέτοιες αναφορές προς τις αντίστοιχες ΜΕΟ ή άλλες σχετικές υπηρεσιακές μονάδες της ΕΚΤ για περαιτέρω ενέργειες.

4.11.5 Ποινικά αδικήματα

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρο 136

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με την αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών στο πλαίσιο ανακριτικών ερευνών (ΕΚΤ/2016/19)

Όταν, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της βάσει του κανονισμού ΕΕΜ, η ΕΚΤ έχει βάσιμες υπόνοιες περί πιθανής διάπραξης ποινικού αδικήματος, πρέπει να ζητεί από την οικεία ΕΑΑ να παραπέμψει το ζήτημα στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια έρευνας και την άσκηση πιθανής ποινικής δίωξης.

4.12 Αξιολόγηση επιλεξιμότητας και παρακολούθηση των θεσμικών συστημάτων προστασίας

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 6 παράγραφος 1 και άρθρο 6 παράγραφος 5 στοιχείο γ)

CRR, άρθρο 113 παράγραφος 7

Κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ για τον καθορισμό των αρχών που πρέπει να διέπουν τον συντονισμό της αξιολόγησης και την παρακολούθηση των θεσμικών συστημάτων προστασίας (IPS) των σημαντικών και λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων (ΕΚΤ/2016/37)

Οδηγός της ΕΚΤ όσον αφορά την προσέγγιση σχετικά με την αναγνώριση των θεσμικών συστημάτων προστασίας (IPS) για σκοπούς προληπτικής εποπτείας

Ως θεσμικό σύστημα προστασίας νοείται σύμφωνα με τον CRR μια συμβατική ή εκ του νόμου ρύθμιση ευθύνης που προστατεύει τα συμμετέχοντα ιδρύματα και, ειδικότερα, διασφαλίζει ότι διαθέτουν την απαιτούμενη ρευστότητα και φερεγγυότητα ώστε να αποφύγουν τη χρεοκοπία, εφόσον κρίνεται αναγκαίο. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον CRR, να απαλλάσσουν ιδρύματα που αποτελούν μέλη θεσμικού συστήματος προστασίας από την εφαρμογή επιλεγμένων απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας ή να τους επιτρέπουν ορισμένες παρεκκλίσεις όπως προσδιορίζεται στον Οδηγό της ΕΚΤ όσον αφορά την προσέγγιση σχετικά με την αναγνώριση των θεσμικών συστημάτων προστασίας (IPS) για σκοπούς προληπτικής εποπτείας. Σύμφωνα με τον CRR, η αρμόδια αρχή μπορεί να χορηγεί σε πιστωτικά ιδρύματα άδεια εφαρμογής στάθμισης κινδύνου 0% στα ανοίγματά τους έναντι αντισυμβαλλομένων που αποτελούν μέλη του ίδιου θεσμικού συστήματος προστασίας, με εξαίρεση τα ανοίγματα που οδηγούν σε κεφάλαιο CET1, πρόσθετα στοιχεία AT1 και στοιχεία T2. Αυτή είναι η βασική διάταξη σε ό,τι αφορά την επιλεξιμότητα ενός θεσμικού συστήματος προστασίας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας. Τα κοινά κριτήρια για την αξιολόγηση της επιλεξιμότητας των θεσμικών συστημάτων προστασίας προσδιορίζονται περαιτέρω στον προαναφερθέντα οδηγό.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, τόσο τα σημαντικά ιδρύματα όσο και τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα που υπόκεινται στην τραπεζική εποπτεία της ΕΚΤ και των ΕΑΑ αντίστοιχα είναι μέλη του ίδιου θεσμικού συστήματος προστασίας. Σε περίπτωση αιτήματος από νέο θεσμικό σύστημα προστασίας που αποτελείται από σημαντικά ιδρύματα και λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, η ΕΚΤ και η αντίστοιχη ΕΑΑ πρέπει να αξιολογήσουν από κοινού κατά πόσο το θεσμικό σύστημα προστασίας είναι επιλέξιμο για προνομιακή μεταχείριση δυνάμει του CRR και αντίστοιχα κατά πόσο θα μπορούσαν να χορηγηθούν οι σχετικές εγκρίσεις και απαλλαγές από την οικεία αρμόδια αρχή προς τα επιμέρους μέλη του θεσμικού συστήματος προστασίας.
Η ΕΚΤ και η οικεία ΕΑΑ που είναι αρμόδια για την άμεση εποπτεία των ιδρυμάτων που αποτελούν μέλη του θεσμικού συστήματος προστασίας θα πρέπει να συντονίζουν τις δραστηριότητες παρακολούθησης προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα κριτήρια για την αξιολόγηση επιλεξιμότητας του θεσμικού συστήματος προστασίας

και η σχετική χορήγηση απαλλαγών εφαρμόζονται με συνέπεια στον ΕΕΜ.
Η διαδικασία καθορίζεται περαιτέρω στον οδηγό που αναφέρεται παραπάνω.

5 Εποπτεία λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προληπτική εποπτεία ιδρυμάτων θα πρέπει να εφαρμόζεται με συνοχή και αποτελεσματικότητα, ούτως ώστε το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες να εφαρμόζεται επαρκώς σε όλα τα ιδρύματα σε όλα τα οικεία κράτη μέλη και τα ιδρύματα να υπόκεινται σε εποπτεία ύψιστης ποιότητας, ελεύθερη από εκτιμήσεις άσχετες προς την προληπτική εποπτεία. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ΕΕΜ και επιβλέπει τη λειτουργία του συστήματος με βάση τις αρμοδιότητες και τις διαδικασίες, όπως προβλέπεται στον κανονισμό ΕΕΜ για την ΕΚΤ και τις ΕΑΑ σχετικά με τα σημαντικά ιδρύματα και τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα.

Ενώ οι ΕΑΑ είναι υπεύθυνες για την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, η στενή συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ είναι υψίστης σημασίας προκειμένου η ΕΚΤ να ασκεί το καθήκον επίβλεψης που της έχει ανατεθεί. Γι' αυτόν τον σκοπό, η ΕΚΤ συνεργάζεται με τις ΕΑΑ με βάση την κατανομή των αρμοδιοτήτων όπως ορίζεται στον κανονισμό ΕΕΜ.

Στην ΕΚΤ έχει ανατεθεί η ευθύνη της επίβλεψης ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εποπτικές δραστηριότητες που ασκούν οι ΕΑΑ συνάδουν με τα υψηλά εποπτικά πρότυπα καθώς και να προάγεται η συνέπεια μεταξύ των εποπτικών αποτελεσμάτων εντός του ΕΕΜ. Η γενική ευθύνη για την επίβλεψη του συστήματος καλύπτει επομένως την επίβλεψη των εποπτικών πρακτικών και προτύπων που εφαρμόζουν οι ΕΑΑ (βλ. την Ενότητα 5.1) καθώς και την επίβλεψη των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων (βλ. την Ενότητα 5.2).

Σε ό,τι αφορά την πρώτη πτυχή, η ΕΚΤ ασκεί γενική επίβλεψη συλλέγοντας και επεξεργάζοντας πληροφορίες από τις ΕΑΑ σχετικά με τις πρακτικές και τις αποφάσεις τους, καθώς και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση των ιδρυμάτων τα οποία εποπτεύουν σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στον κανονισμό ΕΕΜ και στον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ.

Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη πτυχή, η ΕΚΤ ασκεί την επίβλεψη που της έχει ανατεθεί με τη δέουσα επιμέλεια ως προς την αρχή της αναλογικότητας. Επομένως, οι δραστηριότητες επίβλεψης διενεργούνται με τη δέουσα προσοχή για το προφίλ κινδύνου των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και τις πιθανές δευτερογενείς επιδράσεις των αδυναμιών που διαπιστώνονται από τις ΕΑΑ στη συνολική σταθερότητα του συστήματος (βλ. την Ενότητα 5.3). Αυτό σημαίνει ότι η συμμετοχή είναι ελάχιστη στην περίπτωση μικρών λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, με χρηστή διαχείριση ή/και με περιορισμένες επιπτώσεις. Η συμμετοχή της ΕΚΤ εντατικοποιείται καθώς αυξάνεται η σοβαρότητα των κινδύνων ή/και το ενδεχόμενο συστημικής επίδρασης των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Πιο συγκεκριμένα, η αλληλεπίδραση μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ μπορεί να εντατικοποιηθεί όταν (i) η σοβαρότητα των κινδύνων των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων είναι υψηλή ή/και η επίδραση που ασκούν στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα είναι δυνητικά υψηλή, (ii) τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα προσεγγίζουν κάποιο από τα κριτήρια σημασίας, το οποίο σημαίνει ότι θα βρεθούν υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ και (iii) τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης, λόγω και της αρμοδιότητας της ΕΚΤ να εκδίδει αποφάσεις στο πλαίσιο κοινών διαδικασιών.

Η επίβλεψη της λειτουργίας του εποπτικού συστήματος ασκείται από την ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ.

5.1 Επίβλεψη των εποπτικών πρακτικών των ΕΑΑ

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 6

Μέρος VII του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, άρθρα 19-21, 31 παράγραφος 1, 43 παράγραφος 4, 52, 99-100, 103 και 135

Άρθρα 30 παράγραφος 2, 30 παράγραφος 7 και 34 παράγραφος 1 του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ προωθεί κοινή εποπτική νοοτροπία σε όλο τον ΕΕΜ ούτως ώστε να διασφαλίζεται η συνεπής λειτουργία του. Η συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ αποτελεί βασικό στοιχείο αυτής της δραστηριότητας. Για τον σκοπό αυτό, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ διατηρεί θεσμικές σχέσεις με τις ΕΑΑ και ενθαρρύνει την ανταλλαγή μελών του προσωπικού μεταξύ των ΕΑΑ και της ΕΚΤ και μεταξύ των ΕΑΑ. Αυτές οι σχέσεις έχουν τη μορφή πολυμερών οργάνων στα οποία συμμετέχουν όλες οι ΕΑΑ, διμερών επισκέψεων και επαφών τόσο σε επίπεδο διοίκησης όσο και σε τεχνικό επίπεδο.

Σε ό,τι αφορά τα πολυμερή όργανα, οι επαφές μεταξύ των ανώτερων διευθυντικών στελεχών στηρίζονται από την οργάνωση δικτύου υψηλού επιπέδου και συνεδρίων, με σκοπό τη συνδρομή του Εποπτικού Συμβουλίου στην εκπλήρωση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί σχετικά με την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Οι σχέσεις σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων επιτρέπουν τη συζήτηση συγκεκριμένων τεχνικών θεμάτων στο πλαίσιο εργαστηρίων και ομάδων εργασίας.

Σε ό,τι αφορά τις διμερείς επαφές, η ΕΚΤ προωθεί διαρκώς αυτές τις επαφές τόσο σε επίπεδο ανώτερων διευθυντικών στελεχών όσο και σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων, με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων ανά χώρα, π.χ. μέσω επισκέψεων σε χώρες, συνεδριάσεων στην ΕΚΤ και τηλεδιασκέψεων.

Στις μορφές διμερών επαφών συγκαταλέγονται οι κοινές εποπτικές δραστηριότητες και οι ανταλλαγές μελών προσωπικού. Για την περαιτέρω προώθηση συνεπούς εφαρμογής υψηλών εποπτικών προτύπων και για την ενίσχυση της επίβλεψης του συστήματος από μέρους της, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ συντονίζει τις ανταλλαγές μελών του προσωπικού μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ ή μεταξύ των ΕΑΑ. Επίσης, μπορεί να συνεργάζεται με τις ΕΑΑ στο πλαίσιο επιτόπιων επιθεωρήσεων (βλ. τις Ενότητες 5.2 και 5.4), σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ.
Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ εντοπίζει τους τομείς ενδιαφέροντος με βάση τα αιτήματα των ΕΑΑ και αναλαμβάνει ενδεδειγμένες έκτακτες πρωτοβουλίες. Οι ΕΑΑ επίσης αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και υποβάλλουν προτάσεις για συνεργασία εντός του ΕΕΜ σε ό,τι αφορά την εποπτεία λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Αυτά τα μέσα συμβάλλουν στην προώθηση κοινής εποπτικής νοοτροπίας. Δίνουν επίσης στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να αποκτά γνώση των εποπτικών πρακτικών και των επιμέρους (ομίλων) λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και τομέων λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, η οποία χρησιμεύει ως πηγή πληροφοριών για την προαγωγή συνεπών υψηλών εποπτικών προτύπων. Επιπλέον, επιτρέπουν τον συντονισμό και τη στήριξη δραστηριοτήτων των ΕΑΑ όταν κάποια χώρα αντιμετωπίζει προκλήσεις στον οικείο τραπεζικό τομέα των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων ή/και στην εποπτεία της, στο πλαίσιο των στοχευμένων πρωτοβουλιών συνεργασίας.

5.2 Ανάπτυξη προτύπων για την εποπτεία λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 3 παράγραφος 4, άρθρο 4 παράγραφος 3 και άρθρο 6

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ αξιολογεί τις εποπτικές πρακτικές των ΕΑΑ, προκειμένου να εντοπίζει τις βέλτιστες πρακτικές σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει τη μορφή ασκήσεων καταγραφής ή θεματικών εξετάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη τα χαρακτηριστικά του τραπεζικού τομέα, και εφόσον κρίνεται σκόπιμο του νομικού πλαισίου, στις διάφορες χώρες. Αξιοποιώντας τις βέλτιστες εποπτικές πρακτικές που εντοπίζονται, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ και οι ΕΑΑ μπορεί να αναπτύσσουν κοινά εποπτικά πρότυπα για την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα εν λόγω πρότυπα εφαρμόζονται τόσο στα σημαντικά όσο και στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, δημιουργώντας έτσι την ανάγκη συνεργασίας με άλλες επιχειρησιακές μονάδες εντός της τραπεζικής εποπτείας της ΕΚΤ.

Κατά την ανάπτυξη κοινών εποπτικών προτύπων για την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ λαμβάνει υπόψη το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων της ΕΕ, το οποίο αποτελείται, μεταξύ άλλων, από την CRD, τον CRR και τα τεχνικά πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ, και αξιολογεί κατά πόσο απαιτείται η ανάπτυξη κοινής ερμηνείας και προσέγγισης όσον αφορά τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα. Ειδικότερα, τα κοινά εποπτικά πρότυπα καταρτίζονται με βάση, αφενός, το συμφέρον για την προαγωγή συνεπούς προσέγγισης για την εποπτεία των σημαντικών και λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και, αφετέρου, την ανάγκη εξέτασης των ιδιαιτεροτήτων των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Κατά την ανάπτυξη των εν λόγω προτύπων, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η εφαρμογή των προτύπων πρέπει να συνάδει με την εθνική νομοθεσία. Εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται με την επιφύλαξη της εφαρμογής συναφούς ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας.

Τα κοινά εποπτικά πρότυπα μπορούν, εφόσον κρίνεται απαραίτητο και αφού ληφθεί υπόψη η αρχή της αναλογικότητας, να χρησιμοποιούνται ως αναφορά για την έκδοση νομικών πράξεων της ΕΚΤ, σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ ο οποίος επιτρέπει στην ΕΚΤ να εκδίδει νομικές πράξεις που απευθύνονται στις ΕΑΑ, στο πλαίσιο των οποίων οι ΕΑΑ ασκούν εποπτικά καθήκοντα και εκδίδουν εποπτικές αποφάσεις σε σχέση με τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα.

Στη συνέχεια, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο τα κοινά εποπτικά πρότυπα εφαρμόζονται από τις ΕΑΑ, οι οποίες καλούνται να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την εφαρμογή τους. Σε αυτή τη βάση, η εν λόγω ΓΔ λογοδοτεί στις ΕΑΑ και στο Εποπτικό Συμβούλιο. Επιπλέον, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ μπορεί να προτείνει περαιτέρω ενέργειες, όπως την αναθεώρηση των κοινών εποπτικών προτύπων ή την έκδοση (δεσμευτικής) νομικής πράξης της ΕΚΤ εάν δεν έχει ήδη εκδοθεί.

Μεταβολή σημασίας και ανάληψη άμεσης εποπτείας

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρο 6, παράγραφοι 4 και 7 και άρθρο 6 παράγραφος 5 στοιχείο β)

Άρθρα 67 έως 69 του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ

Μέρος IV του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ

Ένα λιγότερο σημαντικό ίδρυμα μπορεί να χαρακτηριστεί σημαντικό σε δύο περιπτώσεις: (i) κατά τη διενέργεια αξιολόγησης σημασίας ή (ii) κατά την ανάληψη από την ΕΚΤ της άμεσης εποπτείας (βλ. την Ενότητα 3.2). Πρώτον, στις περιπτώσεις που η ΕΚΤ, κατόπιν είτε της τακτικής αξιολόγησης της σημασίας των ιδρυμάτων ή μιας έκτακτης αξιολόγησης, διαπιστώσει ότι κάποιο λιγότερο σημαντικό ίδρυμα πληροί τυχόν ποσοτικά ή ποιοτικά κριτήρια, όπως ορίζεται στον κανονισμό ΕΕΜ και στον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ, η ΕΚΤ αποφασίζει ότι το ίδρυμα πρέπει να θεωρείται σημαντικό.

Δεύτερον, ενδέχεται επίσης να καταστεί αναγκαία η απόφαση ανάληψης της άμεσης εποπτείας προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή υψηλών εποπτικών προτύπων. Επομένως, η ΕΚΤ σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ μπορεί οποιαδήποτε στιγμή, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος μιας ΕΑΑ, να αποφασίσει να εποπτεύει άμεσα ένα ή περισσότερα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα για να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή υψηλών εποπτικών προτύπων. Ο κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ περιλαμβάνει ενδεικτικό κατάλογο παραγόντων τους οποίους πρέπει να συνυπολογίζει η ΕΚΤ προτού λάβει απόφαση να αναλάβει την άσκηση άμεσης εποπτείας.

Κατά γενικό κανόνα, όταν ένα λιγότερο σημαντικό ίδρυμα έχει χαρακτηριστεί ως σημαντική εποπτευόμενη οντότητα και η ΕΚΤ αποφασίζει να ασκήσει την άμεση εποπτεία του όπως ορίζεται στον κανονισμό ΕΕΜ, συγκροτείται μια νέα ΜΕΟ για το εν λόγω ίδρυμα. Η ΕΚΤ καθορίζει την ημερομηνία από την οποία το ίδρυμα θα υπάγεται στην άμεση εποπτεία της και ακολουθεί τη διαδικασία που διατυπώνεται στον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ.

5.3 Παροχή αναλυτικής και μεθοδολογικής υποστήριξης

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ, Μέρη IV και VII

Άρθρο 96 του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ

Άρθρο 6 του κανονισμού ΕΕΜ

Κανονισμός της ΕΚΤ για την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με χρηματοοικονομική πληροφόρηση (ΕΚΤ/2015/13)

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ, σε συνεργασία με τις ΕΑΑ, καταρτίζει μεθοδολογίες με σκοπό την προσαρμογή της προσέγγισης SREP που αναπτύχθηκε για τα σημαντικά ιδρύματα στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Διενεργεί επίσης αναλύσεις οι οποίες επικεντρώνονται στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα και συμβάλλουν στην τομεακή παρακολούθηση και τον εντοπισμό των κινδύνων.

Διαχείριση του καταλόγου των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ είναι αρμόδια για την τήρηση και επικαιροποίηση του καταλόγου των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, ο οποίος δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία. Σε ετήσια βάση, η εν λόγω ΓΔ καλεί τις ΕΑΑ να διενεργούν την τακτική αξιολόγηση της σημασίας των οντοτήτων που υπάγονται στην εποπτεία τους με συντονισμένο, τεκμηριωμένο και συστηματικό τρόπο προκειμένου να δηλώνουν ή να επιβεβαιώνουν ότι είναι λιγότερο σημαντικά ή να αποφασίζουν για πιθανή μεταβολή της ιδιότητάς τους. Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ συντονίζει επίσης έκτακτες αναθεωρήσεις προκειμένου να επικαιροποιεί τον κατάλογο των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων όταν μεταβάλλονται οι συνθήκες ή να αναταξινομεί ένα ίδρυμα βάσει ειδικών, συγκεκριμένων και εξαιρετικών περιστάσεων, π.χ. συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων που κοινοποιείται από τις ΕΑΑ.

Κατάταξη προτεραιότητας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Για την άσκηση αποτελεσματικής επίβλεψης και την προσαρμογή του επιπέδου συμμετοχής της ΕΚΤ, τα λιγότερα σημαντικά ιδρύματα ταξινομούνται σε κατηγορίες, με βάση την εγγενή τους επικινδυνότητα και τις επιδράσεις τους, δηλ. την απειλή που αποτελούν για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Στόχος είναι να καθοριστεί σειρά προτεραιότητας των επιμέρους λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων η οποία θα χρησιμοποιείται για την κατανομή εποπτικών πόρων εντός του ΕΕΜ, τόσο στις ΕΑΑ όσο και στην ΕΚΤ. Η κατάταξη προτεραιότητας κάθε λιγότερο σημαντικού ιδρύματος υπολογίζεται τουλάχιστον ετησίως, από κοινού από τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ και τις ΕΑΑ. Οι ΕΑΑ συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία ταξινόμησης και στον διάλογο με τη ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ και συμβάλλουν στον καθορισμό της κοινής μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται για την ταξινόμηση των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Το επίπεδο της έντασης της έμμεσης εποπτείας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων που ασκεί η εν λόγω ΓΔ εξαρτάται από την κατάταξη προτεραιότητας των εποπτευόμενων ιδρυμάτων.

SREP του ΕΕΜ για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα

Οι ΕΑΑ είναι αρμόδιες για τη διενέργεια άσκησης SREP σχετικά με τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, καθώς και, μεταξύ άλλων, για τη βαθμολόγηση, την αξιολόγηση της ICAAP και της ILAAP των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και την έκδοση των τελικών αποφάσεων SREP. Ωστόσο, προκειμένου να καλλιεργηθεί μια κοινή αντίληψη και να υιοθετηθεί μια συντονισμένη προσέγγιση εντός του ΕΕΜ με βάση τα υψηλότερα πρότυπα, είναι σημαντικό να εφαρμόζουν οι ΕΑΑ συνεπή μεθοδολογία SREP. Στο πλαίσιο αυτό, η μεθοδολογία SREP που αναπτύσσεται για τα σημαντικά ιδρύματα χρησιμοποιείται ως αναφορά και αναπτύσσεται για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, αφού ληφθεί υπόψη η αρχή της αναλογικότητας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Ειδικότερα, η μεθοδολογία περιλαμβάνει διαφορετικούς βαθμούς απλοποίησης, ανάλογα με την κατάταξη προτεραιότητας του λιγότερο σημαντικού ιδρύματος όπως καθορίζεται στην

αξιολόγηση απόδοσης προτεραιότητας, οι οποίοι αντανακλούν επαρκώς την αρχή της αναλογικότητας και τις ιδιαιτερότητες των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Εντοπισμός κινδύνων και ευπαθειών σε επίπεδο συστήματος

Με βάση την υποβολή εποπτικών αναφορών, καθώς και τη συλλογή άλλων δεδομένων και στατιστικών βάσεων δεδομένων που διαθέτει η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ διενεργεί αναλύσεις και αναπτύσσει σύστημα εντοπισμού κινδύνων και ευπαθειών σχετικά με τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα. Με τη χρήση εποπτικών δεδομένων, η εν λόγω ΓΔ εντοπίζει λιγότερο σημαντικά ιδρύματα ή ομάδες τέτοιων ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν αυξημένο επίπεδο κινδύνου. Αξιολογεί σε τακτική βάση την τρέχουσα κατάσταση κινδύνου με βάση ποσοτικές αξιολογήσεις, οι οποίες βασίζονται σε δέσμη δεικτών, αναφορές και στατιστικά υποδείγματα.

Τα δεδομένα αυτά εξυπηρετούν διάφορους σκοπούς και οι αναλύσεις λαμβάνουν επίσης υπόψη πληροφορίες από άλλες δραστηριότητες της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ, π.χ. τομεακή επίβλεψη. Οι αναλύσεις της εν λόγω ΓΔ συνεισφέρουν επίσης στα συναφή θέματα πολιτικής και στις μακροπροληπτικές εργασίες της ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙV και της ΓΔ Μακροπροληπτικής Εποπτείας και Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

5.4 Επίβλεψη λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και τομέων λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Κανονισμός ΕΕΜ, άρθρα 6, 12 παράγραφος 1 και άρθρο 31 παράγραφος 2

Άρθρα 96-98 του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ

Κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ για τον καθορισμό των αρχών που πρέπει να διέπουν τον συντονισμό της αξιολόγησης και την παρακολούθηση των θεσμικών συστημάτων προστασίας των σημαντικών και λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων (ΕΚΤ/2016/37)

Κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ σχετικά με την προσέγγιση όσον αφορά την αναγνώριση των θεσμικών συστημάτων προστασίας (ΕΚΤ/2016/38)

Με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των ΕΑΑ για την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ ασκεί επίβλεψη με βάση την αξιολόγηση κινδύνων σε ό,τι αφορά την εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων από τις ΕΑΑ και των τομέων των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, προκειμένου να διατυπώνει τεκμηριωμένη άποψη εγκαίρως για τη λειτουργία του συστήματος εποπτείας του ΕΕΜ. Εκφράζει επίσης απόψεις σχετικά με επιμέρους εποπτικές υποθέσεις, μέσω κοινοποιήσεων για την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης, καθώς και κοινές διαδικασίες, έγκαιρα και αποτελεσματικά. Από αυτή την άποψη, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ συνεργάζεται στενά με τις ΕΑΑ που τις παρέχουν πληροφορίες στις οποίες βασίζεται όταν ασκεί επίβλεψη. Με τον τρόπο αυτό, η εν λόγω ΓΔ συμβάλλει στην επίτευξη του κοινού στόχου που είναι η διασφάλιση συνεπών εποπτικών αποτελεσμάτων και η σταθερότητα του τραπεζικού τομέα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ διενεργεί επίσης θεματικές εξετάσεις με σκοπό τον εντοπισμό και την προώθηση υψηλών εποπτικών προτύπων. Κατά βάση, οι δραστηριότητες δεν είναι επιτόπιες, όμως σε ειδικές περιπτώσεις η ΕΚΤ μπορεί να συμμετάσχει σε επιτόπιες επιθεωρήσεις.

Η ένταση της επίβλεψης ανά ίδρυμα και τομέα ακολουθεί μια προσέγγιση με βάση την αξιολόγηση κινδύνου η οποία είναι συμβατή με την αρχή της αναλογικότητας. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε μεθοδολογία απόδοσης προτεραιότητας που κατατάσσει τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα και τους τομείς τους ανάλογα με την

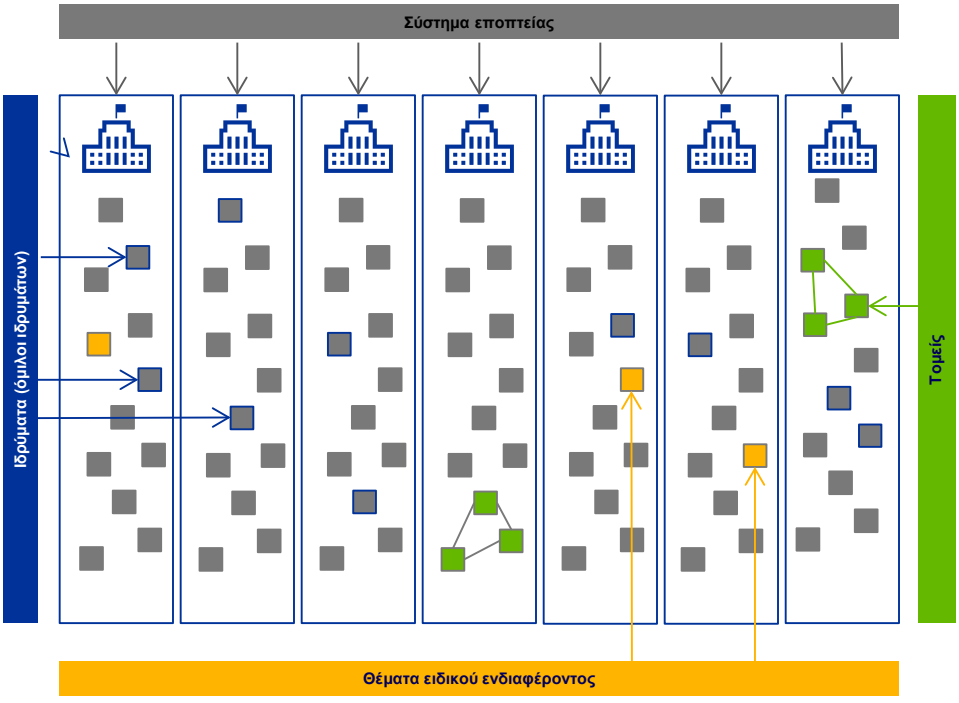
επικινδυνότητά τους και τη συστημική τους επίδραση και έτσι καθορίζει την κατανομή των πόρων επίβλεψης. Οι δραστηριότητες επίβλεψης μπορεί να πάρουν τη μορφή τακτικών αξιολογήσεων που διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ προκειμένου να αξιοποιούνται πλήρως οι συνέργειες. Επιπλέον, για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα υψηλής προτεραιότητας, η ΕΚΤ αξιολογεί ουσιώδεις εποπτικές διαδικασίες και σχέδια ουσιωδών αποφάσεων που υποβάλλουν οι ΕΑΑ.

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ ασκεί επίβλεψη τριών διαστάσεων στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ: επίβλεψη συγκεκριμένων λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, τομεακή επίβλεψη και θεματικές εξετάσεις (βλ. το **Σχήμα 21**).

Όσον αφορά τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα που βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ και οι ΕΑΑ μπορούν να συνεργαστούν στενότερα, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των ΕΑΑ για τη διαχείριση κρίσεων. Αυτό γίνεται κατόπιν συγκεκριμένης απόφασης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ΕΑΑ λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα εγκαίρως και ότι μπορεί να πραγματοποιηθεί επισκόπηση σε επίπεδο ΕΕΜ για τις πιθανές επιπτώσεις σε άλλα ιδρύματα.

Σχήμα 21

Οι τρεις διαστάσεις της επίβλεψης των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Διενέργεια επίβλεψης σε λιγότερα σημαντικά ιδρύματα

Προκειμένου να είναι σε θέση να ασκεί την επίβλεψή των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων αποτελεσματικά, η ΕΚΤ αξιολογεί τις πληροφορίες σχετικά με τα επιμέρους λιγότερο σημαντικά ιδρύματα που λαμβάνει από τις ΕΑΑ και άλλες πηγές,

δίνοντας έμφαση στα ιδρύματα υψηλής προτεραιότητας καθώς και στα λιγότερα σημαντικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης. Η επίβλεψη των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων ασκείται από την ΕΚΤ σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ και αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι όλοι οι ουσιώδεις κίνδυνοι εντός των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων αντιμετωπίζονται με συνετό τρόπο από τις ΕΑΑ. Η επίβλεψη που ασκεί η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα αποτελεί επίσης δίαυλο για την παροχή πληροφοριών όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της προληπτικής εποπτείας και των αποτελεσμάτων της εντός του ΕΕΜ, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη κοινών προτύπων ή κοινών εποπτικών προτύπων. Η εν λόγω ΓΔ εμπλουτίζει τις εθνικές εποπτικές αξιολογήσεις διατυπώνοντας άποψη για το σύνολο του ΕΕΜ.

Η στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ, οι οποίες παραμένουν αρμόδιες για την άμεση εποπτεία των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων ενώ η ΕΚΤ ασκεί την επίβλεψη, διασφαλίζει την πλήρη αξιοποίηση των συνεργειών.

Διενέργεια επίβλεψης σε τομείς λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων

Πολλά λιγότερο σημαντικά ιδρύματα δεν έχουν χαρακτηριστεί υψηλής προτεραιότητας. Ενώ αυτό συνεπάγεται χαμηλότερο επίπεδο κινδύνου για το εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα ή/και μικρότερη επίδραση σε αυτό, μεγάλος αριθμός λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων οργανώνονται σε τομείς. Μαζί, μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο το εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα και να ασκήσουν επίδραση σε αυτό. Σκοπός της τομεακής επίβλεψης είναι να αποτυπωθούν οι συνέπειες από τη μετάδοση μιας κρίσης και να αξιολογηθεί κατά πόσο η αίσθηση στήριξης ή επιβάρυνσης που δημιουργεί η τομεακή ρύθμιση, καθώς και τυχόν εποπτικές ρυθμίσεις που θεωρούνται ωφέλιμες, επιβεβαιώνονται στην πράξη. Η τομεακή επίβλεψη ασκείται σε συνεχή βάση.

Η τομεακή επίβλεψη εξετάζει τράπεζες που είναι στενά συνδεδεμένες χωρίς να αποτελούν όμιλο, ζητώντας πιθανώς από τον επόπτη να διατυπώσει συστημική άποψη των κινδύνων που σχετίζονται με λιγότερο σημαντικά ιδρύματα. Η στενή αυτή σύνδεση μπορεί να υφίσταται λόγω κοινών κεντρικών υπηρεσιών, αμοιβαίων συμφωνιών στήριξης ή άλλων μορφών συνεργασίας. Μόλις εντοπιστούν οι συναφείς τομείς, είναι σημαντικό να οριστεί το αντικείμενο των πληροφοριών που απαιτούνται για την ορθή κατανόηση των λόγω τομέων, ιδίως σε σχέση με την κατάσταση κινδύνου ενός τομέα. Οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν διοργανικές ρυθμίσεις με τις οποίες δημιουργούνται όμιλοι τραπεζών με αμοιβαίες δομές στήριξης ή επιβάρυνσης.

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ εμπλουτίζει τις εθνικές εποπτικές αναλύσεις διατυπώνοντας άποψη σε επίπεδο ΕΕΜ, παρέχοντας στις ΕΑΑ διασυνοριακούς δείκτες αναφοράς και εντοπίζοντας τομεακούς και συστημικούς κινδύνους.

Για ορισμένες εποπτευόμενες οντότητες οι οποίες είναι στενά διασυνδεδεμένες χωρίς να αποτελούν όμιλο (π.χ. μέσω θεσμικών συστημάτων προστασίας, βλ. την Ενότητα 4.11), η επίβλεψη σχετικά με τους τομείς των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων είναι

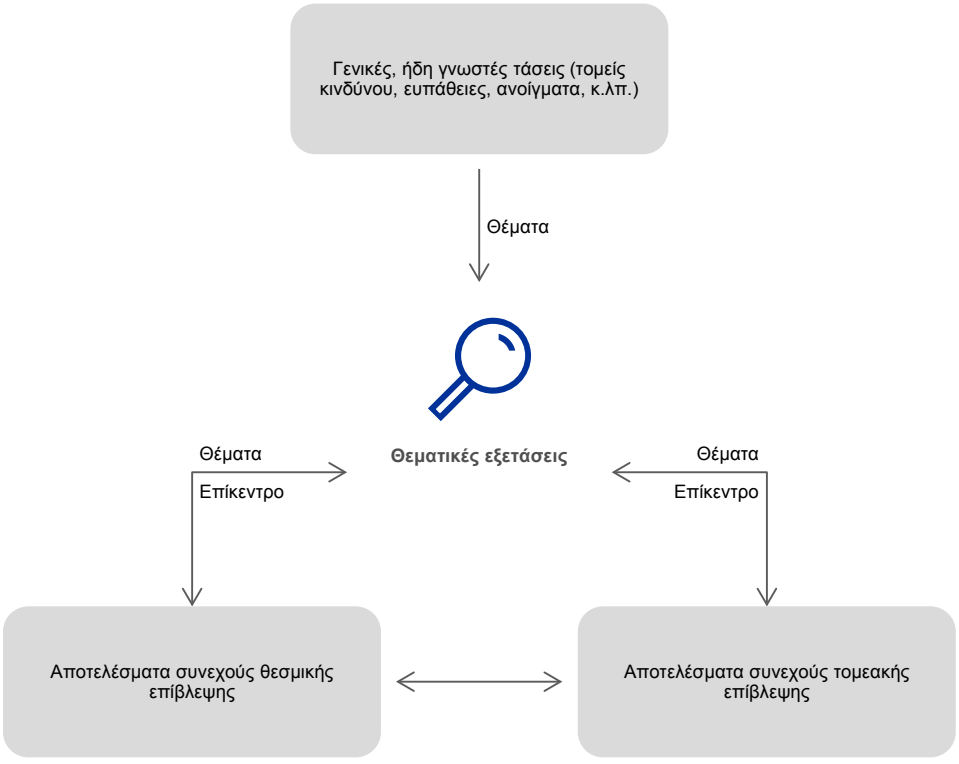
σημαντικό στοιχείο που αποβλέπει στη διασφάλιση αποτελεσματικής και συνεπούς λειτουργίας του εποπτικού συστήματος.

Διενέργεια θεματικών εξετάσεων για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα

Οι θεματικές εξετάσεις συμπληρώνουν τις τακτικές εργασίες για τα ιδρύματα και τους τομείς και διενεργούνται ως στοχευμένα έργα που επικεντρώνονται σε ορισμένους κινδύνους ή θέματα ειδικού ενδιαφέροντος και επηρεάζουν όλες τις τράπεζες ή δείγμα αυτών, δυνητικά σε διάφορες δικαιοδοσίες. Η διασυνοριακή αυτή διάσταση επιτρέπει τη διενέργεια ευρύτερης συγκριτικής αξιολόγησης σε όλο τον ΕΕΜ. Οι εν λόγω εξετάσεις αναφέρονται επίσης και ως «σε βάθος αναλύσεις» (deep dives). Είναι μη επιτόπιες, σε ειδικές όμως περιστάσεις μπορούν να είναι και επιτόπιες. Οι θεματικές εξετάσεις σχεδιάζονται και διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ. Με τη διενέργεια των εν λόγω εξετάσεων, αξιοποιούνται οι συνέργειες με τομεακή επίβλεψη.

Σχήμα 22

Θεματικές εξετάσεις για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Αξιολόγηση των κοινοποιήσεων των ΕΑΑ

Η κοινοποίηση σημαντικών εποπτικών διαδικασιών και αποφάσεων των ΕΑΑ έχει ως σκοπό να επιτρέψει στην ΕΚΤ να ασκεί επίβλεψη στη λειτουργία του εποπτικού

συστήματος, να διασφαλίζει τη συνεπή εφαρμογή του εποπτικού πλαισίου και να προωθεί υψηλά πρότυπα εποπτείας σε πρώιμο στάδιο των σημαντικών εποπτικών διαδικασιών και σχεδίων σημαντικών αποφάσεων. Παρέχει επίσης πληροφορίες για τη θεσμική και τομεακή επίβλεψη των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων (βλ. ανωτέρω).

Η επίβλεψη της ΕΚΤ ακολουθεί μια προσέγγιση με βάση την αξιολόγηση κινδύνου η οποία είναι συμβατή με την αρχή της αναλογικότητας και επομένως βασίζεται σε μεθοδολογία απόδοσης προτεραιότητας που κατατάσσει τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα σε ιδρύματα υψηλής ή μη υψηλής προτεραιότητας ανάλογα με την επικινδυνότητά τους και τη συστημική τους επίδραση.

Η ΕΚΤ διαδραματίζει συμβουλευτικό ρόλο σε σχέση με τα σχέδια ουσιωδών αποφάσεων προκειμένου να προωθεί συνεπή και υψηλής ποιότητας εποπτεία και μπορεί να συμβουλεύει μια ΕΑΑ να αξιολογεί περαιτέρω ειδικές πτυχές μιας ουσιώδους εποπτικής διαδικασίας ΕΑΑ. Στο πλαίσιο αυτό, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ λαμβάνει εκ των προτέρων κοινοποιήσεις από τις ΕΑΑ σχετικά με ουσιώδεις εποπτικές διαδικασίες και σχέδια ουσιωδών αποφάσεων για όλα τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα υψηλής προτεραιότητας. Όσον αφορά τα υπόλοιπα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, οι ΕΑΑ μπορούν να ειδοποιούν την ΕΚΤ με δική τους πρωτοβουλία. Η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει από μια ΕΑΑ να αξιολογήσει περαιτέρω συγκεκριμένες πτυχές μιας κοινοποιημένης ουσιώδους εποπτικής διαδικασίας και μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις της σε μια ΕΑΑ σχετικά με ένα κοινοποιημένο σχέδιο ουσιώδους απόφασης.

Η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ λαμβάνει αναφορές σχετικά με τον εποπτικό σχεδιασμό, τις εποπτικές προτεραιότητες και τα εποπτικά μέτρα που έλαβαν οι ΕΑΑ, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο ασκούν τα εποπτικά τους καθήκοντα σε σχέση με όλα τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, ανεξάρτητα από την κατάταξη προτεραιότητας που έχουν λάβει. Ωστόσο, η απόδοση προτεραιότητας λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό της έκτασης των απαιτούμενων πληροφοριών. Οι εν λόγω αναφορές, μαζί με τα έκτακτα αιτήματα για πληροφορίες που αποστέλλονται στις ΕΑΑ και τις επισκέψεις σε επιμέρους χώρες, επιτρέπουν στην ΕΚΤ να αξιολογεί κατά πόσο υψηλά εποπτικά πρότυπα εφαρμόζονται με συνέπεια και να ελέγχει εάν συγκρίσιμες καταστάσεις οδηγούν σε συγκρίσιμα αποτελέσματα σε ολόκληρο τον ΕΕΜ. Με βάση τις λαμβανόμενες πληροφορίες, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ υποβάλλει αναφορά στις ΕΑΑ και το Εποπτικό Συμβούλιο σχετικά με τις εποπτικές δραστηριότητες των ΕΑΑ που αφορούν τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, δίδοντας έμφαση στην πρόοδο που έχει σημειωθεί προς τη συνεπή εφαρμογή υψηλών εποπτικών προτύπων.

Επιπλέον, οι ΕΑΑ υπόκεινται σε άλλες ειδικές απαιτήσεις κοινοποίησης, π.χ. όταν η οικονομική κατάσταση ενός λιγότερο σημαντικού ιδρύματος επιδεινώνεται ραγδαία και σημαντικά, όταν του επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις, όταν διενεργείται από μια ΕΑΑ έκτακτη αξιολόγηση για τη δυνητική του σημασία ή όταν πραγματοποιούνται έκτακτες αλλαγές στον κατάλογο των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων.

Αυτές οι απαιτήσεις κοινοποίησης αφορούν όλα τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, ανεξάρτητα από την κατάταξη προτεραιότητας που έχουν λάβει. Ενώ οι

κοινοποιήσεις που αφορούν τη ραγδαία και σημαντική επιδείνωση ενός λιγότερο σημαντικού ιδρύματος καθώς και την αξιολόγηση της δυνητικής του σημασίας πρέπει να υποβάλλονται κατά περίπτωση, η κοινοποίηση των διοικητικών κυρώσεων που επιβάλλονται στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα πρέπει να γίνεται σε ετήσια βάση. Οι παρεχόμενες πληροφορίες βοηθούν την ΕΚΤ να ασκεί το καθήκον της επίβλεψης που έχει αναλάβει.

Ο ρόλος της ΕΚΤ στη διαχείριση κρίσεων στα λιγότερα σημαντικά ιδρύματα

Η οργάνωση και η εφαρμογή των δραστηριοτήτων διαχείρισης κρίσεων που αφορούν τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα εμπίπτει στην αρμοδιότητα των ΕΑΑ και άλλων συναφών αρχών σε εθνικό επίπεδο.

Ενόψει της κατανομής καθηκόντων εντός του ΕΕΜ, η διαχείριση καταστάσεων κρίσης που αφορούν ένα λιγότερο σημαντικό ίδρυμα απαιτεί εκτεταμένη ανταλλαγή πληροφοριών και συντονισμό μεταξύ της οικείας ΕΑΑ, ως αρχής άμεσης εποπτείας του εν λόγω ιδρύματος, και της ΕΚΤ, ως αρμόδιας αρχής για τη λήψη αποφάσεων επί κοινών διαδικασιών, λαμβανομένου επίσης υπόψη του καθήκοντος της επίβλεψης που έχει αναλάβει. Επομένως, ενώ η ΕΑΑ είναι αρμόδια να λαμβάνει εποπτικές αποφάσεις και μέτρα για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα σε κρίση, προκύπτει ανάγκη για εντατικότερη συνεργασία όταν το λιγότερο σημαντικό ίδρυμα προσεγγίζει το σημείο της μη βιωσιμότητας του, όταν δηλαδή η κρίσιμη κατάσταση του εν λόγω ιδρύματος επιτάσσει τον στενό συντονισμό μεταξύ της ΕΚΤ και της ΕΑΑ σε ό,τι αφορά την ανάγκη να εξεταστεί το ενδεχόμενο εκκαθάρισης ή εξυγίανσης του, την ευθύνη για την ανάκληση της άδειας λειτουργίας, την αξιολόγηση εξαγορών ή τις αυξήσεις ειδικών συμμετοχών και τη χορήγηση νέων αδειών (π.χ. για μεταβατικό ίδρυμα).

Η συνεργασία μεταξύ των ΕΑΑ και της ΕΚΤ στον τομέα της διαχείρισης κρίσεων έχει ως σκοπό να συμβάλλει στην εκτέλεση των αντίστοιχων καθηκόντων της ΕΑΑ και της ΕΚΤ και διασφαλίζει ότι οι απαιτούμενες πληροφορίες είναι διαθέσιμες σε περίπτωση που πρέπει να ληφθούν επείγουσες αποφάσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες και η συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και μιας ΕΑΑ είναι ανάλογες προς τους κινδύνους που θέτει ένα λιγότερο σημαντικό ίδρυμα και λαμβάνουν υπόψη λύσεις από τον ιδιωτικό τομέα που έχει ήδη εντοπίσει η ΕΑΑ, στις οποίες μπορεί επίσης να περιλαμβάνονται λύσεις που προσδιορίζονται στο πλαίσιο ενός θεσμικού πλαισίου προστασίας, μιας συμφωνίας συνεργατικής αμοιβαίας αλληλεγγύης ή άλλης μορφής εθελοντικού ταμείου.

Οι αρχές του ΕΕΜ (δηλ. η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ) και οι αρχές του ΕΜΕ (δηλ. το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και οι εθνικές αρχές εξυγίανσης) συνεργάζονται και ανταλλάσσουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκτέλεση των αντίστοιχων καθηκόντων τους (δηλ. ως αρμόδιες αρχές για την επίβλεψη των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων και η ΕΚΤ ως αρμόδια αρχή για τις κοινές διαδικασίες) σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ και τον κανονισμό ΕΜΕ. Όσον αφορά τις κοινές

διαδικασίες που εφαρμόζονται ως αποτέλεσμα της διαχείρισης κρίσεων σε λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, η ΕΚΤ συνεργάζεται επίσης με τις αρμόδιες αρχές εξυγίανσης (βλ. Ενότητα 1.4.5 και Ενότητα 3).

Σχήμα 23

Πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕΑΑ για τη διαχείριση κρίσεων σε λιγότερο σημαντικά ιδρύματα

Πηγή: Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ.

Συμμετοχή σε επιτόπιες επιθεωρήσεις

Οι ΕΑΑ είναι αρμόδιες για τη διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ (και, κατά περίπτωση, με την εθνική εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας) και την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, τα πρότυπα και τη μεθοδολογία της ΕΑΤ, καθώς και τα πρότυπα και τις διαδικασίες που ακολουθούνται στον ΕΕΜ.

Προκειμένου να προωθήσει περαιτέρω τη συνεπή εφαρμογή των υψηλών εποπτικών προτύπων και να εντατικοποιήσει την επίβλεψή της στα λιγότερα σημαντικά ιδρύματα, η ΓΔ Μικροπροληπτικής Εποπτείας ΙΙΙ συνεργάζεται με τις ΕΑΑ στο πλαίσιο επιτόπιων επιθεωρήσεων σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΜ. Η ΕΚΤ μπορεί να συμβάλει, κατά περίπτωση, στις επιτόπιες επιθεωρήσεις που διενεργούνται στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα συμμετέχοντας στις επιθεωρήσεις των ΕΑΑ, προτείνοντας στην εποπτική ομάδα τη συμμετοχή μελών από δύο ή περισσότερες ΕΑΑ ή, υπό ορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις, διενεργώντας τις δικές της εξετάσεις.

Η συμμετοχή σε επιτόπιες επιθεωρήσεις επιτρέπει στην ΕΚΤ να διαμορφώνει μια πληρέστερη άποψη για συγκεκριμένο ίδρυμα, θέμα ή κίνδυνο που αφορά λιγότερο σημαντικά ιδρύματα και να εμπλουτίζει τη συγκριτική της αξιολόγηση. Βελτιώνει την

κατανόηση της σε ό,τι αφορά την άσκηση εποπτείας από τις ΕΑΑ, προωθεί την ανταλλαγή προσωπικού μεταξύ τ ων ΕΑΑ και δημιουργεί δίκτυο αρχών εποπτείας των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Συμμετέχοντας στις επιτόπιες επιθεωρήσεις που διενεργούνται σε λιγότερο σημαντικά ιδρύματα, η ΕΚΤ αναπτύσσει τη συνεργασία της με τις οικείες ΕΑΑ και διασφαλίζει ότι οι επιθεωρήσεις αυτές διενεργούνται σύμφωνα με τα υψηλότερα πρότυπα και τους πλέον κατάλληλους πόρους.

Γλωσσάριο

Διαδικασίες ενιαίου διαβατηρίου (passporting procedures)
Διαδικασίες σχετικά με το δικαίωμα ενός πιστωτικού ιδρύματος, το οποίο έχει λάβει άδεια λειτουργίας και εποπτεύεται από τις αρμόδιες αρχές κράτους μέλους, να ασκεί δραστηριότητες σε άλλα κράτη-μέλη υπό καθεστώς εγκατάστασης ή υπό καθεστώς σταθερής παροχής υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δραστηριότητες καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας του (κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 33-46 της CRD).

Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP)
Η διαδικασία που χρησιμοποιείται για την εποπτική εξέταση σημαντικών και λιγότερο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων προκειμένου να κριθεί η σκοπιμότητα εφαρμογής πιθανών πρόσθετων απαιτήσεων (πέραν των ελάχιστων απαιτήσεων) ιδίων κεφαλαίων, δημοσιοποίησης, ρευστότητας ή άλλων εποπτικών μέτρων.

Διαδικασία μη διατύπωσης αντίρρησης (non-objection procedure)
Η τυπική διαδικασία λήψης αποφάσεων που καθιερώθηκε με τον Κανονισμό ΕΕΜ για τις εποπτικές δραστηριότητες της ΕΚΤ. Το Εποπτικό Συμβούλιο καταρτίζει σχέδια αποφάσεων, τα οποία υποβάλλονται στο Διοικητικό Συμβούλιο προς υιοθέτηση. Οι αποφάσεις θεωρούνται εκδοθείσες εκτός εάν το Διοικητικό Συμβούλιο διατυπώσει αντίρρηση εντός ορισμένης χρονικής προθεσμίας, η οποία δεν υπερβαίνει τις δέκα εργάσιμες ημέρες.

Εγχειρίδιο Εποπτείας (supervisory manual)
Εγχειρίδιο που παρουσιάζει λεπτομερώς τις γενικές αρχές, τις διαδικασίες και τη μεθοδολογία σχετικά με την εποπτεία των σημαντικών και των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που διέπουν τη λειτουργία του ΕΕΜ. Περιγράφει τις διαδικασίες για τη συνεργασία εντός του ΕΕΜ και τη συνεργασία με αρμόδιες αρχές εκτός του ΕΕΜ.

Εθνική αρμόδια αρχή (national competent authority - NCA)
Δημόσια αρχή ή όργανο που έχει επίσημα αναγνωριστεί από το εθνικό δίκαιο και έχει εξουσία βάσει του εθνικού δικαίου να εποπτεύει ιδρύματα στο πλαίσιο του συστήματος εποπτείας που εφαρμόζεται στο οικείο κράτος-μέλος.

Ειδική συμμετοχή (qualifying holding)
Συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα η οποία αντιπροσωπεύει τουλάχιστον 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου ή που καθιστά δυνατή την άσκηση σημαντικής επιρροής στη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος.

Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων (single rulebook)
Σκοπός του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων για τον τραπεζικό κλάδο είναι να παράσχει ένα ενιαίο σύνολο εναρμονισμένων κανόνων προληπτικής εποπτείας τους οποίους πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα σε όλη την ΕΕ. Πέραν της νομοθεσίας που θεσπίζουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ με τη συνδρομή της

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ΕΑΤ είναι αρμόδια να αναπτύσσει περαιτέρω το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και να παρακολουθεί την εφαρμογή του.

Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (EEM) (Single Supervisory Mechanism - SSM)
Μηχανισμός ο οποίος απαρτίζεται από την ΕΚΤ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές των συμμετεχόντων κρατών μελών. Είναι επιφορτισμένος με την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στην ΕΚΤ. Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία αυτού του μηχανισμού, ο οποίος αποτελεί μέρος της τραπεζικής ένωσης.

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (ΕΜΕ) (Single Resolution Mechanism - SRM)
Μηχανισμός που άρχισε τις εργασίες του την 1η Ιανουαρίου 2016. Θεσπίζει ομοιόμορφους κανόνες και διαδικασίες για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην τραπεζική ένωση. Στηρίζεται από ένα Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης, το οποίο αποτελεί την ευρωπαϊκή αρχή εξυγίανσης για την τραπεζική ένωση, και συνεργάζεται στενά με τις εθνικές αρχές εξυγίανσης των συμμετεχόντων κρατών μελών. Για τους σκοπούς της εξυγίανσης, ο μηχανισμός έχει στη διάθεσή του ένα Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης.

Εξουσίες επιβολής συμμόρφωσης και κυρώσεων (enforcement and sanctioning powers)
Εξουσίες που είναι διαθέσιμες στην ΕΚΤ σκοπός των οποίων είναι αντιστοίχως: (i) να αναγκάσουν ένα εποπτευόμενο ίδρυμα ή πρόσωπο να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας, δηλαδή επιβολή συμμόρφωσης, και (ii) να τιμωρήσουν μια εποπτευόμενη οντότητα για τη μη συμμόρφωσή της προς τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας με την επιβολή χρηματικής κύρωσης.

Εποπτική απόφαση της ΕΚΤ (ECB supervisory decision)
Νομική πράξη που εκδίδει η ΕΚΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων και εξουσιών που της ανατίθενται με τον κανονισμό ΕΕΜ. Απευθύνεται σε μία ή περισσότερες εποπτευόμενες οντότητες ή εποπτευόμενους ομίλους ή λοιπά πρόσωπα και δεν αποτελεί νομική πράξη γενικής εφαρμογής.

Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας κεφαλαίου (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP)
Οι στρατηγικές και οι διαδικασίες που πρέπει να θεσπίζουν οι τράπεζες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής του εσωτερικού κεφαλαίου που θεωρούν κατάλληλο για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων τους οποίους έχουν αναλάβει ή ενδέχεται να αναλάβουν. Οι αρμόδιες αρχές εξετάζουν την ICAAP ως μέρος της SREP.

Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process - ILAAP)
Οι στρατηγικές, οι πολιτικές, οι διαδικασίες και τα συστήματα που οι τράπεζες πρέπει να διαθέτουν για τη διαχείριση και την παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας και των θέσεων χρηματοδότησης. Οι αρμόδιες αρχές εξετάζουν την ILAAP ως μέρος της SREP.

Εσωτερικό υπόδειγμα (internal model)
Η προσέγγιση την οποία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει ένα πιστωτικό ίδρυμα για τη μέτρηση και διαχείριση των κινδύνων κατά τον υπολογισμό των απαιτούμενων ιδίων κεφαλαίων και η οποία χρειάζεται προηγούμενη άδεια της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με το τρίτο μέρος του CRR.

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) (European Banking Authority - EBA)
Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών είναι ανεξάρτητη αρχή της ΕΕ που ιδρύθηκε την 1η Ιανουαρίου 2011 για να διασφαλίσει την αποτελεσματική και συνεπή προληπτική ρύθμιση και εποπτεία σε όλο τον τραπεζικό τομέα της ΕΕ. Βασικό της καθήκον είναι να συμβάλλει στη δημιουργία του ευρωπαϊκού ενιαίου εγχειριδίου κανόνων για τον τραπεζικό τομέα, σκοπός του οποίου είναι να παρέχει ένα ενιαίο σύνολο εναρμονισμένων κανόνων προληπτικής εποπτείας σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ΕΑΤ διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση της σύγκλισης εποπτικών πρακτικών σε ολόκληρη την ΕΕ και έχει αναλάβει να αξιολογεί κινδύνους και ευπάθειες του τραπεζικού τομέα της ΕΕ.

Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ (SSM Framework Regulation)
Το κανονιστικό πλαίσιο που καθορίζει, ειδικότερα, τις πρακτικές λεπτομέρειες σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών εντός του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό ΕΕΜ.

Κανονισμός ΕΕΜ (SSM Regulation)
Η νομική πράξη βάσει της οποίας δημιουργήθηκε ενιαίος εποπτικός μηχανισμός για τα πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ και, δυνητικά, άλλων κρατών μελών της ΕΕ, ως ένα από τα δομικά στοιχεία της τραπεζικής ένωσης της Ευρώπης.
Ο κανονισμός ΕΕΜ αναθέτει στην ΕΚΤ ειδικά καθήκοντα σχετικά με τις πολιτικές προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Κανονισμός και Οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation and Directive – CRR/CRD (CRD))
Κανονισμός και Οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ.575/2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων (Capital Requirements Regulation - CRR) και Οδηγία 2013/36/ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (Capital Requirements Directive - CRD). Συχνά αναφέρονται από κοινού ως CRD.

Μεικτή εποπτική ομάδα (ΜΕΟ) (Joint Supervisory Team - JST)
Εποπτική ομάδα που αποτελείται από στελέχη της ΕΚΤ και των ΕΑΑ που είναι επιφορτισμένα με την εποπτεία σημαντικής εποπτευόμενης οντότητας ή σημαντικού εποπτευόμενου ομίλου.

Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης (Supervisory Examination Programme - SEP)
Σύμφωνα με το άρθρο 99 της CRD, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ υιοθετεί ετησίως πρόγραμμα εποπτικής εξέτασης για τα ιδρύματα που εποπτεύει. Στο πρόγραμμα αυτό καθορίζονται για κάθε σημαντικό ίδρυμα οι βασικές εποπτικές δραστηριότητες για την παρακολούθηση των κινδύνων και την αντιμετώπιση των ευπαθειών.

Προσδιορίζονται επίσης τα ιδρύματα που πρόκειται να τεθούν υπό ενισχυμένη εποπτεία. Στο Πρόγραμμα Εποπτικής Εξέτασης για ένα σημαντικό ίδρυμα καλύπτονται οι διαρκείς εποπτικές δραστηριότητες, οι επιτόπιες επιθεωρήσεις και οι διερευνήσεις εσωτερικών υποδειγμάτων.

Σημασία (significance)
Το κριτήριο που καθορίζει την κατανομή εποπτικών αρμοδιοτήτων στην ΕΚΤ ή στις ΕΑΑ εντός του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού. Ο βαθμός σημασίας των πιστωτικών ιδρυμάτων βασίζεται σε κριτήρια που καθορίζονται στον κανονισμό ΕΕΜ και εξειδικεύονται στον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ.

Τραπεζική ένωση (banking union)
Ένα από τα δομικά στοιχεία για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Αποτελείται από ένα ενοποιημένο χρηματοπιστωτικό πλαίσιο που διαθέτει ενιαίο εποπτικό μηχανισμό, ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων και ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων, συμπεριλαμβανομένων των εναρμονισμένων συστημάτων εγγύησης καταθέσεων, τα οποία μπορεί να εξελιχθούν σε ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλισης των καταθέσεων.

Χαρακτηρισμός ιδρύματος ότι τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει (failing or likely to fail)
Μία από τις τρεις σωρευτικές προϋποθέσεις βάσει των οποίων καθορίζεται κατά πόσο οι αρχές εξυγίανσης θα πρέπει να λάβουν μέτρα για την εξυγίανση πιστωτικού ιδρύματος. Το άρθρο 32 παράγραφος 4 της οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών ορίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να θεωρείται ότι τελεί υπό πτώχευση ή ενδέχεται να πτωχεύσει (αυτό αποφασίζεται από την εποπτική αρχή ή την αρχή εξυγίανσης).

Συντομογραφίες

AT1	Πρόσθετο μέσο κεφαλαίου της κατηγορίας 1
BRRD	Οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών
CEO	Διευθύνων σύμβουλος
COREP	Πρότυπο κοινής πληροφόρησης για την κεφαλαιακή επάρκεια
CRD	Οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις
CRR	Κανονισμός σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις
FiCoD	Οδηγία για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων
FINREP	Πρότυπο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης
FSB	Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
ICAAP	Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας
ILAAP	Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας
IRRBB	Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο
MEO	Μεικτή Εποπτική Ομάδα
NSFR	Δείκτης καθαρής σταθερής χρηματοδότησης
P2G	Κατευθύνσεις του Πυλώνα 2
P2R	Απαίτηση του Πυλώνα 2
RTS	Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα
SREP	Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης
SUBA	Σύστημα Εποπτικών Τραπεζικών Δεδομένων
T2	Μέσο κεφαλαίου κατηγορίας 2
TSCR	Συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις βάσει της SREP
Δείκτης LCR	Δείκτης κάλυψης ρευστότητας
ΕΑΑ	Εθνική Αρμόδια Αρχή
ΕΑΑΕΣ	Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων
ΕΑΕ	Εθνική Αρχή Εξυγίανσης
ΕΑΤ	Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΜ	Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΜΕ	Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης
ΕΜΣ	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας
ΕΣΕ	Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
ΕΣΣΚ	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου
ΕΤΕ	Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης
ΘΣΠ	Θεσμικό σύστημα προστασίας
ΛΣΙ	Λιγότερο σημαντικό ίδρυμα
ΜΕΔ	Μη εξυπηρετούμενο δάνειο
ΣΙ	Σημαντικό ίδρυμα
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2018

Ταχυδρομική διεύθυνση 60640 Frankfurt am Main, Germany
Τηλ.: +49 69 1344 0
Δικτυακός τόπος: www.bankingsupervision.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

PDF ISBN 978-92-899-3730-6, doi: 10.2866/13155, QB-04-19-099-EL-N